

TS'ÔNG-SHŪ KYI

創世記

NYING-PO T'U-WÔ

寧波土話

GYIU-IAH-SHŪ

舊約書

FÆN NYING-PO T'U-WÔ

翻寧波土話

FENG P'IN P'IN

分篇打篇。

YIH-PIN CŪ SIANG-TE-GO TSIH-TSÔNG

頁邊^[1]註相對個節章。

DA-ING PENG-KOH TENG WÆ-KOH SING-SHŪ-WE

大英本國等外國聖書會

ING-GO

印個。

1899.

[1] 原書錯印爲 YIN-PIN

ZÔNG-HÆ

上海

ME-WÔ SHŪ-KWUN

美華書館

TS'ÔNG-SHŪ KYI. 創世記

Ts. I.

Ky'i-ts'u Jing-ming ts'ông-zao t'in teng di Di m-neh soh-go siang-mao tu z hyü-k'ong-go
起初神明創造天等地。² 地嘸得^[1]啥個相貌，都是虛空個。
'ong-shü min-teng heh-en Jing-ming-go Ling yüing-dong læ shü-go min-teng Jing-ming wô Kæ yiu
洪水面頂黑暗。神明個靈運動來水個面頂。³ 神明話：「該有
liang-kwóng liang-kwóng ziu yiu-de Jing-ming k'en keh liang-kwóng z hao Jing-ming ziu feng-c'ih
亮光。」亮光就有了^[2]。⁴ 神明看箇^[3]亮光是好，神明就分出
liang teng en læ Jing-ming eo liang z Nyih-li eo en z Yia-li Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang keh
亮等暗來。⁵ 神明謳亮是日裏，謳暗是夜裏。有夜頭，有天亮，箇
z deo ih-nyih
是頭一日。

[1] m-neh, 現代寧波話說 mhiq7, 一般作「嘸沒」, 本字或為「嘸得」。

[2] de, 現代寧波話說 lei2, 通作「了」, 本字或為「著」。

[3] keh, 指示詞。現代寧波話說 kiq7, 一般作「該」, 本字為「個(箇)」。

Jing-ming yi wô Shü cong-nyiang kæ yiu ky'üong-ts'ông s-teh shü teng shü hao feng-leh-k'æ
⁶ 神明又話：「水中央該有穹蒼，使得水等水好分勒開。」
Jing-ming ziu zao-c'ih ky'üong-ts'ông feng-k'æ ky'üong-ts'ông 'ô-deo-go shü teng ky'üong-ts'ông zông-deo-go shü ziu
⁷ 神明就造出穹蒼，分開穹蒼下頭個水等穹蒼上頭個水。就
yiu de Jing-ming eo ky'üong-ts'ông z T'in Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang keh z di-nyi nyih
有了。⁸ 神明謳穹蒼是天。有夜頭有天亮，箇是第二日。

9 神明又話：「天下個水該聚攏來一埕，使得燥個地方好露出來。」就有了。¹⁰ 神明謳燥個地方是地。謳聚攏東個水是海。神明看看是好個。¹¹ 神明又話：「地垵該生出青草等結籽個蔬菜，還有果子樹，會結各種果子來地面頂，果子裏向有櫺。」就有了。¹² 地垵就生出青草等各種結籽個蔬菜，還有各種結果子個樹木，果子裏向有櫺。神明看看是好個。¹³ 有夜頭，有天亮，箇是第三日。

¹⁴ 神明又話：「天空裏該有三光好分出日夜。又好做時節，日子年庚個記號。¹⁵ 又好發出光來天空裏照着地垵。」就有了。¹⁶ 神明就造出亮個大大光。大個光好值日，小個光好值夜。又造出星宿來。¹⁷ 神明放其來天空裏好照着地垵。¹⁸ 又好值日，值夜，分出亮等暗。神明看看是好個。¹⁹ 有夜頭，有天亮，箇是第四日。

²⁰ 神明又話：「水裏該生出許多活個東西，鳥也該來地上頭個天空裏飛來飛去。」²¹ 神明就創造各種大大魚等水裏所生出個許多活個東西，還有各種飛禽。神明看看是好個。²² 神明祝福撥其拉話：「爾拉^[1]好茂茂盛盛多起來，充滿海裏個水。飛禽來地裏好多起來。」²³ 有夜頭，有天亮，箇是第五日。

[1] ng-lah 「爾拉」，第二人稱複數，你們。現代寧波話說 naq8，寫作

24 Jing-ming yi wô Di kâ sang-c'ih koh-cong weh-go tong-si lin pah-yiang sang-k'eo
 神明又話：「地該生出各種活個東西，連百樣牲口、
 djong-dzi yia-siu keh-sing ziu yiu-de Jing-ming ziu zao yia-siu keh-le sang-k'eo keh-le teng
 蟲豸、野獸箇星。」就有了。25 神明就造野獸箇類，牲口箇類，等
 di-yiang-li djong-dzi keh-le Jing-ming k'en-k'en z hao go
 地垵裏蟲豸箇類。神明看看是好個。

26 Jing-ming yi wô Ah-lah hao zao nying siang-mao ziang ah-lah ka hao djü hæ-li-go
 神明又話：「阿拉好造人，相貌像阿拉介。好治海裏個
 ng t'in-li-go tiao lin sang-k'eo teng 'en-t'in-ô di-fông wa-yiu væn-pah di-yiang-li bô-go
 魚，天裏個鳥，連牲口，等咸天下地方，還有凡百地垵裏爬個
 djong-dzi Jing-ming ziu tsiao Zi-go siang-mao ts'ông-zao nying læ ts'ông-zao ziang Jing-ming-go siang-mao
 蟲豸。」27 神明就照自個相貌創造人來。創造像神明個相貌
 ka ping-ts'ia ts'ông-zao gyi-lah ih-nen ih-nyü Jing-ming s foh-ky'i peh gyi-lah Jing-ming teng gyi-lah
 介。並且創造其拉一男一女。28 神明賜福氣撥其拉。神明等其拉
 wô Ng-lah hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ c'ong-mun di-yiang cü-voh gyi yia hao djü hæ-li-go
 話：「爾拉好茂茂盛盛多起來。充滿地垵制服其。也好治海裏個
 ng t'in-li-go tiao teng di-zông 'ang-dong ih-ts'ih weh-go tong-si Jing-ming yi wô Ngô
 魚，天裏個鳥，等地上行動一切活個東西。」29 神明又話：「我
 s-peh ng pin-di we kyih ts-go su-ts'æ teng yiu weh-go ko-ts jü tu k'o-yi tso ng-go ky'üoh-zih
 賜撥爾遍地會結籽個蔬菜，等有欄個果子樹。都可以做爾個喫食。
 Wa-yiu væn-pah di-yiang-li tseo-siu t'in-k'ong-li fi-gying teng di-zông-go djong-dzi ih-ts'ih weh-go
 30 還有凡百地垵裏走獸，天空裏飛禽，等地上個蟲豸，一切活個
 tong-si Ngô s-peh gyi-lah ts'ing-ts'ao tso ky'üoh-zih ziu yiu-de Jing-ming k'en-k'en Gyi væn-pah só
 東西，我賜撥其拉青草做喫食。」就有了。31 神明看看其凡百所
 zao-go tong-si tu hao-leh-kying Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang keh z di-loh nyih-de
 造個東西都好勒緊。有夜頭，有天亮，箇是第六日了。

Ts. II.

Z-ka-go t'in teng di lin gyi-lah væn-veh tu djün-djün-be-be Tao di-ts'ih nyih Jing-ming sô zao-go
 是介個天等地連其拉萬物都全全備備。2 到第七日神明所造個
 yi-kying wun-kong sô-yi di-ts'ih nyih long-tsong wun-kong ts'eo ziu en-sih-de Jing-ming coh-tsæn di-ts'ih
 已經完工。所以第七日攏總完工之後就安息了。3 神明祝讚第七
 nyih peh gyi tso tseng-ky'i-go nyih-ts ing-we keh-ih-nyih væn-veh tu zao-dzing Jing-ming ziu en-sih-de
 日，撥其做尊起個日子。因為箇一日萬物都造成，神明就安息了。

4 Ts'ông-zao t'in-di-go læ-lih Yiaë-'o-wô Jing-ming zao t'in-di keh z-'eo læ 'ô-veng 創造天地個來歷。耶和華神明造天地箇時候，來下文。5

Di-t'u wa feh-zing sang-c'ih ts'ao-moh yia m-neh fah-c'ih su-ts'æ Yiaë-'o-wô Jing-ming feh-zing loh-yü læ
地土還弗曾^[1]生出草木，也嘸得發出蔬菜。耶和華神明弗曾落雨來
di-yiang-li kang-cong-go nying yia m-neh tæ-n-tsih vu-lu dzong di-yiang sing-zông ts-jing pin-di
地垵裏，耕種個人^[2]也嘸得。單只霧露從地垵升上滋潤遍地
min-teng Yiaë-'o-wô Jing-ming do-leh di-go hwe-dzing zao nying pô seng-ky'i c'ü-tsing gyi bih-deo-kwun
面頂。7 耶和華神明馱勒地個灰塵造人^[3]，把生氣吹進其鼻頭管。
nying ziu yiu weh-ming go ling-weng
人就有活命個靈魂。

[1] 不曾

[2] Peng-veng wô Üô-tông. 本文話亞當。（原註）

[3] 'Ôh-wô Üô-tông. 或話亞當。（原註）

Yiaë-'o-wô Jing-ming læ Yiaë-din tong-pin cong ih-go yün ziu pô sô zao-go nying fông-læ
8 耶和華神明來埃田^[1]東邊種一個園，就把所造個人^[2]放來
keh-deo Yiaë-'o-wô Jing-ming s-teh di-t'u fah-c'ih ih-ts'ih hao-k'en hao-ky'üoh-go jü-moh yün cong-nyiang
箇頭。9 耶和華神明使得地土發出一切好看好喫個樹木。園中央
yiu ih-cü weh-ming-go jü wa-yiu ih-cü sih-teh jün-ôh-go jü Yiaë-din di-fông yiu ih-da 'o
有一株活命個樹，還有一株識得善惡個樹。10 埃田地方有一埭河
liu-c'ih-læ hao kyiao keh-go yün dzong keh-deo feng-k'æ s-ts'ô-sang
流出來好澆箇個園。從箇頭分開四汊生。

[1] 現譯為「伊甸」

[2] 'Ôh-wô Üô-tông. 或話亞當。（原註）

Deo-ih-da kyiao-leh Pi-seng dön-ky'ün liu-cün Ha-fi-lah keh di-fông c'ih kying-ts Gyi
11 頭一埭叫勒比遜。團圈流轉哈腓拉。箇地方出金子。12 其
kying-ts ting hao yia yiu cü-ts teng pih-nyüoh Di-nyi kyiao-leh Gyi-hyüing dön-ky'ün liu-cün Kwu-jih
金子頂好。也有珠子等碧玉。13 第二叫勒其訓，團圈流轉古實
di-fông Di-sæn kyiao-leh Hyi-ti-kyih liu-tao Üô-jih-go tong-pin di-s kyiao-leh Pah-lah
地方。14 第三叫勒希底結，流到亞述個東邊。第四叫勒伯拉。15
Yiaë-'o-wô Jing-ming pô keh-go nying fông-læ Yiaë-din yün-li hao kang-cong kwun-siu Yiaë-'o-wô Jing-ming
耶和華神明把箇個人^[1]放來埃田園裏好耕種管守。16 耶和華神明

feng-fu keh-go nying wô Yün li-hyang-go ko-ts ng tu hao ze-i ky'üoh Tsih-yiu sih-teh
吩咐箇個人^[2]，話：「園裏向個果子，爾都好隨意 喫。」¹⁷ 只有識得
jün-ôh jü-go ko-ts ng feh-k'o ky'üoh ziah-z ky'üoh-ts keh nyih ng pih-ding we si
善惡樹個果子，爾弗可 喫。若是喫仔，箇日爾必定會死。」

[1] 'Ôh-wô Üô-tông. 或話亞當。（原註）

[2] 'Ôh-wô Üô-tông. 或話亞當。（原註）

Yiaë-'o-wô Jing-ming yi z-ka wô Nying doh-zi læ-kæn m-neh hao Ngô we tso ih-go
¹⁸ 耶和華神明又是介話：「人^[1]獨自來間嘅得好。我會做一個
te-siu hao pông-dzu gyi Yiaë-'o-wô Jing-ming dzong di-t'u zao-c'ih keh-sing din-li-go tseo-siu
對手好幫助其 。」 耶和華神明 從地土造出箇星田裏個走獸，
t'in-li-go fi-gying ling-tao Üô-tông min-zin k'en gyi eo soh-go ming-z væn-pah weh-go tong-si ming-z
天裏個飛禽，領到亞當面前，看其謳啥個名字。凡百活個東西名字
tu tsiao Üô-tông sô eo-go Keh-sing sang-k'eo fi-gying yia-siu Üô-tông tu c'ü gyi ming-z
都照亞當所謳個。²⁰ 箇星牲口，飛禽，野獸，亞當都取其名字。
tsih-yiu Üô-tông wa m-neh te-siu pông-dzu gyi Yiaë-'o-wô Jing-ming s-teh Üô-tông sah-kao kw'eng-joh
只有亞當還嘅得對手幫助其。²¹ 耶和華神明使得亞當煞覺睏熟。
kw'eng-joh z-'eo Jing-ming do-c'ih ih-keng leh-ba-kweh ziu pu-hao gyi-go nyüoh Yiaë-'o-wô Jing-ming
睏熟時候，神明馱出一根肋排骨，就補好其個肉。²² 耶和華神明
pô sô do-c'ih-go Üô-tông keh-keng leh-ba-kweh zao ih-go nyü-nying ling gyi tao Üô-tông di-fông Üô-tông
把所馱出個亞當箇根肋排骨造一個女人，領其到亞當地方。²³ 亞當
wô Keh z ngô kweh-deo-go kweh-deo z ngô nyüoh-go nyüoh ing-we dzong nen-nying-go sing-zông
話：「箇是我骨頭個骨頭，是我肉個肉。因為從男人個身上
do-c'ih-go keh-lah eo gyi Nyü-nying Sô-yi ih-go nying hao li-k'æ gyi tia-nyiang ts'ing-gying gyi
馱出個，箇拉謳其女人。」²⁴ 所以一個人好離開其爹孃，親近其
ts'i-ts keh liang-go dzing-we ih-t'i Keh liang fu-ts'i ziu-z dô-kô c'ih-sing-lu-t'i yia m-kao
妻子。箇兩個成爲一體。²⁵ 箇兩夫妻^[2]就是大家出身露體，也嘅告
p'ò wông-k'ong
怕惶恐。

[1] 'Ôh-wô Üô-tông. 或話亞當。（原註）

[2] 'Ôh-wô Keh liang-go nying, ziu-z Üô-tông teng gyi ts'i-ts dô-kô. 或話，箇兩
個人，就是亞當等其妻子大家。（原註）

Ts. III.

Yiä-'o-wô Jing-ming sô zao ih-ts'ih weh-veh z dzô ting diao-bi Gyi teng nyü-nying wô Yün
耶和華神明所造一切活物，是蛇頂調皮。其等女人話：「園

li-deo keh-sing jü næn-dao Jing-ming feng-fu ng-lah tu feh-k'o ky'üoh ma Keh nyü-nying teng dzô
裏頭箇星樹，難道神明吩咐爾拉都弗可喫嗎？」² 箇女人等蛇

wô Yün li-deo jü-go ko-ts ah-lah tu hao ky'üoh Tsih-yiu yün cong-nyiang keh-cü jü-go
話：「園裏頭樹個果子，阿拉都好喫。³ 只有園中央箇株樹個

ko-ts Jing-ming wô Ng-lah feh-k'o ky'üoh gyi yia feh-k'o moh gyi sæn-leh we si
果子，神明話：『爾拉弗可喫其，也弗可摸其，省勒會死。』」⁴

Dzô teng nyü-nying wô Ng vi-pih we si-go Jing-ming hyiao-teh ng-lah ky'üoh-ts keh-nyih ngæn-tsing
蛇等女人話：「爾未必會死個。⁵ 神明曉得爾拉喫仔箇日，眼睛

ziu liang we ziang Jing-ming ka sih-teh jün-ôh Keh-tsao nyü-nying k'en-k'en keh-cü jü z hao-ky'üoh
就亮，會像神明介識得善惡。」⁶ 箇遭女人看看箇株樹是好喫

hao-k'en yi hao ky'i-mo neng-keo kô-ts'eo ts'ong-ming ziu tsah-tin ko-ts ky'üoh-de yi peh gyi-go
好看，又好企慕能夠加湊聰明，就摘點果子，喫了。又撥其個

dziang-fu dziang-fu yia dô-kô ky'üoh-de Keh liang-go nying ngæn-tsing k'æ-de dzæ-s teh-cü
丈夫。丈夫也大家喫了。⁷ 箇兩個人眼睛開了，纔始得知

c'ih-sing-lu-t'i ziu pô vu-hwô-ko yih gao-tæn-long tso gyüing ky'i Keh nyih lang-ing z'eo gyi-lah
出身露體，就把無花果葉絞帶攏做裙去。⁸ 箇日冷陰時候，其拉

t'ing-meng Yiä-'o-wô Jing-ming sing-hyang læ yün li-hyang tseo-tseo Üô-tông teng gyi ts'i-ts iu-læ yün-go
聽聞^[1]耶和華神明聲響來園裏向走走。亞當等其妻子幽來園個

jü-vong-li iao bi-ko Yiä-'o-wô Jing-ming-go min-zin Yiä-'o-wô Jing-ming eo Üô-tông teng gyi wô
樹縫裏，要避過耶和華神明個面前。⁹ 耶和華神明謳亞當等其話：

Ng læ 'ah-li Gyi wô Ngô ih t'ing-meng Ng-go sing-hyang læ yün-li p'ô
「爾來何裏^[2]？」¹⁰ 其話：「我一聽聞爾個聲響來園裏，怕

c'ih-sing-lu-t'i ziu iu-ko-de Gyi wô Jü wô ng z c'ih-sing-lu-t'i Ngô sô kying ng
出身露體，就幽過了。」¹¹ 其話：「誰話爾是出身露體？我所禁爾

feh-hyü ky'üoh-go jü ng ky'üoh-ko-de ma Üô-tông wô Ng p'e-peh ngô-go nyü-nying gyi
弗許喫個樹，爾喫過了嗎？」¹² 亞當話：「爾配撥我個女人，其

coh-tin keh-cü jü-go ko-ts peh ngô sô-yi ky'üoh-de Yiä-'o-wô Jing-ming teng nyü-nying wô
給點箇株樹個果子撥我，所以喫了。」¹³ 耶和華神明等女人話：

Ng sô tso dza-go yia Nyü-nying wô Dzô yiu-'oh ngô sô-yi ky'üoh-de Yiä-'o-wô
「爾所做咋個呀？」女人話：「蛇誘惑我，所以喫了。」¹⁴ 耶和華

Jing-ming ziu teng dzô wô Ng kyi-jün ka tso z pi væn-pah-go sang-k'eo yia-siu yü-kô ziu tsiu-mô
神明就等蛇話：「爾既然介做，是比凡百個牲口野獸愈加受咒罵。

ng iao du-bi tseo-lu ih-sang-ih-si ky'üoh hwe-dzing Ngô we s-teh nyü-nying teng ng kyih ün-dziu
爾要肚皮走路，一生一世喫灰塵。¹⁵ 我會使得女人等爾結怨仇，

nyü-nying-go 'eo-dæ teng ng-go 'eo-dæ yia dô-kô kyih ün-dziu Gyi tsiang-læ we sông ng-go deo ng tsiang-læ
女人個後代等爾個後代也大家結怨仇。其將來會傷爾個頭，爾將來

we sǝng gyi-go kyiah-'eo-keng Yi teng nyü-nying wô Ngô we djong-djong kô-ts'eo ng yiu sing-yüing-go
 會傷其個腳後跟。」¹⁶ 又等女人話：「我會重 重 加湊爾有身孕個
 næn-deo ng sang ng-nô pih-ding ky'üoh-kw'u ng tsiang-læ we voh dziang-fu kæ-kwun dziang-fu tsiang-læ we
 難頭，爾生兒因必定喫 苦。爾將來會服丈夫該管，丈夫將來會
 kwun-li ng Yi teng Üô-tông wô Ng kyî-jün t'ing ts'i-ts-go shih-wô ky'üoh Ngô sô kying ng
 管理爾。」¹⁷ 又等亞當話：「爾既然聽妻子個說話，喫 我所禁爾
 feh-hyü ky'üoh-go jü keh-lah di-t'u we-leh ng ziu tsiu-mô ng ky'üoh gyi-go t'u-ts'æn pih-iao
 弗許喫個樹，箇拉地土爲了爾受咒罵，爾 喫 其個土產，必要
 ih-sang-ih-si sing-kw'u Ts'-bang yia-ts'ao we fah-c'ih-læ peh ng ng tsiang-læ iao ky'üoh din-li-go
 一生一世辛苦。」¹⁸ 刺棚野草會發出來撥爾。爾將來要 喫 田裏個
 su-ts'æ Min-k'ong 'en-c'ih-t'ô-liu hao yiu ky'üoh-zih teng-tao ng kwe-t'u ing-we ng z dzong di-t'u
 蔬菜。¹⁹ 面孔汗出湯流好有喫 食，等到爾歸土。因爲爾是從地土
 c'ih-læ-go ng z-go hwe-dzing dzing-gyiu iao kwe-tao hwe-dzing ky'i Üô-tông c'ü gyi ts'i-ts
 出來個。爾是個灰塵，仍舊要歸到灰塵去。」²⁰ 亞當取其妻子
 ming-z Yüô-wô ing-we gyi z væn-pah weh-nying-go ah-nyiang Yiaë-'o-wô Jing-ming tso bi-go i-zông
 名字夏娃^[3]，因爲其是凡百活人個阿孃。²¹ 耶和華神明做皮個衣裳
 peh Üô-tông teng gyi ts'i-ts c'ün
 撥亞當等其妻子穿。

[1] t'ing-meng 「聽聞」，現代寧波話說 thin min，一般作「聽明」。

[2] 'ah-li，現代寧波話說 aq li，一般作「阿裏」，本字爲「何裏」。

[3] Ziu-z Weh-ming ka-shih. 就是活命解說。（原註）

22 Yiaë-'o-wô Jing-ming z-ka wô Næn-kæn gyi nying z yi-kying ziang ah-lah ka we sih-teh
 耶和華神明是介話：「難間其人是已經像阿拉介會識得
 jün-ôh k'ong-p'ô gyi yin-dzæ sing-c'ih siu yia tsah keh weh-ming jü-go ko-ts ky'üoh-ts üong-yün weh
 善惡，恐怕其現在伸出手，也摘箇活命樹個果子，喫仔永遠活。」
 keh-lah Yiaë-'o-wô Jing-ming eo gyi tseo-c'ih Yiaë-din yün peh gyi kang-cong gyi sô c'ih-læ-go di-t'u Ziu
 箇拉耶和華神明謳其走出埃田園，撥其耕種其所出來個地土。²⁴ 就
 ken-c'ih keh-go nying yi læ Yiaë-din yün tong-pin lih-leh Kyi-lu-ping wa-yiu ho-yin-go pao-kyin yüih-læ
 趕出箇個人，又來埃田園東邊立了基路冰，還有火延個寶劍扞來
 yüih-ky'i lah-djü weh-ming jü keh-da lu
 扞去攔住活命樹箇埭路。

Uô-tông teng gyi ts'i-ts Yüô-wô dong-zông Yüô-wô yiu sing-yüing sang Kæ-ing ziu wô
亞當等其妻子夏娃同牀，夏娃有身孕，生該隱^[1]，就話：

Næn-kæn ngô yiu ng-ts ziu-z Yiaë-'o-wô pao-yiu ngô teh-djoh-go Yi sang gyi ah-di
 「難間我有兒子，就是耶和華保佑我得着個。」²又生其阿弟

Üô-pah Üô-pah k'en yang Kæ-ing kang din Tao 'eo-deo Kæ-ing do-leh t'u-ts'æn ky'i hyin peh
亞伯。亞伯看羊，該隱耕田。³到後頭該隱馱勒土產去獻撥

Yiaë-'o-wô Üô-pah yia hyin gyi deo-sang-go siao-ying lin yang-yiu Yiaë-'o-wô k'en cong-i Üô-pah teng
耶和華。⁴亞伯也獻其頭生個小羊，連羊油。耶和華看中意亞伯等

gyi tsi-veh dæn-z feh cong-i Kæ-ing teng gyi-go tsi-veh Keh-lah Kæ-ing do-nyiang sang-ky'i min-k'ong
 其祭物。⁵但是弗中意該隱等其個祭物。箇拉該隱大樣生氣，面孔

pin-seh Yiaë-'o-wô teng Kæ-ing wô Ng dza-we sang-ky'i min-k'ong pin-seh Ng ziah-z
 變色。⁶耶和華等該隱話：「爾咋會生氣，面孔變色？」⁷爾若是

'ang-jün næn-dao feh kyü ng zông ma Ng ziah-z tsoh-ôh ze-nyih ziu voh-læ meng-k'eo Gyi pih-iao voh
 行善，難道弗舉爾上嗎？爾若是作惡，罪孽就伏來門口。其必要服

ng kæ-kwun ng we djü gyi 'Eo-deo Kæ-ing teng ah-di Üô-pah kông-kông k'eo-k'eo tseo-tao
 爾該管，爾會治其。」⁸後頭該隱等阿弟亞伯講講，扣扣走到

din-li Kæ-ing ziu lih-ky'i long-sah gyi ah-di Üô-pah
 田裏，該隱就立起弄煞其阿弟亞伯。

[1] *Kæ-ing-go i-s Ziu-z teh-djoh.* 該隱個意思就是得着。（原註）

Yiaë-'o-wô teng Kæ-ing wô Ng ah-di Üô-pah læ 'ah-li Gyi wô
⁹耶和華等該隱話：「爾阿弟亞伯來何裏？」其話：

Feh-hyiao-teh ngô næn-dao z kwun ah-di go ma Yi wô Ng tso soh-go z-ken
 「弗曉得，我難道是管阿弟個嗎？」¹⁰又話：「爾做啥個事幹

ko-de Ng ah-di-go hyüih yiu sing-hyang dzong di-ying-li eo Ngô Næn-kæn di-ying k'æ-k'eo t'eng-loh ng
 過了？爾阿弟個血有聲響從地垠裏謳我。」¹¹難間地垠開口吞落爾

ah-di-go hyüih ziu-z ng ts'ing-siu sô liu-c'ih-go keh-lah ng be di tsiu-mô Ng kang-din
 阿弟個血，就是爾親手所流出個。箇拉爾被地咒罵。¹²爾耕田

z'eo di feh-k'engteng ng c'ih-lih ng læ shü-kæn-zông pih-iao tso lóng-dông ts Kæ-ing teng
 時候，地弗肯等爾出力。爾來世間上必要做趟趟子。」¹³該隱等

Yiaë-'o-wô wô Ngô ying-vah jih-dzæ djong-djong tông-feh-ky'i Ng kyih-mih ken ngô c'ih keh di-fông
耶和華話：「我刑罰實在重重，當弗起。」¹⁴爾今末趕我出箇地方，

feh-hyü tsæ kyin Ng-go min ngô læ shü-kæn-zông kyü-jün tso lóng-dông ts k'ong-p'ô p'ong-djoh-go nying iao
 弗許再見爾個面。我來世間上既然做趟趟子，恐怕碰着個人要

long-sah ngô Yiaë-'o-wô teng gyi wô Long-sah Kæ-ing go pih-iao kô ts'ih-be ziu ying-vah
 弄煞我。」¹⁵耶和華等其話：「弄煞該隱個必要加七倍受刑罰。」

z-ka Yiaë-'o-wô s kyü-'ao peh Kæ-ing sæn-leh p'ong-djoh gyi go long-sah gyi
 是介耶和華賜記號撥該隱，省勒碰着其個弄煞其。

16 Kæ-ing ziu tseo-c'ih li-k'æ Yiæ-'o-wô min-zin deng-læ Yiæ-din tong-pin Nô-teh di-fông 17
該隱就走出離開耶和華面前， 庵來埃田東邊挪得地方。

Kæ-ing teng ts'i-ts dong-zông gyi ts'i-ts yiu-sing sang Yi-noh Gyi zao ih-zo dzing-ts c'ü gyi di-ming tsiao
該隱等妻子同牀，其妻子有身生以諾。其造一座城子，取其地名照

ng-ts Yi-noh-go ming-z Yi-noh sang Yi-lah Yi-lah sang Mi-wu-yüô-li Mi-wu-yüô-li sang
兒子以諾個名字。18 以諾生以拉。以拉生米戶雅利。米戶雅利生

Mô-t'u-sah-li Mô-t'u-sah-li sang Lah-mah Lah-mah dæ liang-go ts'i-ts ih-go ming-z Üô-da
瑪土撒利。瑪土撒利生拉麥。19 拉麥抬兩個妻子，一個名字亞大，

ih-go ming-z Si-lah Üô-da sang Yüô-pah ziu-z deng-læ tsiang-bong-li k'en sang-k'eo nying go
一個名字洗拉。20 亞大生雅八，就是庵來帳篷裏，看牲口人個

tsu-tsong Gyi ah-di ming-z Yiu-pah ziu-z keh-sing dæn-gying c'ü dih-ts nying-go tsu-tsong Si-lah
祖宗。21 其阿弟名字猶八，就是箇星彈琴吹笛子人個祖宗。22 洗拉

sang T'u-pah-kæ-ing ziu-z keh-sing dong-ziang t'ih-ziang go s-tsu T'u-pah-kæ-ing tsi-me ming-z
生土八該隱，就是箇星銅匠、鐵匠個始祖。土八該隱姊妹名字

Nô-mô Lah-mah teng gyi liang-go ts'i-ts Üô-da Si-lah wô Yüong t'ing-meng ngô sing-hyang
拿瑪。23 拉麥等其兩個妻子亞大、洗拉話：「用聽聞我聲響，

Lah-mah go ts'i-ts yüong liu-sing ngô-go shih-wô ngô long-sah ih-go nying ing-we gyi tang-sông ngô
拉麥個妻子，用留心我個說話。我弄煞一個人，因為其打傷我，

ziu-z ih-go 'eo-sang ing-we gyi 'æ ngô-go Ziah-z long-sah Kæ-ing iao kô ts'ih-be ziu ying-vah
就是一個後生，因為其害我個。24 若是弄煞該隱要加七倍受刑罰，

ka long-sah Lah-mah pih-iao kô ts'ih-jih-ts'ih be
介弄煞拉麥，必要加七十七倍。」

25 Üô-tông yi teng gyi ts'i-ts dong-zông sang ng-ts c'ü gyi ming-z Shih ing-we gyi wô Jing-ming
亞當又等其妻子同牀生兒子，取其名字設，因為其話神明

tsæ s-peh ngô ng-ts hao dæ Kæ-ing sô sah-diao-go Üô-pah Shih yia sang ng-ts c'ü gyi ming-z
再賜撥我兒子，好代該隱所殺掉個亞伯。26 設也生兒子，取其名字

Yi-no-z Keh-go z-'eo nying ky'i-deo æ-gyiu Yiæ-'o-wô-go ming-deo
以挪士。箇個時候人起頭哀求耶和華個名頭。

Ts. V.

Üô-tông-go shü-dæ kô-pu læ 'ô-veng Jing-ming ts'ông-zao nying-go z-'eo tsiao Jing-ming-go siang-mao
亞當個世代家譜來下文。神明創造人個時候，照神明個相貌

ka ts'ông-zao gyi c'ih-læ Ping-ts'ia ts'ông-zao-ih-nen ih-nyü wa-yiu ts'ông-zao gyi keh nyih Jing-ming s
介創造其出來。2 並且創造一男一女，還有創造其箇日，神明賜

foh-ky'i peh gyi-lah c'ü gyi-lah ming-z Üô-tông
福氣撥其拉，取其拉名字亞當^[1]。

[1] *Ôh-tsia* Nying. 或者人。(原註)

3 *Üô-tông nyin-kyi ih-pah sæn-jih shü sang ng-ts tsiao gyi-zi-go siang-mao c'ü gyi ming-z Shih*
亞當年紀一百三十歲生兒子照其自個相貌，取其名字設。4

Üô-tông sang Shih yi-'eo yiu pah-pah nyin wa sang ng-ts nön Üô-tông ziu-shü kyiuh-pah sæn-jih shü
亞當生設以後有八百年，還生兒子因。5 亞當壽歲九百三十歲，
si-de
死了。

6 *Shih nyin-kyi ih-pah ling ng-shü sang Yi-no-z* 設年紀一百零五歲生以挪士。7 *Shih sang Yi-no-z yi-'eo yiu pah-pah ling-ts'ih*
設生以挪士以後有八百零七
nyin wa sang ng-ts nön Shih-go ziu-shü kyiuh-pah jih-nyi shü si-de
年，還生兒子因。8 設個壽歲九百十二歲，死了。

9 *Yi-no-z nyin-kyi kyiuh-jih shü sang Kæ-nen* 以挪士年紀九十歲生該南。10 *Yi-no-z sang Kæ-nen yi-'eo yiu pah-pah jih-ng*
以挪士生該南以後有八百十五
nyin wa sang ng-ts nön Yi-no-z ziu-shü kyiuh-pah ling ng shü si-de
年，還生兒子因。11 以挪士壽歲九百零五歲，死了。

12 *Kæ-nen nyin-kyi ts'ih-jih shü sang Mô-leh-lih* 該南年紀七十歲，生瑪勒列。13 *Kæ-nen sang Mô-leh-lih yi-'eo yiu pah-pah*
該南生瑪勒列以後有八百
s-jih nyin wa sang ng-ts nön Kæ-nen ziu-shü kyiuh-pah ling jih shü si-de
四十年，還生兒子因。14 該南壽歲九百零十歲，死了。

15 *Mô-leh-lih nyin-kyi loh-jih-ng shü sang Yüô-lih* 瑪勒列年紀六十五歲，生雅列。16 *Mô-leh-lih sang Yüô-lih yi-'eo yiu pah-pah*
瑪勒列生雅列以後有八百
sæn-jih nyin wa sang ng-ts nön Mô-leh-lih ziu-shü pah-pah kyiuh-jih-ng shü si-de
三十年，還生兒子因。17 瑪勒列壽歲八百九十五歲，死了。

18 *Yüô-lih nyin-kyi ih-pah loh-jih-nyi shü sang Yi-noh* 雅列年紀一百六十二歲，生以諾。19 *Yüô-lih sang Yi-noh yi-'eo yiu pah-pah*
雅列生以諾以後有八百
nyin wa sang ng-ts nön Yüô-lih ziu-shü kyiuh-pah loh-jih-nyi shü si-de
年，還生兒子因。20 雅列壽歲九百六十二歲，死了。

21 *Yi-noh nyin-kyi loh-jih-ng shü sang Mô-t'ü-sah-lah* 以諾年紀六十五歲，生瑪土撒拉。22 *Yi-noh sang Mô-t'ü-sah-lah yi-'eo teng*
以諾生瑪土撒拉以後等
Jing-ming læ-wóng yiu sæn-pah nyin wa sang ng-ts nön Yi-noh læ shü-kæn-zóng sæn-pah loh-jih-ng nyin
神明來往有三百年，還生兒子因。23 以諾來世間上三百六十五年。

24 *Yi-noh teng Jing-ming læ-wóng 'eo-deo m-neh læ-tong ing-we Jing-ming ta-leh ky'i-de*
以諾等神明來往。後頭嚙得來東，因為神明帶勒去了。

25 *Mô-t'ü-sah-lah nyin-kyi ih-pah pah-jih-ts'ih shü sang Lah-mah* 瑪土撒拉年紀一百八十七歲，生拉麥。26 *Mô-t'ü-sah-lah sang Lah-mah*
瑪土撒拉生拉麥
yi-'eo yiu ts'ih-pah pah-jih-nyi nyin wa sang ng-ts nön Mô-t'ü-sah-lah ziu-shü kyiuh-pah loh-jih-nyi
以後有七百八十二年，還生兒子因。27 瑪土撒拉壽歲九百六十九

shū si-de
歲，死了。

28 Lah-mah nyin-kyi ih-pah pah-jih-nyi shū sang ng-ts c'ü gyi ming-z Nô-üô z-ka
拉麥年紀一百八十二歲，生兒子，²⁹ 取其名字挪亞^[1]，是介
wô Ah-lah siu-li-go lao-kw'u we-leh Yiaë-'o-wô tsiu-mô-go di-t'u keh-go ng-ts pih-ding we
話：「阿拉手裏個勞苦，爲了耶和華咒罵個地土，箇個兒子必定會
en-ŵe ah-lah Lah-mah sang Nô-üô yi-'eo yiu ng-pah kyi-jih-ng nyin wa sang ng-ts nön
安慰阿拉。」³⁰ 拉麥生挪亞以後有五百九十五年，還生兒子因。³¹
Lah-mah ziu-shū ts'ih-pah ts'ih-jih-ts'ih shū si-de
拉麥壽歲七百七十七歲，死了。

[1] Nô-üô i-s Ziu-z en-ŵe. 挪亞意思就是安慰。（原註）

32 Nô-üô nyin-kyi ng-pah shū Nô-üô sang Sin 'En Yüô-feh
挪亞年紀五百歲。挪亞生閃、含、雅弗。

Ts. VI.

Nying læ shü-kæn-zông to-ky'i-læ z-'eo yia yiu sang nön-go Jing-ming-go ng-ts keh-pæn k'en-kyin
人來世間上多起來時候，也有生因個，² 神明個兒子箇班看見
nying-go nön hao-k'en tsiao sing-li sô ky'i-mo-go dæ gyi tso ts'i-ts
人個因好看，照心裏所企慕個抬其做妻子。

Yiaë-'o-wô wô Ngô-go Ling feh-we djông-djông teng nying tsang-leng gyi z-go nyüoh-sing ts'ia
³ 耶和華話：「我個靈弗會常常等人爭論，其是個肉身。且
kw'un-'æn-gyi ih-pah-nyien nyin
寬限其一百廿年。」

Keh-go z-'eo yiu djiang-do nying læ shü-kæn-zông 'eo-deo keh-sing Jing-ming-go ng-ts teng nying-go nön
⁴ 箇個時候有長大人來世間上。後頭箇星神明個兒子等人個因
dong-zông sang-c'ih ng-ts z hao-lao ziu-z kwu-z-tsin yiu ming-sing-go nying
同牀，生出兒子，是好佬，就是古時節有名聲個人。

Yiaë-'o-wô k'en-k'en shü-kæn-zông nying ôh-kwun-mun-ying gyi væn-pah sing-li dzeng-tih-go sing-siang tsih-z
⁵ 耶和華看看世間上人惡貫滿盈，其凡百心裏存的個心想只是
tsoh-ôh Yiaë-'o-wô ao-hwe Zi zao-c'ih nying læ di-zông sing-li iu-meng Yiaë-'o-wô wô Ngô
作惡。⁶ 耶和華懊悔自造出人來地上，心裏憂悶。⁷ 耶和華話：「我
sô ts'ông-zao-go nying iao djü-mih gyi læ di-zông ziu-z nying teng tseo-siu djong-dzi fi-gying
所創造個人，要除滅其來地上，就是人，等走獸、蟲豸、飛禽

keh-sing ing-we ts'ông-zao gyi Ngô ao-hwe-de Tsih-yiu Nô-üô læ Yiaë-'o-wô-go ngæn-zin teh-djoh
箇星。因爲創造其我懊悔了。」⁸ 只有挪亞來耶和華個眼前得着
eng-we
恩惠。

Nô-üô 'ang-jih læ 'ô-veng Nô-üô læ keh shü-dæ tso djün-be nying kong-yi go nying Nô-üô
⁹ 挪亞行實來下文。挪亞來箇世代做全備人，公義個人。挪亞
teng Jing-ming læ-w'ông Nô-üô sang sæn-go ng-ts ziu-z Sin 'En Yüô-feh
等神明來往。¹⁰ 挪亞生三個兒子，就是閃、含、雅弗。

'En shü-kæn-zông læ Jing-ming-go min-zin z pin-wæ-de tao-c'ü gyiang-wang-pô-dao Jing-ming
¹¹ 咸世間上來神明個面前是變壞了，到處強橫霸道。¹² 神明
k'en-k'en shü-kæn-zông tu pin-wæ de ing-we 'en-t'in-'ô nying yi-kying pin-diao gyi-go 'ang-we
看看世間上都變壞了。因爲咸天下人已經變掉其個行爲。

Jing-ming teng Nô-üô wô Væn-pah nyüoh-sing meh-go nyih-ts yi-kying tao Ngô min-zin de
¹³ 神明等挪亞話：「凡百肉身末個日子已經到我面前了，
ing-we shü-kæn-zông nying tao-c'ü gyiang-wang-pô-dao Ngô ziu lin nying lin di tu iao mih-diao
因爲世間上人到處強橫霸道。我就連人連地，都要滅掉。

Ng yüong pô song-jü tang ih-tsah jün jün-li hao feng-k'æ tso vông-kæn pô song-hyang li-nga
¹⁴ 「爾用把松樹打一隻船，船裏好分開做房間，把松香裏外
tu nyi-hao Keh-tsah jün ng iao ka tang-fah jün dziang sæn-pah ah-ma kw'eh ng-jih ah-ma
都泥好。¹⁵ 箇隻船爾要介打法：船長三百阿買^[1]，闊五十阿買，
kao sæn-jih ah-ma Jün-li hao k'æ c'ông zông-deo hao tso ih ah-ma kao jün bông-pin hao k'æ meng
高三十阿買。¹⁶ 船裏好開窗。上頭好做一阿買高。船旁邊好開門，
feng-c'ih zông cong 'ô sæn-zeng sang Ngô pih-iao s 'ong-shü fæn-tsiang mih-diao læ di-zông
分出上、中、下，三層生。¹⁷ 我必要使洪水氾漲滅掉來地上，

t'in-'ô long-tsong yiu seng-ky'i-go nyüoh-sing væn-pah læ di-zông-go pih-ding we si Dæn-z Ngô teng ng
天下攏總有生氣個肉身，凡百來地上個必定會死。¹⁸ 但是我等爾

lih Ngô-go iah ng hao teng ts'i-ts ng-ts sing-vu dô-kô tseo-tsing jün-li Væn-pah yiu
立我個約，爾好等妻子、兒子、新婦，大家走進船裏。¹⁹ 凡百有

hyüih-ky'i weh-go tong-si me-ying liang-tsah ih-ts' ih-yüong ng pih-iao ta gyi tsing jün teng ng dô-kô
血氣活個東西每樣兩隻，一雌一雄，爾必要帶其進船。等爾大家

pao-djün sing-ming Fi-gying keh-le tseo-siu keh-le di-zông-go djong-dzi keh-le me-ying liang-tsah
保全性命。²⁰ 飛禽箇類，走獸箇類，地上個蟲豸箇類，每樣兩隻

teng ng dô-kô tseo-tsing pao-djün sing-ming Ng yia iao tsih-loh pah-ying liang-ts'ao hao kong-ing ng-zi
等爾大家走進，保全性命。²¹ 爾也要積落百樣糧草，好供應爾自

teng gyi-lah-go ky'üoh-zih Nô-üô ziu i-dzong Jing-ming ih-ts'ih sô feng-fu gyi-go ka tso
等其拉個喫食。」²² 挪亞就依從神明一切所吩咐其個介做。

[1] *Ih ah-ma da-iah* Lu-pæn-ts'ih nyi-ts'ah. 一阿買大約魯班尺二尺。（原

註）

Ts. VII.

Yiæ-'o-wô teng Nô-üô wô Ng-zi teng 'o-kô hao tseo-tsing jün-li ing-we Ngô k'en keh-go
耶和華等挪亞話：「爾自等和家好走進船裏，因為我看箇個

shü-dæ cong-nyiang tsih-yiu ng læ Ngô-go min-zin tso kong-yi nying Ng yüong ta kyih-zing-go sang-k'eo me-nyang
世代中 央 只有爾來我個面前做公義人。² 爾用帶潔淨個牲口每樣

ts'-'yüong ts'ih-te feh-kyih-zing-go sang-k'eo me-nyang ts'-'yüong ih-te Wa-yiu t'in-k'ong-li tiao me-nyang
雌雄七對，弗潔淨個牲口，每樣雌雄一對。³ 還有天空裏鳥每樣

ts'-'yüong ts'ih-te hao pao-djün gyi sing-ming tso cong læ 'en shü-kæn-zông Ing-we tao di-ts'ih nyih Ngô we
雌雄七對，好保全其性命做種來咸世間上。⁴ 因為到第七日我會

loh-yü læ di-nyang-li s-jih nyih s-jih yia s-teh Ngô sô zao væn-pah weh-go tong-si tu dzong di-zông
落雨來地垵裏四十日、四十夜，使得我所造凡百活個東西都從地上

djü-mih-diao Nô-üô ziu tsiao Yiæ-'o-wô ih-ts'ih-go feng-fu ka-tso 'Ong shü læ shü-kæn-zông
除滅掉。」⁵ 挪亞就照耶和華一切個吩咐介做。⁶ 洪水來世間上

z-'eo Nô-üô nyin-kyi loh-pah shü
時候，挪亞年紀六百歲。

Nô-üô teng ts'i-ts ng-ts sing-vu we-leh 'ong-shü dô-kô tseo-tsing jün-li Kyih-zing-go
⁷ 挪亞等妻子兒子、新婦，爲了洪水大家走進船裏。⁸ 潔淨個

sang-k'eo teng feh-kyih-zing-go sang-k'eo fi-gying lin ih-ts'ih di-zông bô-go djong ts'-'yüong te-tang-te
牲口等弗潔淨個牲口、飛禽、連一切地上爬個蟲，⁹ 雌雄對打對

keng-leh Nô-üô tseo-tsing jün-li tsiao Jing-ming sô feng-fu Nô-üô-go Ts'ih-nyih yi-'eo 'ong-shü meh-zông
跟勒挪亞走進船裏，照神明所吩咐挪亞個。¹⁰ 七日以後洪水沒上

di-nyang-li
地垵裏。

Nô-üô-go nyin-kyi loh-pah shü nyi-yüih jih-ts'ih keh nyih hæ-nyang-go shü-nyün pong-k'æ t'in-c'ong
¹¹ 挪亞個年紀六百歲，二月十七箇日，海洋個水源崩開，天窗

p'o-leo
破漏。

Yü tao-loh di-nyang-li s-jih nyih s-jih yia Læ keh-nyih Nô-üô teng ng-ts Sin
¹² 雨倒落地垵裏四十日、四十夜。¹³ 來箇日挪亞等兒子閃、

'En Yüô-feh teng Nô-üô-go ts'i-ts lin gyi sæn-go sing-vu tu dô-kô tseo-tsing jün-li-de
含、雅弗，等挪亞個妻子，連其三個新婦，都大家走進船裏了。¹⁴

Gyi-lah teng yia-siu keh-le sang-k'eo keh-le di-zông bô-go djong-dzi keh-le pah-nyang tiao ziu-z
其拉等野獸箇類，牲口箇類，地上爬個蟲豸箇類，百樣鳥，就是

ih-ts'ih-go fi-gying keh-le væn-pah yiu seng-ky'i-go nyüoh-sing te-tang-te keng leh Nô-üô tseo-tsing
一切個飛禽箇類。¹⁵ 凡百有生氣個肉身，對打對跟勒挪亞走進

jün-li Keh-sing tseo-tsing-go nyüoh-sing yiu ts' yiu yüong tsiao Jing-ming-go feng-fu tu tseo-tsing
船裏。 16 箇星走進個肉身， 有雌有雄， 照神明個吩咐都走進
jün-li Yiaë-'o-wô ziu kwæn gyi tsing
船裏。 耶和華就關其進。

'Ong-shü læ shü-kæn-zông s-jih nyih shü fæn-zông-læ s-teh jün vu-ky'i læ di zông-deo
17 洪水來世間上四十日。 水汜上來， 使得船浮起來地上頭。 18

Di-zông-go shü kah-zông-læ gyih-gyi do jün læ shü min-teng t'eng-læ t'eng-ky'i Di-zông-go shü yü-kô
地上個水溢上來極其大。 船來水面頂余來余去。 19 地上個水愈加
fæn-zông-læ s-teh t'in-'ô-go kao-sæn tu be gyi tsing-meh 'Ong-shü kæ-zông kao-jü keh-sing ting-kao-go sæn
汜上來使得天下個高山都被其浸沒。 20 洪水蓋上高如箇星頂高個山

jih-ng ah-ma Shü-kæn-zông we dong-go nyüoh-sing long-tsong tsing-sah ziu-z fi-gying sang-k'eo
十五阿買。 21 世間上會動個肉身攏總浸煞， 就是飛禽、 牲口、

yia-siu di-yiang-li bô-go djong-dzi teng ko-tang-ko-go nying læ sao-di-li bih-deo-kwun we t'ong
野獸、 地垵裏爬個蟲豸， 等個打個個人。 22 來燥地裏鼻頭管回通

seng-ky'i go tu si-de 'Ong-shü t'eng-diao shü-kæn-zông ih-ts'ih weh-go tong-si ziu-z nying teng
生氣個， 都死了。 23 洪水吞掉世間上一切活個東西， 就是人， 等

sang-k'eo djong-dzi fi-gying keh-sing tu dzong di-zông djü-mih-diao tsih-yiu Nô-üô teng keh-sing læ
牲口、 蟲豸、 飛禽箇星， 都從地上除滅掉， 只有挪亞等箇星來

jün-li-go dzing-loh-tong Di-zông-go shü fæn-tsiang ih-pah ng-jih nyih kong-fu
船裏個剩落東。 24 地上個水汜漲一百五十日工夫。

Ts. VIII.

Jing-ming kyi-teh Nô-üô teng jün-li dô-kô læ-kæn-go weh-go tong-si lin cong-sang keh-sing
神明記得挪亞等船裏大家來間個活個東西， 連衆生箇星。

Jing-ming fah-fong c'ü-læ c'ü-ky'i di-zông-go shü ziu t'e-de hæ-li-go shü-nyün seh-djü t'in-c'ông
神明發風吹來吹去。 地上個水就退了。 2 海裏個水源塞住， 天窗

kwæn-hao t'in yia feh loh-yü-de Di-zông-go shü dzin-dzin t'e-loh-ky'i ko-leh ih-pah ng-jih nyih
關好， 天也弗落雨了。 3 地上個水漸漸退落去， 過了一百五十日

'eo-deo ky'üih-leh-tin-de Tao ts'ih-yüih jih-ts'ih keh-nyih jün deng-loh læ Üô-lah-lah sæn-teng Shü yi
後頭缺勒點了。 4 到七月十七箇日， 船庵落來亞拉臘山頂。 5 水又

dzin-dzin t'e-loh tao jih-yüih læ jih-yüih ts'u-ih-go ky'i-deo yiu sæn-ting k'en-kyin-de
漸漸退落到十月， 來十月初一個起頭有山頂看見了。

Tsæ ko s-jih nyih Nô-üô t'e-k'æ jün-li tso-tih-go c'ông-meng Fông-c'ih ih-tsah lao-ô
6 再過四十日， 挪亞推開船裏做的個窗門。 7 放出一隻老鴉。

gyi fi-læ fi-ky'i teng di-zông-go shü sao Yi fông-c'ih ih-tsah beh-keh iao s-s-k'en di-zông-go
其飛來飛去， 等地上個水燥。 8 又放出一隻鶉鴒， 要試試看地上個

shū t'e-leh feh dæn-z beh-keh zing-feh-djoh ding-kyiah-go di-fông ing-we pin-di wa-yiu dzing-loh-go
水退了弗。⁹ 但是鵓鴿尋弗着停腳個地方，因為遍地還有剩落個
shū ziu kyü tao jün-li Nô-üô sing-c'ih siu tsih gyi tsing jün-li læ Tsæ ko ts'ih-nyih yi dzong
水，就歸到船裏。挪亞伸出手，接其進船裏來。¹⁰ 再過七日又從
jün-li fông beh-keh c'ih-ky'i tao yia-kw'a beh-keh kyü-læ cü-gyin-li yiu ken-læn jü sing-yih
船裏放鵓鴿出去。¹¹ 到夜快鵓鴿歸來，嘴鉗^[1]裏有橄欖樹新葉
'en-tih Nô-üô ziu hyiao-teh di-zông-go shü yi-kying t'e-loh Tsæ deng ts'ih-nyih yi fông-c'ih beh-keh
含的。挪亞就曉得地上個水已經退落。¹² 再庖七日，又放出鵓鴿，
ziu feh tsæ kyü-iao gyi di-fông læ
就弗再歸到其地方來。

[1] 喙

Nô-üô loh-pah ling-ih shü tsing-yüih ts'u-ih di-zông-go shü sao-de Nô-üô ziu hyiao-k'æ jün-go
¹³ 挪亞六百零一歲正月初一，地上個水燥了。挪亞就擡開船個
kæ ih-k'en k'en-kyin di min-teng sao-de Tao nyi-yüih nyien-ts'ih keh-nyih di-ying feng-sao
蓋，一看，看見地面頂燥了。¹⁴ 到二月廿七箇日地垠粉燥。
Jing-ming teng Nô-üô z-ka wô Ng hao teng ts'i-ts ng-ts sing-vu dô-kô
¹⁵ 神明等挪亞是介話：「¹⁶ 爾好等妻子、兒子、新婦，大家
dzong jün-li tseo-c'ih Wa-yiu teng ng dô-kô læ-kæn-go weh-go tong-si ziu-z fi-gying sang-k'eo
從船裏走出。¹⁷ 還有等爾大家來問個活個東西，就是飛禽、牲口、
di-ying-li bô-go djong-dzi keh-sing tu hao ling gyi c'ih s-teh gyi sang-ying læ shü-kæn-zông
地垠裏爬個蟲豸箇星，都好領其出。使得其生養來世間上，
meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ Nô-üô ziu teng ts'i-ts ng-ts sing-vu dô-kô tseo-c'ih
茂茂盛盛多起來。」¹⁸ 挪亞就等妻子、兒子、新婦，大家走出。¹⁹
wa-yiu koh-cong tseo-siu djong-dzi fi-gying teng di-zông bô-go tong-si yang-tang-ying tu dzong jün-li
還有各種走獸、蟲豸、飛禽、等地上爬個東西，樣打樣都從船裏
tseo-c'ih
走出。

Nô-üô ziu we-leh Yiaë-'o-wô zao ih-zo dæn dzong kyih-zing-go sang-k'eo teng kyih-zing-go fi-gying
²⁰ 挪亞就爲了耶和華造一座壇，從潔淨個牲口，等潔淨個飛禽
li-hyang do-læ dæn-zông hyin væn-tsi Yiaë-'o-wô hyüong-djoh gyi hyang-ky'i Yiaë-'o-wô sing-li wô
裏向，馱來壇上獻燔祭。²¹ 耶和華嗅着其香氣，耶和華心裏話：
ing-we nying-go sing-siang dzong siao z ôh-go Ngô yi-'eo tsæ-feh we-leh nying tsü-mô di yia
(因為人個心想從小是惡個，) 我以後再弗爲了人咒罵地，也
feh-we mih-diao ih-ts'ih weh-go tong-si ziang zin-deo sô-tso ka Di wa læ-tong z-'eo kang-cong teng
弗會滅掉一切活個東西，像前頭所做介。²² 地還來東時候，耕種等
siu-keh lang teng nyih tong teng 'ô nyih teng yia pih-ding feh-we hyih
收割，冷等熱，冬等夏，日等夜，必定弗會歇。

Ts. IX.

Jing-ming s foh peh Nô-üô lin gyi-go ng-ts teng gyi-lah wô yüong meo-meo-zing-zing to-ky'i
神明賜福撥挪亞連其個兒子，等其拉話：「用茂茂盛盛多起
læ di-jiang deng-mun Væn-pah di-li-go tseo-siu t'in-li-go tiao di-zông weh-go tong-si lin
來，地垵庵滿。²凡百地裏個走獸，天裏個鳥，地上活個東西，連
hæ-li-go ng tu z kao-dæ ng-go siu-li gyi-lah we do-nyiang p'ô-gyü ng Væn-pah weh-go
海裏個魚，都是交代爾個手裏。其拉會大樣怕懼爾。³凡百活個
tong-si k'o-yi tso ng-go ky'üoh-zih keh tu z Ngô s-peh ng tsing-ziang s-peh ng su-ts'æ ka
東西可以做爾個喫食。箇都是我賜撥爾，正像賜撥爾蔬菜介。⁴
Dæn-z nyüoh wa-yiu gyi-go sing-ming ziu-z gyi hyüih læ-tih ng feh-k'o ky'üoh Ng sing-ming-go
但是肉，還有其個性命，就是其血來的，爾弗可喫。⁵爾性命個
hyüih Ngô pih-ding t'ao gyi wæn feh-leng tseo-siu feh-leng nying-go siu-li Ngô yia iao t'ao gyi wæn
血，我必定討其還。弗論走獸，弗論人個手裏，我也要討其還。
væn-pah nying dzong gyi hyüong-di-go siu-li Ngô pih-iao t'ao gyi-go sing-ming wæn Liu-c'ih nying hyüih go
凡百人從其兄弟個手裏，我必要討其個性命還。⁶流出人血個，
nying-kô yia pih-iao liu-c'ih gyi-go hyüih ing-we Jing-ming z tsiao Gyi zi-go siang-mao zao nying-go Ng-lah
人家也必要流出其個血。因為神明是照其自個相貌造人個。⁷爾拉
hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ s-teh di we sang-mun
好茂茂盛盛多起來，使得地會生滿。」

Jing-ming yi teng Nô-üô lin gyi-go ng-ts wô Ngô teng ng lin ng tsiang-læ-go 'eo-dæ lih
⁸神明又等挪亞連其個兒子話：「⁹我等爾連爾將來個後代立
Ngô-go iah wa-yiu teng ng dô-kô læ-tong-go keh-sing weh-go tong-si ziu-z fi-gying sang-k'eo
我個約。¹⁰還有等爾大家來東個箇星活個東西。就是飛禽、牲口、
yia-siu væn-pah dzong jün-li tseo-c'ih-læ-go lin di-jiang-li-go tseo-siu lih Ngô-go iah Ngô teng
野獸、凡百從船裏走出來個，連地垵裏個走獸、立我個約。¹¹我等
ng we lih Ngô-go iah ziu-z Ngô yi-'eo tsæ-feh s-teh 'ong-shü mih-diao ih-ts'ih yiu nyüoh-sing-go
爾會立我個約，就是，我以後再弗使得洪水滅掉一切有肉身個
tong-si yia tsæ-feh s-teh 'ong-shü wæ-diao di-jiang Jing-ming yi wô Ngô teng ng lin dô-kô
東西，也再弗使得洪水壞掉地垵。」¹²神明又話：「我等爾連大家
læ-tong-go keh-sing weh-go tong-si sô lih üong-yün-go iah yiu keh-go kyi-'ao Ngô pô Ngô-go heo fông-læ
來東個箇星活個東西所立永遠個約有箇個記號。¹³我把我個鸞放來
yüing-li tso Ngô teng shü-kæn-zông lih-iah-go kyi-'ao Tsiang-læ Ngô s-teh yüing tsô-djü di-jiang-go
雲裏，做我等世間上立約個記號。¹⁴將來我使得雲遮住地垵個
z-'eo yüing li-hyang ziu yin-c'ih heo læ ka-ni Ngô we kyi-teh Ngô teng ng lin væn-pah weh-go
時候，雲裏向就現出鸞來。¹⁵介呢，我會記得我等爾連凡百活個
nyüoh-sing sô lih-go iah yi-'eo tsæ m-neh 'ong-shü mih-diao ih-ts'ih weh-go tong-si Heo yin-c'ih læ
肉身所立個約。以後再無得洪水滅掉一切活個東西。¹⁶鸞現出來
yüing-li Ngô k'en-ts we kyi-teh keh üong-yün-go iah ziu-z Jing-ming teng shü-kæn-zông væn-pah weh-go
雲裏，我看仔會記得箇永遠個約，就是神明等世間上凡百活個

nyüoh-sing sô shih-lih-go Jing-ming teng Nô-üô wô Ngô teng shü-kæn-zông weh-go tong-si sô
肉 身 所 設 立 個 。 」 17 神 明 等 挪 亞 話 ： 「 我 等 世 間 上 活 個 東 西 所
lih-go iah kyi-'ao ziu-z keh-go
立 個 約 ， 記 號 就 是 箇 個 。 」

18 Nô-üô-go ng-ts dzong jün-li ka tseo-c'ih-go z Sin 'En Yüô-feh 'En z Kyüô-nen-go
挪 亞 個 兒 子 從 船 裏 介 走 出 個 是 閃 、 含 、 雅 弗 。 含 是 迦 南 個
ah-tia Keh ziu-z Nô-üô sæn-go ng-ts gyi-lah-go 'eo-dæ sæn-k'æ deng-læ pin-t'in-ô
阿 爹 。 19 箇 就 是 挪 亞 三 個 兒 子 ， 其 拉 個 後 代 散 開 ， 庀 來 遍 天 下 。

20 Nô-üô tso cong-din-nying cong ih-go bu-dao yün 21 Gyi ky'üoh bu-dao tsiu ky'üoh-tse læ
挪 亞 做 種 田 人 ， 種 一 個 葡 萄 園 。 21 其 喫 葡 萄 酒 喫 醉 ， 來
tsiang-bong-li kyi-sing c'ih-kæn Kyüô-nen-go ah-tia 'En k'en-kyin ah-tia c'ih-sing-lu-t'i tseo-c'ih
帳 篷 裏 肌 身 出 間 。 22 迦 南 個 阿 爹 含 ， 看 見 阿 爹 出 身 露 體 ， 走 出
nga-deo t'ong-cü liang-go hyüong-di Sin teng Yüô-feh do-leh i-zông dô-kô pe læ kyin-kah-deo
外 頭 ， 通 知 兩 個 兄 弟 。 23 閃 等 雅 弗 馱 勒 衣 裳 大 家 揹 來 肩 胛 頭 ，
tao-t'e-bu tseo-ky'i kæ ah-tia-go kyi-sing gyi-lah min-k'ong feh nyin-cün m-neh k'en-kyin ah-tia
倒 退 步 走 起 ， 蓋 阿 爹 個 肌 身 。 其 拉 面 孔 弗 扭 轉 ， 嘸 得 看 見 阿 爹
c'ih-sing-lu-t'i
出 身 露 體 。

24 Nô-üô tsiu sing-cün-læ fông-dzæ hyiao-teh siao ng-ts hyiang gyi sô tso-go z-ken 25 ziu
挪 亞 酒 醒 轉 來 ， 方 才 曉 得 小 兒 子 向 其 所 做 個 事 幹 。 25 就
wô Kyüô-nen kæ ziu tsiu-mô gyi we tso nu-boh-go nu-boh voh-z hyüong-di Yi wô
話 ： 「 迦 南 該 受 咒 罵 。 其 會 做 奴 僕 個 奴 僕 服 侍 兄 弟 。 」 26 又 話 ：
Coh-zia Yiaë-'o-wô Sin-go Jing-ming Kyüô-nen we tso gyi-go nu-boh Jing-ming we s-teh
「 祝 謝 耶 和 華 ， 閃 個 神 明 ！ 迦 南 會 做 其 個 奴 僕 。 27 神 明 會 使 得
Yüô-feh hying-wông gyi we deng-læ Sin-go tsiang-bong-li Kyüô-nen yia we tso gyi-go nu-boh
雅 弗 興 旺 ， 其 會 庀 來 閃 個 帳 篷 裏 。 迦 南 也 會 做 其 個 奴 僕 。 」

28 'Ong-shü yi-'eo Nô-üô yi ko-leh sæn-pah ng-jih nyin 29 Nô-üô-go ziu-shü kyiuh-pah ng-jih
洪 水 以 後 ， 挪 亞 又 過 了 三 百 五 十 年 。 29 挪 亞 個 壽 歲 九 百 五 十
shü si-de
歲 ， 死 了 。

Nô-üô-go ng-ts Sin 'En Yüô-feh-go kô-pu læ 'ô-veng Gyi-lah 'ong-shü yi-'eo sang
挪亞個兒子，閃、含、雅弗個家譜來下文。其拉洪水以後生
ng-ts Yüô-feh-go ng-ts Ko-mih Mô-keh Mô-dæ Yüô-fæn T'u-pah Mi-shih
兒子：² 雅弗個兒子，歌篾、瑪葛、瑪代、雅番、土八、米設、
Di-lah Ko-mih-go ng-ts Üô-jih-kyi-nô Li-fah Do-kyüô-mô Yüô-fæn-go ng-ts
提拉。³ 歌篾個兒子，亞實基拿、利法、陀迦瑪。⁴ 雅番個兒子，
Yi-li-sô Da-shih Kyi-ti To-tæn Gyi-lah 'eo-deo feng-k'æ deng-læ gying hæ-go
以利沙、大失、基帝、多單。⁵ 其拉後頭分開，庵來近海個，
koh-tang-koh-go di-fông koh-nying tsiao zi-go k'eo-ing dzoh-cong vông-veng keh-sing
各打各個地方，各人照自個口音、族種、房分箇星。

'En-go ng-ts Kwu-jih Mah-si Feh Kyüô-nen Kwu-jih-go ng-ts Si-pô
⁶ 含個兒子，古實、麥西、弗、迦南。⁷ 古實個兒子，西巴、
Ha-fi-lah Sah-da Lah-mô Sah-di-kyüô Lah-mô-go ng-ts Z-pô Ti-dæn Kwu-jih
哈腓拉、撒大、拉瑪、撒提迦。拉瑪個兒子，示巴、底但。⁸ 古實
yi sang Nying-loh shü-kæn-zông tso hao-lao z gyi ky'i-deo Læ Yiaë-'o-wô-go min-zin gyi tso üong-üong
又生寧錄，世間上做好佬是其起頭。⁹ 來耶和華個面前其做勇勇
tang-liah-go Dzoh-wô z-ka wô Ziang Nying-loh læ Yiaë-'o-wô-go min-zin tso üong-üong tang-liah-go
打獵個。俗話是介話：「像寧錄來耶和華個面前做勇勇打獵個
nying Gyi k'æ-koh læ Z-nô di-fông-go Pô-bih Yi-lih Üô-kyiah Kyiah-nyi Dzong keh
人。」¹⁰ 其開國來士拿地方個巴別、以力、亞甲、甲尼。¹¹ 從箇
di-fông c'ih-ky'i tao Üô-jih zao Nyi-nyi-vi Li-'o-pah dzing-ts teng Kyüô-lah wa-yiu Nyi-nyi-vi
地方出去到亞述，造尼尼微，利河伯城子，等迦拉，¹² 還有尼尼微
Kyüô-lah cong-nyiang-go do dzing-ts ziu-z Li-sin Mah-si sang Lu-tíng En-nen Li-ha
迦拉中央個大城子，就是利鮮。¹³ 麥西生路丁、安南、利哈、
Neh-t'u Pah-lu Kyiah-lu Keh-t'oh keh-sing dzoh-veng Kyiah-lu sang Fi-li-z keh ih-dzoh
納土、¹⁴ 伯魯、甲路、葛托，箇星族份。甲路生非利士箇一族。

Kyüô-nen sang do ng-ts Si-teng yia sang Heh teng Yiaë-pu-z Üô-mo-li
¹⁵ 迦南生大兒子西頓，也生赫，¹⁶ 等耶布士、亞摩利、
Keh-kyüô-sah Hyi-vi Üô-kyi Si-nyi Üô-wô-ti Si-mô-li Ha-meh keh-sing
革迦撒^[1]、¹⁷ 希未、亞基、西尼、¹⁸ 亞華底、西瑪利、哈默箇星
ts-p'a 'Eo-deo Kyüô-nen keh-sing dzoh-veng yin-k'æ-ky'i Kyüô-nen-go di-ka dzong Si-teng hyiang Gyi-lah ka
支派。後頭迦南箇星族份延開去。¹⁹ 迦南個地界從西頓向其臘介
ky'i Gyi-lah tao Kyüô-sah wa-yiu hyiang Sô-to-mô Ngo-mo-lah Lah-mô Si-pin ka ky'i tao
去，其臘到迦薩，還有向所多瑪、蛾摩拉、拉瑪、洗扁介去到
Lah-sô Keh-sing z 'En-go ts-seng tu tsiao gyi-lah-go dzoh-cong k'eo-ing læ gyi-go di-fông teng
拉沙。²⁰ 箇星是含個子孫，都照其拉個族種，口音，來其個地方等
koh-veng
國份。

[1] 原文此處錯印爲 Keh-kyüô-seh，後文爲 Keh-kyüô-sah.

21 ^{Yüô-feh-go ah-ko Sin} 雅弗個阿哥閃，^{ziu-z Hyi-pah keh-dzoh-go tsu-tsong} 就是希伯箇族個祖宗，^{yia sang ng-ts} 也生兒子。22 ^{Sin-go} 閃個
^{ng-ts} 兒子，^{Yi-læn} 以攔、^{Üô-jih} 亞述、^{Üô-fah-sah} 亞法撒、^{Lu-teh} 路德、^{Üô-læn} 亞蘭。23 ^{üô-læn-go ng-ts U-z} 亞蘭個兒子烏士、
^{Wu-leh} 戶勒、^{Gyi-t'iah} 其帖、^{Mô-jih} 瑪實。24 ^{Üô-fah-sah sang Sah-lah} 亞法撒生撒拉，^{Sah-lah sang Hyi-pah} 撒拉生希伯。25 ^{Hyi-pah sang liang-go} 希伯生兩個
^{ng-ts} 兒子，^{ih-go ming-z Fah-leh} 一個名字法勒^[1]，^{ing-we læ gyi-go z-'eo koh-veng feng-sæn-de} 因為來其個時候國份分散了。^{gyi ah-di ming-z} 其阿弟名字
^{Iah-tæn} 約丹。26 ^{Iah-tæn sang Üô-mo-t'ah} 約丹生亞摩塔、^{Sô-lih} 沙列、^{Ha-sah-mô-fi} 哈薩瑪非、^{Yiæ-lah} 耶拉、27 ^{Ha-to-læn} 哈多蘭、
^{U-sah} 烏薩、^{Deh-lah} 特拉、28 ^{O-pah} 倭柏、^{Üô-pi-mô-li} 亞比瑪利、^{Z-pô} 示巴、29 ^{O-fi} 倭非、^{Ha-fi-lah} 哈腓拉、^{Iah-pah} 約伯，
^{keh tu z Iah-tæn-go ng-ts} 箇都是約丹個兒子。30 ^{Gyi-lah sô deng-go di-fông dzong} 其拉所庀個地方從米沙到東邊西發箇座山。
31 ^{Keh-sing z Sin-go ts-seng} 箇星是閃個子孫，^{tu tsiao gyi-lah-go dzoh-cong k'eo-ing} 都照其拉個族種口音，^{læ gyi-go di-fông teng koh-veng} 來其個地方等國份。

[1] *Fah-leh i-s ziu-z Feng-k'æ.* 法勒意思就是分開。（原註）

32 ^{Zông-veng tu z Nô-üô ng-ts-go ts-p'a} 上文都是挪亞兒子個支派，^{tsiao gyi-lah-go kô-pu teng koh-veng} 照其拉個家譜等國份。^{'Ong-shü} 洪水
^{yi-'eo} 以後，^{shü-kæn-zông-go koh-veng dzong gyi-lah ka feng-k'æ læ} 世間上個國份從其拉介分開來。

Ts. XI.

^{'En-t'in-'ô tu z ih-jiang-go k'eo-ing} 咸天下都是一樣個口音，^{ih-jiang-go shih-wô} 一樣個說話。2 ^{Dzong tong-pin pun-ko-ky'i z-'eo} 從東邊搬過去時候，
^{læ Z-nô di-fông p'ong-djoh bing-jiang} 來士拿地方碰着平垵，^{ziu deng-loh} 就庀落。3 ^{Gyi-lah dô-kô siang-liang wô} 其拉大家商量話：^{Læ ah-lah} 「來，阿拉
^{hao tso cün-deo yüong ho siao gyi c'ih-læ} 好做磚頭，用火燒其出來。」^{Gyi-lah ziu yiu cün-deo tông zah-deo yüong} 其拉就有磚頭當石頭用，^{wa-yiu zah-yiu tông} 還有石油當
^{zah-hwe yüong} 石灰用。4 ^{Gyi-lah yi wô} 其拉又話：^{Læ ah-lah hao zao dzing-ts} 「來，阿拉好造城子，^{teng ih-zo t'ah} 等一座塔，^{iao gyi ting} 要其頂
^{bang-djoh t'in yi hao yang ah-lah-go ming-sing} 碰着天，又好揚阿拉個名聲，^{sæn-leh sæn-k'æ læ tao-c'ü di min-teng} 省勒散開來到處地面頂。」5 ^{Yiæ-'o-wô} 耶和華
^{kông-loh-læ iao k'en keh-sing nying sô zao-go dzing-ts teng-t'ah} 降落來要看箇星人所造個城子等塔。6 ^{Yiæ-'o-wô wô} 耶和華話：^{Pah-sing z} 「百姓是

ih-yiang-go gyi-lah shih-wò yia z ih-yiang-go næn-kæn ky'i-deo tso keh-go z-ken 'eo-deo gyi-lah
 一樣個，其拉說話也是一樣個。難間起頭做箇個事幹，後頭其拉
 iao-siang tso soh-go m̃-kao hao ky'i kying-djü gyi Læ Ah-lah hao kông-loh-ky'i weng-dzeh gyi-go
 要想做啥個，嘸告好去禁住其。⁷ 來，阿拉好降落去，混雜其個
 k'eo-ing s-teh gyi-lah shih-wò feh siang-t'ong Yiaë-'o-wô ziu dzong keh-deo sæn-k'æ cong-nying læ
 口音，使得其拉說話弗相通。」⁸ 耶和華就從箇頭散開衆人來
 tao-c'ü di min-teng gyi-lah zao dzing-ts-go z-ken ziu hyih-de Sô-yi keh di-ming kyiao-leh
 到處地面頂。其拉造城子個事幹就歇了。⁹ 所以箇地名叫勒
 Pô-bih ing-we læ keh-deo Yiaë-'o-wô weng-dzeh 'en-t'in-ô nying-go k'eo-ing ping-ts'ia Yiaë-'o-wô dzong
 巴別^[1]，因為來箇頭耶和華混雜咸天下人個口音，並且耶和華從
 keh-deo sæn-k'æ gyi-lah læ tao-c'ü di min-teng
 箇頭散開其拉來到處地面頂。

[1] *Pô-bih i-s ziu-z Weng-dzeh.* 巴別意思就是混雜。（原註）

- ¹⁰ Sin-go shü-dæ læ 'ô-veng 'Ong-shü yi-'eo liang-nyin Sin yi-kying ih-pah shü sang Üô-fah-sah
 閃個世代來下文。洪水以後兩年，閃已經一百歲生亞法撒。
- ¹¹ Sin sang Üô-fah-sah yi-'eo yiu ng-pah nyin wa sang ng-ts nön
 閃生亞法撒以後，又五百年，還生兒子因。
- ¹² Üô-fah-sah sæn-jih-ng shü sang Sah-lah ¹³ Üô-fah-sah sang Sah-lah yi-'eo yiu s-pah ling sæn
亞法撒三十五歲生撒拉。¹³ 亞法撒生撒拉以後又四百零三
 nyin wa sang ng-ts nön
 年，還生兒子因。
- ¹⁴ Sah-lah sæn-jih shü sang Hyi-pah ¹⁵ Sah-lah sang Hyi-pah yi-'eo yiu s-pah ling sæn nyin wa sang
撒拉三十歲生希伯。¹⁵ 撒拉生希伯以後又四百零三年，還生
 ng-ts nön
 兒子因。
- ¹⁶ Hyi-pah sæn-jih-s shü sang Fah-leh ¹⁷ Hyi-pah sang Fah-leh yi-'eo yiu s-pah sæn-jih nyin wa
希伯三十四歲生法勒。¹⁷ 希伯生法勒以後又四百三十年，還
 sang ng-ts nön
 生兒子因。
- ¹⁸ Fah-leh sæn-jih shü sang Lah-keo ¹⁹ Fah-leh sang Lah-keo yi-'eo yiu nyi-pah ling kyi nyin wa sang
法勒三十歲生拉苟。¹⁹ 法勒生拉苟以後又二百零九年，還生
 ng-ts nön
 兒子因。
- ²⁰ Lah-keo sæn-jih-nyi shü sang Sah-loh ²¹ Lah-keo sang Sah-loh yi-'eo yiu nyi-pah ling ts'ih nyin wa
拉苟三十二歲生撒鹿。²¹ 拉苟生撒鹿以後又二百零七年，還
 sang ng-ts nön
 生兒子因。

22 ^{Sah-loh sæn-jih shü sang Nô-ngoh}撒鹿三十歲生拿鶴。 23 ^{Sah-loh sang Nô-ngoh yi-'eo yiu nyi-pah nyin wa sang ng-ts}撒鹿生拿鶴以後又二百年，還生兒子
囡。

24 ^{Nô-ngoh nyiæn-kyiu shü sang T'a-lah}拿鶴廿九歲生他拉。 25 ^{Nô-ngoh sang T'a-lah yi-'eo yiu ih-pah jih-kyiu nyin wa}拿鶴生他拉以後又一百十九年，還
生兒子囡。

26 ^{T'a-lah ts'ih-jih shü sang Üô-pah-læn Nô-ngoh Ha-læn}他拉七十歲生亞伯蘭、拿鶴、哈蘭。

27 ^{T'a-lah shü-dæ læ 'ô-veng T'a-lah sang Üô-pah-læn Nô-ngoh Ha-læn Ha-læn sang}他拉世代來下文。他拉生亞伯蘭、拿鶴、哈蘭，哈蘭生
^{Lo-teh dzing-li}羅得。^{Ha-læn pi gyi ah-tia sin si læ peng di-fông}28 哈蘭比其阿爹先死來本地方，^{ziu-z Kyüô-leh-ti koh R-go}就是迦勒底^[1]國，珥個
城裏。^{Üô-pah-læn teng Nô-ngoh tu dæ ts'i-ts Üô-pah-læn-go ts'i-ts ming-z Sah-læ Nô-ngoh-go}29 亞伯蘭等拿鶴都抬妻子。亞伯蘭個妻子名字撒萊，拿鶴個
妻子名字密迦。^{ts'i-ts ming-z Mih-kyüô Mih-kyüô teng Yi-z-kyüô tu z Ha-læn-go nön}密迦等以士迦都是哈蘭個囡。^{Sah-læ feh-we sang m-neh}30 撒萊弗會生，嗎得
兒子。^{ng-ts T'a-lah ling-leh ng-ts Üô-pah-læn}31 他拉領勒兒子亞伯蘭，等其孫子羅得（就是哈蘭個
兒子），^{ng-ts teng gyi sing-vu Sah-læ}等其新婦撒萊（就是亞伯蘭個妻子），^{ziu-z Üô-pah-læn-go ts'i-ts}大家走出迦勒底^[1]
國，^{koh R-go dzing-li}珥個城裏，^{iao tao Kyüô-nen di-fông ky'i}要到迦南地方去，^{tao-leh Ha-læn ziu deng-loh}到了哈蘭就庖落。^{T'a-lah ziu-shü}32 他拉壽歲
二百零五歲。他拉來哈蘭地方死了。

[1] 原文此處錯印爲 Kyüô-lah-ti，後文爲 Kyüô-leh-ti.

Ts. XII.

^{Yiæ-'o-wô teng Üô-pah-læn wô}耶和華等亞伯蘭話：^{Ng yüong tseo-c'ih peng-koh}「爾用走出本國，^{li-k'æ ts'ing-kyün teng ah-tia}離開親眷等阿爹
^{oh-li tao Ngô sô ts-tin peh ng-go di-fông}屋裏，到我所指點撥爾個地方。^{Ngô we s-teh ng tso do koh-veng s-foh peh}2 我會使得爾做大國份，賜福撥

ng yang ng-go ming-sing ping-ts'ia ng we tso foh-ky'i-go keng-deo Keh-sing coh-foh ng-go Ngô yia
爾，揚爾個名聲，並且爾會做福氣個根頭。³ 箇星祝福爾個，我也
we s-foh peh gyi tsiu-mô ng go Ngô yia we tsiu-mô gyi wa-yiu t'in-ô keh-sing dzoh-veng tu we
會賜福撥其，咒罵爾個，我也會咒罵其。還有天下箇星族份都會
dzong ng ka teh-djoh foh-ky'i Üô-pah-læn i Yiaë-o-wô-go feng-fu ka c'ih-meng-ky'i Lo-teh teng gyi
從爾介得着福氣。」⁴ 亞伯蘭依耶和華個吩咐介出門去。羅得等其
dong-de ky'i Üô-pah-læn li-k'æ Ha-læn-go z'-eo nyin-kyi yiu ts'ih-jih-ng shü Üô-pah-læn ta-leh gyi
同隊去。亞伯蘭離開哈蘭個時候年紀有七十五歲。⁵ 亞伯蘭帶勒其
ts'i-ts Sah-læ teng gyi dzih-ts Lo-teh wa-yiu læ Ha-læn sô tsih-loh-go kô-kyi sô teh-djoh-go
妻子撒萊，等其姪子羅得，還有來哈蘭所積落個家計，所得着個
nying tu tseo-c'ih iao tao Kyüô-nen ka ky'i ziu tao Kyüô-nen di-fông
人，都走出要到迦南介去。就到迦南地方。

⁶ 亞伯蘭走過箇個地方到敘劍，就是到摩利個橡樹。介時候
Kyüô-nen nying deng-læ keh-deo Yiaë-o-wô yin-c'ih-læ teng Üô-pah-læn wô Ngô we pô keh-go
迦南人庵來箇頭。⁷ 耶和華現出來，等亞伯蘭話：「我會把箇個
di-fông s-peh ng-go 'eo-dæ Gyi ziu læ keh-deo teng yin-c'ih-læ-go Yiaë-o-wô zao ih-zo dæn
地方賜撥爾個後代。其就來箇頭等現出來個耶和華造一座壇。⁸
'Eo-deo pun-tao Pah-deh-li tong-pin-go ih-zo sæn-li tah tsiang-bong si-pin z Pah-deh-li tong-pin z
後頭搬到伯特利東邊個一座山裏，搭帳篷，西邊是伯特利，東邊是
'Æ ping-ts'ia læ keh-deo teng Yiaë-o-wô zao ih-zo dæn gyiu-k'eng Yiaë-o-wô-go ming-deo Üô-pah-læn
亥。並且來箇頭等耶和華造一座壇，求懇耶和華個名頭。⁹ 亞伯蘭
yi dong-sing hyiang nen-pin di-fông ka pun-ko-ky'i
又動身向南邊地方介搬過去。

¹⁰ 箇頭有荒年，因為箇荒年厲害，所以亞伯蘭走落埃及國去
Keh-deo yiu hwông-nyin ing-we keh hwông-nyin li-æ sô-yi Üô-pah-læn tseo-loh Yiaë-gyih koh ky'i
庵。¹¹ 快走到埃及個時候，等妻子撒萊話：「我曉得爾是相貌
deng Kw'a tseo-tao Yiaë-gyih-go z'-eo teng ts'i-ts Sah-læ wô Ngô hyiao-teh ng z siang-mao
好看個女人，¹² 難問箇星埃及人看見爾會話：『箇是其妻子』，
hao-k'en-go nyü-nying næn-kæn keh-sing Yiaë-gyih nying k'en-kyin ng we wô Keh z gyi ts'i-ts
其拉就會殺我，保全爾個性命。¹³ 介呢爾好話是我個阿妹，使得我
gyi-lah ziu we sah ngô pao-djün ng-go sing-ming Ka-ni ng hao wô z ngô-go ah-me s-teh ngô
爲了爾得着安耽，也爲了爾能夠保全性命。」

¹⁴ 亞伯蘭到了埃及，埃及人看見箇女人是頂好看。¹⁵ 法老個
Üô-pah-læn tao-leh Yiaë-gyih Yiaë-gyih nying k'en-kyin keh nyü-nying z ting hao-k'en Fah-lao-go
大臣也看見其，來法老面前稱讚其。法老就接箇個女人到
da-dzing yia k'en-kyin gyi læ Fah-lao min-zin ts'ing-tsæn gyi Fah-lao ziu tsih keh-go nyü-nying tao
王宮裏。¹⁶ 爲了其，法老格外待亞伯蘭，亞伯蘭有牛、羊、駱駝、

ts'üiong li-ts teng nu-boh ô-deo keh-sing Dæn-z Ylä-'o-wô we-leh Uô-pah-læn ts'i-ts Sah-lä-go
雌雄驢子等奴僕、丫頭箇星。¹⁷ 但是耶和華爲了亞伯蘭妻子撒萊個
yün-kwu kông do-do tsæ-næn vah Fah-lao teng gyi ih-kô-go nying Fah-lao ziu eo Uô-pah-læn wô
緣故，降大大災難罰法老等其一家個人。¹⁸ 法老就謳亞伯蘭，話：
Ng dza-we z-ka dæ ngô Gyi z ng ts'i-ts dza feh wô-hyang ngô dao Dza-we ts'ing-hwu gyi
「爾咋會是介待我？其是爾妻子，咋弗話向我道？」¹⁹ 咋會稱呼其
ah-me s-teh ngô kyi-wu dæ gyi tso ts'i-ts Næn-kæn ng-go ts'i-ts hao ta-leh-ky'i
阿妹，使得我幾乎抬其做妻子？難間爾個妻子，好帶勒去。」²⁰
Fah-lao we-leh gyi feng-fu pah-sing Uô-pah-læn teng ts'i-ts lin væn-pah sô-yiu-go tu song gyi
法老爲了其吩咐百姓，亞伯蘭等妻子，連凡百所有個，都送其
c'ih-ky'i
出去。

Ts. XIII.

Uô-pah-læn teng gyi ts'i-ts lin væn-pah sô-yiu-go wa-yiu Lo-teh dô-kô tseo-c'ih Ylä-gyih tao
亞伯蘭等其妻子連凡百所有個，還有羅得，大家走出埃及到
Nen-di ky'i Uô-pah-læn yiu sang-k'eo nying-ts kying-ts keh-sing ting fu-tsoh Dzong Nen-di pun-tao
南地去。² 亞伯蘭有牲口、銀子、金子箇星頂富足。³ 從南地搬到
Pah-deh-li ziu-z zin-deo tah tsiang-bong zao tsi-dæn di-fông læ Pah-deh-li teng 'Æ-go cong-nyiang
伯特利，就是前頭搭帳篷造祭壇地方，來伯特利等亥個中央。⁴
Uô-pah-læn læ keh-deo gyiu-k'eng Ylä-'o-wô-go ming-deo
亞伯蘭來箇頭求懇耶和華個名頭。
Teng Uô-pah-læn dong-de go Lo-teh yia yiu ngeo yang tsiang-bong Keh di-fông feh-neng-keo peh
⁵ 等亞伯蘭同隊個羅得也有牛、羊、帳篷。⁶ 箇地方弗能夠撥
gyi dô-kô deng ing-we kô-kyi to-leh-kying sô-yi dô-kô deng-feh-ko Ping-ts'ia Uô-pah-læn k'en
其大家庵，因爲家計多勒緊，所以大家庵弗過。⁷ 並且亞伯蘭看
sang-k'eo-go nying teng Lo-teh k'en sang-k'eo-go nying dô-kô tsang-zao Ka z-'eo Kyûô-nen teng Pi-li-si nying wa
牲口個人等羅得看牲口個人大家爭造。介時候迦南等比利洗人還
deng-læ keh-deo Uô-pah-læn teng Lo-teh wô Næn-kæn ngô teng ng m-neh hao tsang-zao ngô k'en
庵來箇頭。⁸ 亞伯蘭等羅得話：「難間我等爾嘸得好爭造，我看
sang-k'eo-go nying teng ng k'en sang-k'eo-go nying yia m-neh hao tsang-zao ing-we ah-lah z zi-go nying
牲口個人等爾看牲口個人也嘸得好爭造，因爲阿拉是自個人。⁹
Djün-ko di ky'i-feh-z læ ng-go min-zin ma Ts'ing ng teng ngô feng-k'æ ng iao tsia-siu-pin ky'i ngô hao
全個地豈弗是來爾個面前嗎？請爾等我分開。爾要借手邊去，我好
tao jing-siu-pin ky'i 'ôh-tsia ng iao jing-siu-pin ky'i ngô hao tao tsia-siu-pin ky'i Lo-teh ngæn-tsing
到順手邊去；或者爾要順手邊去，我好到借手邊去。」¹⁰ 羅得眼睛

dæ-ky'i k'en-k'en lah-dæn 'o bing-yiang tao So-r keh-da lu tao-c'ü di-t'u ts-ts-jing-jing tsing-ziang
 抬起，看看約但河平垠到瑣珣箇埭路，到處地土滋滋潤潤，正像
 Yiaë-'o-wô-go hwô-yün yia ziang Yiaë-gyih di-fông ka keh z Yiaë-'o-wô feh-zing mih-diao Sô-to-mô teng
 耶和華個花園，也像埃及地方介。箇是耶和華弗曾滅掉所多瑪等
 Ngo-mo-lah z-'eo Lo-teh ziu kæn-djoh lah-dæn 'o djün-ko bing-yiang Lo-teh ziu hyiang tong-pin ka
蛾摩拉時候。¹¹ 羅得就揀着約但河全個平垠。羅得就向東邊介
 pun-ko-ky'i keh liang-go nying dô-kô feng-k'æ Üô-pah-læn deng-læ Kyüô-nen di-fông Lo-teh deng-læ
 搬過去。箇兩個人大家分開。¹² 亞伯蘭庵來迦南地方，羅得庵來
 bing-yiang-go dzing-ts-li pô tsiang-bong dzin-dzin pun-ko-ky'i tao Sô-to-mô Keh-sing Sô-to-mô nying
 平垠個城子裏，把帳篷漸漸搬過去到所多瑪。¹³ 箇星所多瑪人
 tsoh-ôh væn do ze læ Yiaë-'o-wô-go min-zin
 作惡，犯大罪來耶和華個面前。

Lo-teh teng Üô-pah-læn feng-k'æ ts-'eo Yiaë-'o-wô teng Üô-pah-læn wô Ng ngæn-tsing
¹⁴ 羅得等亞伯蘭分開之後，耶和華等亞伯蘭話：「爾眼睛
 dæ-ky'i-læ dzong ng læ-tong-go di-fông k'en tong nen si poh Ng ih-ts'ih sô k'en-kyin-go
 抬起來，從爾來東個地方看東、南、西、北。¹⁵ 爾一切所看見個
 di-fông Ngô we üong-yün s-peh ng teng ng-go 'eo-dæ Ngô we s-teh ng-go 'eo-dæ ziang
 地方，我會永遠賜撥爾，等爾個後代。¹⁶ 我會使得爾個後代像
 di-yiang-li hwe-dzing ka to ziah-z di-yiang-li-go hwe-dzing nying neng-keo su-leh-pin ka-ni ng-go
 地垠裏灰塵介多。若是地垠裏個灰塵，人能夠數勒遍，介呢爾個
 'eo-dæ yia hao su-leh-c'ih Ng bô-ky'i yüong tseo-cün keh di-fông-go dziang teng kw'eh ing-we Ngô
 後代也好數勒出。¹⁷ 爾爬起，用走轉箇地方個長等闊，因為我
 pih-ding we s-peh ng Üô-pah-læn ziu pun tsiang-bong tao Hyi-pah-leng deng-læ Mæn-li-go ziang-jü
 必定會賜撥爾。」¹⁸ 亞伯蘭就搬帳篷到希伯崙，庵來幔利個橡樹
 bông-pin læ keh-deo teng Yiaë-'o-wô zao ih-zo dæn
 旁邊，來箇頭等耶和華造一座壇。

Ts. XIV.

Ka z-'eo En-lah-fi tso Z-nô wông Üô-liah tso Yi-lah-sah wông Kyi-da-lao-mô tso
¹ 介時候，暗拉非做士拿王，亞略做以拉撒王，基大老瑪做
 Yi-læn wông Di-dah tso Lih-pông wông dô-kô ky'i tsing-vah Sô-to-mô wông Pi-lah Ngo-mo-lah wông
以攔王，提達做列邦王。² 大家去征伐所多瑪王比拉、蛾摩拉王
 Pi-sô Iah-mô wông Z-neh Si-pin wông Z-mi-bih teng Pi-lah wông Pi-lah ziu-z
比沙、押瑪王士納、洗扁王士米別等比拉王。（比拉就是
 So-r Keh-sing ng wông jü-long læ Si-ding sæn-ao ziu-z Yin hæ Gyi-lah voh-z
瑣珣。）³ 箇星五王聚攏來西定山巖，就是鹽海。⁴ 其拉服侍

Kyi-da-lao-mô jih-nyi nyin tao jih-sæn nyin be-bun gyi de Tao-leh jih-s nyin Kyi-da-lao-mô teng
基大老瑪十二年，到十三年背叛其了。⁵ 到了十四年，基大老瑪等
gyi kyih-tông-go koh-wông læ tang-ba Li-vah-ing nying læ Üô-di-lih-kyüô nying di-fông teng Su-si nying læ
其結黨個國王來打敗利乏音人來亞提律迦人地方，等蘇西人來
Ha-mah di-fông Yi-mi nying læ Sô-vi-kyi-lih-ding di-fông 'O-li nying læ gyi-lah-go Si-r sæn
哈麥地方。以米人來沙微基列亭地方，⁶ 何利人來其拉個西珥山，
dzih-tao kw'ông-iæ siang-gying-go R-pô-læn Keh s-go wông tseo-kyü tao En-mih-pah ziu-z Kyüô-t'ih
直到曠野相近個珥巴蘭。⁷ 箇四個王走歸到安密八，就是迦鐵，
p'o-tsing Üô-mô-leh nying-go 'en di-fông teng deng-læ Ha-si-seng-da-mô-go Üô-mo-li nying
破進亞瑪勒人個咸地方，等庵來哈洗遜大瑪個亞摩利人。

Keh-tsao Sô-to-mô wông Ngo-mo-lah wông Iah-mô wông Si-pin wông Pi-lah wông Pi-lah
⁸ 箇遭所多瑪王、蛾摩拉王、押瑪王、洗扁王、比拉王（比拉
ziu-z So-r tu tseo-c'ih læ Si-ding sæn-ao teng gyi-lah tang-tsiang ziu-z teng Yi-læn wông
就是瑣珥）都走出來西定山巖，等其拉打仗。⁹ 就是等以攔王
Kyi-da-lao-mô Lih-pông wông Di-dah Z-nô wông En-lah-fi Yi-lah-sah wông Üô-liah keh s-go
基大老瑪、列邦王提達、士拿王暗拉非、以拉撒王亞略：箇四個
wông teng ng-go wông tang-tsiang
王等五個王打仗。

Si-ding sæn-ao yiu hyü-to zah-yiu-go di-k'ang Sô-to-mô teng Ngo-mo-lah koh-wông dao-tseo læ
¹⁰ 西定山巖有許多石油個地坑：所多瑪等蛾摩拉國王逃走，來
keh-deo tang-ba yü-to dao-tao sæn-li-de Gyi-lah ziu pô Sô-to-mô Ngo-mo-lah keh-sing dzæ-veh
箇頭打敗。餘多逃到山裏了。¹¹ 其拉就把所多瑪、蛾摩拉箇星財物
liang-ts'ao tu lo-liah-ts tseo-kyü-ky'i Üô-pah-læn-go dzih-ts Lo-teh deng-læ Sô-to-mô gyi nying lin
糧草，都擄掠仔走歸去。¹² 亞伯蘭個姪子羅得庵來所多瑪：其人連
dzæ-veh yia be lo-liah-ky'i Yiu ih-go dao-tseo-go nying læ t'ong-cü Hyi-pah-læ nying Üô-pah-læn
財物也被擄掠去。¹³ 有一個逃走個人來通知希伯來人亞伯蘭。

Üô-pah-læn deng-læ Üô-mo-li nying Mæn-li-go ziang-jü di-fông Mæn-li z Yi-jih-koh teng Üô-næ-go
亞伯蘭庵來亞摩利人幔利個橡樹地方。幔利是以實各等亞乃個

hyüong-di keh sæn hyüong-di tu teng Üô-pah-læn lih-lah-ko-liao-go Üô-pah-læn t'ing-meng dzih-ts be
兄弟。箇三兄弟都等亞伯蘭立約過了個。¹⁴ 亞伯蘭聽聞姪子被

lo-liah-ky'i ziu ling-leh gyi-zi oh-li sô iang-tong jih-lin-ko-liao-go nu-boh sæn-pah jih-pah-go nying
擄掠去，就領勒其自屋裏所養東，習練過了個奴僕三百十八個人，

ken-tao Dæn-go di-fông Lin-yia feng-k'æ nu-boh tang-ba gyi-lah ken-tao Da-mô-seh tsia-siu-pin-go
趕到但個地方。¹⁵ 連夜分開奴僕，打敗其拉，趕到大馬色借手邊個

'O-pô Gyi deh-cün ih-ts'ih-go dzæ-veh yi ling-leh dzih-ts Lo-teh teng gyi-go tong-si lin nyü-nying
何把。¹⁶ 其奪轉一切個財物，又領勒姪子羅得等其個東西，連女人

lin pah-sing dô-kô kyü-læ
連百姓，大家歸來。

17 亞伯蘭殺敗了基大老瑪連其結黨個國王歸來時候，所多瑪王
tseo-c'ih tao Sô-vi sâen-ao ziu-z wông-go sâen-ao ky'i nying-tsih gyi Keh z-'eo Sah-leng wông
走出到沙微山巖，就是王個山巖，去迎接其。18 箇時候撒冷王
Mah-kyi-si-teh z tso ting kao Jing-ming-go tsi-s ta-leh ping teng tsui c'ih-lâ coh-foh gyi wô
麥基洗德，是做頂高神明個祭司，帶勒餅等酒出來，19 祝福其話：
Dæn-nyün keh-we t'in-di-go Cü-tsâ ting kao Jing-ming s foh-ky'i peh Üô-pah-læn Coh-zia ting kao
「但願箇位天地個主宰，頂高神明賜福氣撥亞伯蘭！」20 祝謝頂高
Jing-ming pô ng-go dziu-dih kao-dæ ng-go siu-li Üô-pah-læn pô sô teh-djoh-go jih-kwu-teh-ih
神明，把爾個仇敵交代爾個手裏！」亞伯蘭把所得着個，十股得一
song-peh Mah-kyi-si-teh
送撥麥基洗德。

21 所多瑪王等亞伯蘭話：人呢，歸撥我，東西呢，爾自
do-leh-ky'i Sô-to-mô wông teng Üô-pah-læn wô Nying ni kwe-peh ngô tong-si ni ng-zi
馱勒去。22 亞伯蘭等所多瑪王話：我已經指點頂高神明耶和華，
do-leh-ky'i Üô-pah-læn teng Sô-to-mô wông wô Ngô yi-kying ts-tin ting kao Jing-ming Yiæ-'o-wô
馱勒去。22 亞伯蘭等所多瑪王話：我已經指點頂高神明耶和華，
keh-we t'in-di-go Cü-tsâ vah-tsiu ih-kwang sin ih-kwang 'a-ta z ng-go tong-si ngô tu
箇位天地個主宰，罰咒，23 一梗線，一梗鞋帶，是爾個東西，我都
feh do sâen-leh ng wô Ngô s-teh Üô-pah-læn yiu-lao Djü-leh 'eo-sang sô ky'üoh ts-nga
弗馱，省勒爾話：「我使得亞伯蘭有佬。」24 除勒後生所喫之外，
wa-yiu teng ngô dong-de Üô-næ Yi-jih-koh Mæn-li sô ing-tông teh-djoh-go hao peh gyi-lah tsiao meng-veng
還有等我同隊亞乃、以實各、幔利所應當得着個，好撥其拉照門份
do-leh-ky'i
馱勒去。

Ts. XV.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Yiæ-'o-wô hyin-ling peh Üô-pah-læn teng gyi wô Üô-pah-læn
箇星事幹後頭，耶和華顯靈撥亞伯蘭，等其話：「亞伯蘭，
hao-vong p'ô Ngô tso ng-go deng-ba tso ng do-do eng-sông Üô-pah-læn wô Cü
好留怕，我做爾個盾牌，做爾大大恩賞。」2 亞伯蘭話：「主
Yiæ-'o-wô Ng pô soh-si s-peh ngô ing-we ngô m-neh ng-ts tso ngô cong-kwun-go z keh-go
耶和華，爾把啥西賜撥我，因為我無得兒子，做我總管個是箇個
Da-mô-seh nying Yi-li-üô-sah Üô-pah-læn yi wô Ng m-neh ng-ts s-peh ngô ka-ni
大馬色人以利亞撒。」3 亞伯蘭又話：「爾無得兒子賜撥我，介呢
sang-læ ngô oh-li-go nying we tsih ngô-go dæ Yiæ-'o-wô yi teng gyi wô Keh-go nying feh-we
生來我屋裏個人會接我個代。」4 耶和華又等其話：「箇個人弗會

tsih ng-go dæ pih-ding dzong ng-zi sang-c'ih-læ-go hao tsih ng-go dæ Ziu ling gyi tseo-c'ih
接爾個代，必定從爾自生出來個好接爾個代。」⁵ 就領其走出
nga-deo wô Deo dæ-ky'i k'en t'in Keh-sing sing-siu ng neng-keo su-leh-pin feh Yi teng gyi
外頭，話：「頭抬起看天！箇星星宿爾能夠數勒遍弗？」又等其
wô Ng-go 'eo-dæ pih-ding z-ka Üô-pah-læn siang-sing Yiæ-'o-wô Yiæ-'o-wô sôn keh z
話：「爾個後代必定是介。」⁶ 亞伯蘭相信耶和華。耶和華算箇是
gyi go kong-yi Yi teng Üô-pah-læn wô Ngô Yiæ-'o-wô ziu-z ling ng c'ih Kyüô-leh-ti koh
其個公義。⁷ 又等亞伯蘭話：「我耶和華，就是領爾出迦勒底國，
R-go dzing-li iao pô dông-deo di-fông s-peh ng tso ts'an-nyih Gyi wô Cü Yiæ-'o-wô
珥個城裏，要把蕩頭地方賜撥爾做產業。」⁸ 其話：「主耶和華，
ngô dza hao hyiao-teh pih-ding teh-djoh keh-go ts'an-nyih Yiæ-'o-wô teng gyi wô Ng yüong teng Ngô do
我咋好曉得必定得着箇個產業？」⁹ 耶和華等其話：「爾用等我馱
sæn-nyin-go ts'-ngeo sæn-nyin-go ts' sæn-nyang sæn-nyin-go yüong wu-nyang teng ih-tsah pæn-kyiu ih-tsah
三年個雌牛，三年個雌山羊，三年個雄湖羊，等一隻斑鳩，一隻
siao beh-keh Ziu long-tsong do-læ te p'o-k'æ pun-pin kah-ky'i te-deo pa-tong tsih-yiu tiao feh
小鶉鴒。」¹⁰ 就攏總馱來，對破開半邊夾起對頭擺東，只有烏弗
p'o-k'æ Yiu yia-tiao fi-loh-læ ding-leh keh-sing sang-k'eo-li Üô-pah-læn ken gyi ky'i Nyih-deo kw'a
破開。¹¹ 有野鳥飛落來停勒箇星牲口裏，亞伯蘭趕其去。¹² 日頭快
loh-sæn z-'eo Üô-pah-læn sah-kao kw'eng-joh hweh-jün teh-cü moh-ts'eh-di-en ziu p'ô-de
落山時候，亞伯蘭煞覺暍熟，忽然得知墨漆地暗，就怕了。¹³
Yiæ-'o-wô ziu teng Üô-pah-læn wô Ng hao ih-ding hyiao-teh ng-go ts-seng we tso c'ih-meng nying læ
耶和華就等亞伯蘭話：「爾好一定曉得爾個子孫會做出門人來
bih-koh voh-z gyi-lah be bao-nyiah s-pah nyin kong-fu Gyi-lah sô voh-z keh-koh-go nying
別國，服侍其拉。被暴虐四百年工夫。」¹⁴ 其拉所服侍箇國個人，
Ngô tsong-iao p'un-tön gyi 'eo-deo ng-go 'eo-dæ we do-leh hyü-to dzæ-veh tseo-c'ih-læ Ng we
我總要判斷其。後頭爾個後代會馱勒許多財物走出來。¹⁵ 爾會
en-en-weng-weng kyü tsu-tsong di-fông ky'i teh-djoh dziang-dziang ziu-shü en-tsông-hao Tao di-s dæ gyi-lah
安安穩穩歸祖宗地方去，得着長長壽歲安葬好。¹⁶ 到第四代其拉
we tseo-cün tao ts'-di læ ing-we Üô-mo-li nying-go ze wa m-neh mun-tsoh
會走轉到此地來，因為亞摩利人個罪還無得滿足。」

17 Nyih-deo yi-kying loh-sæn heh-en z-'eo yiu c'ih-in-go ho-lu teng mang-mang ho-pô læ
日頭已經落山，黑暗時候，有出煙個火爐等猛猛火把來

pa-k'æ-tih nyüoh-go cong-nyiang tseo-ko Keh-nyih Yiæ-'o-wô teng Üô-pah-læn lih-iah wô Dzung Yiæ-gyih
擺開的肉個中央走過。¹⁸ 箇日耶和華等亞伯蘭立約話：「從埃及

'o tao Pah-lah keh-da do-'o Ngô pô keh-go di-fông s-peh ng-go 'eo-dæ ziu-z Kyi-nyi
河到伯拉箇隸大河，我把箇個地方賜撥爾個後代。¹⁹ 就是基尼、

Kyi-nyi-si Kyiah-mo-nyi Heh Pi-li-si Li-vah-ing Üô-mo-li Kyüô-nen
基尼洗、甲摩尼、²⁰ 赫、比利洗、利乏音、²¹ 亞摩利、迦南、

Keh-kyüô-sah Yiæ-pu-si keh-sing dzoh-veng-go di-fông
革迦撒、耶布西，箇星族份個地方。」

Ts. XVI.

1 亞伯蘭個妻子撒萊嚙得生養。其有一個丫頭，是埃及個
nyü-nying ming-z kyiao-leh Yüô-kyiah Sah-lä teng Üô-pah-län wô Ylä-'o-wô feh-peh ngô sang-yiang
女人，名字叫勒夏甲。2 撒萊等亞伯蘭話：「耶和華弗撥我生養，
ng ts'ia teng ngô ô-deo dong-zông ngô 'ôh-tsia hao k'ao-djoh gyi teh-djoh ng-nô Üô-pah-län ziu t'ing Sah-lä
爾且等我丫頭同牀，我或者好靠着其得着兒因。」亞伯蘭就聽撒萊
shih-wô Ka z-'eo Üô-pah-län deng-lä Kyüô-nen di-fông yi-kying jih nyin-de gyi ts'i-ts Sah-lä pô
說話。3 介時候亞伯蘭庖來迦南地方已經十年了。其妻子撒萊把
Ylä-gyih-go ô-deo Yüô-kyiah peh gyi dziang-fu Üô-pah-län tso ah-yi
埃及個丫頭夏甲撥其丈夫亞伯蘭做阿姨。

4 亞伯蘭等夏甲同牀，夏甲就有身孕。其得知自有身，就
Üô-pah-län teng Yüô-kyiah dong-zông Yüô-kyiah ziu yiu sing-yüing gyi teh-cü zi yiu-sing ziu
看輕其主母。5 撒萊等亞伯蘭話：「我個加氣是爾個緣故。我放
k'en-ky'ing gyi cü-meo Sah-lä teng Üô-pah-län wô Ngô-go kô-ky'i z ng-go yün-kwu ngô fông
丫頭來爾個懷裏，其得知自有身就看輕我。但願耶和華來爾等我
ô-deo læ ng-go gwa-li gyi teh-cü zi yiu-sing ziu k'en-ky'ing ngô Dæn-nyün Ylä-'o-wô læ ng teng ngô
中央判斷。」6 亞伯蘭等撒萊話：「丫頭是來爾個手下，好隨爾咋
cong-nyiang p'un-tôn Üô-pah-län teng Sah-lä wô Ô-deo z læ ng-go siu-'ô hao ze ng dza
待其。」撒萊逼難其，夏甲就離開其面前，逃走了。
dæ gyi Sah-lä pih-næn gyi Yüô-kyiah ziu li-k'æ gyi min-zin dao-tseo-de

7 耶和華個天使碰着其來曠野地方，等水源相近。（箇個
Ylä-'o-wô-go t'in-s p'ong-djoh gyi læ kw'ông-iæ di-fông teng shü-nyün siang-gying keh-go
水源是來書珥箇埭路上。）8 其話：「撒萊個丫頭夏甲，從何裏
shü-nyün z læ Shü-r keh-da lu-zông Gyi wô Sah-lä-go ô-deo Yüô-kyiah dzong 'ah-li
來？要到何裏去？」其話：「我躲避主母撒萊個面前。」9
læ iao tao 'ah-li ky'i Gyi wô Ngô to-bi cü-meo Sah-lä-go min-zin

耶和華個天使等其話：「爾用歸到主母地方去，好服其該管。」10
Ylä-'o-wô-go t'in-s teng gyi wô Ng yüong kyü-tao cü-meo di-fông ky'i hao voh gyi kæ-kwun

耶和華個天使又等其話：「我會加湊爾個後代甚許多，數都
Ylä-'o-wô-go t'in-s yi teng gyi wô Ngô we kô-ts'eo ng-go 'eo-dæ zing-hyü-to su tu
數弗逼。」11 耶和華個天使又等其話：「難間爾有身孕，會生
su-feh-pin Ylä-'o-wô-go t'in-s yi teng gyi wô Næn-kæn ng yiu sing-yüing we sang

兒子，好取其名字以實瑪利，因為耶和華聽聞爾個苦楚。」12 其會
ng-ts hao c'ü gyi ming-z Yi-jih-mô-li ing-we Ylä-'o-wô t'ing-meng ng-go kw'u-ts'u Gyi we
像野驢子來人中央，其個手會抵敵衆人，衆人個手也會抵敵其。
ziang yia li-ts læ nying cong-nyiang gyi-go siu we ti-dih cong-nying cong-nying-go siu yia we ti-dih gyi

其會庖來衆兄弟個面前。」13 等其所講個耶和華，夏甲稱呼其
gyi we deng-lä cong hyüong-di-go min-zin Teng gyi sô kông-go Ylä-'o-wô Yüô-kyiah ts'ing-hwu gyi

ming-deo Ng Jing-ming z k'en ngô tong ing-we gyi wô ngô soh-feh-z læ dông-deo kyin-ko
名頭：「爾神明是看我東。」因為其話：「我啥弗是來蕩頭見過
Keh-we k'en ngô tong-go ma Sô-yi keh-k'eo tsing kyiao-leh Bih-lah-hæ-læ ziu-z Kyüô-t'ih Pi-lih
箇位看我東個嗎？」¹⁴ 所以箇口井叫勒別拉海萊^[1]，就是迦鐵比列
cong-nyiang
中央。

[1] Ziu-z Keh-we weh-go, we-k'en-kyin-go Jing-ming go tsing. 就是箇位活
個、會看見個神明個井。（原註）

'Eo-deo Yüô-kyiah teng Üô-pah-læn sang ng-ts Üô-pah-læn c'ü Yüô-kyiah sô sang-go ng-ts ming-z
15 後頭夏甲等亞伯蘭生兒子。亞伯蘭取夏甲所生個兒子名字
kyiao-leh Yi-jih-mô-li
叫勒以實瑪利。

Yüô-kyiah teng Üô-pah-læn sang Yi-jih-mô-li z-'eo Üô-pah-læn nyin-kyi pah-jih-loh shü de
16 夏甲等亞伯蘭生以實瑪利時候，亞伯蘭年紀八十六歲了。

Ts. XVII.

Üô-pah-læn kyiü-jih-kyiu shü go z-'eo Yiaë-'o-wô yin-c'ih peh Üô-pah-læn teng gyi wô Ngô
亞伯蘭九十九歲個時候，耶和華現出撥亞伯蘭，等其話：「我
z djün-neng-go Jing-ming ng læ Ngô-go min-zin hao tso-nying yia yüong djün-be Ngô we teng ng lih Ngô-go
是全能個神明。爾來我個面前好做人也用全備。²我會等爾立我個
iah we s-teh ng 'eo-dæ meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ Üô-pah-læn ziu boh-tao Jing-ming yi teng
約，會使得爾後代茂茂盛盛多起來。」³ 亞伯蘭就伏倒。神明又等
gyi kông z-ka wô Ngô teng ng shih-lih Ngô-go iah s-teh ng we tso lih-koh-go tsu-tsong
其講，是介話：⁴「我等爾設立我個約，使得爾會做列國個祖宗。⁵
Næn-kæn feh tsæ eo ng ming-z Üô-pah-læn z c'ü ng Üô-pah-lah-hen ing-we Ngô s-teh ng tso
難間弗再謳爾名字亞伯蘭，是取爾亞伯拉罕^[1]，因為我使得爾做
lih-koh-go tsu-tsong Ngô we s-teh ng do-nyiang hying-wông dzing-we hyü-to koh-veng kyüing-wông keh-sing
列國個祖宗。⁶我會使得爾大樣興旺，成為許多國份，君王箇星
dzong ng ka c'ih-læ Ng teng ng lin ng lih-dæ-go ts-seng pih-ding shih-lih Ngô-go iah tso yüong-yün-go
從爾介出來。⁷爾等爾連爾歷代個子孫必定設立我個約，做永遠個
iah Ngô we tso ng lin ng 'eo-dæ-go Jing-ming Ngô we pô ng yin-dzæ deng-tih-go di-fông ziu-z
約。我會做爾連爾後代個神明。⁸我會把爾現在庵的個地方，就是

'en Kyüô-nen di-fông tu s-peh ng lin ng-go 'eo-dæ tso üong-yün-go ts'æn-nyih Ngô yia we tso
咸迦南地方，都賜撥爾連爾個後代，做永遠個產業，我也會做
gyi-lah-go Jing-ming
其拉個神明。」

[1] Ziu z Hyü-to nying-go tsu-tsong. 就是許多人個祖宗。（原註）

Jing-ming yi teng Üô-pah-lah-hen wô Ng lin ng lih-dæ-go ts-seng tsong-iao pao-siu Ngô-go
9 神明又等亞伯拉罕話：「爾連爾歷代個子孫總要保守我個
iah
約。」 10 Ngô sô shih-lih peh ng lin ng-go 'eo-dæ keh iao pao-siu-go iah z-ka-go ng-go
我所設立撥爾連爾個後代，箇要保守個約是介個：爾個
cong-nyiang væn-pah nen tu iao ziu tsiu-keh-li Ng pih-iao 'ang tsiu-keh-li tso Ngô teng ng lih-iah-go
中 央 凡 百 男 都 要 受 周 割 禮 [1]。 11 爾必要行周割禮做我等爾立約個
kyi-'ao Ng lih-dæ-go ts-seng long-tsong sang-c'ih pah-nyih-go nen væn 'ôh-tsia sang-læ oh-li-go
記號。 12 爾歷代個子孫攏總生出八日個男娃，或者生來屋裏個，
'ôh-tsia feh-z ng 'eo-dæ z yüong nying-ts dzong bih-koh ma-læ-go tu iao ziu tsiu-keh-li
或者弗是爾後代，是用銀子從別國買來個，都要受周割禮。 13
Feh-leng ng oh-li sang-c'ih-go 'ôh-tsia ng nying-ts ma-læ-go tu pih-iao ziu tsiu-keh-li ka-ni
弗論爾屋裏生出個，或者爾銀子買來個，都必要受周割禮，介呢
Ngô-go iah læ ng-go kyi-sing hao tso üong-yün-go iah Feh ziu tsiu-keh-li-go nen tsong-iao dön-djih gyi
我個約來爾個肌身好做永遠個約。 14 弗受周割禮個男，總要斷絕其
læ pah-sing cong-nyiang ing-we gyi z we-be Ngô-go iah
來百姓中 央，因為其是違背我個約。」

[1] 割禮

Jing-ming yi teng Üô-pah-lah-hen wô Ng-go ts'i-ts Sah-læ ni feh-k'o tsæ eo gyi ming-z
15 神明又等亞伯拉罕話：「爾個妻子撒萊呢，弗可再謳其名字
Sah-læ z hao c'ü gyi Sah-lah Ngô yia we s foh peh gyi dzong gyi ka s ih-go ng-ts peh
撒萊，是好取其撒拉 [1]。 16 我也會賜福撥其，從其介賜一個兒子撥
ng Ngô tsong we s foh peh gyi s-teh gyi tso lih-koh-go ah-nyiang pah-sing-go kyüing-wông yia dzong
爾。我總會賜福撥其，使得其做列國個阿孃，百姓個君 王 也 從
gyi ka læ Üô-pah-lah-hen boh-tao siao ih-siao sing-li wô Ih-pah shü go nying dza
其介來。」 17 亞伯拉罕伏倒，笑一笑，心裏話：「一百歲個人咋
neng-keo sang ng-ts ni hwông-ts'ia Sah-lah yi-kying kyi-jih shü næn-dao wa we sang ma
能夠生兒子呢？況且撒拉已經九十歲。難道還會生嗎？」 18
Üô-pah-lah-hen teng Jing-ming wô Dæn-nyün Yi-jih-mô-li weh læ Ng-go min-zin Jing-ming
亞伯拉罕等神明話：「但願以實瑪利活來爾個面前！」 19 神明
wô Feh-z-ka ng ts'i-ts Sah-lah ih-ding we sang ng-ts ng hao c'ü gyi ming-z Yi-sah
話：「弗是介，爾妻子撒拉一定會生兒子。爾好取其名字以撒 [2]。
Ngô teng gyi lin gyi-go 'eo-dæ we shih-lih Ngô-go iah tso üong-yün go iah Kóng-tao Yi-jih-mô-li Ngô
我等其連其個後代會設立我個約做永遠個約。 20 講到以實瑪利，我

yi-kying t'ing ng-go tao-kao de Ngō yi-kying s foh peh gyi we s-teh gyi 'eo-dæ meo-meo-zing-zing
已經聽爾個禱告了。我已經賜福撥其，會使得其後代茂茂盛盛
to-ky'i-læ Gyi we sang jih-nyi-go moh-pah Ngō peh gyi tso do-do koh-veng Dæn-z Ngō teng Yi-sah
多起來。其會生十二個牧伯。我撥其做大大國份。²¹ 但是我等以撒
we shih-lih Ngō-go iah ziu-z ming-nyin keh-go z-'eo Sah-lah we teng ng sang go Kōng-hao
會設立我個約，就是明年箇個時候撒拉會等爾生個。」²² 講好
ts-'eo Jing-ming li-k'æ Üô-pah-lah-hen sing-zōng-ky'i
之後，神明離開亞伯拉罕升上去。

[1] *Sah-lah i-s ziu-z Kong-cü.* 撒拉意思就是公主。（原註）

[2] *Ziu-z Fah-siao, k'en* ¹⁷ *ts'ih.* 就是發笑，看 ¹⁷ 七。（原註）

²³ Keh-nyih Üô-pah-lah-hen tsiao Jing-ming-go feng-fu pô ng-ts Yi-jih-mô-li teng keh-sing oh-li
箇日亞伯拉罕照神明個吩咐，把兒子以實瑪利，等箇星屋裏
sang-tong-go nying-ts ma-læ-go væn-pah læ Üô-pah-lah-hen oh-li-go nen long-tsong teng gyi-lah 'ang
生東個、銀子買來個，凡百來亞伯拉罕屋裏個男，攏總等其拉行
tsiu-keh-li Üô-pah-lah-hen ziu tsiu-keh-li z-'eo nyin-kyi kyi-jih-kyiu shü-de Gyi ng-ts
周割禮。²⁴ 亞伯拉罕受周割禮時候，年紀九十九歲了。²⁵ 其兒子
Yi-jih-mô-li ziu tsiu-keh-li z-'eo nyin-kyi jih-sæn shü-de Keh-nyih Üô-pah-lah-hen teng ng-ts
以實瑪利受周割禮時候，年紀十三歲了。²⁶ 箇日亞伯拉罕等兒子
Yi-jih-mô-li dô-kô ziu tsiu-keh-li Wa-yiu gyi keh ih-kô-go nying 'ôh-tsia sang-læ oh-li-go
以實瑪利大家受周割禮。²⁷ 還有其箇一家個人，或者生來屋裏個，
'ôh-tsia yüong nying-ts dzong bih-koh ma-læ-go yia tu ziu tsiu-keh-li
或者用銀子從別國買來個，也都受周割禮。

Ts. XVIII.

Yiæ-'o-wô læ Mæn-li ziang jü di-fōng yin-c'ih-læ peh Üô-pah-lah-hen Nyih-deo tōng tsiu-ko z-'eo
耶和華來幔利橡樹地方現出來撥亞伯拉罕。日頭當晝過時候
Üô-pah-lah-hen zo-læ tsiang-bong meng-k'eo gyi ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin sæn-go nying lih-læ gyi min-zin
亞伯拉罕坐來帳篷門口。² 其眼睛抬起看見三個人立來其面前。
ih-k'en-kyin ziu dzong tsiang-bong meng-k'eo peng-zōng-ky'i nying-tsih gyi boh-tao di-yiang-li wô
一看見，就從帳篷門口奔上去迎接其，伏倒地垵裏，³ 話：
Cü ziah-z teh-djoh ng-go eng-we ts'ing ng m-nao li-k'æ ng-go nu-boh tseo-k'æ-ky'i
「主，若是得着爾個恩惠，請爾無得好^[1]離開爾個奴僕走開去。⁴
Hao siao-shü do-tin shü gyiang-gyang ng-go kyiah ng ts'ia læ jü ti-'ô tsiang-sih ih-zōng Ngō we do-tin
好稍勢馱點水澆澆爾個腳。爾且來樹底下將息一晌。⁵ 我會馱點

ky'üoh-zih hao peh ng-lah tsih-tsih lih 'eo-deo tsæ dong-sing ing-we ng tao ng nu-boh-go di-fông læ ing-tông
 喫食好撥爾拉接接力，後頭再動身。因爲爾到爾奴僕個地方來應當
 z-ka Gyi-lah wô Ng hao tsiao ng-go shih-wô ka tso Üô-pah-lah-hen ziu kw'a-kw'a
 是介。」其拉話：「爾好照爾個說話介做。」⁶ 亞伯拉罕就快快
 tseo-tsing tsiang-bong-li teng Sah-lah wô Yüong zông-kying be-bæn sæn si-ah si-si-go min-feng
 走進帳篷裏，等撒拉話：「用上緊備辦三細阿^[2]細細個麪粉，
 nyüoh-tæn-hao p'ang gyi tso ping Üô-pah-lah-hen yi peng-tao ngeo-gyin-li do ih-tsah cōng-cōng
 搥帶好，烹其做餅。」⁷ 亞伯拉罕又奔到牛圈裏，馱一隻壯壯
 hao-hao-go siao-ngeo kao-dæ nu-boh gyi ziu kw'a-kw'a be-bæn hao Yi do-leh na teng na-yiu lin
 好好個小牛交代奴僕。其就快快備辦好。⁸ 又馱勒奶等奶油，連
 be-bæn hao-go siao-ngeo pa-læ nying-k'ah min-zin zi lih-læ gyi-lah bōng-pin jü ti-'ô teng-dæ gyi-lah
 備辦好個小牛，擺來人客面前，自立來其拉旁邊樹底下，等待其拉
 ky'üoh
 喫。

[1] m-nao, 現代寧波話說 mau6、mhau5, 寫作「莫」, 本字或爲「𠵼得好」。

[2] *Ih si-ah da-iah ih teo*. 一細阿大約一斗。(原註)

Gyi-lah teng Üô-pah-lah-hen wô Ng-go ts'i-ts Sah-lah læ 'ah-li Gyi wô Læ
⁹ 其拉等亞伯拉罕話：「爾個妻子撒拉來何裏？」其話：「來
 tsiang-bong-li Ih-go wô tao yüih-veng tsoh-go z-'eo Ngô we tseo-cün ng-go di-fông læ
 帳篷裏。」¹⁰ 一個話：「到月分足個時候，我會走轉爾個地方來，
 ng-go ts'i-ts Sah-lah we sang ng-ts Sah-lah læ Gyi 'eo-pe tsiang-bong meng-k'eo t'ing-meng Næn-kæn
 爾個妻子撒拉會生兒子。」撒拉來其後背帳篷門口聽聞。¹¹ 難問
 Üô-pah-lah-hen teng Sah-lah nyin-kyi tu z lao-lao Sah-lah-go yüih-kying yi-kying dön-de Sô-yi Sah-lah
亞伯拉罕等撒拉年紀都是老老。撒拉個月經已經斷了。¹² 所以撒拉
 zi siao ih-siao wô Ngô yi-kying lao-de cü-nying-kô yia lao-de ngô næn-dao neng-keo yiu keh-go
 自笑一笑，話：「我已經老了，主人家也老了，我難道能夠有箇個
 hyi-z ma Yiaë-'o-wô teng Üô-pah-lah-hen wô Sah-lah dza-we siao wô Z ngô
 喜事嗎？」¹³ 耶和華等亞伯拉罕話：「撒拉咋會笑，話：『是我
 nyin-kyi lao-de wa neng-keo ih-ding sang ng-ts ma Yiaë-'o-wô yiu soh-go tso-feh-læ ma Tao
 年紀老了，還能夠一定生兒子嗎？』¹⁴ 耶和華有啥個做弗來嗎？到
 ding-kwe-go nyih-ts ziu-z yüih-veng tsoh-go z-'eo Ngô tsong we tseo-cün ng-go di-fông læ Sah-lah we
 定規個日子，就是月分足個時候，我總會走轉爾個地方來，撒拉會
 sang ng-ts Sah-lah ky'ih-hoh ziu la-de wô Ngô m-neh siao Gyi wô
 生兒子。」¹⁵ 撒拉喫惟，就賴了，話：「我𠵼得笑。」其話：
 Feh-z ng jih-dzæ siao-ko-de
 「弗是，爾實在笑過了。」

Keh-sing nying ziu dzong keh-deo dong-sing hyiang-djoh Sô-to-mô ka ky'i Uô-pah-lah-hen song gyi-lah
16 箇星人就從箇頭動身，向着所多瑪介去。亞伯拉罕送其拉

dô-kô ky'i Yiaë-'o-wô wô Ngô sô iao tso-go z-ken næn-dao ing-mun Uô-pah-lah-hen ma
大家去。17 耶和華話：「我所要做個事幹，難道隱瞞亞伯拉罕嗎？

Ing-we Uô-pah-lah-hen pih-ding we tso yiu neng-ken-go do koh-veng t'in-ô væn-koh tu dzong gyi teh-djoh
18 因為亞伯拉罕必定會做有能幹個大國份，天下萬國都從其得着

foh-ky'i Ing-we Ngô hyiao-teh gyi sô-yi gyi we feng-fu gyi ng-ts teng zi ih-kô nying s-teh
福氣。19 因為我曉得其，所以其會吩咐其兒子等自一家人，使得

gyi-lah z-djông pao-siu Yiaë-'o-wô-go dao-li tso-nying kong-yi tsing-dzih Yiaë-'o-wô ziu we tsiao Gyi
其拉時常保守耶和華個道理，做人公義正直。耶和華就會照其

ing-hyü-go shih-wô s-peh Uô-pah-lah-hen Yiaë-'o-wô ziu wô Sô-to-mô Ngo-mo-lah
應許個說話賜撥亞伯拉罕。」20 耶和華就話：「所多瑪、蛾摩拉

ôh-kwun mun-ying yiu do-do sing-hyang eo Ngô ka Næn-kæn Ngô loh-ky'i k'en gyi-go 'ang-we-ko-jün z
惡貫滿盈，有大大聲響謳我介。21 難間我落去看其個行為果然是

ziang Ngô sô t'ing-meng-go sing-hyang feh feh-z Ngô yia we hyiao-teh Liang-go nying ziu nyin-cün
像我所聽聞個聲響弗。弗是，我也會曉得。」22 兩個人就扭轉^[1]

hyiang-djoh Sô-to-mô ka ky'i Uô-pah-lah-hen wa lih-læ Yiaë-'o-wô-go min-zin
向着所多瑪介去。亞伯拉罕還立來耶和華個面前。

[1] nyin-cün，現代寧波話說 gnieu tsoe 或 gniu tsoe，寫作「扭轉」，首字本字不明。

Uô-pah-lah-hen gying-long wô Kong-yi nying teng ôh-nying Ng we ih-kæ mih-diao gyi
23 亞伯拉罕近攏，話：「公義人等惡人，爾會一概滅掉其

ma Dzing-li ziah yiu ng-jih-go kong-yi nying næn-dao hao long-tsong mih-diao feh we-leh keh ng-jih-go
嗎？24 城裏若有五十個公義人，難道好攏總滅掉，弗爲了箇五十個

kong-yi nying kw'un-shü keh di-fông ma Kong-yi nying teng ôh-nying ih-kæ sah-diao keh z Ng feh
公義人寬恕箇地方嗎？25 公義人等惡人一概殺掉，箇是爾弗

tso-go dæ kong-yi nying teng ôh-nying ih-nyang Ng yia feh tso-go P'un-tôn t'in-ô-go Cü næn-dao feh-z
做個。待公義人等惡人一樣，爾也弗做個。判斷天下個主難道弗是

tso-leh kong-bing ma Yiaë-'o-wô wô Sô-to-mô dzing-li ziah-z p'ong-djoh ng-jih-go kong-yi
做勒公平嗎？」26 耶和華話：「所多瑪城裏若是碰着五十個公義

nying Ngô we-leh gyi pih-ding kw'un-shü keh long-tsong di-fông Uô-pah-lah-hen we-teh z-ka
人，我爲了其必定寬恕箇攏總地方。」27 亞伯拉罕回答，是介

wô Ngô se-tsih z bong-dzing teng hwe yia ken gyiu-k'eng Yiaë-'o-wô Jü-ko ng-jih-go kong-yi nying
話：「我雖即是逢塵等灰，也敢求懇耶和華。如果五十個公義人

ky'üih ng-go næn-dao we-leh ky'üih ng-go ziu mih-diao keh 'en dzing-li ma Gyi wô Ngô
缺五個，難道爲了缺五個，就滅掉箇咸城裏嗎？」其話：「我

ziah-z læ keh-deo p'ong-djoh s-jih-ng-go kong-yi nying yia feh mih-diao gyi Uô-pah-lah-hen tsæ
若是來箇頭碰着四十五個公義人，也弗滅掉其。」29 亞伯拉罕再

teng Gyi wô Jü-ko læ keh-deo p'ong-djoh s-jih nying dza-go Gyi wô we-leh s-jih
 等其話：「如果來箇頭碰着四十人，咋個？」其話：「爲了四十
 nying Ngô yia feh ka tso Gyi wô Dæn-nyün Ng Cü m-nao ô-wông ngô wa iao tsæ
 人，我也弗介做。」³⁰ 其話：「但願爾主嘸得好慳惶^[1]，我還要再
 kông Jü-ko læ keh-deo p'ong-djoh sæn-jih nying dza-go Gyi wô Ngô ziah-z læ keh-deo
 講。如果來箇頭碰着三十人，咋個？」其話：「我若是來箇頭
 p'ong-djoh sæn-jih nying yia feh ka tso Gyi wô Ngô tsæ ken gyiu-k'eng Yiaë-'o-wô Jü-ko
 碰着三十人，也弗介做。」³¹ 其話：「我再敢求懇耶和華。如果
 læ keh-deo p'ong-djoh nyæn-go dza-go Gyi wô We-leh nyæn-go nying Ngô yia feh mih-diao
 來箇頭碰着廿個，咋個？」其話：「爲了廿個人，我也弗滅掉
 gyi Üô-pah-lah-hen wô Dæn-nyün Ng Cü m-nao ô-wông ngô tsih tsæ kông ih-kyü
 其。」³² 亞伯拉罕話：「但願爾主嘸得好慳惶，我只再講一句
 shih-wô Jü-ko læ keh-deo p'ong-djoh jih-go dza-go Gyi wô We-leh jih-go nying Ngô yia
 說話。如果來箇頭碰着十個，咋個？」其話：「爲了十個人我也
 feh mih-diao gyi Yiaë-'o-wô teng Üô-pah-lah-hen kông-hao ziu ky'i-de Üô-pah-lah-hen yia tseo-kyü
 弗滅掉其。」³³ 耶和華等亞伯拉罕講好，就去了。亞伯拉罕也走歸
 zi-go di-fông
 自個地方。

[1] 發怒。字據 1874 年漢字版《讚美詩》

Ts. XIX.

Kw'a-yia z-'eo liang-go t'in-s tao Sô-to-mô Lo-teh k'eo-k'eo zo-læ dzing-meng-k'eo ih-k'en-kyin
 快夜時候，兩個天使到所多瑪。羅得扣扣坐來城門口，一看見
 ziu lih-ky'i-læ nying-tsih gyi-lah boh-tao di-jiang-li wô Ngô-go Cü ts'ing ng-lah tseo-tsing ng
 就立起來迎接其拉，伏倒地垵裏，² 話：「我個主，請爾拉走進爾
 nu-boh-go oh-li gyiang-gyiang kyiah soh-ko yia tsao t'in-nyiang bô-ky'i tsæ dong-sing Gyi-lah
 奴僕個屋裏，澆澆腳，宿過夜。早天亮爬起，再動身。」其拉
 wô Feh-z-ka ah-lah tang-tsiang soh læ lu-ka-li Lo-teh sah-k'eo liu gyi-lah gyi-lah
 話：「弗是介。阿拉打賬宿來路街裏。」³ 羅得煞扣留其拉。其拉
 ziu tseo-cün tao gyi oh-li Lo-teh teng gyi bæn ih-zih tsiu p'ang m-kao-shü-go ping gyi-lah ky'üoh-de
 就走轉到其屋裏。羅得等其辦一席酒，烹嘸酵水個餅，其拉喫了。

Wa feh-zing kw'eng-go z-'eo Sô-to-mô dzing-li s-deh-lön-ky'ün pah-sing lao-lao siao-siao tu we-djü
⁴ 還弗曾睏個時候，所多瑪城裏四凸亂圈百姓老老少少都圍住
 gyi oh-li eo Lo-teh teng gyi wô Kyih-mih yia-tao tao ng di-fông-go nying læ 'ah-li Ng
 其屋裏，⁵ 謳羅得，等其話：「今末夜到到爾地方個人來何裏？爾

ta gyi c'ih-læ kao-dæ ah-lah hao nying-teh gyi Lo-teh tseo-c'ih tao cong-nying di-fông ziu pô meng
帶其出來，交代阿拉好認得其。」⁶ 羅得走出到衆人地方，就把門
kwæn-hao wô Hyüong-di ts'ing ng-lah m-nao ka tsoh-ôh Ngô yiu liang-go nön feh-zing
關好，⁷ 話：「兄弟，請爾拉嘸得好介作惡。」⁸ 我有兩個囚，弗曾
kô nying-go peh ngô ta gyi c'ih-læ ze ng-lah dza dæ gyi dæn-z ih-ngæn m-nao næn-we keh-sing
嫁人個，撥我帶其出來，隨爾拉咋待其，但是一眼嘸得好難爲箇星
nying ing-we gyi we-leh ka tseo-tsing ngô oh li-hyang Gyi-lah wô Ng tseo-ko yi
人，因爲其爲了介走進我屋裏向。」⁹ 其拉話：「爾走過。」又
wô Keh-go nying tæ-n-koh læ dông-deo iao p'un-tön ah-lah soh-go næn-kæn ah-lah 'æ ng pi gyi-lah
話：「箇個人耽擱來蕩頭，要判斷阿拉啥個？難間阿拉害爾比其拉
wa li-'æ Ziu üong-tsi Lo-teh kw'a iao p'o-k'æ gyi-go meng Keh liang-go nying sing-c'ih siu læ 'la
還厲害。」就擁擠羅得快要破開其個門。¹⁰ 箇兩個人伸出手來拉
Lo-teh tsing oh-li ziu kwæn-meng Ping-ts'ia s-teh meng-nga-go nying lao-lao siao-siao ngæn-tsing tu
羅得進屋裏，就關門。¹¹ 並且使得門外個人老老少少眼睛都
hah-de gyi-lah ky'ih-ky'ih lih-lih zing meng zing-feh-djoh
瞎了。其拉喫喫力力尋門尋弗着。

Keh liang-go nying teng Lo-teh wô Ng dông-deo wa-yiu jü læ-tong feh 'ôh-tsia nyü-si
¹² 箇兩個人等羅得話：「爾蕩頭還有誰來東弗？或者女婿，
'ôh-tsia ng-ts nön teng væn-pah dzing-li sô yiu-go tu ta-gyi-c'ih keh-go di-fông Ah-lah iao
或者兒子囚，等凡百城裏所有個，都帶其出箇個地方。¹³ 阿拉要
mih-diao keh-go di-fông ing-we gyi-lah sing-hyang læ Yiaë-'o-wô-go min-zin do-do go keh-leh Yiaë-'o-wô
滅掉箇個地方，因爲其拉聲響來耶和華個面前大大個，箇勒耶和華
ts'a ah-lah mih-diao gyi Lo-teh ziu tseo-c'ih teng ding gyi nön-go nyü-si wô Ng-lah yüong
差阿拉滅掉其。」¹⁴ 羅得就走出，等定其囚個女婿話：「爾拉用
ky'i-sing tseo-c'ih keh-go di-fông ing-we Yiaë-'o-wô iao mih-diao keh-go dzing-li dæn-z nyü-si sön
起身，走出箇個地方，因爲耶和華要滅掉箇個城裏。」但是女婿算
z hyiah-yin
是謔言。

T'in liang-ky'i z-'eo t'in-s ts'e Lo-teh wô Ng ky'i-sing ng ts'i-ts-teng dông-deo
¹⁵ 天亮起時候，天使催羅得，話：「爾起身，爾妻子等蕩頭
læ-tong liang-go nön hao ta gyi c'ih-ky'i k'ong-p'ô ng teng dzing-li-go ôh-nyih dô-kô mih-diao
來東兩個囚，好帶其出去，恐怕爾等城裏個惡逆大家滅掉。」¹⁶
Lo-teh wa nga-nga-ts'i-ts'i keh-sing nying we-leh Yiaë-'o-wô æ-lin gyi 'la-leh gyi-go siu teng gyi
羅得還捱捱棲棲，箇星人爲了耶和華哀憐其，拉勒其個手，等其
ts'i-ts lin liang nön-go siu ling gyi c'ih en gyi læ dzing-nga
妻子連兩囚個手，領其出，安其來城外。

Kyi-kying ling gyi-lah c'ih nga-deo ziu wô Ng yüong dao-tseo hao pao-djün sing-ming deo
¹⁷ 既經領其拉出外頭，就話：「爾用逃走好保全性命。頭
m-nao nyin-cün k'en ih-ngæn m-nao deng-leh bing-yiang-li iao dao-tao sæn-li sæn-leh ng we
嘸得好扭轉看，一眼嘸得好庇勒平垵裏。要逃到山裏，省勒爾會

me-diao 18 Lo-teh teng gyi-lah wô Dæn-nyün ngô Cü feh z-ka Næn-kæn Ng nu-boh læ Ng
 焮掉。」 羅得等其拉話：「但願我主弗是介。 19 難間爾奴僕來爾
 min-zin teh-djoh eng-we Ng yi-kying fah-c'ih da-dz da-pe peh ngô pao-djün sing-ming ngô feh neng-keo dao-tao
 面前得着恩惠， 爾已經發出大慈大悲撥我保全性命。 我弗能夠逃到
 sæn-li k'ong-p'ô tsao-djoh tsæ-næn iao si Næn-kæn keh-go dzing-ts yi siao yi gyng yüong-yi
 山裏， 恐怕遭着災難， 要死。 20 難間箇個城子， 又小又近， 容易
 dao-leh tao ky'i-feh-z siao dzing-ts ma 'o-feh peh ngô dao-tao keh-deo pao-djün sing-ming Gyi
 逃勒到。（豈弗是小城子嗎？） 何弗撥我逃到箇頭保全性命。 21 其
 teng Lo-teh wô Keh-go z-ken Ngô yia ing-hyü ng feh we djü-mih ng sô wô go dzing-ts Ng
 等羅得話：「箇個事幹我也應許爾， 弗會除滅爾所話個城子。 22 爾
 yüong kw'a-kw'a dao-tao keh-deo ing-we ng feh-zing tseo-tao Ngô tso z-ken feh-læ sô-yi keh-go
 用快快逃到箇頭， 因為爾弗曾走到， 我做事幹弗來。 所以箇個
 dzing-ts ming-z kyiao-leh So-r
 城子名字叫勒瑣珥」。

[1]Ziu-z Siao-go, k'en 20 ts'ih. 就是小個，看 20 七。（原註）

23 Lo-teh tseo-tsing So-r z'eo nyih-deo c'ih-ky'i tsiao-djoh di-jiang Keh-tsao Yiaë-'o-wô loh
 羅得走進瑣珥時候， 日頭出起照着地垵。 24 箇遭耶和華落
 liu-wông teng ho læ Sô-to-mô teng Ngo-mo-lah z Yiaë-'o-wô dzong t'in-li kông-loh-læ-go Keh-sing
 硫磺等火來所多瑪等蛾摩拉， 是耶和華從天裏降落來個。 25 箇星
 dzing-ts tao-c'ü bing-jiang dzing-li sô deng-go pah-sing lin di-t'u-go c'ih-ts'æn long-tsong djü-mih-de
 城子，到處平垵，城裏所庖個百姓，連地土個出產攏總除滅了。

26 Lo-teh-go ts'i-ts deo nyin-cün ih-k'en ziu pin-leh yin-go djü-ts
 羅得個妻子頭扭轉一看，就變勒鹽個柱子。

27 Üô-pah-lah-hen tsao t'in-nyiang lih-ky'i tao gyi zin-deo lih-læ Yiaë-'o-wô min-zin-go di-fông
 亞伯拉罕早天亮立起，到其前頭立來耶和華面前個地方。 28
 Dziao-leh Sô-to-mô Ngo-mo-lah tao-c'ü bing-jiang ih-k'en k'en-kyin di-jiang-li yiu in c'ong-zông ziang
 朝勒所多瑪蛾摩拉到處平垵一看， 看見地垵裏有煙衝上， 像
 ho-lu-li in ka
 火盧裏煙介。

29 Jing-ming mih-diao bing-jiang-li keh-sing dzing-ts z'eo kyi-teh Üô-pah-lah-hen keh-lah se-tsih
 神明滅掉平垵裏箇星城子時候， 記得亞伯拉罕。 箇拉雖即
 djü-mih Lo-teh sô deng-go dzing-ts yia kyi Lo-teh c'ih mih-vông-go cong-nyiang
 除滅羅得所庖個城子，也救羅得出滅亡個中央。

30 Lo-teh dzong So-r tseo-c'ih teng gyi liang-go nön deng læ sæn-li ing-we gyi p'ô deng læ
 羅得從瑣珥走出， 等其兩個因庖來山裏， 因為其怕庖來
 So-r keh-lah teng liang-go nön dô-kô deng læ sæn-ngæn-li Do-nön teng siao-nön wô Ah-lah
瑣珥。 箇拉等兩個因大家庖來山岩裏。 31 大因等小因話：「阿拉
 ah-tia yi-kying lao-de 'en-t'in-'ô yia m-nying teng ah-lah dong-zông tsiao shü-kæn-zông hyiang-fông
 阿爹已經老了， 咸天下也無人等阿拉同牀。 照世間上鄉方。 32

Lăh ah-lah we s-teh ah-tia ky'üoh-tsiu 'eo-deo teng gyi dô-kô kw'eng hao dzong ah-tia
來，阿拉會使得阿爹喫酒，後頭等其大家睏，好從阿爹
djün-cong-tsih-dæ Keh yia gyi-lah s-teh ah-tia ky'üoh-tsiu do-nön tseo-tsing teng ah-tia kw'eng
傳宗接代。」³³ 箇夜其拉使得阿爹喫酒。大因走進等阿爹睏。
dæn-z gyi z soh-go z-'eo kw'eng soh-go z-'eo bô-ky'i ah-tia tu feh teh-cü Di-nyi nyih
但是其是啥個時候睏，啥個時候爬起，阿爹都弗得知。³⁴ 第二日
do-nön teng siao-nön wô Ngô zô-nyih yia-tao teng ah-tia kw'eng lăh kyih-mih yia-tao ah-lah we s-teh
大因等小因話：「我昨日夜到等阿爹睏。來，今末夜到阿拉會使得
gyi tsæ ky'üoh-tsiu ng yia tseo-tsing teng gyi kw'eng hao dzong ah-tia djün-cong-tsih-dæ Keh yia gyi-lah
其再喫酒。爾也走進等其睏，好從阿爹傳宗接代。」³⁵ 箇夜其拉
tsæ s-teh ah-tia ky'üoh-tsiu siao-nön yia teng gyi kw'eng dæn-z gyi soh-go z-'eo kw'eng soh-go z-'eo
再使得阿爹喫酒。小因也等其睏。但是其啥個時候睏，啥個時候
bô-ky'i ah-tia tu feh teh-cü Z-ka Lo-teh liang-go nön dzong ah-tia yiu sing-yüing Do-nön
爬起，阿爹都弗得知。³⁶ 是介羅得兩個因從阿爹有身孕。³⁷ 大因
sang ng-ts c'ü gyi ming-z Mo-iah ziu-z næn-kæn Mo-iah keh-dzoh-go tsu-tsong Siao-nön yia sang
生兒子，取其名字摩押，就是難間摩押箇族個祖宗。³⁸ 小因也生
ng-ts c'ü gyi ming-z Bin-üô-mi ziu-z næn-kæn Üô-meng keh-dzoh-go tsu-tsong
兒子，取其名字便亞米，就是難間亞捫箇族個祖宗。

Ts. XX.

Üô-pah-lah-hen dzong keh-deo pun-tao Nen di deng-lă Kyüô-t'ih Shü-r-go cong-nyiang täen-koh lă
亞伯拉罕從箇頭搬到南地，庵來迦鐵、書珥個中 央，耽攔來
Gyi-lah Üô-pah-lah-hen ts'ing-hwu gyi ts'i-ts Sah-lah z ah-me keh-lah Gyi-lah wông Üô-pi-mi-lih ts'a
其臘。² 亞伯拉罕稱呼其妻子撒拉是阿妹。箇拉其臘王亞比米力差
nying ky'i c'ü Sah-lah Üô-pi-mi-lih mong-li Jing-ming ling-djoh gyi teng gyi wô Ng we-leh sô
人去娶撒拉。³ 亞比米力夢裏，神明領着其，等其話：「爾爲了所
c'ü-go nyü-nying iao si ing-we gyi z nying-kô ts'i-ts Dæn-z Üô-pi-mi-lih wa feh-zing teng gyi
取個女人要死，因爲其是人家妻子。」⁴ 但是亞比米力還弗曾等其
gying-sing ziu wô Cü Ng yia we mih-diao tsing-dzih-go koh-veng ma Gyi soh feh-z teng ngô wô
近身，就話：「主，爾也會滅掉正直個國份嗎？」⁵ 其啥弗是等我話
z ah-me ma Nyü-nying yia zi wô Z ngô-go ah-ko Ngô tso keh-go z-ken sing jih-dzæ
是阿妹嗎？女人也自話：『是我個阿哥。』我做箇個事幹心實在
tön-tsing siu yia kyih-zing-go Jing-ming lă mong-li teng gyi wô Z-go Ngô hyiao-teh ng tso
端正，手也潔淨個。」⁶ 神明來夢裏等其話：「是個，我曉得爾做
keh-go ng sing z tön-tsing-go Ngô yia tsu-djü ng sæn-leh ng teh-ze Ngô keh-lah feh-hyü ng teng
箇個，爾心是端正個。我也阻住爾省勒爾得罪我。箇拉弗許爾等

keh-go nyü-nying gying-sing Næn-kæn ng yüong kwe-wæn keh nying go ts'i-ts gyi z-go sin-cü-nying we
箇個女人近身。⁷ 難間爾用歸還箇人個妻子。其是個先知人，會

teng ng tao-kao s-teh ng pao-djün sing-ming ziah feh wæn gyi hao hyiao-teh ng teng væn-pah z ng-go
等爾禱告使得爾保全性命。若弗還其，好曉得爾等凡百是爾個

nying tu pih-ding we si Üö-pi-mi-lih tsao t'in-nyiang ky'i-læ ziu eo-long gyi-go dzing-ts pô
人，都必定會死。」⁸ 亞比米力早天亮起來，就謳攏其個臣子，把

keh-sing z-ken kông peh gyi-lah t'ing gyi-lah tu long-do ky'ih-hoh Üö-pi-mi-lih eo Üö-pah-lah-hen
箇星事幹講撥其拉聽。其拉都弄大喫惟。⁹ 亞比米力謳亞伯拉罕，

teng gyi wô Ng dza-we z-ka tao ah-lah Ngô yiu soh-go teh-ze ng Ng do djong-djong ze læ
等其話：「爾咋會是介到阿拉？我有啥個得罪爾？爾馱重重罪來

'æ ngô teng ngô-go ih-koh Ng z tso feh ing-kæ tso-go z-ken dæ ngô Üö-pi-mi-lih yi teng
害我等我個一國。爾是做弗應該做個事幹待我。」¹⁰ 亞比米力又等

Üö-pah-lah-hen wô Ng yiu soh-go kyin-kyiu tso keh-go z-ken ni Üö-pah-lah-hen wô Ngô
亞伯拉罕話：「爾有啥個見究做箇個事幹呢？」¹¹ 亞伯拉罕話：「我

ts'eng-ts'eng dông-deo di-fông m-neh p'ô-gyü Jing-ming k'ong-p'ô we-leh ngô ts'i-ts iao sah-diao ngô Ing-we
忖忖蕩頭地方嚙得怕懼神明，恐怕爲了我妻子要殺掉我。¹² 因爲

gyi jih-dzæ z ngô ah-me tso ah-tia koh ah-nyiang 'eo-deo tso ngô-go ts'i-ts Jing-ming eo ngô
其實在是我阿妹，做阿爹，各阿孃。後頭做我個妻子。¹³ 神明謳我

li-k'æ ah-tia oh-li pun-læ-pun-ky'i-go z'eo ngô teng gyi wô Ah-lah tsiang-læ ze-bin tseo-tao
離開阿爹屋裏搬來搬去個時候，我等其話：『阿拉將來隨便走到

soh-go di-fông ng hao ts'ing-hwu ngô ah-ko keh z ng s eng-we tao ngô Üö-pi-mi-lih
啥個地方，爾好稱呼我阿哥。箇是爾賜恩惠到我。』」¹⁴ 亞比米力

pô yang teng ngeo nu-boh ô-deo keh-sing song-peh Üö-pah-lah-hen ping-ts'ia wæn gyi-go ts'i-ts Sah-lah
把羊等牛，奴僕丫頭箇星送撥亞伯拉罕，並且還其個妻子撒拉。¹⁵

Üö-pi-mi-lih wô Næn-kæn ngô-go di-fông læ ng min-zin hao ze ng-go sing-siang ky'i deng Yi
亞比米力話：「難間我個地方來爾面前，好隨爾個心想去庖。」¹⁶ 又

teng Sah-lah wô Ngô do ih-ts'in kw'e nying-ts song ng-go ah-ko hao peh ng lin ng dong-de-go nying tsô
等撒拉話：「我馱一千塊銀子送爾個阿哥，好撥爾連爾同隊個人遮

ngæn-tsing læ cong-nying min-zin Ka kông z tsah-vah gyi
眼睛來衆人面前，介講，是責罰其。」

Üö-pah-lah-hen ziu tao-kao Jing-ming Jing-ming i-hao Üö-pi-mi-lih teng gyi ts'i-ts lin gyi
¹⁷ 亞伯拉罕就禱告神明。神明醫好亞比米力，等其妻子，連其

ô-deo s-teh gyi-lah we sang-ying Ing-we Yiaë-'o-wô we-leh Üö-pah-lah-hen ts'i-ts Sah-lah-go
丫頭，使得其拉會生養。¹⁸ 因爲耶和華爲了亞伯拉罕妻子撒拉個

yün-kwu yi-kying s-teh Üö-pi-mi-lih ih-kô nying feh sang yang-de
緣故，已經使得亞比米力一家人弗生養了。

Yiä-'o-wô i gyi-go shih-wô tsiao-kwu Sah-lah ziu-z tsiao Gyi só ing-hyü-go tso peh Sah-lah
耶和華依其個說話照顧撒拉，就是照其所應許個做撥撒拉。 2

Ing-we Üô-pah-lah-hen nyin-kyi lao-de Sah-lah yiu-sing teng gyi sang ng-ts tsiao Jing-ming só ding-go
因為亞伯拉罕年紀老了，撒拉有身，等其生兒子，照神明所定個

z-'eo Üô-pah-lah-hen c'ü Sah-lah teng gyi sang-go ng-ts ming-z kyiao-leh Yi-sah Sang-loh di-pah nyih
時候。 3 亞伯拉罕取撒拉等其生個兒子名字叫勒以撒。 4 生落第八日

Üô-pah-lah-hen i Jing-ming-go feng-fu teng ng-ts Yi-sah 'ang tsiu-keh-li Gyi ng-ts Yi-sah sang-go
亞伯拉罕依神明個吩咐，等兒子以撒行周割禮。 5 其兒子以撒生個

z-'eo Üô-pah-lah-hen nyin-kyi ih-pah shü-de
時候亞伯拉罕年紀一百歲了。

Sah-lah wô Jing-ming yi-kying s-teh ngô fah-siao væn-pah t'ing-meng-go tu we teng ngô dô-kô
6 撒拉話：「神明已經使得我發笑，凡百聽聞個都會等我大家

siao Yi wô Jü neng-keo teng Üô-pah-lah-hen wô Sah-lah we peh ng-ts ky'üoh na ma
笑。」 7 又話：「誰能夠等亞伯拉罕話，撒拉會撥兒子喫奶嗎？

Ing-we Üô-pah-lah-hen nyin-kyi lao ngô we teng gyi sang ng-ts Keh na-hwun do-ky'i-læ
因為亞伯拉罕年紀老，我會等其生兒子。」 8 箇奶花大起來

tsah-na-de Yi-sah tsah-na-go nyih-ts Üô-pah-lah-hen bæn do-ts'æ
摘奶了。以撒摘奶個日子亞伯拉罕辦大菜。

Yiä-gyih nyü-nying Yüô-kyiah teng Üô-pah-lah-hen sang-go ng-ts hyi-siao gyi Sah-lah k'en-kyin ziu
9 埃及女人夏甲等亞伯拉罕生個兒子嬉笑其。撒拉看見， 10 就

teng Üô-pah-lah-hen wô Ken-c'ih keh-go ô-deo teng gyi ng-ts ing-we keh ô-deo-go ng-ts pih-ding
等亞伯拉罕話：「趕出箇個丫頭等其兒子，因為箇丫頭個兒子必定

feh-k'o teng ngô-go ng-ts Yi-sah dô-kô tsih-dæ Dæn-z Üô-pah-lah-hen we-leh ng-ts yün-kwu
弗可等我個兒子以撒大家接代。」 11 但是亞伯拉罕爲了兒子緣故

do-nyiang iu-meng keh-go z-ken
大樣憂悶箇個事幹。

Jing-ming teng Üô-pah-lah-hen wô Ng hao-vong we-leh ng-ts teng ô-deo-go z-ken iu-meng
12 神明等亞伯拉罕話：「爾好留爲了兒子等丫頭個事幹憂悶：

Sah-lah teng ng só wô-go long-tsang hao t'ing gyi ing-we dzong Yi-sah ka læ-go hao sôn ng-go
撒拉等爾所話個，攏總好聽其，因為從以撒介來個好算爾個

'eo-dæ Wa-yiu ô-deo-go ng-ts ing-we gyi z ng-go 'eo-dæ Ngô yia we s-teh gyi tso
後代。 13 還有丫頭個兒子，因為其是爾個後代，我也會使得其做

ih-go koh-veng Üô-pah-lah-hen tsao t'in-nyiang lih-ky'i do-leh pingteng ih bi-dæ shü kao-fu
一個國份。」 14 亞伯拉罕早天亮立起，馱勒餅等一皮袋水交付

Yüô-kyiah pe læ kyin-kah-deo eo gyi ling-leh ng-ts ky'i Yüô-kyiah ziu dong-sing tseo-læ-tseo-ky'i læ
夏甲，揹來肩胛頭，謳其領勒兒子去。夏甲就動身走來走去來

Bih-z-pô kw'ông-iæ-li Dæ-li-go shü yüong-wun-de gyi fông-siao-nying læ jü ti-'ô gyi-zi
別是巴曠野裏。 15 袋裏個水用完了，其放小人來樹底下， 16 其自

tseo-ko-ky'i ts'ô ih-tsin lu ka siang-mao te-deo zo-tæn-loh wô Ngô feh-sô-teh k'en-kyin siao-nying
走過去差一箭路介相貌，對頭坐帶落，話：「我弗捨得看見小人

si Ziu te-deo zo-leh hyiang-hyiang k'oh-ky'i-lä-de 17 Jing-ming t'ing-meng siao-nying-go sing-hyiang
死。」就對頭坐勒響響哭起來了。17 神明聽聞小人個聲響。

Jing-ming-go t'in-s dzong t'in-li eo Yüô-kyiah wô Yüô-kyiah ng dza-we z-ka hao-vong p'ô
神明個天使從天裏謳夏甲，話：「夏甲，爾咋會是介？好留怕，

ing-we ng-go ng-ts læ keh-deo gyi sing-hyiang Jing-ming yi-kying t'ing-meng-de Ng lih-ky'i-lä siu
因為爾個兒子來箇頭，其聲響神明已經聽聞了。18 爾立起來，手

tông-leh keh siao-nying Ngô we s-teh gyi tso do-do koh-veng 19 Jing-ming k'æ-k'æ Yüô-kyiah ngæn-tsing
擋勒箇小人，我會使得其做大大國份。」19 神明開開夏甲眼睛，

k'en-kyin ih-k'eo yiu shü-go tsing ziu ky'i tsi-mun bi-dæ peh siao-nying ky'üoh Jing-ming pao-yiu keh
看見一口有水個井，就去齒滿皮袋，撥小人喫。20 神明保佑箇

siao-nying gyi do-ky'i-lä deng-læ kw'ông-iæ di-fông tso zih-tsin go nying Gyi deng-læ Pô-læn
小人，其大起來，庵來曠野地方，做射箭個人。21 其庵來巴蘭

kw'ông-iæ-li gyi ah-nyiang dæ Ylä-gyih-go nyü-nying peh gyi tso ts'i-ts
曠野裏，其阿孃抬埃及個女人撥其做妻子。

22 Ka z'-eo Üô-pi-mi-lih teng gyi tsiang-kyüing Fi-koh læ teng Üô-pah-lah-hen wô Ng
介時候亞比米力等其將軍非各來，等亞伯拉罕話：「爾

væn-pah só tso-go z-ken Jing-ming pao-yiu ng Næn-kæn ts'ing ng dziao Jing-ming vah-tsiu m-nao ky'i-dæ
凡百所做個事幹神明保佑爾。23 難間請爾朝神明罰咒嘸得好欺待

ngô teng ngô ng-ts seng-ts tsih-yiu tsiao ngô ka-go hao-hao dæ ng ng yia z-ka dæ ngô teng ng
我，等我兒子孫子。只有照我介個好好待爾，爾也是介待我，等爾

sô tæñ-koh-go di-fông Üô-pah-lah-hen wô Ngô we vah-tsiu Üô-pah-lah-hen p'i-bing
所耽擱個地方。」24 亞伯拉罕話：「我會罰咒。」25 亞伯拉罕批評

Üô-pi-mi-lih we-leh tsing-shü-go z-ken ziu-z Üô-pi-mi-lih-go nu-boh pô-tsin gyi 26
亞比米力爲了井水個事幹，就是亞比米力個奴僕霸佔其。

Üô-pi-mi-lih wô Jü tso keh-go z-ken ngô feh teh-cü ng feh-zing wô hyiang ngô dao dzih
亞比米力話：「誰做箇個事幹，我弗得知。爾弗會話向我道，直

teng-tao kyih-mih ngô wa tsih t'ing-meng Üô-pah-lah-hen pô yang teng ngeo song-peh Üô-pi-mi-lih
等到今末我還只聽聞。」27 亞伯拉罕把羊等牛送撥亞比米力。

liang-ô dô-kô lih-iah Üô-pah-lah-hen do ts'ih-tsah ts'-go siao-yiang fông-leh ih-t'ah di-fông 29
兩下大家立約。28 亞伯拉罕馱七隻雌個小羊放勒一埧地方。

Üô-pi-mi-lih teng Üô-pah-lah-hen wô Ng dza-we fông keh ts'ih-tsah ts'-go siao-yiang læ ih-t'ah
亞比米力等亞伯拉罕話：「爾咋會放箇七隻雌個小羊來一埧

di-fông Gyi wô Ng dzong ngô-go siu-li tsih-ziu keh ts'ih-tsah ts'-go siao-yiang hao tso te-tsing
地方？」30 其話：「爾從我個手裏接受箇七隻雌個小羊好做對證

z ngô gyüih keh-k'eo tsing-go Sô-yi eo keh di-ming Bih-z-pô ing-we liang-go nying læ
是我掘箇口井個。」31 所以謳箇地名別是巴^[1]，因為兩個人來

keh-deo vah-tsiu ko-de Z-ka gyi-lah læ Bih-z-pô lih-iah Üô-pi-mi-lih teng gyi tsiang-kyüing
箇頭罰咒過了。32 是介，其拉來別是巴立約。亞比米力等其將軍

Fi-koh ziu dong-sing kyü Fi-li-z di-fông
非各就動身歸非利士地方。

[1] Ziu-z Vah-tsiu-go tsing. 就是罰咒個井。(原註)

33 Üô-pah-lah-hen cong jü-moh læ Bih-z-pô læ keh-deo gyiu-k'eng Yiaë-'o-wô-go ming-deo keh-we
亞伯拉罕種樹木來別是巴，來箇頭求懇耶和華個名頭，箇位
üong-weh-go Jing-ming
永活個神明。34 Üô-pah-lah-hen hyü-to nyih-ts tæh-koh læ Fi-li-z di-fông
亞伯拉罕許多日子耽擱來非利士地方。

Ts. XXII.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Jing-ming s-s Üô-pah-lah-hen eo gyi wô Üô-pah-lah-hen
箇星事幹後頭，神明試試亞伯拉罕，謳其話：「亞伯拉罕！」
Gyi wô Ngô læ-tong Jing-ming wô Ta-leh ng-go ng-ts ziu-z ng dzih-din-go
其話：「我來東。」2 神明話：「帶勒爾個兒子，就是爾值鈿個
doh-jiang ng-ts Yi-sah tseo-tao Mo-li di-fông ky'i keh-deo læ Ngô sô ts-tin ng-go sæn yüong hyin gyi
獨養兒子以撒，走到摩利地方去。箇頭來我所指點爾個山，用獻其
tso væn-tsi
做燔祭。」

3 Üô-pah-lah-hen tsao-t'in-nyiang ky'i-sing ky'in-leh li-ts ta liang-go nu-boh teng gyi ng-ts
亞伯拉罕早天亮起身，牽勒驢子，帶兩個奴僕等其兒子
Yi-sah p'ih-leh hyin-tsi-go za dong-sing tao Jing-ming ts-tin gyi-go di-fông ky'i Tao di-sæn nyih
以撒，劈勒獻祭個柴，動身到神明指點其個地方去。4 到第三日
Üô-pah-lah-hen ngæn-tsing dæ-ky'i yün-yün k'en-kyin keh di-fông Üô-pah-lah-hen teng nu-boh wô Ng teng
亞伯拉罕眼睛抬起遠遠看見箇地方。5 亞伯拉罕等奴僕話：「爾等
li-ts læ dōng-deo teng-tong ngô teng siao-nying iao tao keh-deo ky'i pa-pa ziu kyü-tao ng-lah di-fông
驢子來蕩頭等東，我等小人要到箇頭去拜拜，就歸到爾拉地方
læ Üô-pah-lah-hen ziu peh ng-ts Yi-sah pe-leh hyin-tsi-go za gyi-zi siu-li do-leh ho teng
來。」6 亞伯拉罕就撥兒子以撒揸勒獻祭個柴，其自手裏馱勒火等
tao keh liang-go dô-kô ky'i Yi-sah teng ah-tia Üô-pah-lah-hen wô Ngô ah-tia Gyi
刀，箇兩個大家去。7 以撒等阿爹亞伯拉罕話：「我阿爹！」其
wô Ng-ts ngô læ-tong Gyi yi wô Yiu ho teng za dæn-z hyin-tsi-go siao-jiang læ
話：「兒子，我來東。」其又話：「有火等柴，但是獻祭個小羊來
'ah-li Üô-pah-lah-hen wô Ngô-go ng-ts Jing-ming we Zi be-bæn siao-jiang hao tso
何裏？」8 亞伯拉罕話：「我個兒子，神明會自備辦小羊好做
tsi-veh keh liang-go nying ziu-z-ka dô-kô ky'i-de Tseo-tao Jing-ming sô ts-tin-go di-fông
祭物。」箇兩個人就是介大家去了。9 走到神明所指點個地方，
Üô-pah-lah-hen læ keh-deo zao ih-zo dæn pô za diah-hao-ts bo-leh ng-ts Yi-sah en-læ dæn-li-go
亞伯拉罕來箇頭造一座壇，把柴疊好仔，縛勒兒子以撒安來壇裏個

za zông-teng 10 Uô-pah-lah-hen sing-c'ih siu læ do-leh tao iao sah gyi-go ng-ts K'eo-k'eo
 柴上頂。¹⁰ 亞伯拉罕伸出手來，馱勒刀要殺其個兒子。¹¹ 扣扣
 Yiaë-'o-wô-go t'in-s dzong t'in-li eo gyi wô Üô-pah-lah-hen Üô-pah-lah-hen Gyi wô
 耶和華個天使從天裏謳其，話：「亞伯拉罕，亞伯拉罕！」其話：
 Ngô læ-tong Yi wô M-nao en siu læ siao-nying-go sing-zông yia m-nao sông-'æ
 「我來東。」¹² 又話：「嘸得好安手來小人個身上，也嘸得好傷害
 gyi naen-kaen Ngô hyiao-teh ng z p'ô-gyü Jing-ming ing-we ng-go ng-ts ziu-z ng doh-ying
 其。難問我曉得爾是怕懼神明，因為爾個兒子，就是爾獨養
 ng-ts ng yia m-neh feh-sô-teh peh Ngô Üô-pah-lah-hen ngæn-tsing dæ-ky'i ih-k'en k'en-kyin
 兒子，爾也嘸得弗捨得撥我。」¹³ 亞伯拉罕眼睛抬起一看，看見
 'eo-pe yiu ih-tsah yüong-ying gyi-go koh læ jü-vong-li gah-djü-tih Üô-pah-lah-hen tseo-ky'i k'ô-leh
 後背有一隻雄羊，其個角來樹縫裏軋住的。亞伯拉罕走去，柯勒
 keh-tsah yang dæ gyi-go ng-ts hyin-zông tso væn-tsi Üô-pah-lah-hen ts'ing-hwu keh
 箇隻羊，代其個兒子獻上做燔祭。¹⁴ 亞伯拉罕稱呼箇
 di-fông Yiaë-'o-wô yih-læ tao jü-kying wa wô Læ Yiaë-'o-wô-go sæn-li k'eo-k'eo yiu
 地方「耶和華葉徠^[1]」。到如今還話：「來耶和華個山裏扣扣有
 be-hao-liao-go
 備好了個。」

[1] Ôh-wô Yiaë-'o-wô we yü-be. 或話耶和華會預備。(原註)

Yiaë-'o-wô-go t'in-s di-nyi tsao dzong t'in-li eo Üô-pah-lah-hen wô Ing-we ng tso
 15 耶和華個天使第二遭從天裏謳亞伯拉罕，¹⁶ 話：「因為爾做
 keh-go z-ken m-neh feh-sô-teh ng-go ng-ts ziu-z ng doh-ying ng-ts keh-lah Yiaë-'o-wô
 箇個事幹，嘸得弗捨得爾個兒子，就是爾獨養兒子，箇拉耶和華
 wô Ngô ts-tin Ngô-zi vah-tsiu Pih-ding we do-nyiang s-foh peh ng peh ng-go 'eo-dæ
 話：『我指點我自罰咒，¹⁷ 必定會大樣賜福撥爾，撥爾個後代
 meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ ziang t'in-li-go sing-siu ziang hæ-du-go sô-nyi ping-ts'ia ng-go 'eo-dæ we
 茂茂盛盛多起來，像天裏個星宿，像海塗個沙泥。並且爾個後代會
 teh-djoh ng dziu-dih-go dzing-meng Wa-yiu t'in-ô væn-koh we dzong ng-go 'eo-dæ teh-djoh foh-ky'i
 得着爾仇敵個城門。¹⁸ 還有天下萬國會從爾個後代得着福氣，
 ing-we ng yi-kying i Ngô-go 'ao-ling Keh-tso Üô-pah-lah-hen cün-læ tao gyi nu-boh di-fông
 因為爾已經依我個號令。』」¹⁹ 箇遭亞伯拉罕轉來到其奴僕地方，
 gyi-lah ziu dô-kô dong-sing tseo-kyü Bih-z-pô Üô-pah-lah-hen læ Bih-z-pô deng-loh
 其拉就大家動身走歸別是巴。亞伯拉罕來別是巴庵落。

Keh-sing z-ken 'eo-deo yiu nying t'ong-cü Üô-pah-lah-hen wô Mih-kyüô teng ng ah-ko Nô-ngoh sang
 20 箇星事幹後頭有人通知亞伯拉罕話：「密迦等爾阿哥拿鶴生
 ng-ts Do ng-ts Wu-s teng gyi ah-di Pu-s teng Kyi-meo-li ziu-z Üô-læn-go
 兒子。²¹ 大兒子戶斯，等其阿哥布斯，等基母利，就是亞蘭個
 ah-tia Kyi-sih Ha-so Pih-dah Ih-lah Pe-t'u-li Pe-t'u-li sang nön
 阿爹。²² 基薛、哈瑣、必達、益拉、彼土利。²³ 彼土利生因

Li-pah-kyüô Keh pah-go ng-ts tu z Mih-kyüô teng Uô-pah-lah-hen ah-ko Nô-ngoh sô sang-go 24
利百加。箇八個兒子，都是密迦等亞伯拉罕阿哥拿鶴所生個。
Nô-ngoh-go ah-yi ming-z Liu-mô yia sang ng-ts ziu-z Di-pah Kyüô-'en Da-'eh
拿鶴個阿姨，名字流瑪，也生兒子，就是提八、迦舍、大轄、
Mô-kyüô
瑪迦。」

Ts. XXIII.

Sah-lah go nyin-kyi ih-pah nyien-ts'ih shü keh ziu-z Sah-lah weh-tong-go ziu-shü Sah-lah si-lä
撒拉個年紀一百廿七歲，箇就是撒拉活東個壽歲。² 撒拉死來
Kyi-lih-üô-pô ziu-z Kyüô-nen di-fông-go Hyi-pah-leng Üô-pah-lah-hen ziu lä we-leh Sah-lah æ-t'ong
基列亞巴，就是迦南地方個希伯崙。亞伯拉罕就來，爲了撒拉哀痛
di-k'oh
啼哭。

Üô-pah-lah-hen lä gyi si-nying-go min-zin bô-ky'i teng Heh nying wô Ngô tæn-koh ng-lah
³ 亞伯拉罕來其死人個面前爬起，等赫人話：⁴ 「我耽擱爾拉
cong-nyiang tso c'ih-meng nying ts'ing ng peh ngô tso-veng-go di-kyi lä ng-go di-fông hao tsông ngô-go
中 央做出門人。請爾撥我做墳個地基來爾個地方，好葬我個
si-nying sæn-leh ngô k'en-kyin Heh nying we-teh Üô-pah-lah-hen teng gyi wô Ah-lah-go
死人，省勒我看見。」⁵ 赫人回答亞伯拉罕，等其話：⁶ 「阿拉個
Cü ts'ing t'ing Ng lä ah-lah cong-nyiang tso tsing-djong go moh-pah ng hao lä ah-lah veng-di li-nyiang
主，請聽，爾來阿拉中 央做珍重個牧伯，爾好來阿拉墳地裏向
kæn-dzeh ting hao-go ky'i tsông ng-go si-nying z ah-lah-go veng-mo m-nying we kying-djü ng peh ng
揀擇頂好個，去葬爾個死人。是阿拉個墳墓，無人會禁住爾，撥爾
hao tsông ng-go si-nying Üô-pah-lah-hen lih-ky'i-lä dziao-leh keh di-fông-go pah-sing ziu-z Heh
好葬爾個死人。」⁷ 亞伯拉罕立起來，朝勒箇地方個百姓，就是赫
nying keh-dzoh kyi-sing eo-tæn-tao Teng gyi-lah siang-liang wô Ziah-z ng-go i-s k'eng peh
人箇族，肌身偃帶倒。⁸ 等其拉商量，話：「若是爾個意思肯撥
ngô tsông si-nying sæn-leh ngô k'en-kyin ka-ni ts'ing ng t'ing ngô teng ngô gyiu-k'eng So-'eh-go ng-ts
我葬死人，省勒我看見，介呢請爾聽我，等我求懇瑣轄個兒子
Yi-feh-leng s-peh ngô gyi din-koh-li Mah-pi-lah-go yüih tsoh-tsoh t'ing gyi kô-din peh ngô tso
以弗崙，⁹ 賜撥我其田角裏麥比拉個穴，足足聽其價鈿，撥我做
ts'æn-nyih lä ng-go cong-nyiang tso veng-go di Yi-feh-leng lä Heh nying cong-nyiang zo-tih Heh-nying
產業來爾個中 央做墳個地。」¹⁰ 以弗崙來赫人 中 央坐的。赫人
keh-dzoh teng væn-pah tseo-tsing dzing-meng go tu t'ing-tong Heh nying Yi-feh-leng we-teh Üô-pah-lah-hen wô
箇族等凡百走進城門個都聽東。赫人以弗崙回答亞伯拉罕話：

11 「我個主，好甯。請聽爾，我送爾箇個田，也送爾田裏個穴，來
 我百姓面前送爾。介呢，爾好葬爾個死人。」¹² 亞伯拉罕朝勒箇
 地方個百姓肌身偃帶倒。¹³ 來箇百姓面前等以弗崙話：「爾肯個
 說話，請聽我。我會撥爾田價。爾接受仔，我好來箇頭葬我個
 死人。」¹⁴ 以弗崙回答亞伯拉罕，話：¹⁵ 「我個主，爾請聽。箇個
 田值四百呢喀^[1]銀子。但是我等爾有啥個計論呢？爾好去葬爾個
 死人。」¹⁶ 亞伯拉罕聽以弗崙，就照以弗崙來赫人面前所話個，
 馱勒客商通行個銀子四百呢喀整好撥其。

[1] shekel, 古希伯來重量單位，約 11.25 克

¹⁷ 以弗崙個田來麥比拉，是幔利個對面，其田連穴，等田裏
 團圈個樹木，¹⁸ 都定撥亞伯拉罕做基業，就是赫人等攏總走進
 城門個人大家做對證。¹⁹ 箇遭亞伯拉罕葬其妻子撒拉來幔利
 對面，麥比拉田裏個穴。幔利就是迦南地方個希伯崙。²⁰ 是介赫人
 定箇個田連其個穴撥亞伯拉罕做墳地個基業。

Ts. XXIV.

亞伯拉罕壽歲長，年紀老了。耶和華樣樣事幹已經賜福撥
 其。² 亞伯拉罕等其屋裏做總管個老家人話：「爾好安爾個手來我
 大腿下。³ 我使得爾指點箇位天上個神明，地下個神明，耶和華，

vah-tsiu ngō deng-lā Kyūō-nen nying cong-nyiang gyi-go nōn ng feh-k'ō we-leh ngō ng-ts də gyi tso
罰咒，我庵來迦南人中央，其個因，爾弗可爲了我兒子抬其做
ts'i-ts Ng pih-iao tseo-kyū ngō peng-koh lā ngō ts'ing-kyūn cong-nyiang teng ngō ng-ts Yi-sah də
妻子。 4 爾必要走歸我本國，來我親眷中央等我兒子以撒抬
ts'i-ts Keh kō-nying teng gyi wō K'ong-p'ō nyū-nying feh-k'eng keng ngō dōng-deo lā ngō hao ling
妻子。」 5 箇家人等其話：「恐怕女人弗肯跟我蕩頭來，我好領
ng-go ng-ts kyū-tao ng sō tseo-c'ih-go di-fōng feh Üō-pah-lah-hen wō Ts'in-ding ng
爾個兒子歸到爾所走出個地方弗？」 6 亞伯拉罕話：「千定爾
m-nao ling ngō ng-ts tsæ kyū keh-deo ky'i T'in-zōng-go Jing-ming Yiaē-'o-wō ziu-z ling ngō c'ih
嚙得好領我兒子再歸箇頭去。 7 天上個神明耶和華，就是領我出
ah-tia oh-li ts'ing-kyūn-go di-fōng teng ngō kōng yi teng ngō vah-tsiu wō Ngō we pō keh-go
阿爹屋裏，親眷個地方，等我講，又等我罰咒，話：『我會把箇個
di-fōng s-peh ng-go 'eo-dæ Gyi we ts'a Gyi t'in-s lā ng min-zin ky'i s-teh ng hao dzong keh-deo teng
地方賜撥爾個後代。其會差其天使來爾面前去，使得爾好從箇頭等
ngō ng-ts də ts'i-ts Ziah-z nyū-nying feh-k'eng keng ng lā ka-ni ngō eo ng vah-go tsiu feh-yū
我兒子抬妻子。』 8 若是女人弗肯跟爾來，介呢我謳爾罰個咒弗與
ng siang-ken tsih-z m-nao ling ngō ng-ts tsæ kyū keh-deo ky'i Keh kō-nying en siu lā gyi
爾相干，只是嚙得好領我兒子再歸箇頭去。」 9 箇家人安手來其
cü-nying-kō Üō-pah-lah-hen do-t'e-'ō tsiao gyi-go shih-wō teng gyi vah-tsiu
主人家亞伯拉罕大腿下，照其個說話等其罰咒。

Keh kō-nying su-djōng cong-kwun cü-nying-kō-go kō-kyi ziu dzong cü-nying-kō-go loh-do li-hyang kæn
10 箇家人素常總管主人家個家計，就從主人家個駱駝裏向揀
jih-tsah loh-do ky'i dong-sing tao Mi-sō-po-da-mi Nō-ngoh-go dzing-li Yia-kw'a nyū-nying tseo-c'ih
十隻駱駝去，動身到米所波大米，拿鶴個城裏。 11 夜快，女人走出
tang-shū-go z-'eo kō-nying peh keh-sing loh-do gyū-leh dzing-nga ih-k'eo tsing pin-yin Gyi wō
打水個時候，家人撥箇星駱駝跪勒城外，一口井邊沿。 12 其話：
Yiaē-'o-wō ngō cü-nying-kō Üō-pah-lah-hen-go Jing-ming gyiu Ng kyih-mih tô-hwō ngō z-ken
「耶和華我主人家亞伯拉罕個神明，求爾今末朵化^[1]我事幹
dzing-kong s eng-we peh ngō cü-nying-kō Üō-pah-lah-hen Ngō yin-dzæ lih-læ tsing pin-yin dzing-li
成功，賜恩惠撥我主人家亞伯拉罕。 13 我現在立來井邊沿，城裏
nying-go nōn tseo-c'ih-læ tang-shū Ngō ziah teng ih-go do-kwu-nyiang wō Ts'ing ng fōng-leh bing peh ngō
人個因走出來打水。 14 我若等一個大姑娘話：『請爾，放勒瓶撥我
ky'üoh gyi ziah wō Ng-zi hao ky'üoh ngō yia we tang-shū peh ng loh-do ky'üoh ka-ni gyi
喫。』其若話：『爾自好喫，我也會打水撥爾駱駝喫。』介呢其
z Ng zin-deo ding-hao peh Ng nu-boh Yi-sah-go ngō ziu hao hyiao-teh Ng s eng-we peh ngō cü-nying-kō
是爾前頭定好撥爾奴僕以撒個。我就好曉得爾賜恩惠撥我主人家
de
了。」

[1] 賜福；保佑

15 Shih-wô feh-zing kông-hao k'eo-k'eo Li-pah-kyüô kyin-kah-deo pe-leh bing tseo-c'ih-lä gyi z
說話弗會講好，扣扣利百加，肩胛頭揸勒瓶走出來。其是

Üô-pah-lah-hen ah-ko Nô-ngoh-go ts'i-ts Mih-kyüô-go ng-ts Pe-t'u-li só sang-go nön Gyi siang-mao ting
亞伯拉罕阿哥拿鶴個妻子密迦個兒子彼土利所生個因。16 其相貌頂

hao-k'en wa z dong-nyü m-neh kô nying-ko gyi tseo-loh tsing-li bing tang-mun-ts tseo-zông-lä
好看，還是童女，嚟得嫁人過。其走落井裏，瓶打滿仔走上來。17

Kô-nying peng-long-ky'i nying-tsih gyi wô Ts'ing ng do-tin bing-li-go shü peh ngô ky'üoh Gyi
家人奔攏去迎接其，話：「請爾馱點瓶裏個水撥我喫。」18 其

wô Ngô-go cü ng ts'ing ky'üoh ziu kw'a kw'a fông-leh bing lä siu-li peh gyi ky'üoh Peh gyi
話：「我個主，爾請喫。」就快快放勒瓶來手裏撥其喫。19 撥其

ky'üoh-hao-ts do-kwu-nyiang yi wô Ngô yia we tang-shü peh ng loh-do ky'üoh teng-tao gyi-lah ky'üoh
喫好仔，大姑娘又話：「我也會打水撥爾駱駝喫，等到其拉喫

shông-kw'a Gyi ziu kw'a kw'a pô bing-li-go shü tao-lä zao-li yi peng-tao tsing-li tang-shü z
爽快。」20 其就快快把瓶裏個水倒來槽裏，又奔到井裏打水，是

we-leh keh-sing loh-do tang-go Keh-go nying ts'ing-ting k'en gyi feh-sing feh-hyang iao hyiao-teh
爲了箇星駱駝打個。21 箇個人清町看其，弗聲弗響，要曉得

Yiäe-'o-wô ko-jün s-peh gyi ih-lu jing-liu feh Keh-dziao loh-do ky'üoh-hao-ts keh-go nying do-leh
耶和華果然賜撥其一路順流弗。22 箇潮駱駝喫好仔，箇個人馱勒

kying-ts bih-ky'ün ih-tsah djong pun z-k'ah wa-yiu kying-ts siu-gyüoh ih-te djong jih-go z-k'ah
金子鼻圈一隻，重半呢喀，還有金子手鐲一對，重十個呢喀，23

wô Ng z jü-go nön ts'ing ng wô hyiang ngô dao ng ah-tia oh-li yiu k'ong-oh hao peh ah-lah
話：「爾是誰個因，請爾話向我道。爾阿爹屋裏有空屋好撥阿拉

deng-soh feh Dong-nyü teng gyi wô Ngô z Mih-kyüô sang-peh Nô-ngoh-go ng-ts Pe-t'u-li-go
庵宿弗？」24 童女等其話：「我是密迦生撥拿鶴個兒子彼土利個

nön Yi teng gyi wô Ah-lah oh-li ts'ao-liao tu yiu yia yiu deng-soh-go di-fông
因。」25 又等其話：「阿拉屋裏草料都有，也有庵宿個地方。」26

Keh-go nying ziu deo eo-tæn-tao pa-pa Yiäe-'o-wô Z-ka wô To-zia Yiäe-'o-wô ngô
箇個人就頭偃帶倒拜拜耶和華，27 是介話：「多謝耶和華，我

cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming feh-we ts'o-loh Gyi-go eng-we dzing-jih tao ngô cü-nying-kô ng lä
主人家亞伯拉罕個神明，弗會錯落其個恩惠誠實到我主人家。爾來

lu-zông Yiäe-'o-wô ling ngô tao ngô cü-nying-kô hyüông-di-go oh-li Keh-go dong-nyü peng-ky'i pô
路上耶和華領我到我家兄弟個屋裏。」28 箇個童女奔起，把

keh-sing z-ken t'ong-cü ah-nyiang oh-li-go nying
箇星事幹，通知阿孃屋裏個人。

29 Li-pah-kyüô yiu ih-go hyüông-di ming-z kyiao-leh Lah-pæn Lah-pæn peng-ky'i tao keh-go nying só
利百加有一個兄弟名字叫勒拉班。拉班奔起到箇個人所

läe-kæn-go tsing pin-yin Gyi k'en-kyin bih-ky'ün teng gyüoh-ts lä gyi tsi-me-go siu-li yia t'ing-meng
來間個井邊沿。30 其看見鼻圈，等鐲子來其姊妹個手裏，也聽聞

tsi-me Li-pah-kyüô wô Keh-go nying z-ka wô hyiang ngô dao gyi ziu tseo-tao keh-go nying di-fông
姊妹利百加話：「箇個人是介話向我道。」其就走到箇個人地方

ky'i p'ong-djoh gyi wa lä tsing pin-yin teng loh-do dô-kô lih-kæn Lah-pæn wô Yiäe-'o-wô só
去，碰着其還來井邊沿，等駱駝大家立間。31 拉班話：「耶和華所

s-foh-go nying ts'ing tseo-tsing-læ dza-we lih-læ nga-deo ni Ngô yi-kying be-bæn oh-lô teng loh-do
賜福個人，請走進來，咋會立來外頭呢？我已經備辦屋落等駱駝
deng-go di-fông
庵個地方。」

32 Keh-go nying ziu tseo-tsing oh-li Lah-pæn ka-leh loh-do pe-go tong-si do ts'ao-liao ü
箇個人就走進屋裏。拉班解勒駱駝捎個東西，馱草料餵
loh-do yi do-leh shü gyang keh nying-go kyiah teng keng-dzong nying-go kyiah Yi pa ky'üoh-zih læ gyi
駱駝，又馱勒水澆箇人個腳等跟從人個腳。33 又擺喫食來其
min-zin peh gyi ky'üoh dæn-z gyi wô Ngô feh-zing kông zi-go læ-i feh we ky'üoh Lah-pæn
面前撥其喫。但是其話：「我弗會講自個來意，弗會喫。」拉班
wô Ng ts'ing kông Gyi wô Ngô z Üô-pah-lah-hen-go kô-nying Yiaë-'o-wô yi-kying
話：「爾請講。」34 其話：「我是亞伯拉罕個家人。35 耶和華已經
do-nyiang tô-hwô ngô cü-nying-kô s-teh gyi we hying-wông yi s-peh gyi ngeo yang kying-ts
大樣朵化我主人家，使得其會興旺，又賜撥其牛、羊、金子、
nying-ts nu-boh ô-deo loh-do li-ts keh-sing Ngô cü-nying-kô-go ts'i-ts Sah-lah nyin-kyi
銀子、奴僕、丫頭、駱駝、驢子箇星。36 我主人家個妻子撒拉年紀
lao-lao sang ng-ts peh ngô cü-nying-kô cü-nying-kô væn-pah sô yiu-go tu z kao-fu gyi Ngô
老老生，兒子撥我主人家。主人家凡百所有個，都是交付其。37 我
cü-nying-kô eo ngô vah-tsiu wô Ngô deng-tong Kyüô-nen di-fông nying-go nön ng feh-k'o teng ngô ng-ts
主人家謳我罰咒，話：『我庵東迦南地方人個因，爾弗可等我兒子
dæ gyi tso ts'i-ts Ng pih-iao tseo-kyü ngô ah-tia oh-li læ ngô zi-kô-nying cong-nyiang teng ngô
抬其做妻子。38 爾必要走歸我阿爹屋裏，來我自家人中 央等我
ng-ts dæ ts'i-ts Ngô teng cü-nying-kô wô K'ong-p'ô nyü-nying feh-k'eng keng ngô læ Gyi
兒子抬妻子。39 我等主人家話：「恐怕女人弗肯跟我來？」40 其
teng ngô wô Ngô sô voh-z-go Yiaë-'o-wô we ts'a Gyi-go t'in-s dong-de ky'i s-teh ng lu-zông
等我話：「我所服侍個耶和華會差其個天使同隊去，使得爾路上
jing-liu ng pih ding dzong ng ah-tia oh-li zi-kô-nying cong-nyiang teng ngô ng-ts dæ ts'i-ts Ziah-z
順流，爾必定從爾阿爹屋裏自家人中 央等我兒子抬妻子。41 若是
ng tao-leh ngô zi-kô-nying di-fông ka-ni ngô eo ng vah-go tsiu feh-yü ng siang-ken ziah-z gyi-lah
爾到了我自家人地方，介呢，我謳爾罰個咒弗與爾相干，若是其拉
feh-k'eng peh ng ka-ni ngô eo ng vah-go tsiu feh-yü ng siang-ken Ngô kyih-mih-ts tao-leh tsing
弗肯撥爾，介呢，我謳爾罰個咒弗與爾相干。42 我今末仔到了井
pin-yin zi wô Yiaë-'o-wô Ngô cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming Ng ziah yin-dzæ s-teh
邊沿，自話：『耶和華，我主人家亞伯拉罕個神明！爾若現在使得
ngô tseo-go lu jing-liu ngô lih-læ tsing pin-yin p'ong-djoh do-kwu-nyiang læ tang-shü ngô we teng gyi
我走個路順流。43 我立來井邊沿碰着大姑娘來打水，我會等其
wô Ts'ing ng do-tin bing-li-go shü peh ngô ky'üoh ziah-z gyi teng ngô wô Ng-zi hao
話：「請爾馱點瓶裏個水撥我喫」，44 若是其等我話：「爾自好
ky'üoh ngô yia we tang-shü peh ng loh-do ky'üoh keh-go nyü-nying ziu-z Yiaë-'o-wô zin-deo sô ding-hao
喫，我也會打水撥爾駱駝喫。」箇個女人就是耶和華前頭所定好
peh ngô cü-nying-kô ng-ts-go Ngô sing-li wa feh-zing kông-wun k'eo-k'eo Li-pah-kyüô kyin-kah-deo
撥我主人家兒子個。」45 我心裏還弗會講完，扣扣利百加肩胛頭

pe-leh bing c'ih-lā tseo-loh tao tsing-pin tang-shū ngō teng gyi wō Ts'ing ng peh ngō ky'üoh
揩勒瓶出來。走落到井邊打水。我等其話：『請爾撥我喫。』⁴⁶

Gyi ziu kw'a-kw'a kyin-kah-deo-go bing fōng-loh wō Ts'ing ky'üoh ngō yia we peh ng loh-do ky'üoh
其就快快肩胛頭個瓶放落，話：『請喫，我也會撥爾駱駝喫。』

ngō ziu ky'üoh-de gyi yia peh loh-do ky'üoh-de Ngō meng gyi wō Ng z jū-go nōn Gyi
我就喫了，其也撥駱駝喫了。⁴⁷我問其話：『爾是誰個因？』其

wō Ngō z Mih-kyüō sang-peh Nō-ngoh-go ng-ts Pe-t'u-li-go nōn ngō ziu pō ky'ün fōng lā gyi
話：『我是密迦生撥拿鶴個兒子彼土利個因。』我就把圈放來其

bih-deo-kwun gyüoh-ts lā gyi siu-li Ngō deo eo-tān-tao pa-pa Yiaē-'o-wō coh-tsān ngō
鼻頭管，鐺子來其手裏。⁴⁸我頭偃帶倒，拜拜耶和華，祝讚我

cü-nying-kō Ūō-pah-lah-hen-go Jing-ming Yiaē-'o-wō we ying-dao ngō tsing-lu hao dāe cü-nying-kō hyüong-di-go
主人家亞伯拉罕個神明耶和華，會引導我正路，好抬主人家兄弟個

nōn peh gyi-go ng-ts Nān-kān Ng ziah-z hao-hao tsing-sing tao ngō cü-nying-kō ka-ni wō hyiang ngō
因撥其個兒子。⁴⁹難問爾若是好好真心到我主人家，介呢話向我

dao feh z-ka yia wō hyiang ngō dao s-teh ngō k'o-yi jing-siu-pin ky'i 'ōh-tsia tsia-siu-pin
道，弗是介，也話向我道，使得我可以順手邊去，或者借手邊

ky'i
去。」

⁵⁰ Lah-pān teng Pe-t'u-li we-teh z-ka wō Keh-go z-ken dzong Yiaē-'o-wō ka lā
拉班等彼土利回答，是介話：「箇個事幹從耶和華介來，

ah-lah feh neng-keo wō z teng feh-z Ng k'en Li-pah-kyüō lā ng min-zin hao ta-leh gyi ky'i
阿拉弗能夠話是等弗是。⁵¹爾看，利百加來爾面前。好帶勒其去，

peh ng cü-nying-kō ng-ts tso ts'i-ts tsiao Yiaē-'o-wō-go feng-fu Ūō-pah-lah-hen-go kō-nying
撥爾主人家兒子做妻子，照耶和華個吩咐。」⁵²亞伯拉罕個家人

t'ing-meng gyi-lah shih-wō ziu boh-tao di-jiang-li pa-pa Yiaē-'o-wō Kō-nying do-c'ih kying-nying-go
聽聞其拉說話，就伏倒地垵裏，拜拜耶和華。⁵³家人馱出金銀個

siu-sih teng i-zōng keh-sing song-peh Li-pah-kyüō wa-yiu pao-pe tong-si song gyi hyüong-di teng ah-nyiang
首飾等衣裳箇星，送撥利百加，還有寶貝東西送其兄弟等阿孃。⁵⁴

Gyi teng keng gyi-go nying ky'üoh-ky'üoh hah-hah soh-ko yia t'in-nyiang bō-ky'i gyi ziu wō Hao peh
其等跟其個人喫喫喝喝，宿過夜。天亮爬起，其就話：「好撥

ngō kyü cü-nying-kō di-fōng ky'i Li-pah-kyüō hyüong-di teng ah-nyiang wō Hao peh do-kwu-nyiang teng
我歸主人家地方去。」⁵⁵利百加兄弟等阿孃話：「好撥大姑娘等

ah-lah lā-tong kyi-nyih ting siao jih-nyih 'eo-deo hao ky'i z-de Gyi z-ka wō
阿拉來東幾日，頂少十日，後頭好去是了。」⁵⁶其是介話：

M-nao tsu-djü ngō ing-we Yiaē-'o-wō s-teh ngō lu-zōng ka jing-liu ts'ing ng peh ngō kyü
「無得好阻住我，因為耶和華使得我路上介順流。請爾，撥我歸

cü-nying-kō di-fōng ky'i Gyi-lah wō Ah-lah we eo do-kwu-nyiang lā meng-meng gyi
主人家地方去。」⁵⁷其拉話：「阿拉會謳大姑娘來，問問其

k'en Ziu eo Li-pah-kyüō teng gyi wō Ng dzing-nyün teng keh-go nying dô-kô ky'i feh
看。」⁵⁸就謳利百加，等其話：「爾情願等箇個人大家去弗？」

Gyi wō Dzing-nyün-go Gyi-lah ziu song tsi-me Li-pah-kyüō lin gyi ah-bu wa-yiu
其話：「情願個。」⁵⁹其拉就送姊妹利百加連其阿喃，還有

Uô-pah-lah-hen-go kô-nying teng keng gyi-go nying dô-kô ky'i Yi coh-foh peh Li-pah-kyüô z-ka
亞伯拉罕個家人，等跟其個人大家去。⁶⁰ 又祝福撥利百加，是介
wô Ng z ah-lah go tsi-me dæn-nyün ng tso ts'in-væn nying-go ah-nyiang ng-go 'eo-dæ teh-djoh
話：「爾是阿拉個姊妹，但願爾做千萬人個阿孃，爾個後代得着
dziu-dih-go dzing-meng
仇敵個城門。」

Li-pah-kyüô teng keh-sing Ô-deo dong-sing gyi-leh loh-do keng-leh kô-nying kô-nying ziu ling-leh
⁶¹ 利百加等箇星丫頭動身，騎勒駱駝，跟勒家人。家人就領勒
Li-pah-kyüô ky'i Yi-sah deng-læ Nen-pin di-fông dzong Bih-lah-hæ-læ keh-da lu ka læ Yia-kw'a
利百加去。⁶² 以撒庵來南邊地方，從別拉海萊箇埭路介來。⁶³ 夜快
Yi-sah tseo-c'ih tao din-li iao s-ts'eng k'eo-k'eo ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin keh-sing loh-do læ-de
以撒走出到田裏，要思忖^[1]，扣扣眼睛抬起，看見箇星駱駝來了。
⁶⁴ 利百加眼睛抬起，看見以撒，就跳落駱駝。⁶⁵ 其問家人，話：
Din-li læ-kæn tseo læ nying-tsih ah-lah-go keh-go nying z jü Kô-nying wô Z ngô
「田裏來間走，來迎接阿拉個，箇個人是誰？」家人話：「是我
cü-nying-kô Li-pah-kyüô ziu do-leh siu-p'ao tsô zi-go min-k'ong Kô-nying pô gyi sô tso-go z-ken
主人家。」利百加就馱勒手帕遮自個面孔。⁶⁶ 家人把其所做個事幹
tu t'ong-cü Yi-sah Yi-sah ling-leh Li-pah-kyüô tseo-tsing ah-nyiang Sah-lah-go tsiang-bong-li dæ gyi tso
都通知以撒。⁶⁷ 以撒領勒利百加走進阿孃撒拉個帳篷裏，抬其做
ts'i-ts ping-ts'ia æ-sih gyi dzong ah-nyiang si ts'eo Yi-sah keh-tsao teh-djoh en-wë-de
妻子，並且愛惜其。從阿孃死之後以撒箇遭得着安慰了。

[1] Ôh-wô, tao-kao. 或話禱告。（原註）

Ts. XXV.

Üô-pah-lah-hen yi dæ ih-go ts'i-ts ming-z kyiao-leh Kyi-tu-lah Gyi teng Üô-pah-lah-hen sang
亞伯拉罕又抬一個妻子，名字叫勒基都拉。² 其等亞伯拉罕生
Sing-læn Iah-sæn Mi-dæn Mi-din Ih-pah Shü-üô Iah-sæn sang Z-pô teng Ti-dæn
心蘭、約珊、米但、米甸、益八、書亞。³ 約珊生示巴等底但。
Ti-dæn-go ng-ts Üô-shü-li Li-tu-z Li-u-mi Mi-din-go ng-ts Yi-fah Yi-feh
底但個兒子亞書利、利都是、利烏米。⁴ 米甸個兒子以法、以弗、
Ha-noh Üô-pi-da Yi-lah-da Keh tu z Kyi-tu-lah-go ts-seng
哈諾、亞比大、以拉大。箇都是基都拉個子孫。

5 亞伯拉罕把其所有個攏總撥以撒。但是亞伯拉罕活東個

時候，其也把東西撥箇星阿姨個兒子，差其拉離開兒子以撒東半邊

介去，到東邊個地方。⁷ 亞伯拉罕活東個日子，其年紀一百七十五

歲。⁸ 亞伯拉罕有福有壽，年紀老斷氣死了，歸其自個族份。⁹ 其個

兒子以撒等以實瑪利葬其來幔利對面，麥比拉個穴，就是赫人

瑣轄個兒子以弗崙個田裏，¹⁰ 是亞伯拉罕向赫人買個田來箇頭，

亞伯拉罕等其妻子撒拉葬間。

¹¹ 亞伯拉罕死之後，神明賜福撥其兒子以撒，以撒庵來

別拉海萊相近。

¹² 撒拉個丫頭，埃及女人夏甲生撥亞伯拉罕個兒子以實瑪利，

其世代來下文。¹³ 以實瑪利箇星兒子個名字照其拉名字，依其拉個

世代就是：以實瑪利大兒子尼俳藥，還有基達、押別、密衫、¹⁴

密挪、土姆、瑪撒、¹⁵ 哈達、提瑪、益督、拿非實、其底瑪。¹⁶

箇星是以實瑪利個兒子，是其拉個名字，照其個鄉村，其個

寨基，做其國家十二個牧伯。¹⁷ 以實瑪利個壽歲一百三十七歲，

斷氣死了，歸其自個族種。¹⁸ 其拉庵個地方從哈腓拉到埃及

相近個書珥，到亞述去箇埭路。箇個地方來其衆兄弟個面前。

¹⁹ 亞伯拉罕兒子以撒世代來下文。亞伯拉罕生以撒。²⁰ 以撒

四十歲抬利百加，是巴坦亞蘭地方，亞蘭人彼土利個囡，亞蘭人

拉班個姊妹。²¹ 以撒爲了妻子弗生，代其禱告耶和華。耶和華准

gyi-go tao-kao peh gyi ts'i-ts Li-pah-kyüô ziu-t'æ T'æ li-hyang-go ng-ts tsang-zao ah-nyiang wô
其個禱告，撥其妻子利百加受胎。²² 胎裏向個兒子爭造，阿孃話：

Keh z-ken ngô dza-we z-ka ziu ky'i meng Yiaë-'o-wô Yiaë-'o-wô teng gyi wô Yiu
「箇事幹，我咋會是介？」就去問耶和華。²³ 耶和華等其話：「有
liang-go koh-veng læ ng t'æ-li yiu liang-ying pah-sing we dzong ng du-bi feng-c'ih-læ keh-go pah-sing we
兩個國份來爾胎裏，有兩樣百姓會從爾肚皮分出來。箇個百姓會
gyiang-jü keh ih-go pah-sing do-go we voh-z gyi siao-go
強如箇一個百姓，大個會服侍其小個。」

Teng sang-ts'æn nyih-ts tao gyi-go t'æ-li z shông-sang Deo ih-go sang-c'ih 'en-kyi-sing
²⁴ 等生產日子到，其個胎裏是雙生。²⁵ 頭一個生出咸肌身
'ong-'ong-go ziang yiu bi-ao c'ün-tih ka gyi-lah c'ü gyi ming-z Yi-sao 'Eo-deo gyi ah-di
紅紅個，像有皮襖穿的介。其拉取其名字以掃^[1]。²⁶ 後頭其阿弟
sang-c'ih siu nyiah-leh Yi-sao-go kyiah-'eo-keng ziu c'ü gyi ming-z Yüô-koh gyi sang-go z-'eo Yi-sah
生出，手捏勒以掃個腳後跟，就取其名字雅各^[2]。其生個時候以撒
nyin-kyi loh-jih shü Keh liang-go siao-nying do-ky'i-læ Yi-sao ting we tang din-liah z din-li-go
年紀六十歲。²⁷ 箇兩個小人大起來。以掃頂會打田獵，是田裏個
nying Yüô-koh deng-læ tsiang-bong-li tso-nying p'oh-jih Yi-sah æ-sih Yi-sao ing-we hwun-hyi ky'üoh
人。雅各庖來帳篷裏，做人樸實。²⁸ 以撒愛惜以掃，因為歡喜 喫
gyi loh go nyüoh Li-pah-kyüô æ-sih Yüô-koh
其鹿個肉，利百加愛惜雅各。

[1] Ziu-z 'Ong go. 就是紅個。（原註）

[2] Ziu-z S-en-shün. 就是使安選。（原註）

Yiu ih-tsao Yüô-koh ts kang Yi-sao k'eo-k'eo dzong din-li kyü-læ ky'ih-lih-de Yi-sao teng
²⁹ 有一遭雅各煮羹：以掃扣扣從田裏歸來，喫力了。以掃等
Yüô-koh wô Ngô ky'ih-lih-de ts'ing ng pô keh 'ong-go kang peh ngô ky'üoh keh-lah yi eo gyi ming-z
雅各話：「我喫力了，請爾把箇紅個羹撥我 喫。箇拉又謳其名字
Yi-tong Yüô-koh wô Kyih-mih ng pô tsiang-ts-go ts'æn-nyih ma-peh ngô Yi-sao wô
以東^[1]。³¹ 雅各話：「今末爾把長子個產業賣撥我。」³² 以掃話：
Ngô kw'a si-de keh tsiang-ts-go ts'æn-nyih yü ngô yiu soh-go ih-c'ü ni Yüô-koh wô Ng
「我快死了，箇長子個產業於我有啥個益處呢？」³³ 雅各話：「爾
kyih-mih vah-tsiu peh ngô Yi-sao ziu te gyi vah-tsiu pô tsiang-ts-go ts'æn-nyih ma-peh Yüô-koh
今末罰咒撥我。」以掃就對其罰咒，把長子個產業賣撥雅各。³⁴
Yüô-koh do-leh ping teng 'ong-deo-kang peh Yi-sao Yi-sao ky'üoh-ky'üoh hah-hah dong-sing ky'i-de Z-ka
雅各馱勒餅等紅豆羹撥以掃。以掃喫 喫 喝喝，動身去了。是介
Yi-sao ky'ing-k'en keh tsiang-ts-go ts'æn-nyih
以掃輕看箇長子個產業。

[1] Ziu-z 'Ong go. 就是紅個。（原註）

Ts. XXVI.

Üô-pah-lah-hen z-'eo yiu hwông-nyin 'eo-deo keh di-fông yi yiu hwông-nyin keh-lah Yi-sah tao
亞伯拉罕時候有荒年，後頭箇地方又有荒年，箇拉以撒到
Gyi-lah Fi-li-z wông Üô-pi-mi-lih di-fông ky'i Yiaë-'o-wô yin-c'ih peh Yi-sah k'en teng gyi
其臘，非利士王亞比米力地方去。² 耶和華現出撥以撒看，等其
wô M-nao tseo-loh Yiaë-gyih ky'i hao deng-læ Ngô sô ts-tin ng-go di-fông Ng hao
話：「嗎得好走落埃及去，好庖來我所指點爾個地方。」³ 爾好
tæn-koh læ ts'-di Ngô we teng ng dô-kô læ-tong s-foh peh ng we pô keh-sing koh-veng tu s-peh
耽擱來此地，我會等爾大家來東，賜福撥爾。會把箇星國份都賜撥
ng lin ng-go 'eo-dæ Ngô zin-deo vah-tsiu peh ng ah-tia Üô-pah-lah-hen-go keh-go shih-wô pih-ding we
爾連爾個後代。我前頭罰咒撥爾阿爹亞伯拉罕個，箇個說話必定會
tso-dzing Ngô we kô-ts'eo ng-go 'eo-dæ ziang t'in-li-go sing-siu ka to pô keh-sing koh-veng long-tsong
做成。⁴ 我會加湊爾個後代像天裏個星宿介多，把箇星國份攏總
s-peh ng-go 'eo-dæ ping-ts'ia t'in-'ô væn-koh we dzong ng-go 'eo-dæ teh-djoh foh-ky'i Ing-we
賜撥爾個後代，並且天下萬國會從爾個後代得着福氣。⁵ 因為
Üô-pah-lah-hen i Ngô-go shih-wô siu Ngô-go cü-du 'ao-ling lih-li teng lih-fah
亞伯拉罕依我個說話，守我個制度，號令、律例等律法。

Yi-sah deng-læ Gyi-lah Keh di-fông pah-sing meng-ky'i gyi ts'i-ts Gyi wô z ngô-go
⁶ 以撒庖來其臘。⁷ 箇地方百姓問起其妻子，其話：「是我個
tsi-me ing-we siang-mao hao-k'en keh-lah feh-ken wô z gyi ts'i-ts k'ong-p'ô keh di-fông-go nying
姊妹」，因為相貌好看，箇拉弗敢話是其妻子，恐怕箇地方個人
we-leh Li-pah-kyüô iao sah gyi Keh-deo deng-leh dziang-kyiu k'eo-k'eo Fi-li-z wông Üô-pi-mi-lih dzong
爲了利百加要殺其。⁸ 箇頭庖勒長久，扣扣非利士王亞比米力從
k'æn-deo mông-c'ih-ky'i k'en-kyin Yi-sah teng gyi ts'i-ts Li-pah-kyüô læ-tih hyi-hyi Üô-pi-mi-lih eo
檻頭望出去，看見以撒等其妻子利百加來的嬉戲。⁹ 亞比米力謳
Yi-sah wô Gyi jih-dzæ z ng ts'i-ts ng dza wô z ng-go tsi-me Yi-sah teng gyi
以撒，話：「其實在是爾妻子，爾咋話是爾個姊妹？」以撒等其
wô Ngô ts'eng-ts'eng k'ong-p'ô we-leh gyi sòng-ming Üô-pi-mi-lih wô Ng dza-we z-ka
話：「我忖忖恐怕爲了其喪命。」¹⁰ 亞比米力話：「爾咋會是介
tao ah-lah Ziah-yiu ih-go nying m-kwe m-kyü teng ng ts'i-ts dong-zông z ng 'æ ah-lah væn-ze
到阿拉？若有一個人嗎規嗎矩等爾妻子同牀，是爾害阿拉犯罪。」

Üô-pi-mi-lih ziu feng-fu cong pah-sing wô Væn-pah væn-djoh keh-go nying teng gyi ts'i-ts-go pih-iao
¹¹ 亞比米力就吩咐衆百姓話：「凡百犯着箇個人等其妻子個，必要
si Yi-sah læ keh di-fông kang-cong tông-nyin siu-keh ih-pah be Yiaë-'o-wô s-foh peh gyi
死。」¹² 以撒來箇地方耕種，當年收割一百倍。耶和華賜福撥其。
Gyi tsing-nyih hying-wông djoh-tsih kô-ts'eo tso-leh do yiu-lao-de Gyi yiu hyü-to de-su
¹³ 其整日興旺，逐節加湊，做勒大有佬了。¹⁴ 其有許多隊數

ngeo-yiang zing-to-siao yüong-nying Fi-li-z nying ky'i gyi feh-ko Gyi ah-tia Uô-pah-lah-hen z'-eo
牛羊、盛多少傭人。非利士人氣其弗過。¹⁵ 其阿爹亞伯拉罕時候
nu-boh sô gyüih-kæn-go tsing Fi-li-z nying long-tsong seh-seh s na-nyi din-mun Üô-pi-mi-lih
奴僕所掘間個井，非利士人攏總塞塞，使爛泥填滿。¹⁶ 亞比米力
teng Yi-sah wô Ng hao li-k'æ ah-lah ky'i ing-we ng do-jü ah-lah
等以撒話：「爾好離開阿拉去，因為爾大如阿拉。」

17 Yi-sah ziu li-k'æ keh-deo tah tsiang-bong læ Gyi-lah-go sæn-ao-li deng-loh Gyi ah-tia
以撒就離開箇頭，搭帳篷來其臘個山巖裏庵落。¹⁸ 其阿爹
Üô-pah-lah-hen z'-eo gyüih-kæn-go tsing ziu-z Üô-pah-lah-hen si ts'-eo Fi-li-z nying sô
亞伯拉罕時候掘間個井，就是亞伯拉罕死之後，非利士人所
seh-seh-go Yi-sah tsæ gyüih gyi dzing-gyiu tsiao ah-tia sô eo-go ming-z c'ü gyi ming-z 19
塞塞個，以撒再掘其，仍舊照阿爹所謳個名字取其名字。¹⁹
Yi-sah-go nu-boh tao sæn-ao-li ky'i gyüih læ keh-deo teh-djoh weh shü go tsing Gyi-lah k'en-ying-go
以撒個奴僕到山巖裏去掘，來箇頭得着活水個井。²⁰ 其拉看羊個
nying teng Yi-sah k'en-ying-go nying tsang-zao wô Keh-go shü z ah-lah-go Ing-we teng gyi
人等以撒看羊個人爭造，話：「箇個水是阿拉個。」因為等其
tsang-zao keh-lah Yi-sah eo keh-k'eo tsing kyiao-leh Yiæ-seh Tsæ gyüih ih-k'eo tsing yi teng gyi
爭造，箇拉以撒謳箇口井叫勒埃色^[1]。²¹ 再掘一口井，又等其
tsang-zao keh-lah eo gyi Sih-nô Yi-sah li-k'æ keh-deo tsæ gyüih ih-k'eo tsing keh-tsao m-neh
爭造，箇拉謳其薛拿^[2]。²² 以撒離開箇頭，再掘一口井。箇遭嘸得
tsæ tsang-zao keh-lah eo gyi Li-'o-pah wô Yiæ-'o-wô næn-kæn s-teh ah-lah kw'un-k'ong
再爭造，箇拉謳其利河伯^[3]，話：「耶和華難間使得阿拉寬空，
ah-lah we læ ts'-di hying-wông-ky'i-læ Yi-sah li-k'æ keh-deo tao Bih-z-pô ky'i Keh-yia
阿拉會來此地興旺起來。」²³ 以撒離開箇頭，到別是巴去。²⁴ 箇夜
Yiæ-'o-wô yin-c'ih peh gyi k'en teng gyi wô Ngô z ng ah-tia Üô-pah-lah-hen Jing-ming ng feh-yüong
耶和華現出撥其看，等其話：「我是爾阿爹亞伯拉罕神明，爾弗用
p'ò Ngô z teng ng dô-kô læ-tong we-leh Ngô-go nu-boh Üô-pah-lah-hen we s-foh peh ng
怕，我是等爾大家來東。爲了我個奴僕亞伯拉罕，會賜福撥爾，
kô-ts'eo ng-go 'eo-dæ Yi-sah læ keh-deo zao ih-zo dæn tao-kao Yiæ-'o-wô-go ming-deo tah
加湊爾個後代。」²⁵ 以撒來箇頭造一座壇，禱告耶和華個名頭，搭
tsiang-bong wa-yiu gyi-go nu-boh gyüih tsing
帳篷，還有其個奴僕掘井。

[1] Ziu-z Tsang-zao. 就是爭造。（原註）

[2] Ziu-z Ün-ky'i. 就是怨氣。（原註）

[3] Ziu-z Kw'un-k'ong. 就是寬空。（原註）

Uô-pi-mi-lih teng gyi beng-yiu Uô-wu-sah teng tsiang-kyüing Fi-koh dzong Gyi-lah læ kyin Yi-sah
26 亞比米力等其朋友亞戶撒，等將軍非各從其臘來見以撒。

Yi-sah teng gyi-lah wô Ng-lah ün-'eng ngô ts'a ngô li-k'æ-leh ng-lah ky'i næn-kæn dza-we tao
27 以撒等其拉話：「爾拉怨恨我，差我離開了爾拉去，難間咋會到
ngô di-fông læ Gyi-lah wô Ah-lah k'en-kyin Yiaë-'o-wô jih-dzæ teng ng dô-kô læ-tong
我地方來？」28 其拉話：「阿拉看見耶和華實在等爾大家來東，

keh-lah ah-lah wô Næn-kæn ah-lah teng ng hao vah-tsiu wa-yiu ng teng ah-lah hao lih-iah
箇拉阿拉話：『難間阿拉等爾好罰咒，還有爾等阿拉好立約。』29

Ng m-nao 'æ ah-lah ziang ah-lah ka feh-zing væn-djoh ng tæen-tsih hao-hao dæ ng song ng
爾嘸得好害阿拉，像阿拉介弗曾犯着爾，單只好好待爾，送爾
en-en-tæn-tæn c'ih-ky'i næn-kæn ng z dzong Yiaë-'o-wô teh-djoh foh-ky'i-de Yi-sah we-leh keh-sing
安安耽耽出去。難間爾是從耶和華得着福氣了。」30 以撒爲了箇星

nying bæn-tsiu gyi-lah ziu ky'üoh-ky'üoh hah-hah Di-nyi t'in-nyiang tsao bô-ky'i dô-kô vah-tsiu
人辦酒，其拉就喫喫喝喝。31 第二天亮早爬起，大家罰咒。

Yi-sah song gyi-lah en-en-tæn-tæn kyü-ky'i Keh-nyih Yi-sah-go nu-boh læ t'ong-pao gyi gyüih-tsing-go
以撒送其拉安安耽耽歸去。32 箇日以撒個奴僕來通報其掘井個

z-ken teng gyi wô Ah-lah yi-kying teh-djoh shü-de Ziu eo gyi Z-pô keh-lah tao
事幹，等其話：「阿拉已經得着水了。」33 就謳其示巴^[1]。箇拉到
jü-kying keh dzing-li di-ming kyiao-leh Bih-z-pô
如今箇城裏地名叫勒別是巴^[2]。

[1] Ziu-z Vah-tsiu. 就是罰咒。（原註）

[2] Ziu-z Vah-tsiu go tsing. 就是罰咒個井。（原註）

Yi-sao nyin-kyi s-jih shü dæ Heh nying Bih-li-go nön Yiu-tih teng Heh nying Yi-leng-go nön
34 以掃年紀四十歲抬赫人別利個因猶滴，等赫人以倫個因

Pô-z-meh tso ts'i-ts Keh liang-go sing-vu s-teh Yi-sah teng Li-pah-kyüô sing-li iu-meng
巴是抹做妻子。35 箇兩個新婦使得以撒等利百加心裏憂悶。

Ts. XXVII.

Yi-sah nyin-kyi lao z-'eo ngæn-tsing hwô-de m-neh k'en-kyin eo do ng-ts Yi-sao teng gyi
以撒年紀老時候，眼睛花了，嘸得看見，謳大兒子以掃，等其

wô Ngô-go ng-ts Gyi wô Ngô læ-tong Yi-sah wô Ngô lao-de feh
話：「我個兒子！」其話：「我來東。」2 以撒話：「我老了，弗

hyiao-teh kyi-z we si Næn-kæn ng hao do kong tsin keh-sing tong-si tao din-li ky'i teng ngô ky'i k'ô
曉得幾時會死。3 難間爾好馱弓箭箇星東西到田裏去，等我去柯

loh Tso ngô sô hwun-hyi ky'üoh-go mi-dao do-læ peh ngô ky'üoh s-teh ngô feh-zing si yi-zin sing-li
鹿。⁴ 做我所歡喜喫個味道馱來撥我喫，使得我弗曾死以前，心裏
hao coh-foh ng Yi-sah teng ng-ts Yi-sao wô-go z'-eo Li-pah-kyüô t'ing-meng-de 'eo-deo
好祝福爾。」⁵ 以撒等兒子以掃話個時候，利百加聽聞了。後頭
Yi-sao tao din-li ky'i iao k'ô-leh loh læ
以掃到田裏去，要拘勒鹿來。

Li-pah-kyüô teng ng-ts Yüô-koh wô Ngô t'ing-meng ng ah-tia teng ng ah-ko Yi-sao wô
⁶ 利百加等兒子雅各話：「我聽聞爾阿爹等爾阿哥以掃話：
Teng ngô ky'i do loh tso hao-ky'üoh-go mi-dao peh ngô ky'üoh-ts s-teh ngô feh-zing si yi-zin hao læ
『等我去馱鹿做好喫個味道撥我喫仔，使得我弗曾死以前，好來
Yiæ-'o-wô-go min-zin coh-foh ng Næn-kæn ngô ng-ts ng t'ing ngô-go shih-wô tsiao ngô-go
耶和華個面前祝福爾。』⁸ 難問我兒子，爾聽我個說話，照我個
feng-fu Ng tao yang-de-li ky'i do liang-tshah hao-hao-go siao sæn-yang ngô we teng ng ah-tia tso gyi
吩咐。⁹ 爾到羊隊裏去，馱兩隻好好個小山羊，我會等爾阿爹做其
sô hwun-hyi ky'üoh-go mi-dao Ng do-ky'i peh ng ah-tia ky'üoh-ts s-teh gyi feh-zing si yi-zin hao
所歡喜喫個味道。¹⁰ 爾馱去撥爾阿爹喫仔，使得其弗曾死以前好
coh-foh ng Yüô-koh teng ah-nyiang Li-pah-kyüô wô Ng k'en ngô-go ah-ko Yi-sao kyi-sing z
祝福爾。」¹¹ 雅各等阿孃利百加話：「爾看，我個阿哥以掃肌身是
c'ih-mao-go ngô-go kyi-sing z kwông-wah-go K'ong-p'ô ah-tia we moh-moh ngô sôn ngô z
出毛個，我個肌身是光滑個。¹² 恐怕阿爹會摸摸我，算我是
p'in-nying-go ka-ni feh-neng-keo teh-djoh coh-foh fæn-cün ziu tsiu-mô Ah-nyiang teng gyi wô
騙人個，介呢弗能夠得着祝福，反轉就咒罵。」¹³ 阿孃等其話：
Ngô ng-ts ng ziu tsiu-mô kwe-peh ngô-go sing-zông tæh-tsih t'ing ngô shih-wô teng ngô ky'i
「我兒子，爾受咒罵歸撥我個身上。單只聽我說話，等我去
do-leh-læ Gyi ziu ky'i do-læ kao-fu ah-nyiang gyi ah-nyiang tso gyi ah-tia sô hwun-hyi
馱勒來。」¹⁴ 其就去馱來，交付阿孃。其阿孃做其阿爹所歡喜
ky'üoh-go mi-dao Li-pah-kyüô do gyi do ng-ts Yi-sao oh-li læ-tong-go hao-hao i-zông peh siao ng-ts
喫個味道。¹⁵ 利百加馱其大兒子以掃屋裏來東個好好衣裳撥小兒子
Yüô-koh c'ün Yi do siao sæn-yang-go bi kæ-leh Yüô-koh-go siu teng deo-kying kwông-wah-go di-fông
雅各穿。¹⁶ 又馱小山羊個皮，蓋勒雅各個手，等頭頸光滑個地方。
Do-leh sô be-bæn hao ky'üoh-go mi-dao teng ping kao-fu ng-ts Yüô-koh-go siu-li
¹⁷ 馱勒所備辦好喫個味道等餅，交付兒子雅各個手裏。

Yüô-koh tseo-tao ah-tia di-fông wô Ngô ah-tia Gyi wô Ngô læ-tong ngô
¹⁸ 雅各走到阿爹地方，話：「我阿爹！」其話：「我來東。我
ng-ts ng z jü Yüô-koh teng ah-tia wô Ngô z ng do ng-ts Yi-sao ing feng-fu
兒子，爾是誰？」¹⁹ 雅各等阿爹話：「我是爾大兒子以掃。應吩咐
ka tso ts'ing ng bô-tæn-ky'i zo-ts ky'üoh ngô loh-go nyüoh s-teh ng sing-li hao coh-foh ngô
介做。請爾爬帶起坐仔，喫我鹿個肉，使得爾心裏好祝福我。」²⁰
Yi-sah teng ng-ts wô Ngô ng-ts Ng dza-we p'ong-djoh-leh ka kw'a Gyi wô Ing-we
以撒等兒子話：「我兒子，爾咋會碰着勒介快？」其話：「因為

ng-go Jing-ming Yiä-'o-wô s-peh ngô jing-liu Yi-sah teng Yüô-koh wô Ngô ng-ts ng
爾個神明耶和華賜撥我順流。」²¹ 以撒等雅各話：「我兒子，爾

tseo-long-lä peh ngô moh-moh ng k'en ng jih-dzæ z ngô ng-ts Yi-sao feh Yüô-koh tseo-long tao
走攏來，撥我摸摸爾看，爾實在是我兒子以掃弗。」²² 雅各走攏到

ah-tia di-fông Yi-sah moh-moh gyi wô Sing-ing z Yüô-koh-go sing-ing siu z Yi-sao-go
阿爹地方。以撒摸摸其，話：「聲音是雅各個聲音，手是以掃個

siu We-leh gyi siu yiu mao ziang ah-ko Yi-sao-go siu keh-lah bin-feh-ts'ing-t'ong ziu coh-foh
手。」²³ 爲了其手有毛像阿哥以掃個手，箇拉辨弗清通，就祝福

gyi Gyi wô Ng jih-dzæ z ngô ng-ts Yi-sao feh Yüô-koh wô Z-go
其。」²⁴ 其話：「爾實在是我兒子以掃弗？」雅各話：「是個。」²⁵

Yi-sah yi wô Do gyi long-lä peh ngô ky'üoh ng-ts-go loh nyüoh s-teh ngô sing-li hao coh-foh
以撒又話：「馱其攏來撥我喫兒子個鹿肉，使得我心裏好祝福

ng Yüô-koh ziu do-long peh ah-tia ah-tia ky'üoh-de yi do tsiu peh ah-tia ah-tia hah-de
爾。」雅各就馱攏撥阿爹，阿爹喫了，又馱酒撥阿爹，阿爹喝了。

Gyi ah-tia Yi-sah teng gyi wô Ngô ng-ts tseo-long-lä ts'ing-ts'ing ngô cü Yüô-koh ziu
²⁶ 其阿爹以撒等其話：「我兒子走攏來，親親我嘴。」²⁷ 雅各就

tseo-long ts'ing-ts'ing ah-tia cü ah-tia hyüong-djoh gyi i-zông-go hyiang-ky'i coh-foh gyi wô Ngô
走攏親親阿爹嘴。阿爹嗅着其衣裳個香氣，祝福其，話：「我

ng-ts-go hyiang-ky'i ziang Yiä-'o-wô sô s-foh go din-li hyiang-ky'i Dæn-nyün Jing-ming s-peh ng
兒子個香氣像耶和華所賜福個田裏香氣。」²⁸ 但願神明賜撥爾

t'in-li-go lu-shü di-t'u-go 'eo-jih koh teng tsiu fong-fong tsoh-tsoh Dæn-nyün pah-sing voh-z ng
天裏個露水，地土個厚實，穀等酒豐豐足足。」²⁹ 但願百姓服侍爾，

lih-koh tu boh-tao pa ng hyüong-di li-hyang ng tso cü dong meo-go ng-ts yia boh-tao pa ng væn-pah
列國都伏倒拜爾，兄弟裏向爾做主，同母個兒子也伏倒拜爾。凡百

tsiu-mô ng-go we ziu tsiu-mô coh-foh ng-go yia we ziu foh-ky'i
咒罵爾個會受咒罵，祝福爾個也會受福氣。

Yi-sah coh-foh Yüô-koh hao-de Yüô-koh kông-kông li-k'æ ah-tia Yi-sah tseo-c'ih k'eo-k'eo gyi
³⁰ 以撒祝福雅各好了，雅各剛剛離開阿爹以撒走出，扣扣其

ah-ko Yi-sao tang din-liah kyü-lä yia be-bæn-leh hao-ky'üoh-go mi-dao do-lä peh ah-tia teng gyi
阿哥以掃打田獵歸來。」³¹ 也備辦了好喫個味道馱來撥阿爹，等其

ah-tia wô Ts'ing ah-tia ky'i-lä ky'üoh ng-ts-go loh nyüoh s-teh ng sing-li hao coh-foh
阿爹話：「請阿爹起來，喫兒子個鹿肉，使得爾心裏好祝福

ngô Gyi ah-tia Yi-sah teng gyi wô Ng z jü Gyi wô Ngô z ng-go
我。」³² 其阿爹以撒等其話：「爾是誰？」其話：「我是爾個

ng-ts ng do ng-ts Yi-sao Yi-sah do-nyiang gwah-gwah-teo wô Jü ni Ng feh-zing
兒子，爾大兒子以掃。」³³ 以撒大樣刮刮抖，話：「誰呢？爾弗曾

lä-go zin-deo yi-kying do-leh loh nyüoh peh ngô ngô long-tsong ky'üoh-ts coh-foh gyi-go keh-go nying lä
來個前頭，已經馱勒鹿肉撥我，我攏總喫仔祝福其個，箇個人來

'ah-li Gyi pih-ding we teh-djoh foh-ky'i Yi-sao t'ing-meng ah-tia shih-wô 'ao-li-da-k'oh teng
何裏？其必定會得着福氣。」³⁴ 以掃聽聞阿爹說話，號淚大哭，等

ah-tia wô Gyi ng coh-foh peh ngô Ngô ah-tia 'ô yia hao coh-foh peh ngô Yi-sah
阿爹話：「求爾祝福撥我。我阿爹噯！也好祝福撥我！」³⁵ 以撒

wô Ng ah-di t'eo-bun læ pô ng-go foh-ky'i deh-leh-ky'i-de Yi-sao wô C'ü gyi go
 話：「爾阿弟偷伴來把爾個福氣奪了去了。」³⁶ 以掃話：「取其個
 ming-z Yüô-koh jih-dzæ z-go gyi yiu liang-tsao tsin ngô we zin-deo deh ngô tsiang-ts-go ts'æn-nyih
 名字雅各^[1]實在是個。其有兩遭佔我位。前頭奪我長子個產業，
 næn-kæn pô ngô-go foh-ky'i yi deh-leh-ky'i-de Gyi yi wô Næn-dao m-kao hao tsæ coh-foh ngô
 難間把我個福氣，又奪了去了。」其又話：「難道嚟告好再祝福我
 ma Yi-sah we-teh Yi-sao wô Ngô yi-kying lih Yüô-koh tso ng-go cü s-teh cong
 嗎？」³⁷ 以撒回答以掃，話：「我已經立雅各做爾個主，使得衆
 hyüong-di tu voh-z gyi ngô yi do-leh koh teng tsiu iang gyi ngô-go ng-ts næn-kæn ngô do soh-si peh
 兄弟都服侍其。我又馱勒穀等酒養其。我個兒子，難間我馱啥西撥
 ng ni Yi-sao teng ah-tia wô Ngô ah-tia ng næn-dao tsih-yiu ka ih-tsao hao coh-foh
 爾呢？」³⁸ 以掃等阿爹話：「我阿爹，爾難道只有介一遭好祝福
 ma Ngô ah-tia 'ô yia hao coh-foh peh ngô Gyi ng coh-foh peh ngô Yi-sao hyang-hyang
 嗎？我阿爹噯！也好祝福撥我。求爾祝福撥我。」以掃響響
 k'oh-ky'i-læ-de Gyi ah-tia Yi-sah we-teh gyi wô Ng sô deng-go di-fông hao teh-djoh
 哭起來了。³⁹ 其阿爹以撒回答其，話：「爾所庇個地方好得着
 di-t'u-go 'eo-jih teng t'in-zông kông-loh-læ-go lu-shü Ng k'ao zi-go pao-kyin hao ko nyih-ts yia
 地土個厚實，等天上降落來個露水。⁴⁰ 爾靠自個寶劍好過日子，也
 we voh-z ng-go ah-di teng-tao ng công-gyün-go z-'eo t'eh-diao gyi-go ah li-k'æ ng-go
 會服侍爾個阿弟。等到爾掌權個時候，脫掉其個軛離開爾個
 deo-kying
 頭頸。」

[1] Ziu-z Tsin-we-ts-go. 就是佔位子個。（原註）

Yi-sao we-leh ah-tia coh-foh-go z-ken ün-'eng Yüô-koh gyi sing-li wô Ah-tia
⁴¹ 以掃爲了阿爹祝福個事幹，怨恨雅各。其心裏話：「阿爹
 sông-z-go nyih-ts gying-de ka z-'eo ngô pih-ding sah-diao ah-di Yüô-koh Do ng-ts Yi-sao
 喪事個日子近了，介時候我必定殺掉阿弟雅各。」⁴² 大兒子以掃
 keh-sing shih-wô yiu nying t'ong-cü Li-pah-kyüô gyi ziu ts'a nying eo siao ng-ts Yüô-koh teng gyi wô
 箇星說話，有人通知利百加。其就差人謳小兒子雅各，等其話：
 Ng ah-ko Yi-sao iao sah-diao ng c'ih gyi-go ky'i ka-ni ngô ng-ts yüong i ngô-go
 「爾阿哥以掃要殺掉爾，出其個氣。⁴³ 介呢我兒子，用依我個
 shih-wô dong-sing dao-tao Ha-læn ngô hyüong-di Lah-pæn-go di-fông ky'i læ keh-deo deng kyi-nyih
 說話，動身逃到哈蘭，我兄弟拉班個地方去。⁴⁴ 來箇頭庇幾日，
 teng ng ah-ko ky'i ko-deo-ts Ziu-z gyi 'eng ng-go ky'i bing-loh-de mông-kyi ng sô tao gyi-go
 等爾阿哥氣過頭仔。⁴⁵ 就是其恨爾個氣平落了，忘記爾所到其個
 z-ken ngô ziu we ts'a nying læ eo ng dzong keh-deo kyü-læ Ngô dza-hao ih-nyih sông-diao ng liang-go nying
 事幹，我就會差人來謳爾從箇頭歸來。我咋好一日喪掉爾兩個人
 ma Li-pah-kyüô teng Yi-sah wô We-leh Heh nying-go nön ngô tso-nying tu in-væn-de ziah-z
 嗎？」⁴⁶ 利百加等以撒話：「爲了赫人個因我做人都厭煩了。若是

Yüô-koh yia də Heh nying-go nōn tso ts'i-ts ziang ts'-di-go nyü-nying ka ngô tso-nying yiu soh-go hao-c'ü
雅各也抬赫人個因做妻子，像此地個女人介，我做人有哈個好處
ni
呢？」

Ts. XXVIII.

Yi-sah eo Yüô-koh coh-foh gyi yi feng-fu gyi wô Ng m-nao də Kyüô-nen nying-go
以撒謳雅各，祝福其，又吩咐其，話：「爾無得好抬迦南人個
nōn tso ts'i-ts Hao dong-sing tao Pô-t'æn-üô-læn ky'i tao ng nga-kong Pe-t'u-li-go oh-li læ
因做妻子。2 好動身到巴坦亞蘭去，到爾外公彼土利個屋裏；來
keh-deo dzong ng nyiang-gyiu Lah-pæn-go nōn cong-nyiang c'ü ih-go ts'i-ts Dæn-nyün djün-neng-go Jing-ming s
箇頭從爾孃舅拉班個因中央娶一個妻子。3 但願全能個神明賜
foh-ky'i peh ng s-teh ng 'eo-dæ meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ tso leng-ts'in-leng-væn-go pah-sing
福氣撥爾，使得爾後代茂茂盛盛多起來，做論千論萬個百姓。4
Wa-yiu pô Üô-pah-lah-hen-go foh-ky'i s-peh ng lin ng-go 'eo-dæ hao tsih-ziu Jing-ming sô s-peh
還有把亞伯拉罕個福氣賜撥爾連爾個後代，好接受神明所賜撥
Üô-pah-lah-hen-go di-fông ziu-z ng yin-dæ tæh-koh-tong-go di-fông Yi-sah ts'a Yüô-koh ky'i
亞伯拉罕個地方，就是爾現在耽擱東個地方。」5 以撒差雅各去，
gyi ziu tseo-iao Pô-t'æn-üô-læn ky'i kyin Üô-læn nying Pe-t'u-li-go ng-ts Lah-pæn ziu-z Yi-sao teng
其就走到巴坦亞蘭，去見亞蘭人彼土利個兒子拉班，就是以掃等
Yüô-koh ah-nyiang Li-pah-kyüô-go hyüong-di
雅各阿孃利百加個兄弟。

Yi-sao k'en-kyin Yi-sah coh-foh Yüô-koh ts'a gyi tao Pô-t'æn-üô-læn ky'i iao læ keh-deo də
6 以掃看見以撒祝福雅各，差其到巴坦亞蘭去，要來箇頭抬
ts'i-ts ping-ts'ia coh-foh-go z'-eo feng-fu gyi wô Ng m-nao də Kyüô-nen nying-go nōn tso
妻子，並且祝福個時候吩咐其，話：「爾無得好抬迦南人個因做
ts'i-ts k'en-kyin Yüô-koh i-leh tia-nyiang tao Pô-t'æn-üô-læn ky'i-de Yi-sao ziu hyiao-teh Kyüô-nen
妻子。」7 看見雅各依了爹孃到巴坦亞蘭去了。8 以掃就曉得迦南
nying-go nōn z ah-tia Yi-sah feh-hwun-hyi-go keh-lah Yi-sao tao Yi-jih-mô-li-go oh-li ü gyi sô
人個因是阿爹以撒弗歡喜個。箇拉以掃到以實瑪利個屋裏，於其所
yiu-go ts'i-ts ts-nga yi də Mô-ha-lah tso ts'i-ts ziu-z Üô-pah-lah-hen ng-ts Yi-jih-mô-li-go
有個妻子之外，又抬瑪哈拉做妻子，就是亞伯拉罕兒子以實瑪利個
nōn Nyi-bæ-yiah-go tsi-me
因，尼珥藥個姊妹。

10 ^{Yüô-koh li-k'æ Bih-z-pô dziao-leh Ha-læn ka ky'i} 雅各離開別是巴，^{Tseo-tao ih-t'ah di-fông nyih-deo} 朝勒哈蘭介去。11 ^{yi-kying loh-sæn ziu soh-ko yia pô keh di-fông-go zah-deo tông tsing-deo læ keh-deo kw'eng-joh-de} 走到一埧地方，日頭已經落山，就宿過夜，把箇地方個石頭當枕頭，來箇頭睏熟了。12 ^{Gyi tso mông k'en-kyin yiu lu-t'æ fông-læ di-ying-li zông-deo bang-djoh t'in Jing-ming-go t'in-s læ-tih} 其做夢，看見有路梯放來地垵裏，上頭碰着天，神明個天使來的走上走落。13 ^{tseo-zông tseo-loh Yiaë-'o-wô lih-læ gyi zông-deo wô Ngô z Yiaë-'o-wô ng tsu-tsong} 耶和華立來其上頭，話：「我是耶和華，爾祖宗亞伯拉罕個神明，等以撒個神明。現在爾所睏個地方，我會賜撥爾等爾個後代。14 ^{ng teng ng-go 'eo-dæ Ng-go 'eo-dæ we ziang di-ying-li-go hwe-dzing ng we yin-k'æ tao} 爾個後代會像地垵裏個灰塵。爾會延開到東南西北，並且天下箇星族份都會從爾，等爾個後代得着福氣。15 ^{Ngô z teng ng dô-kô læ-tong ng sô tao-go di-fông we pao-yiu ng tsæ ling ng cün keh di-fông læ} 我是等爾大家來東，爾所到個地方會保佑爾，再領爾轉箇地方來，我弗會棄掉爾等到我等爾所話個都成功。」

16 ^{Yüô-koh diao-kao-cün-læ wô Yiaë-'o-wô jih-dzæ læ dông-deo ngô tao feh hyiao-teh} 雅各調覺轉來話：「耶和華實在來蕩頭，我倒弗曉得。」17 ^{Ziu p'ô-gyü wô Keh-go di-fông dza p'ô ni Keh ky'i feh-z Jing-ming-go oh t'in-go meng} 就怕懼，話：「箇個地方咋怕呢！箇豈弗是神明個屋，天個門嗎？」18 ^{ma Yüô-koh tsao-t'in-nyiang bô-ky'i do-leh tông tsing-deo-go zah-deo lih-ky'i tso djü-ts pô yiu} 雅各早天亮爬起，馱勒當枕頭個石頭立起做柱子，把油澆來其上頭。19 ^{kyiao-læ gyi zông-deo Ziu c'ü gyi di-ming Pah-deh-li keh dzing-li peng-læ z kyiao-leh Lu-s} 就取其地名伯特利^[1]，箇城裏本來是叫勒路斯。20 ^{Yüô-koh hyü nyün-sing wô Jing-ming ziah teng ngô dô-kô læ-tong pao-yiu ngô sô tseo-go lu peh ngô} 雅各許願心話：「神明若等我大家來東，保佑我所走個路，撥我喫食衣穿，21 ^{ky'üoh-zih i-c'ün s-teh ngô en-en-weng-weng kyü ah-tia-go oh-li ka-ni Yiaë-'o-wô pih-ding tso} 使得我安安穩穩歸阿爹個屋裏，介呢耶和華必定做我個神明。22 ^{ngô-go Jing-ming Ngô sô lih-go djü-ts keh-kw'e zah-deo tsiang-læ hao tso Jing-ming-go oh væn-pah} 我所立個柱子，箇塊石頭，將來好做神明個屋。凡百爾賜撥我個，我必定十股得一獻撥爾。」

[1] *Ziu-z Jing-ming go oh.* 就是神明個屋。（原註）

Ts. XXIX.

Yüô-koh ziu dong-sing tao tong-pin nying-go di-fông K'en-kyin din-li ih-k'eo tsing yiu sæn-de yang
雅各就動身到東邊人個地方。² 看見田裏一口井，有三隊羊
keh-deo kw'eng-kæn ing-we su-djông keh-sing yang z dzong keh-k'eo tsing ky'üoh-shü kæ tsing-k'eo-go zah-deo z
箇頭 咁 間；因爲素常箇星羊是從箇口井喫水。蓋井口個石頭是
do-go Teng-tao long-tsong yang-de jü-long-læ-de ziu fah-ko tsing-k'eo-li-go zah-deo peh yang ky'üoh-shü
大個。³ 等到攏總羊隊聚攏來了，就發過井口裏個石頭撥羊喫水，
'eo-deo tsing-k'eo dzing-gyiu yüong zah-deo kæ-hao Yüô-koh teng gyi-lah wô Hyüong-di ng dzong 'ah-li
後頭井口仍舊用石頭蓋好。⁴ 雅各等其拉話：「兄弟，爾從何裏
læ-go Gyi-lah wô Ah-lah dzong Ha-læn læ-go Yi teng gyi-lah wô Ng nying-teh
來個？」其拉話：「阿拉從哈蘭來個。」⁵ 又等其拉話：「爾認得
Nô-ngoh-go ng-ts Lah-pæn feh Gyi-lah wô Nying-teh go Yüô-koh teng gyi-lah wô
拿鶴個兒子拉班弗？」其拉話：「認得個。」⁶ 雅各等其拉話：
Gyi hao feh Gyi-lah wô Hao-go ng k'en gyi nön Lah-kyih ken-leh yang læ-de
「其好弗？」其拉話：「好個。爾看，其因拉結趕勒羊來了。」⁷
Yüô-koh wô Nyih-deo wa kao-kao-go feh-z cong-sang jü-long z-'eo 'o-feh peh yang ky'üoh-leh
雅各話：「日頭還高高個，弗是衆牲聚攏時候，何弗撥羊喫了
shü tsæ ky'i ü-ü gyi Gyi-lah wô Long-feh-læ-go iao teng-tao long-tsong yang-de tu
水，再去餵餵其。」⁸ 其拉話：「弄弗來個，要等到攏總羊隊都
jü-long hao fah-ko tsing-k'eo-li-go zah-deo peh yang ky'üoh shü
聚攏，好發過井口裏個石頭，撥羊喫水。」
Teng gyi-lah kông-go z-'eo k'eo-k'eo Lah-kyih ken-leh ah-tia yang læ-de ing-we ah-tia yang z
⁹ 等其拉講個時候，扣扣拉結趕勒阿爹羊來了，因爲阿爹羊是
gyi sô kwun-go Yüô-koh k'en-kyin nyiang-gyiu Lah-pæn-go nön Lah-kyih teng nyiang-gyiu Lah-pæn-go yang ziu
其所管個。¹⁰ 雅各看見孃舅拉班個因拉結，等孃舅拉班個羊，就
tseo-long-ky'i fah-ko tsing-k'eo-li-go zah-deo peh nyiang-gyiu Lah-pæn-go yang ky'üoh shü Yüô-koh teng
走攏去，發過井口裏個石頭，撥孃舅拉班個羊喫水。¹¹ 雅各等
Lah-kyih ts'ing-cü hyiang-hyang k'oh-ky'i-læ-de Yüô-koh wô hyiang Lah-kyih dao zi z gyi ah-tia-go
拉結親嘴，響響哭起來了。¹² 雅各話向拉結道，自是其阿爹個
nga-sang Li-pah-kyüô-go ng-ts Lah-kyih ziu peng-ky'i t'ong-cü ah-tia Lah-pæn t'ing-meng nga-sang Yüô-koh
外甥，利百加個兒子，拉結就奔去通知阿爹。¹³ 拉班聽聞外甥雅各
læ-de ziu peng-c'ih nying-tsih gyi bao-leh gyi ts'ing-cü ling gyi tseo-tsing oh-li Yüô-koh pô keh-sing
來了，就奔出迎接其，抱勒其，親嘴，領其走進屋裏。雅各把箇星
z-ken tu kao-su Lah-pæn Lah-pæn teng gyi wô Ng jih-dzæ z ngô kweh-deo ngô-go nyüoh
事幹都告訴拉班。¹⁴ 拉班等其話：「爾實在是我骨頭，我個肉。」
ziu teng gyi dô-kô deng-leh ih-ko yüih
就等其大家庵勒一個月。

15 ^{Lah-pæn teng Yüô-koh wô Ng se-tsih z ngô-go nga-sang næn-dao hao bah-bah teng ngô tso} 拉班等雅各話：「爾雖即是我個外甥，難道好白白等我做

^{z-ken ma Ng wô hyiang ngô dao ng kong-din dza-go Lah-pæn yiu liang-go nön do-nön ming-z} 事幹嗎？爾話向我道，爾工鉚咋個？」¹⁶ 拉班有兩個囡：大囡名字

^{Li-üô siao-nön ming-z Lah-kyih Li-üô ngæn-tsing yiu mao-bing Lah-kyih siang-mao hao-k'en tsöng-mun} 利亞，小囡名字拉結。¹⁷ 利亞眼睛有毛病，拉結相貌好看裝滿。

^{Yüô-koh æ-sih Lah-kyih keh-lah wô Ngô we-leh ng siao-nön Lah-kyih dzing-nyün voh-z ng ts'ih-nyin} ¹⁸ 雅各愛惜拉結，箇拉話：「我爲了爾小囡拉結情願服侍爾七年

^{kong-fu Lah-pæn wô Pô nön hyü-peh bih-nying feh-jü hyü-peh ng ka-ni ng hao ngô} 工夫。」¹⁹ 拉班話：「把囡許撥別人，弗如許撥爾，介呢爾好我

^{dô-kô deng-tong Yüô-koh we-leh Lah-kyih voh-z ts'ih-nyin ing-we ting æ-sih gyi keh-lah k'en ts'ih} 大家庇東。」²⁰ 雅各爲了拉結服侍七年，因爲頂愛惜其，箇拉看七

^{nyin ziang kyi-nyih kong-fu ka} 年像幾日工夫介。

^{Yüô-koh teng Lah-pæn wô Ngô-go nyih-ts yi-kying mun-de ts'ing ng pô ts'i-ts peh ngô} ²¹ 雅各等拉班話：「我個日子已經滿了，請爾把妻子撥我，

^{s-teh ngô hao teng gyi dong-zöng Lah-pæn ziu jü-long keh di-föng-go cong-nying bæen tsü} 使得我好等其同牀。」²² 拉班就聚攏箇地方個衆人，辦酒。²³

^{Yia-tao pô gyi do-nön Li-üô ling-ky'i peh Yüô-koh Yüô-koh teng gyi dong-zöng Lah-pæn yi pô ô-deo} 夜到把其大囡利亞領去撥雅各。雅各等其同牀。²⁴ 拉班又把丫頭

^{Sih-p'ô peh gyi nön Li-üô tso ô-deo Di-nyi t'in-nyiang Yüô-koh k'en-kyin z Li-üô teng Lah-pæn wô} 悉帕撥其囡利亞做丫頭。²⁵ 第二天亮雅各看見是利亞，等拉班話：

^{Ng dza-we z-ka dæ ngô Ngô ky'i-feh-z we-leh Lah-kyih voh-z ng-go ma Dza-we hong-p'in} 「爾咋會是介待我？我豈弗是爲了拉結服侍爾個嗎？咋會哄騙

^{ngô Lah-pæn wô Feh-zing kô do-go sin kô siao-go læ ah-lah di-föng keh z} 我？」²⁶ 拉班話：「弗曾嫁大個，先嫁小個，來阿拉地方箇是

^{tso-feh-læ-go Ng hao mun gyi ts'ih-nyih-go nyih-ts ah-lah yia we pô Lah-kyih peh ng tso ng-go} 做弗來個。²⁷ 爾好滿其七日個日子，阿拉也會把拉結撥爾做爾個

^{kong-din ng tsæ voh-z ngô ts'ih-nyin Yüô-koh i gyi ka tso mun gyi ts'ih-nyin-go nyih-ts} 工鉚，爾再服侍我七年。」²⁸ 雅各依其介做，滿其七年個日子。

^{Lah-pæn yi pô nön Lah-kyih peh gyi tso ts'i-ts Ping-ts'ia Lah-pæn pô ô-deo Pih-lah peh gyi nön Lah-kyih tso} 拉班又把囡拉結撥其做妻子。²⁹ 並且拉班把丫頭辟拉撥其囡拉結做

^{ô-deo Yüô-koh teng Lah-kyih dong-zöng æ-sih Lah-kyih ko-jü Li-üô 'eo-deo tsæ voh-z Lah-pæn} 丫頭。³⁰ 雅各等拉結同牀，愛惜拉結過如利亞，後頭再服侍拉班

^{ts'ih-nyin} 七年。

^{Yiæ-'o-wô hyiao-teh Li-üô ziu we-ky'üöh peh gyi sang-yiang dæn-z Lah-kyih feh we sang} ³¹ 耶和華曉得利亞受委曲，撥其生養，但是拉結弗會生。³²

^{Li-üô yiu sing-yüing sang ng-ts c'ü gyi ming-z Liu-bin ing-we wô Yiæ-'o-wô jih-dzæ z} 利亞有身孕生兒子，取其名字流便^[1]，因爲話：「耶和華實在是

kyi-nyiaen ngô-go kw'u-ts'u keh-tsao d'ziang-fu pih-ding we æ-sih ngô Tsæ yiu-sing sang ng-ts wô
 記念我個苦楚，箇遭丈夫必定會愛惜我。」³³ 再有身生兒子，話：
 Yiaë-'o-wô t'ing-meng ngô ziu we-ky'üoh keh-lah tsæ s-peh ngô ng-ts ziu c'ü gyi ming-z
 「耶和華聽聞我受委曲，箇拉再賜撥我兒子。」就取其名字
 Si-min^[2]。Yi yiu-sing sang ng-ts wô Keh-tsao d'ziang-fu tsong-we teng ngô yiu kao-nyin ing-we
 西緬^[2]。³⁴ 又有身生兒子，話：「箇遭丈夫總會等我有膠黏，因為
 ngô yi-kying sang sæn-go ng-ts peh gyi ziu c'ü gyi ming-z Li-vi Tsæ yiu-sing sang ng-ts
 我已經生三個兒子撥其。」就取其名字利未^[3]。³⁵ 再有身生兒子，
 wô Næn-kæn ngô we tsæn-me Yiaë-'o-wô ziu c'ü gyi ming-z Yiu-da 'eo-deo feh sang-de
 話：「難間我會讚美耶和華。」就取其名字猶大^[4]。後頭弗生了。

[1] Ziu-z K'en 'ô, ih-go ng-ts. 就是看下，一個兒子。（原註）

[2] Ziu-z T'ing-meng. 就是聽聞。（原註）

[3] Ziu-z Yiu-kao-nyin. 就是有膠黏。（原註）

[4] Ziu-z Tsæn-me. 就是讚美。（原註）

Ts. XXX.

Lah-kyih zi kyüoh-teh m-neh teng Yüô-koh sang ng-ts ziu ky'i ah-tsi feh-ko teng Yüô-koh wô
拉結自覺得嘸得等雅各生兒子，就氣阿姊弗過，等雅各話：
 Peh ngô sang ng-ts feh z-ka ngô iao si-de Yüô-koh fah-ông teng Lah-kyih wô Ngô
 「撥我生兒子，弗是介我要死了。」² 雅各發快，等拉結話：「我
 næn-dao t'i Jing-ming kying-djü ng sang-yiang ma Lah-kyih wô Ngô-go ô-deo Pih-lah ng hao teng
 難道替神明禁住爾生養嗎？」³ 拉結話：「我個丫頭辟拉，爾好等
 gyi dong-zông s-teh gyi sang ng-ts læ ngô kyiah-k'o-deo ka-ni ngô k'o-yi dzong gyi djün-cong
 其同牀，使得其生兒子來我腳骹頭，介呢我可以從其傳宗
 tsih-dæ Lah-kyih pô ô-deo Pih-lah peh gyi tso ah-yi Yüô-koh teng gyi dong-zông Pih-lah
 接代。」⁴ 拉結把丫頭辟拉撥其做阿姨，雅各等其同牀。⁵ 辟拉
 yiu-sing teng Yüô-koh sang ng-ts Lah-kyih wô Jing-ming z k'en-kwu ngô t'ing ngô go
 有身，等雅各生兒子。⁶ 拉結話：「神明是看顧^[1]我，聽我個
 sing-ing s ng-ts peh ngô ziu c'ü gyi ming-z Dæn Lah-kyih-go ô-deo Pih-lah tsæ
 聲音，賜兒子撥我。」就取其名字但^[2]。⁷ 拉結個丫頭辟拉再

yiu-sing teng Yüô-koh sang di-nyi ng-ts Lah-kyih wô Ngô teng ah-tsi 'eo-ky'i-lih tsang
 有身，等雅各生第二兒子。8 拉結話：「我等阿姊候氣力爭，
 teh-sing-de ziu c'ü gyi ming-z Neh-da-li Li-üô k'en-kyin zi feh sang-de pô gyi ô-deo
 得勝了。」就取其名字納大利^[3]。9 利亞看見自弗生了，把其丫頭
 Sih-p'ô peh Yüô-koh tso ah-yi Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô teng Yüô-koh sang ng-ts Li-üô wô
 悉帕撥雅各做阿姨。10 利亞個丫頭悉帕等雅各生兒子。11 利亞話：
 Yiu hyü-to læ-de ziu c'ü gyi ming-z Kyüô-teh Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô teng Yüô-koh sang
 「有許多來了。」就取其名字迦得^[4]。12 利亞個丫頭悉帕等雅各生
 di-nyi ng-ts Li-üô wô Ngô yiu foh-ky'i cong nyü-nying tsiang-læ yia we wô ngô yiu
 第二兒子。13 利亞話：「我有福氣，衆女人將來也會話我有
 foh-ky'i ziu c'ü gyi ming-z Üô-shih
 福氣。」就取其名字亞設^[5]。

[1] Ôh-wô, P'un-tön. 或話，判斷。（原註）

[2] Ziu-z P'un-tön. 就是判斷。（原註）

[3] Ziu-z 'Eo-ky'i-lih. 就是候氣力。（原註）

[4] Ziu-z Hyü-to. 就是許多。（原註）

[5] Ziu-z Foh-ky'i. 就是福氣。（原註）

14 Keh mah-go z-'eo Liu-bin tao din-li ky'i p'ong-djoh hyün-ts'ao do læ peh ah-nyiang Li-üô
 割麥個時候流便到田裏去，碰着萱草馱來撥阿孃利亞。
 Lah-kyih teng Li-üô wô Ng-go ng-ts hyün-ts'aots'ing ng feng-tin peh ngô Li-üô teng gyi
拉結等利亞話：「爾個兒子萱草請爾分點撥我。」15 利亞等其
 wô Ng tsin-djü-leh ngô dziang-fu næn-dao z siao z-ken næn-kæn wa iao do ngô ng-ts-go hyün-ts'ao
 話：「爾佔住勒我丈夫，難道是小事幹？難間還要馱我兒子個萱草
 ma Lah-kyih wô Ka-ni we-leh ng-go ng-ts hyün-ts'ao gyi kyih-mih hao teng ng soh-ko
 嗎？」拉結話：「介呢爲了爾個兒子萱草，其今末好等爾宿過
 yia Yia-kw'a Yüô-koh dzong din-li kyü-læ Li-üô tseo-c'ih nying-tsih gyi wô Ng iao tao
 夜。」16 夜快雅各從田裏歸來，利亞走出迎接其，話：「爾要到
 ngô di-fông læ ing-we ngô z pô ng-ts-go hyün-ts'ao tso ding-din kwu ng Keh yia Yüô-koh teng gyi
 我地方來，因爲我是把兒子個萱草做定鈿僱爾。」箇夜雅各等其
 dong-zông Jing-ming t'ing Li-üô gyi yiu-sing teng Yüô-koh sang di-ng-go ng-ts Li-üô
 同牀。17 神明聽利亞，其有身，等雅各生第五個兒子。18 利亞
 wô Ing-we ngô pô ô-deo peh dziang-fu Jing-ming t'ing ngô-go kô-din ziu c'ü gyi ming-z
 話：「因爲我把丫頭撥丈夫，神明聽我個價鈿。」就取其名字
 Yi-sah-kyüô Li-üô yi yiu-sing teng Yüô-koh sang di-loh-go ng-ts Li-üô wô
以薩迦^[1]。19 利亞又有身，等雅各生第六個兒子。20 利亞話：

Jing-ming z pô hao-hao kô-tsông s-peh ngô keh-tsao dziang-fu tsong-we teng ngô dô-kô deng ing-we ngô
「神明是把好好嫁妝賜撥我，箇遭丈夫總會等我大家庖，因為我
yi-kying teng gyi sang loh-go ng-ts ziu c'ü gyi ming-z Si-pu-leng
已經等其生六個兒子。」就取其名字西布倫^[2]。²¹ 後頭生一個囡，
c'ü gyi ming-z Ti-nô
取其名字底拿^[3]。

[1] Ziu-z Kong-din. 就是工鉦。（原註）

[2] Ziu-z Deng-leh. 就是庵勒。（原註）

[3] Ziu-z P'un-tön. 就是判斷。（原註）

Jing-ming kyi-nyien Lah-kyih Jing-ming yi t'ing gyi gyiu s-teh gyi we sang-ying Lah-kyih yiu
²² 神明記念拉結。神明又聽其求，使得其會生養。²³ 拉結有
sing-yüing sang ng-ts wô Jing-ming yi-kying k'a-diao ngô-go wông-k'ong Ziu c'ü gyi ming-z
身孕，生兒子，話：「神明已經揩掉我個惶恐。」²⁴ 就取其名字
lah-seh wô Yia'-o-wô we tsæ kô ih-go ng-ts peh ngô ts'eo
約瑟^[1]，話：「耶和華會再加一個兒子撥我湊。」

[1] Ziu-z Kô-ts'eo. 就是加湊。（原註）

Lah-kyih sang lah-seh ts'eo Yüô-koh teng Lah-pæn wô Ts'ing ng peh ngô kyü peng di-fông
²⁵ 拉結生約瑟之後，雅各等拉班話：「請爾，撥我歸本地方，
zi oh-li ky'i Ngô we-leh voh-z ng sô teh-djoh-go ts'i-ts ng-nô ts'ing ng kwe-peh ngô fông ngô
自屋裏去。²⁶ 我爲了服侍爾所得着個妻子兒囡，請爾歸撥我，放我
kyü-ky'i ing-we ng hyiao-teh ngô sô-yi voh-z ng-go dzing-tsih Lah-pæn teng gyi wô Ng
歸去，因為爾曉得，我所以服侍爾個情節。」²⁷ 拉班等其話：「爾
hyiao-teh Yia'-o-wô z we-leh ng su-djông s-foh peh ngô ziah-z ngô læ ng-go ngæn-zin teh-djoh eng-we
曉得耶和華是爲了爾素常賜福撥我，若是我來爾個眼前得着恩惠，
ts'ing ng teng ngô dô-kô deng Yi wô Ts'ing ng ding ng-go kong-din ngô hao peh ng
請爾等我大家庖。」²⁸ 又話：「請爾定爾個工鉦，我好撥爾。」²⁹
Yüô-koh teng gyi wô Ngô dza-go voh-z ng dza-go kwun ng sang-k'eo ng tu hyiao-teh-go Ngô
雅各等其話：「我咋個服侍爾，咋個管爾牲口，爾都曉得個。」³⁰ 我
feh-zing læ z'-eo ng sô yiu-go z feh-to yin-dzæ hying-wông z ngô læ ts'eo Yia'-o-wô s-foh peh
弗曾來時候，爾所有個是弗多，現在興旺是我來之後耶和華賜福撥
ng-go dæn-z ngô ni soh-go z'-eo hao dzing-kô-lih-nyih Lah-pæn wô Ka-ni ngô
爾個。但是我呢，啥個時候好成家立業？」³¹ 拉班話：「介呢，我
hao peh ng soh-go tong-si Yüô-koh wô Hao-vong peh ngô soh-go tong-si tæ-n-tsih keh-go z-ken
好撥爾啥個東西？」雅各話：「好留撥我啥個東西，單只箇個事幹
ng ziah k'eng tso ngô dzing-gyiu we teng ng ü yang k'en yang Kyih-mih-ts ngô we tseo-cün ng-go
爾若肯做，我仍舊會等爾餵羊，看羊。」³² 今末仔我會走轉爾個

sang-k'eo li-hyang pô væn-pah yiu tin-ts yiu pæn-pô-go sang-k'eo feng gyi c'ih wa-yiu cong-seh-go
牲口裏向，把凡百有點子、有癍疤個牲口，分其出，還有棕色個
wu-yiang teng yiu pæn-pô yiu tin-ts-go sæn-yiang keh-sing hao tso ngô-go kong-din Z-ka 'ô-tsao ngô
湖羊，等有癍疤有點子個山羊，箇星好做我個工鉦。³³ 是介下遭我
kong-din læ ng min-zin væn-pah m-tin-ts m-pæn-pô-go sæn-yiang feh-z cong-seh-go wu-yiang ziu hao
工鉦來爾面前。凡百嘸點子嘸癍疤個山羊，弗是棕色個湖羊，就好
sôn z ngô t'eo ng go ngô-go kong-yi keh hao tso te-tsing Lah-pæn wô Ngô dzing-nyün tsiao
算是我偷爾個，我個公義箇好做對證。」³⁴ 拉班話：「我情願照
ng-go shih-wô ka tso Keh-nyih Lah-pæn pô yiu veng-lu yiu pæn-pô-go yüong sæn-yiang væn-pah yiu
爾個說話介做。」³⁵ 箇日拉班把有紋路有癍疤個雄山羊，凡百有
tin-ts yiu pæn-pô teng hwô-bah-go ts'-sæn-yiang wa-yiu cong-seh-go wu-yiang tu feng gyi c'ih kao-fu
點子有癍疤，等花白個雌山羊，還有棕色個湖羊，都分其出，交付
zi ng-ts siu-li Teng Yüô-koh li-k'æ sæn-nyih-go lu-dzing Yüô-koh-dzing-gyiu ü Lah-pæn dzing-loh-tong-go
自兒子手裏。³⁶ 等雅各離開三日個路程。雅各仍舊餵拉班剩落東個
yang-de
羊隊。

137 Yüô-koh do yang-liu jü fong-jü 'ang-jü-go neng ô-ts poh-diao gyi bi tso-leh
雅各馱楊柳樹、楓樹、杏樹個嫩極枝，剝掉其皮，做勒
veng-lu s-teh ô-ts li-hyang-go bah lu-c'ih-læ Gyi læ sang-k'eo ky'üoh-shü-go z'-eo pô
紋路，使得極枝裏向個白露出來。³⁸ 其來牲口喫水個時候，把
poh-bi-go ô-ts fông-læ shü-keo-li teng shü-zao-li gyi-lah-go min-zin s-teh gyi-lah ky'üoh-shü-go
剝皮個極枝，放來水溝裏等水槽裏其拉個面前，使得其拉喫水個
z'-eo hao ziu-t'æ Keh-sing yang dziao-leh ô-ts ziu-t'æ sô sang-c'ih-læ-go sang-k'eo yiu veng-lu yiu
時候好受胎。³⁹ 箇星羊朝勒極枝受胎，所生出來個牲口有紋路，有
tin-ts yiu pæn-pô Yüô-koh feng-k'æ siao-yiang pô yang-go min-k'ong dziao-leh Lah-pæn de-li yiu
點子，有癍疤。⁴⁰ 雅各分開小羊，把羊個面孔朝勒拉班隊裏有
veng-lu teng cong-seh-go dæn-z gyi-zi-go yang ling-nga fông-læ ih-t'ah di-fông feh teng Lah-pæn-go
紋路，等棕色個。但是其自個羊另外放來一埠地方，弗等拉班個
sang-k'eo kah-dzeh P'ong-djoh tsah-công-go sang-k'eo ziu-t'æ-go z'-eo Yüô-koh fông ô-ts læ shü-zao-li
牲口夾雜。⁴¹ 碰着扎壯個牲口受胎個時候，雅各放極枝來水槽裏
teng shü-keo-li dziao keh-sing sang-k'eo-go min-zin s-teh gyi-lah læ ô-ts-go di-fông hao ziu-t'æ
等水溝裏，朝箇星牲口個面前，使得其拉來極枝個地方好受胎。⁴²
P'ong-djoh feh tsah-công-go sang-k'eo ziu feh fông ô-ts ka-ni feh tsah-công-go kwe-peh Lah-pæn
碰着弗扎壯個牲口，就弗放極枝。介呢，弗扎壯個歸撥拉班，
tsah-công-go kwe-peh Yüô-koh-de Gyi ziu hying-wông ky'i-læ yiu hyü-to sang-k'eo ô-deo
扎壯個歸撥雅各了。⁴³ 其就興旺起來，有許多牲口、丫頭、
nu-boh loh-do li-ts keh-sing
奴僕、駱駝、驢子箇星。

Ts. XXXI.

Yüô-koh t'ing-meng Lah-pæn ng-ts wô Ah-lah ah-tia-go kô-kyi Yüô-koh long-tsong
雅各聽聞拉班兒子話：「阿拉阿爹個家計，雅各攏總
deh-leh-ky'i-de gyi dzong ah-lah ah-tia só yiu-go teh-djoh keh-go dzæ-veh Yüô-koh k'en-kyin
奪了去了。其從阿拉阿爹所有個得着箇個財物。」² 雅各看見
Lah-pæn-go min-seh dæ gyi feh ziang zin-deo ka Yiaë'o-wô teng Yüô-koh wô Ng kyü ah-tia di-fông
拉班個面色待其弗像前頭介。³ 耶和華等雅各話：「爾歸阿爹地方
teng ng-zi-go dzoh-cong ky'i Ngô pih-ding teng ng dong-de Yüô-koh ts'a nying eo Lah-kyih teng Li-üô
等爾自個族種去，我必定等爾同隊。」⁴ 雅各差人謳拉結等利亞
tseo-c'ih tao din-deo yang-de-go di-fông teng gyi-lah wô Ngô k'en ng ah-tia min-seh dæ ngô feh
走出到田頭，羊隊個地方，⁵ 等其拉話：「我看爾阿爹面色待我弗
ziang zin-deo ka dæn-z ngô ah-tia-go Jing-ming su-djông teng ngô dô-kô læ-tong Ngô 'eo-ky'i-lih voh-z
像前頭介，但是我阿爹個神明素常等我大家來東。⁶ 我候氣力服侍
ng-go ah-tia z ng-lah hyiao-teh-go Ng ah-tia yi-kying p'in ngô jih-tsao diao ngô kong-din
爾個阿爹，是爾拉曉得個。⁷ 爾阿爹已經騙我，十遭調我工鉏，
dæn-z Jing-ming m-neh peh gyi 'æ ngô Gyi ziah-z wô Yiu tin-ts-go tso ng kong-din sang-k'eo
但是神明無得撥其害我。⁸ 其若是話：『有點子個做爾工鉏，牲口
tu sang-c'ih yiu tin-ts-go ziah-z wô Yiu veng-lu-go tso ng kong-din sang-k'eo tu sang-c'ih yiu
都生出有點子個。』若是話：『有紋路個做爾工鉏，牲口都生出有
veng-lu-go Ka-ni z Jing-ming do ng ah-tia sang-k'eo s-peh ngô-go P'ong-djoh sang-k'eo
紋路個。』⁹ 介呢，是神明馱爾阿爹牲口，賜撥我個。¹⁰ 碰着牲口
ziu-t'æ z-'eo ngô ngæn-tsing dæ-ky'i mông-li k'en-kyin boh læ ts'-yang zông-teng-go yüong-ying tu z yiu
受胎時候，我眼睛抬起夢裏看見伏來雌羊上頂個雄羊，都是有
veng-lu yiu tin-ts teng hwô-bah-go Jing-ming-go t'in-s mông li-hyang teng ngô wô Yüô-koh
紋路有點子，等花白個。¹¹ 神明個天使夢裏向等我話：『雅各！』
Ngô wô Ngô læ-tong Gyi wô Ng ngæn-tsing dæ-ky'i k'en boh læ ts'-yang zông-teng-go
我話：『我來東。』¹² 其話：『爾眼睛抬起看伏來雌羊上頂個
yüong-ying tu z yiu veng-lu yiu tin-ts teng hwô-bah-go ing-we Lah-pæn tao ng-go z-ken Ngô
雄羊，都是有紋路有點子，等花白個。因為拉班到爾個事幹，我
yi-kying k'en-kyin-de Ngô z Pah-deh-li-go Jing-ming ziu-z ng pô yiu fu djü-ts teng Ngô hyü
已經看見了。¹³ 我是伯特利個神明，就是爾把油傳^[1]柱子，等我許
nyün-sing-go di-fông ng næn-kæn ky'i-læ tseo-c'ih dông-deo di-fông kyü ng-zi dzoh-cong-go di-fông
願心個地方。爾難問起來，走出蕩頭地方，歸爾自族種個地方
ky'i Lah-kyih teng Li-üô we-teh gyi wô Læ ah-tia-go oh-li næn-dao wa-yiu feng-k'æ-go
去。』¹⁴ 拉結等利亞回答其話：「來阿爹個屋裏難道還有分開個
kô-kyi yi-loh-go ts'æn-nyih peh ah-lah ma Gyi soh feh-z sön ah-lah z nga-deo nying ma
家計，遺落個產業撥阿拉嗎？¹⁵ 其啥弗是算阿拉是外頭人嗎？
Ing-we gyi yi-kying ma-diao ah-lah yi ky'üoh-meh ah-lah-go nying-ts Næn-kæn Jing-ming do ah-lah
因為其已經賣掉阿拉，又喫沒阿拉個銀子。¹⁶ 難問神明馱阿拉

ah-tia-go dzæ-veh tu joh-ü ah-lah teng sah-lah ng-ts ka-ni væn-pah Jing-ming sô feng-fu ng-go
阿爹個財物，都屬於阿拉等撒拉兒子。介呢凡百神明所吩咐爾個，
ng hao i-leh Gyi tso
爾好依勒其做。」

[1] 傳油：塗油。

17 Yüô-koh ziu dong-sing peh ng-ts ts'i-ts gyi-leh loh-do 18 Yi ta-leh gyi long-tsong
雅各就動身，撥兒子妻子騎勒駱駝。18 又帶勒其攏總
sang-k'eo teng gyi sô yiu-go dzæ-veh gyi-go sang-k'eo ziu-z læ Pô-t'æn-üô-læn sô teh-djoh-go iao
牲口，等其所有個財物，其個牲口就是來巴坦亞蘭所得着個，要
kyü-tao Kyüô-nen di-fông ah-tia Yi-sah di-fông ky'i 19 Ka z'-eo Lah-pæn z c'ih-meng ky'i tsin
歸到迦南地方，阿爹以撒地方去。19 介時候拉班是出門去剪
yang-mao Lah-kyih t'eo-lah gyi ah-tia sô yiu-go ngeo-ziang 20 Yüô-koh t'eo-bun dao-tseo gyi dong-sing
羊毛。拉結偷了其阿爹所有個偶像。20 雅各偷伴逃走，其動身
ky'i feh t'ong-cü Üô-læn nying Lah-pæn 21 Ziu ta-leh ih-ts'ih sô yiu-go dao-tseo dong-sing du-ko
去，弗通知亞蘭人拉班。21 就帶勒一切所有個逃走，動身渡過
'O hyiang-djoh Kyi-lih sæn ka ky'i 22 Tao di-sæn-nyih yiu nying pô Yüô-koh dao-tseo t'ong-cü Lah-pæn
河^[1]，向着基列山介去。22 到第三日有人把雅各逃走通知拉班。
23 Lah-pæn ziu ling-leh gyi hyüông-di ken-zông-ky'i tseo-leh ts'ih-nyih-go lu-dzing læ Kyi-lih sæn ken-djoh-de 24
拉班就領勒其兄弟趕上去，走勒七日個路程來基列山趕着了。24
Yia-tao mông-li Jing-ming ling-djoh Üô-læn nying Lah-pæn teng gyi wô Ng yüông siao-sing hao wô wã wô
夜到夢裏神明臨着亞蘭人拉班，等其話：「爾用小心，好話壞話
tu feh iao teng Yüô-koh kông
都弗要等雅各講。」

[1] Ziu-z Pah-lah-'o. 就是伯拉河。（原註）

25 Lah-pæn ken-djoh Yüô-koh Yüô-koh yi-kying tah tsiang-bong læ sæn-li Lah-pæn gyi hyüông-di yia læ
拉班趕着雅各。雅各已經搭帳篷來山裏，拉班其兄弟也來
Kyi-lih sæn tah tsiang-bong Lah-pæn teng Yüô-koh wô Ng dza tso fah t'eo-bun dao-tseo ta-leh
基列山搭帳篷。26 拉班等雅各話：「爾咋做法，偷伴逃走，帶勒
ngô-go nön tsing-ziang do pao-kyin lo-liah ka-go Ng dza-we s-'ô dao-tseo li-k'æ ngô t'eo-bun
我個因，正像馱寶劍擄掠介個？27 爾咋會私下逃走，離開我偷伴
ky'i yia feh wô hyiang ngô dao s-teh ngô hao c'ü-tang dæn-ts'ông hwun-hwun-hyi-hyi song ng ky'i Yia
去，也弗話向我道，使得我好吹打彈唱，歡歡喜喜送爾去？28 也
m-neh peh ngô ts'ing ng-ts nön-go cü ng tso-go z-ken jih-dzæ tso-leh yia-ky'i-go 'Æ ng-go
𠵼得撥我親兒子因個嘴？爾做個事幹實在做勒野氣個。29 害爾個
gyün-ping læ ngô siu-li dæn-z ng ah-tia-go Jing-ming zô-nyih yia-tao teng ngô wô Ng yüông siao-sing
權柄來我手裏。但是爾阿爹個神明昨夜到等我話：『爾用小心
hao wô wã wô tu feh-iao teng Yüô-koh kông Næn-kæn ng se-tsih ting kyi-kwô ah-tia oh-li pih-ding iao
好話壞話都弗要等雅各講。』30 難間爾雖即頂記掛阿爹屋裏必定要

kyü-ky'i dza-we t'eo ngô-go jing-ziang 31 Yüô-koh we-teh Lah-pæn wô Ing-we ngô p'ô ng
 歸去，咋會偷我個神像？」³¹ 雅各回答拉班，話：「因為我怕爾，
 ngô i-s k'ong-p'ô ng we ngang liu ng-go nön li-k'æ ngô kông-tao ng-go jing-ziang ng læ jü-go
 我意思恐怕爾會硬留爾個因離開我。」³² 講到爾個神像，爾來誰個
 di-fông zing-djoh hao-vong peh gyi weh læ ah-lah hyüong-di min-zin ts'ing k'en 'ah-li ih-jiang z ng-go
 地方尋着，好留撥其活。來阿拉兄弟面前，請看何裏一樣是爾個
 tong-si ng-zi hao do-leh ky'i Ing-we Yüô-koh feh-hyiao-teh Lah-kyih yi-kying t'eo-tih-de Lah-pæn
 東西，爾自好馱勒去。」因為雅各弗曉得拉結已經偷的了。³³ 拉班
 ziu tseo-tsing Yüô-koh-go tsiang-bong Li-üô-go tsiang-bong teng liang-go ô-deo tsiang-bong tu zing-feh-djoh
 就走進雅各個帳篷，利亞個帳篷，等兩個丫頭帳篷，都尋弗着。
 'eo-deo tseo-c'ih Li-üô-go tsiang-bong tseo-tsing Lah-kyih-go tsiang-bong Lah-kyih z yi-kying pô ngeo-ziang
 後頭走出利亞個帳篷，走進拉結個帳篷。³⁴ 拉結是已經把偶像
 k'ông-leh loh-do-go en-ts 'ô zi zo-læ zông-deo Lah-pæn en tsiang-bong ky'i zing tu zing-feh-djoh
 園勒駱駝個鞍子下，自坐來上頭。拉班按帳篷去尋，都尋弗着。³⁵
 Lah-kyih teng ah-tia wô Ngô yiu yüih-kying læ ngô kyi-sing-li feh-neng-keo bô-ky'i nying-tsih ng
 拉結等阿爹話：「我有月經來我肌身裏，弗能夠爬起迎接爾。
 dæn-nyün ng cü m-nao ô-wông Keh-tsao Lah-pæn zing ngeo-ziang zing-feh-djoh
 但願爾嘴嚙得好慳惶。」箇遭拉班尋偶像尋弗着。

36 Keh-tsao Yüô-koh fah-ông p'i-bing Lah-pæn ziu teng Lah-pæn z-ka wô Ngô yiu soh-go
 箇遭雅各發快，批評拉班，就等拉班是介話：「我有啥個
 ts'o-c'ü yiu soh-go ze-ky'in ng we ka ho-soh ken-zông læ Ng dzæ-s seo ngô-go tong-si z
 錯處，有啥個罪愆，爾會介火速趕上來？」³⁷ 爾纔始搜我個東西，是
 ng oh-li-go yiu soh-si zing-djoh ma Hao fông-læ ngô hyüong-di teng ng hyüong-di-go min-zin peh gyi-lah læ
 爾屋裏個有啥西尋着嗎？好放來我兄弟等爾兄弟個面前，撥其拉來
 ng ngô-cong-nyiang p'un-tôn 38 Keh nyiæn-nyin li-hyang ngô teng ng dô-kô deng-kæn ng-go ts' wu-jiang
 爾我中央判斷。³⁸ 箇廿年裏向我等爾大家庵間。爾個雌湖羊
 sæn-jiang m-yiu sông-diao gyi-go t'æ ng-go yüong-jiang ngô yia m-teh ky'üoh-ko Sông-'æ-go ngô feh
 山羊嚙有喪掉其個胎，爾個雄羊我也嚙得喫過。³⁹ 傷害個我弗
 kwe-peh ng ngô-zi pu-tsoh feh-leng nyih-li yia-li t'eo-dao ky'i-go ng hyiang ngô-go siu-li t'ao-wæn
 歸撥爾，我自補足。弗論日裏夜裏偷盜去個，爾向我個手裏討還。
 40 Keh-cong-ka nyih-li t'in-en ngô iao sa-sah yia-tao loh-sông ngô iao tong-sah s-teh ngæn-tsing
 箇種介日裏天旱我要曬煞；夜到落霜，我要凍煞，使得眼睛
 feh-da-li pi-long kw'eng-joh Z-ka ngô læ ng-go oh-li voh-z ng nyiæn-nyin we-leh ng liang-go
 弗大裏閉攏睏熟。⁴¹ 是介我來爾個屋裏服侍爾廿年，爲了爾兩個
 nön jih-s nyin we-leh ng-go sang-k'eo yi-z loh-nyin dæn-z ng jih-tsao diao ngô-go kong-din Ngô
 因十四年，爲了爾個性口又是六年，但是爾十遭調我個工鉚。⁴² 我
 ah-tia-go Jing-ming ziu-z Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming Yi-sah-go P'ô-gyü ziah feh teng ngô dô-kô
 阿爹個神明就是亞伯拉罕個神明，以撒個怕懼，若弗等我大家
 læ-tong ng næn-kæn pih-ding ts'a ngô k'ong-siu kyü-ky'i ky'ü-leh Jing-ming k'en-kwu ngô-go sing-kw'u teng ngô
 來東，爾難間必定差我空手歸去。虧勒神明看顧我個辛苦，等我
 siu-li-go lao-loh keh-lah zô-nyih yia-tao tsah-vah ng
 手裏個勞碌，箇拉昨日夜到責罰爾。」

43 拉班回答雅各話：「箇星因都是我個因，箇星兒因都是我個
 兒因，箇星牲口都是我個牲口。凡百爾看見個都是我個，今末等
 我個因連其拉生個兒子我好咋做呢？⁴⁴ 介呢，來，阿拉好大家立約
 就好做爾等我個對證。」⁴⁵ 雅各馱一塊石頭，立起做柱子。⁴⁶ 又等
 衆兄弟話：「爾拉好聚攏石頭。」其拉就馱石頭做一個高山堆，來
 高山堆裏喫食。⁴⁷ 拉班取箇高山堆名字亦甲撒哈土大^[1]，雅各取其
 名字迦列^[2]。⁴⁸ 拉班話：「箇個堆來爾我中央好做對證。箇拉取
 其名字迦列^[3]。」⁴⁹ 也叫勒蜜是巴^[4]，話：「阿拉別開個之後，來
 爾我中央但願耶和華看東。⁵⁰ 爾若是委曲我個因，來我因之外
 另外抬妻子，雖即阿拉嚟人大家來間，但是神明會來爾我中央做
 對證。」⁵¹ 拉班又等雅各話：「看箇個高山堆，看箇個柱子，就是
 我所安來爾我中央個。⁵² 箇個高山堆做對證，箇個柱子做對證，我
 必定弗走過箇個高山堆去害爾。爾也必定弗走過箇個高山堆箇個
 柱子來害我。⁵³ 但願亞伯拉罕個神明，拿鶴個神明，就是其拉
 阿爹個神明來爾我個中央好判斷。」雅各指點其阿爹以撒個怕懼
 罰咒。⁵⁴ 雅各來山裏獻祭，請衆兄弟喫餅。其拉就喫仔來山裏
 宿過夜。⁵⁵ 第二日，拉班早天亮爬起，親親兒子因個嘴，祝福
 其拉。後頭拉班歸其自個本地方去。

Yüô-koh yi dong-sing ky'i Jing-ming-go t'in-s p'ong-djoh gyi Yüô-koh k'en-kyin gyi-lah wô
雅各又動身去，神明個天使碰着其。² 雅各看見其拉，話：

Keh z Jing-ming-go ping-tsiang ziu c'ü gyi di-ming Mô-ha-nyäen Yüô-koh ts'a nying sin tao
「箇是神明個兵將。」就取其地名^[1]瑪哈念。³ 雅各差人先到

Si-r ziu-z Yi-tong-go di-fông ky'i kyin gyi ah-ko Yi-sao feng-fu gyi-lah wô Ng
西珥，就是以東個地方，去見其阿哥以掃。⁴ 吩咐其拉，話：「爾

hao teng ngô cü Yi-sao wô Ng-go nu-boh Yüô-koh wô Ngô z täen-koh lä Lah-pän di-fông ih-dzih tao
好等我主以掃話：『爾個奴僕雅各話：我是耽擱來拉班地方一直到

näen-käen Ngô yiu ngeo-jiang li-ts teng nu-boh ô-deo keh-sing deh-we ts'a lä wô hyiang cü dao iao
難間。⁵ 我有牛羊驢子等奴僕丫頭箇星，特爲差來話向主道，要

teh-djoh eng-we lä ng-go ngäen-zin
得着恩惠來爾個眼前。』」

[1] Ziu-z Ping-de. 就是兵隊。（原註）

Ts'a-ky'i-go nying kyü-lä t'ong-cü Yüô-koh wô Ah-lah tao keh-deo k'en-kyin ng ah-ko
⁶ 差去個人歸來通知雅各，話：「阿拉到箇頭看見爾阿哥

Yi-sao gyi näen-käen ta-leh s-pah-go nying lä nying-tsih ng-de Yüô-koh p'ô-gyü hwông-hwông
以掃。其難間帶勒四百個人來迎接爾了。」⁷ 雅各怕懼，慌慌

mông-mông pô keng gyi-go nying teng ngeo-jiang loh-do keh-sing feng tso liang de Gyi wô Ziah-z
忙忙把跟其個人等牛羊駱駝箇星，分做兩隊。⁸ 其話：「若是

Yi-sao lä tang keh ih-de ka dzing-loh-tong keh ih-de hao bi-ko
以掃來打箇一隊，介剩落東箇一隊好避過。」

Yüô-koh wô ngô yia-yia Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming ngô ah-tia Yi-sah-go Jing-ming
⁹ 雅各話：「我爺爺亞伯拉罕個神明、我阿爹以撒個神明，

Yiäe-'o-wô Ng teng ngô wô-ko Hao kyü ng peng di-fông teng ng-zi-go dzoh-cong ky'i Ngô pih-ding
耶和華，爾等我話過，『好歸爾本地方，等爾自個族種去，我必定

s eng-we peh ng Ng ih-ts'ih sô s-peh Ng nu-boh-go dzing-jih eng-c'ong ziu-z ih-ngäen-ngäen ngô
賜恩惠撥爾。』¹⁰ 爾一切所賜撥爾奴僕個誠實恩寵，就是一眼眼我

tu tông-feh-ky'i ing-we ngô zin-deo do-leh ih-kwang kweng-ts ko keh-go lah-dän 'o näen-käen z yiu keh-liang
都當弗起，因爲我前頭馱勒一梗棍子過箇個約但河，難間是有箇兩

de Gyi Ng kyiu ngô c'ih ah-ko-go siu-li ziu-z Yi-sao-go siu-li ing-we ngô p'ô gyi
隊。¹¹ 求爾，救我出阿哥個手裏，就是以掃個手裏。因爲我怕其，

k'ong-p'ô gyi lä sah ngô lin ng-ts teng gyi ah-nyiang Ng zin-deo wô Ngô pih-ding s eng-we peh
恐怕其來殺我，連兒子等其阿孃。¹² 爾前頭話，我必定賜恩惠撥

ng yi s-teh ng-go 'eo-dä ziang hä-li-go sô-nyi ka to su tu su-feh pin
爾，又使得爾個後代像海裏個沙泥介多，數都數弗遍。」

Yüô-koh lä keh-deo soh-ko yia ziu pô gyi siu-li sô yiu-go tso li-veh ky'i song gyi ah-ko
¹³ 雅各來箇頭宿過夜，就把其手裏所有個做禮物去送其阿哥

Yi-sao Ziu-z ts'-sæn-jiang nyi-pah tsah yüong-sæn-jiang nyiäen-tsah ts'-wu-jiang nyi-pah tsah
以掃。¹⁴ 就是雌山羊二百隻，雄山羊廿只，雌湖羊二百隻，

yüong-wu-yiang nyäen-tsah Yiu na-go loh-do säen-jih tsah lin gyi siao loh-do ts'-ngeo s-jih tsah
 雄湖羊廿只。¹⁵ 有奶個駱駝三十隻，連其小駱駝，雌牛四十隻，
 yüong-ngeo jih-tsah ts'-li-ts nyäen-tsah siao li-ts jih-tsah Sô feng-go keh-sing de-su
 雄牛十隻，雌驢子廿只，小驢子十隻。¹⁶ 所分個箇星隊數
 yang-tang-yang kao-fu nu-boh siu-li teng gyi-lah wô Ng tseo-lä ngo-go zin-deo s-teh
 樣打樣，交付奴僕手裏，等其拉話：「爾走來我個前頭，使得
 de-tang-de cong-nyiang k'ong ih-t'ön Gyi feng-fu zong-zin-go nying wô Ziah-z ngo ah-ko Yi-sao
 隊打隊中央空一象。」¹⁷ 其吩咐上前個人話：「若是我阿哥以掃
 p'ong-djoh ng meng ng wô Ng z jü iao tao 'ah-li ky'i ng zin-deo keh-sing sang-k'eo z
 碰着爾，問爾話：『爾是誰？要到何裏去？爾前頭箇星牲口是
 jü-go ng hao wô Keh z ng-go nu-boh Yüô-koh tso li-veh song ngo cü Yi-sao-go gyi yia
 誰個？』爾好話：『箇是爾個奴僕雅各做禮物送我主以掃個。其也
 lä ah-lah-go 'eo-pe Yi feng-fu di-nyi-go di-säen-go teng væn-pah keng-leh de-tang-de
 來阿拉個後背。』」¹⁹ 又吩咐第二個、第三個，等凡百跟勒隊打隊
 'eo-deo go wô Ng-lah p'ong-djoh Yi-sao hao z-ka wô hyiang gyi dao Ng yi hao wô
 後頭個，話：「爾拉碰着以掃好是介話向其道。²⁰ 爾又好話：
 Ng-go nu-boh Yüô-koh lä ah-lah-go 'eo-pe Ing-we Yüô-koh wô Ngô pô li-veh sin
 『爾個奴僕雅各來阿拉個後背。』」因為雅各話：「我把禮物先
 song-ky'i teng Yi-sao kông-o 'eo-deo tsäe teng gyi kyin-min ka-ni iao-bông gyi k'eng tsih-ziu ngo
 送去等以掃講和，後頭再等其見面，介呢要防其肯接受我。」²¹
 Li-veh ziu sin song-ky'i keh yia Yüô-koh soh lä cong-nying li-hyang Yia-tao bô-ky'i ling-leh liang-go
 禮物就先送去。箇夜雅各宿來衆人裏向。²² 夜到爬起，領勒兩個
 ts'i-ts liang-go ô-deo teng jih-ih-go ng-ts tu liao-ko Yüô-boh du Yüô-koh peh gyi-lah
 妻子，兩個丫頭，等十一個兒子，都踰過雅泊渡。²³ 雅各撥其拉
 liao-ko keh-go ky'i-k'ang lin gyi sô yiu-go yia s-teh gyi liao ko-ky'i
 踰過箇個溪坑，連其所有個也使得其踰過去。

Yüô-koh doh-zi dzing-loh-tong yiu ih-go nying teng gyi pi-vu ih-dzih tao t'in kw'a-liang
²⁴ 雅各獨自剩落東，有一個人等其比武一直到天快亮。²⁵

Keh-go nying k'en-kyin tang gyi feh ko ziu nyiah gyi do-t'e-go gao-kwu keh-lah pi-vu-go z-'eo
 箇個人看見打其弗過，就捏其大腿個絞股，箇拉比武個時候，
 Yüô-koh do-t'e gao-kwu t'eh-yüih Keh-go nying wô T'in kw'a liang-de hao fông ng ky'i Yüô-koh
 雅各大腿絞股脫穴。²⁶ 箇個人話：「天快亮了，好放爾去。」雅各
 wô Ng ziah-z feh coh-foh peh ngo ngo feh-k'eng fông ng ky'i Gyi z-ka wô Ng
 話：「爾若是弗祝福撥我，我弗肯放爾去。」²⁷ 其是介話：「爾
 soh-go ming-z Gyi wô Yüô-koh Gyi yi wô Keh-tsao feh tsäe eo ng-go ming-z
 啥個名字？」其話：「雅各。」²⁸ 其又話：「箇遭弗再謳爾個名字
 Yüô-koh z hao eo Yi-seh-lih ing-we-ng teng Jing-ming teng nying pi vu yi-kying teh-sing-de
 雅各，是好謳^[1]以色列。因為爾等神明等人比武，已經得勝了。」

Yüô-koh meng Gyi wô Ts'ing Ng wô hyiang ngo dao Ng-go ming-z Gyi wô Dza-we meng
²⁹ 雅各問其，話：「請爾話向我道爾個名字。」其話：「咋會問
 Ngô-go ming-z Ziu lä keh-deo coh-foh peh gyi Yüô-koh eo keh-go di-ming Bin-yi-li
 我個名字？」就來箇頭祝福撥其。³⁰ 雅各謳箇個地名^[2]便以利，

wô Ngô yi-kying te-min k'en-kyin Jing-ming ngô sing-ming pao-djün-de Yüô-koh tseo-ko Bin-yi-li
話：「我已經對面看見神明，我性命保全了。」³¹ 雅各走過便以利
z-'eo k'eo-k'eo nyih-deo c'ih-ky'i gyi-go do-t'e z kwa-kyiah-go Ing-we Gyi nyiah Yüô-koh do-t'e
時候，扣扣日頭出去，其個大腿是拐腳個。³² 因為其捏雅各大腿
gao-kwu-li-go kying keh-lah Yi-seh-lih ts-seng tao næn-kæn feh ky'üoh do-t'e gao-kwu-li-go kying
絞股裏個筋，箇拉以色列子孫到難間弗喫大腿絞股裏個筋。

[1] Ziu-z Teng Jing-ming pi-wu-go. 'Ôh-tsia Jing-ming pi-vu. 就是等神明比武
個。或者神明比武。（原註）

[2] Ziu-z Jing-ming go min. 就是神明個面。（原註）

Ts. XXXIII.

Yüô-koh ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin Yi-sao teng s-pah-go nying dô-kô læ ziu feng-k'æ ng-nô
雅各眼睛抬起，看見以掃等四百個人大家來，就分開兒因，
kao-fu peh Li-üô Lah-kyih teng liang-go ô-deo Peh ô-deo teng gyi ng-nô læ zin-deo Li-üô
交付撥利亞、拉結，等兩個丫頭。² 撥丫頭等其兒因來前頭，利亞
teng gyi ng-nô læ 'eo-deo Lah-kyih teng Iah-seh læ kyih-sah Gyi-zi sin ky'i boh-tao læ di-jiang-li
等其兒因來後頭，拉結等約瑟來結煞。³ 其自先去，伏倒來地垵裏
ts'ih-tsao teng-tao gyi-go ah-ko siang-gying Yi-sao peng-long-læ nying-tsih gyi bao-leh gyi o-leh gyi
七遭，等到其個阿哥相近。⁴ 以掃奔攏來迎接其，抱勒其，掙勒其
deo-kying ts'ing gyi cü ziu dô-kô ngæn-li c'ih-de Yi-sao ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin nyü-nying teng
頭頸，親其嘴。就大家眼淚出了。⁵ 以掃眼睛抬起看見女人等
siao-nying meng gyi wô Keh-sing teng ng dô-kô læ-tong-go z Jü Gyi wô Keh-sing ng-nô
小人，問其話：「箇星等爾大家來東個是誰？」其話：「箇星兒因
z Jing-ming eng-we s-peh ng nu-boh-go Keh-tsao liang-go ô-deo teng gyi ng-nô tseo-long-læ
是神明恩惠賜撥爾奴僕個。」⁶ 箇遭兩個丫頭等其兒因走攏來
boh-tæn-tao Li-üô teng gyi ng-nô yia tseo-long-læ boh-tæn-tao 'eo-deo Iah-seh teng Lah-kyih tseo-long-læ
伏帶倒。⁷ 利亞等其兒因也走攏來伏帶倒。後頭約瑟等拉結走攏來
boh-tæn-tao Yi-sao wô Ngô sô p'ong-djoh-go keh-sing de-su ng z dza-go i-s Gyi
伏帶倒。⁸ 以掃話：「我所碰着個箇星隊數，爾是咋個意思？」其
wô Z iao teh-djoh eng-we læ ngô cü-go min-zin Yi-sao wô Ngô ah-di ngô sô
話：「是要得着恩惠來我主個面前。」⁹ 以掃話：「我阿弟，我所
yiu-go yi-kying keo-de ng sô yiu-go hao kwe-peh ng-zi Yüô-koh wô Ts'ing ng feh iao
有個已經夠了，爾所有個好歸撥爾自。」¹⁰ 雅各話：「請爾弗要

z-ka ngō ziah-z teh-djoh eng-we læ ng-go min-zin ka-ni ng dzong ngō-go siu-li siu ngō-go
是介，我若是得着恩惠來爾個面前，介呢，爾從我個手裏收我個
li-veh ing-we ngō k'en-kyin ng-go min-k'ong ziang k'en-kyin Jing-ming min-k'ong ng yia hwun-hyi ngō
禮物。因為我看見爾個面孔像看見神明面孔，爾也歡喜我。 11

Jing-ming kyi-jün s eng-we peh ngō ngō yi-kying yiu-yü keh-lah ts'ing ng siu ngō song ng-go li-veh
神明既然賜恩惠撥我，我已經有餘，箇拉請爾收我送爾個禮物。」

Yüô-koh ts'e gyi gyi ziu siu-de Yi-sao wô Ah-lah hao dong-sing ky'i ngō we ying-dao
雅各催其，其就收了。 12 以掃話：「阿拉好動身去，我會引導
ng Yüô-koh teng gyi wô Ngō-go cü ng hyiao-teh keh-sing ng-nô tæ-n-boh wa-yiu
爾。」 13 雅各等其話：「我個主，爾曉得箇星兒因單薄，還有

ziu-t'æ-go ngeo teng yang keng ngō tong ziah ih-nyih kong-fu kw'a-kw'a ken gyi ih-do-de tu we si
受胎個牛等羊跟我東。若一日工夫快快趕其，一大隊都會死。 14

Ts'ing ngō cü pi ng nu-boh sin ky'i ngō mæn-mæn ling gyi-lah z-ka læ ngō zin-deo-go sang-k'eo teng
請我主比爾奴僕先去。我慢慢領其拉，是介來我前頭個牲口等

keh-sing ng-nô tsiao gyi-lah sô neng-keo tseo-go kyiah-bu tao ngō cü-go Si-r di-fông Yi-sao
箇星兒因照其拉所能夠走個腳步，到我主個西珥地方。」 15 以掃

wô Ka-ni ngō dong-de-go nying hao liu kyi-go peh ng Gyi wô 'O yüong ni Ts'ing
話：「介呢我同隊個人，好留幾個撥爾。」其話：「何用呢？請

ng peh ngō teh-djoh eng-we læ ngō cü-go min-zin z-de
爾撥我得着恩惠來我主個面前是了。」

Keh-nyih Yi-sao kyü Si-r keh-da lu Yüô-koh tseo-tao Su-keh di-fông teng gyi-zi ky'i
16 箇日以掃歸西珥箇埭路， 17 雅各走到疏割地方，等其自起

oh teng sang-k'eo tah-bang keh-lah keh-go di-ming kyiao-leh Su-keh
屋，等牲口搭棚。箇拉箇個地名叫勒疏割^[1]。

[1] Ziu-z Bang. 就是棚。（原註）

Yüô-koh dzong Pô-t'æn-üô-læn en-en-tæn-tæn tao Kyüô-nen di-fông Z-kyin-go dzing-ts læ dzing-ts
18 雅各從巴坦亞蘭安安耽耽到迦南地方示劍個城子，來城子

min-zin tah tsiang-bong Do ih-pah kw'e nying-ts hyiang Z-kyin-go ah-tia Ha-meh keh-dzoh-go nying ma
面前搭帳篷。 19 馱一百塊銀子，向示劍個阿爹哈抹箇族個人，買

ih-ky'iu din ziu-z tah tsiang-bong-go di-fông Læ keh-deo zao ih-zo dæn c'ü gyi ming-z
一丘田，就是搭帳篷個地方。 20 來箇頭造一座壇，取其名字

Yi-li-lo-hyi Yi-seh-lih
以利羅熙以色列^[1]。

[1] Ziu-z Jing-ming, z Yi-seh-lih-go Jing-ming. 就是神明，是以色列個神明。

（原註）

Ts. XXXIV.

Li-üô sô sang-peh Yüô-koh-go nön Ti-nô tseo-c'ih ky'i k'en keh di-fông-go nyü-nying Keh di-fông
利亞所生撥雅各個因底拿走出去看箇地方個女人。² 箇地方
moh-pah Hyi-vi nying Ha-meh-go ng-ts Z-kyin ih k'en-kyin ziu ying-yiu gyi ky'i teng gyi dong-zông u-ŵe
牧伯希未人哈抹個兒子示劍一看見就引誘其去，等其同牀，污穢
gyi Sing-li teng Yüô-koh-go nön Ti-nô lin-lin-peh-shæ æ-sih keh-go do-kwu-nyiang teng gyi kông
其。³ 心裏等雅各個因底拿戀戀不捨，愛惜箇個大姑娘，等其講
en-ŵe-go shih-wô Z-kyin teng ah-tia Ha-meh wô Ts'ing ng dæ keh-go do-kwu-nyiang peh ngô tso
安慰個說話。⁴ 示劍等阿爹哈抹話：「請爾抬箇個大姑娘撥我做
ts'i-ts Yüô-koh t'ing-meng gyi yi-kying u-ŵe gyi-go nön Ti-nô gyi-go ng-ts læ din-li k'en
妻子。」⁵ 雅各聽聞其已經污穢其個因底拿。其個兒子來田裏看
sang-k'eo Yüô-koh pi-k'eo vu-yin teng-tao gyi-lah kyü-læ
牲口，雅各閉口無言，等到其拉歸來。

Z-kyin-go ah-tia Ha-meh tseo-c'ih teng Yüô-koh siang-liang Yüô-koh-go ng-ts t'ing-meng-ts ziu dzong
⁶ 示劍個阿爹哈抹走出等雅各商量。⁷ 雅各個兒子聽聞仔就從
din-li kyü-læ keh-sing nying iu-meng do-nyiang fah-ông ing-we Z-kyin teng Yüô-koh-go nön dong-zông
田裏歸來。箇星人憂悶，大樣發快，因為示劍等雅各個因同牀，
z læ Yi-seh-lih cong-nyiang lön-tso keh z feh kæ tso-go z-ken Ha-meh teng gyi-lah siang-liang
是來以色列中央亂做。箇是弗該做個事幹。⁸ 哈抹等其拉商量，
wô Ngô ng-ts Z-kyin sing-li ky'i-mo ng-go nön ts'ing ng peh gyi tso ts'i-ts Ah-lah teng
話：「我兒子示劍心裏企慕爾個因，請爾撥其做妻子。⁹ 阿拉等
ng-lah hao dô-kô c'ü-tsing kô-c'ih ng-go nön hao hyü-peh ah-lah ng yia hao dæ ah-lah-go nön
爾拉好大家娶進嫁出，爾個因好許撥阿拉，爾也好抬阿拉個因。¹⁰
Ng-lah teng ah-lah dô-kô deng-tong keh di-fông læ ng-go min-zin hao deng-ts tso sang-i teh-djoh
爾拉等阿拉大家庵東，箇地方來爾個面前，好庵仔，做生意得着
ts'æn-nyih Z-kyin teng Ti-nô-go ah-tia hyüong-di wô Dæn-nyün ng s eng-we peh ngô ng
產業。」¹¹ 示劍等底拿個阿爹兄弟話：「但願爾賜恩惠撥我，爾
sô-wô-go ngô ziu we peh ng Ze ng iao dza djong-go p'ing-kying li-veh ngô we tsiao ng-go shih-wô
所話個我就會撥爾。¹² 隨爾要咋重個聘金禮物，我會照爾個說話
peh ng tæm-tsih pô keh-go do-kwu-nyiang peh ngô tso ts'i-ts Yüô-koh-go ng-ts ing-we Z-kyin
撥爾。單只把箇個大姑娘撥我做妻子。」¹³ 雅各個兒子，因為示劍
yi-kying u-ŵe gyi-lah ah-me Ti-nô keh-lah yüong diao-bi shih-wô we-teh gyi teng gyi ah-tia Ha-meh
已經污穢其拉阿妹底拿，箇拉用調皮說話回答其等其阿爹哈抹，¹⁴
z-ka wô Ah-lah pô ah-me hyü-peh m-tsiu-keh-li-go nying tso-feh-læ-go ing-we keh z ah-lah
是介話：「阿拉把阿妹許撥嘸周割禮個人做弗來個，因為箇是阿拉
tao-me z-ken Ziah-z ng-lah ziang ah-lah ka keh-sing nen tu ziu tsiu-keh-li ka-ni ziu hao
倒霉事幹。¹⁵ 若是爾拉像阿拉介，箇星男都受周割禮，介呢就好
ing-hyü ng-lah Keh-tsao ah-lah pô nön kô-peh ng ah-lah yia dæ ng-go nön ziu dô-kô
應許爾拉。」¹⁶ 箇遭阿拉把因嫁撥爾，阿拉也抬爾個因，就大家

djü-tong tso ih-dzoh pah-sing Ng-lah ziah-z feh-k'eng t'ing ah-lah ziu tsiu-keh-li ah-lah ziu
住東，做一族百姓。 17 爾拉若是弗肯聽阿拉，受周割禮，阿拉就
ling-leh ah-me ky'i-de Ha-meh teng gyi ng-ts Z-kyin hwun-hyi keh-kyü shih-wô Keh 'eo-sang
領勒阿妹去了。」 18 哈抹等其兒子示劍歡喜箇句說話。 19 箇後生
ing-we æ-sih Yüô-koh-go nön keh-lah læ-feh-gyi tso keh-go z-ken gyi læ ah-tia oh-li z ting
因爲愛惜雅各個囡，箇拉來弗及做箇個事幹。其來阿爹屋裏是頂
kwe-djong-go
貴重個。

Ha-meh teng ng-ts Z-kyin ziu tseo-tao dzing-meng-k'eo teng dzing-li-go nying siang-liang wô
20 哈抹等兒子示劍就走到城門口，等城裏個人商量，話： 21
Keh-sing nying teng ah-lah 'o-moh ping-ts'ia di-fông kwông-kw'eh peh gyi-lah deng-leh-ko 'o-feh ing-hyü gyi
「箇星人等阿拉和睦，並且地方廣闊撥其拉庵勒過，何弗應許其
deng-læ dông-deo tso sang-i ah-lah ziu hao dæ gyi-go nön tso ts'i-ts yia pô ah-lah-go nön hyü-peh
庵來蕩頭做生意。阿拉就好抬其個囡做妻子，也把阿拉個囡許撥
gyi Tsih-yiu ah-lah cong-nyiang-go nen tu ziu tsiu-keh-li ziang gyi-lah ziu tsiu-keh-li ka keh-sing
其。 22 只有阿拉中央個男都受周割禮，像其拉受周割禮介，箇星
ning ziu k'eng teng ah-lah deng-tong tso ih-dzoh-go pah-sing Z-ka gyi-lah ngeo-ying kô-kyi teng
人就肯等阿拉庵東做一族個百姓。」 23 是介其拉牛羊、家計，等
ih-ts'ih-go sang-k'eo ky'i-feh tu kwe-peh ah-lah ma Ah-lah feh-jü ing-hyü gyi-lah hao teng ah-lah
一切個牲口，豈弗都歸撥阿拉嗎？阿拉弗如應許其拉，好等阿拉
dô-kô deng-tong Væn-pah tseo-c'ih dzing-meng-go nying tu t'ing Ha-meh teng gyi ng-ts Z-kyin-go
大家庵東。」 24 凡百走出城門個人，都聽哈抹等其兒子示劍個
shih-wô ka-ni keh-sing tseo-c'ih dzing-meng-go nen long-tsong ziu tsiu-keh-li
說話。介呢，箇星走出城門個男攏總受周割禮。

Tao di-sæn-nyih tsing-hao cong-nying sông-'eng t'ong-kw'u-go z-'eo Yüô-koh liang-go ng-ts
25 到第三日，正好衆人傷痕痛苦個時候，雅各兩個兒子，
Si-min teng Li-vi z Ti-nô-go ah-ko koh-nying do-leh pao-kyin fông-tæn tseo-tsing dzing-li sah-diao
西緬等利未，是底拿個阿哥，各人馱勒寶劍，放膽走進城裏，殺掉
long-tsong keh-sing nen Gyi-lah yüong tao-k'eo sah-diao Ha-meh teng gyi-go ng-ts Z-kyin ling-leh Ti-nô
攏總箇星男。 26 其拉用刀口殺掉哈抹等其個兒子示劍，領勒底拿
dzong Z-kyin-go oh-li tseo-c'ih-ky'i Yüô-koh-go ng-ts ing-we u-ŵe gyi ah-me-go yün-kwu
從示劍個屋裏，走出去。 27 雅各個兒子，因爲污穢其阿妹個緣故，
c'ông-tsing sah-diao cong-nying-go di-fông ts'iang-deh keh-go dzing-li Pô yang ngeo li-ts teng
闖進殺掉衆人個地方，搶奪箇個城裏。 28 把羊、牛、驢子，等
dzing-li din-li sô yiu-go tu ta-leh-ky'i Yi lo-liah gyi-go dzæ-veh teng long-tsong siao-nying
城裏、田裏所有個都帶勒去。 29 又擄掠其個財物，等攏總小人
nyü-nying keh-sing ts'iang-deh ih-ts'ih oh-lô li-hyang-go tong-si Yüô-koh teng Si-min Li-vi wô
女人箇星，搶奪一切屋落裏向個東西。 30 雅各等西緬、利未話：
Ng-lah z lin-le ngô s-teh ngô læ dông-deo Kyüô-nen Pi-li-si pah-sing cong-nyiang ming-sing
「爾拉是連累我，使得我來蕩頭迦南、比利洗百姓中央名聲

zah-ts'iu-go ping-ts'ia ngô-go nying ky'üih gyi-lah we jü-long-lä teng ngô ti-dih sah-diao ngô ka-ni ngô teng
賊臭個。並且我個人缺，其拉會聚攏來等我抵敵殺掉我，介呢我等
'eh-kô tu we mih-diao Gyi-go ng-ts wô Gyi-lah næn-dao hao də ah-lah ah-me ziang gyi-nyü
合家都會滅掉。」³¹ 其個兒子話：「其拉難道好待阿拉阿妹像妓女
ka ma
介嗎？」

Ts. XXXV.

Jing-ming teng Yüô-koh wô Ng yüong zông-ky'i deng-lä Pah-deh-li lä keh-deo zao dæn peh
神明等雅各話：「爾用上去，庖來伯特利，來箇頭造壇撥
Jing-ming ziu-z ng to-bi ah-ko Yi-sao min-zin z'-eo yin-c'ih peh ng k'en-go Yüô-koh ziu
神明，就是爾躲避阿哥以掃面前時候現出撥爾看個。」² 雅各就
feng-fu oh-li-go nying lin keh-sing keng gyi-go nying wô Ng-lah cong-nyiang sô-yiu-go nga-koh Jing-ming
吩咐屋裏個人連箇星跟其個人，話：「爾拉中央所有個外國神明
long-tsong ky'i-diao gyi zi yüong kyih-kyih-zing-zing wun-leh i-zông Ah-lah ziu ky'i-lä tseo-zông
攏總棄掉其，自用潔潔淨淨換勒衣裳。」³ 阿拉就起來，走上
Pah-deh-li ngô we lä keh-deo zao dæn peh Jing-ming ziu-z ngô loh-næn-go nyih-ts tsih-ing ngô tseo-lu
伯特利，我會來箇頭造壇撥神明，就是我落難個日子接應我，走路
z'-eo pao-yiu ngô-go Gyi-lah ziu do-leh siu-li sô-yiu-go nga-koh jing-ming teng ng-to-li-go
時候保佑我個。」⁴ 其拉就馱勒手裏所有個外國神明，等耳朵裏個
gwæn-ts kao-fu Yüô-koh Yüô-koh k'ông-lä Z-kyin-go ziang-jü ti'-ô Gyi-lah ziu dong-sing
環子，交付雅各。雅各園來示劍個橡樹底下。⁵ 其拉就動身。
Jing-ming-go we-nyin ling-djoh dön-ky'ün-go dzing-li s-teh gyi-lah feh tse-ken Yüô-koh-go ng-ts
神明個威嚴臨着團圈個城裏，使得其拉弗追趕雅各個兒子。

Keh-tsao Yüô-koh teng keh-sing keng gyi-go nying tao Kyüô-nen di-fông-go Lu-s ziu-z Pah-deh-li
⁶ 箇遭雅各等箇星跟其個人到迦南地方個路斯，就是伯特利。
Lä keh-deo zao dæn eo keh di-ming Ih-pah-deh-li ing-we Yüô-koh to-bi ah-ko min-zin
⁷ 來箇頭造壇，謳箇地名益伯特利^[1]，因為雅各躲避阿哥面前
z'-eo Jing-ming lä keh-deo yin-c'ih peh gyi k'en Li-pah-kyüô-go ah-bu Ti-p'o-lah si-de tsông-lä
時候，神明來箇頭現出撥其看。⁸ 利百加個阿哺底破拉死了，葬來
Pah-deh-li ziang-jü ti'-ô keh-go di-ming ziu kyiao-leh Üô-leng-pô-k'oh
伯特利橡樹底下。箇個地名就叫勒亞倫巴哭^[2]。

[1] Ziu-z Pah-deh-li-go Jing-ming. 就是伯特利個神明。（原註）

[2] Ziu-z Æ-k'oh-go ziang-jü. 就是哀哭個橡樹。（原註）

Yüô-koh dzong Pô-t'æn-üô-læn kyü-lä z-'eo Jing-ming yi yin-c'ih s foh peh gyi Jing-ming
 9 雅各從巴坦亞蘭歸來時候，神明又現出，賜福撥其。10 神明
 teng gyi wô Ng su-djông ming-z z Yüô-koh yi-'eo feh tsæ eo ng Yüô-koh hao kä ming
 等其話：「爾素常名字是雅各，以後弗再謳爾雅各，好改名
 Yi-seh-lih ziu c'ü gyi ming-z Yi-seh-lih Jing-ming yi teng gyi wô Ngô z Djün-neng-go
 以色列。」就取其名字以色列。11 神明又等其話：「我是全能個
 Jing-ming ng hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-lä ng we sang-c'ih ih-koh feng tso hyü-to koh-veng kyüing-wông
 神明，爾好茂茂盛盛多起來。爾會生出一國分做許多國份，君王
 keh-sing yia we dzong ng iao-bo-li ka c'ih-lä Ngô sô s-peh Üô-pah-lah-hen teng Yi-sah-go di-fông
 箇星也會從爾腰縛裏介出來。12 我所賜撥亞伯拉罕等以撒個地方，
 yia we s-peh ng ping-ts'ia pô keh-go di-fông s-peh ng tsiang-lä-go 'eo-dä Jing-ming teng gyi
 也會賜撥爾，並且把箇個地方賜撥爾將來個後代。」13 神明等其
 kông-hao ziu dzong keh-deo sing-zông-ky'i Yüô-koh lä Jing-ming teng gyi kông-go di-fông lih ih-keng
 講好，就從箇頭升上去。14 雅各來神明等其講個地方立一根
 djü-ts ziu-z zah-deo-go djü-ts din tsiu kyiao yiu lä gyi zông-deo Yüô-koh ts'ing-hwu Jing-ming teng
 柱子，就是石頭個柱子，奠酒澆油來其上頭。15 雅各稱呼神明等
 gyi kông-go di-fông kyiao-leh Pah-deh-li
 其講個地方叫勒伯特利。

Gyi-lah dzong Pah-deh-li dong-sing teng Yi-fah-da ts'ô yiu-'æn lu Lah-kyih iao sang-ts'æn
 16 其拉從伯特利動身，等以法大差有限路，拉結要生產，
 sang-leh ting næn t'ong-leh li-'æ Næn-sang-go z-'eo siu-sang-go teng gyi wô Hao-vong p'ô
 生勒頂難，痛勒厲害。17 難生個時候，收生個等其話：「好甯怕，
 Ng yin-dzæ yi yiu ih-go ng-ts-de Lah-kyih kw'a dön-ky'i ing-we gyi si-de c'ü gyi
 爾現在又有一個兒子了。」18 拉結快斷氣，（因為其死了，）取其
 ng-ts ming-z Bin-o-nyi dæn-z ah-tia c'ü gyi Bin-yüô-ming Lah-kyih si-ts tsông-lä tao
 兒子名字便阿尼^[1]。但是阿爹取其便雅憫^[2]。19 拉結死仔，葬來到
 Yi-fah-da ky'i-go lu pin-yin ziu-z Pah-li-'eng Yüô-koh lih djü-ts lä Lah-kyih-go veng-deo
 以法大^[3]去個路邊沿，就是伯利恆。20 雅各立柱子來拉結個墳頭。
 tao jü-kying wa eo gyi z Lah-kyih veng-go djü-ts Yi-seh-lih yi dong-sing lä Yi-deh keh-zo t'ah
 到如今還謳其是拉結墳個柱子。21 以色列又動身，來以特箇座塔
 nga-pin tah tsiang-bong Yi-seh-lih deng-lä keh di-fông z-'eo Liu-bin teng ah-tia-go ah-yi Pih-lah
 外邊搭帳篷。22 以色列庵來箇地方時候流便等阿爹個阿姨辟拉
 dong-zông Yi-seh-lih t'ing-meng-de
 同牀，以色列聽聞了。

[1] Ziu-z Ngô iu-meng-go ng-ts. 就是我憂悶個兒子。（原註）

[2] Ziu-z Ngô jing-tsah-siu-go ng-ts. 就是我順隻手個兒子。（原註）；原文

此處錯印爲 Bi-yüô-ming，後文均爲 Bin-yüô-ming

[3] 原文此處錯印爲 Yi-feh-da, 前後文均爲 Yi-fah-da.

23 ^{Yüô-koh-go ng-ts yiu jih-nyi-go} 雅各個兒子有十二個。^{Yüô-koh-go do ng-ts Liu-bin wa-yiu Si-min} 雅各個大兒子流便，還有西緬、
^{Li-vi Yiu-da Yi-sah-kyüô Si-pu-leng z Li-üô sô sang-go} 利未、猶大、以薩迦、西布倫，^{Iah-seh teng Bin-yüô-ming} 是利亞所生個。²⁴ ^{z Lah-kyih sô sang-go} 約瑟等便雅憫，
^{z Lah-kyih-go ô-deo Pih-lah sô sang-go Kyüô-teh} 是拉結所生個。²⁵ ^{Dæn teng Neh-da-li} 但等納大利，^{z Lah-kyih-go ô-deo Pih-lah sô sang-go} 是拉結個丫頭辟拉所生個。²⁶ ^{Kyüô-teh} 迦得
^{teng Üô-shih z Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô sô sang-go} 等亞設，^{Keh tu z Yüô-koh-go ng-ts læ} 是利亞個丫頭悉帕所生個。箇都是雅各個兒子，來
^{Pô-t'æn-üô-læn sô sang-go} 巴坦亞蘭所生個。

27 ^{Yüô-koh læ kyin gyi ah-tia Yi-sah læ Mæn-li di-fông Üô-pô dzing-li ziu-z} 雅各來見其阿爹以撒，來幔利地方，亞巴城裏，就是
^{Hyi-pah-leng Üô-pah-lah-hen teng Yi-sah sô tæh-koh-go di-fông} 希伯崙，亞伯拉罕等以撒所耽擱個地方。²⁸ ^{Yi-sah ziu-shü ih-pah pah-jih shü} 以撒壽歲一百八十歲。
^{Yi-sah nyin-kyi lao nyih-ts mun dön-ky'i si-de kyü-tao gyi-zi-go dzoh-cong gyi liang-go ng-ts} 29 以撒年紀老，日子滿，斷氣死了，歸到其自個族種。其兩個兒子
^{Yi-sao Yüô-koh tsông gyi} 以掃、雅各葬其。

Ts. XXXVI.

^{Yi-sao ziu-z Yi-tong gyi kô-pu læ 'ô-veng} 以掃就是以東，其家譜來下文。² ^{Yi-sao dæ Kyüô-nen nying-go nön tso ts'i-ts} 以掃抬迦南人個因做妻子，
^{ziu-z Üô-da z Heh nying Yi-leng-go nön teng Üô-'o-li-pô-mô z Hyi-vi nying Tsi-bin-go nön} 就是亞大，是赫人以倫個因，等亞何利巴瑪，是希未人祭便個因
^{Üô-nô sô sang-go nön Yi dæ Pô-jih-meh z Yi-jih-mô-li-go nön Nyi-bæ-iah-go} 亞拿，所生個因。³ 又抬巴實抹，是以實瑪利個因，尼排約個
^{tsi-me Üô-da sang Yi-li-fah peh Yi-sao Pô-jih-meh sang Liu-r Üô-'o-li-pô-mô sang} 姊妹。⁴ 亞大生以利法撥以掃，巴實抹生流珥。⁵ 亞何利巴瑪生
^{Yiæ-z Yüô-læn K'ô-lah Keh tu z Yi-sao-go ng-ts læ Kyüô-nen di-fông sô sang-go} 耶是、雅蘭、可拉。箇都是以掃個兒子，來迦南地方所生個。⁶
^{Yi-sao ta-leh ts'i-ts ng-ts nön teng oh-li-go nying wa-yiu ngeo yang teng ih-ts'ih-go} 以掃帶勒妻子、兒子、因，等屋裏個人，還有牛、羊，等一切個
^{sang-k'eo læ Kyüô-nen di-fông væn-pah sô teh-djoh-go kô-kyi li-k'æ gyi ah-di Yüô-koh tao bih-t'ah} 牲口，來迦南地方凡百所得着個家計，離開其阿弟雅各，到別埠

di-fông ky'i Ing-we gyi-lah dzæ-veh fu-tsoh sô-yi dô-kô deng-feh-ko wa-yiu gyi-lah sô
地方去 。 7 因為其拉財物富足 ， 所以大家庵弗過 ， 還有其拉所
tæn-koh-go di-fông we-leh sang-k'eo to feh-neng-keo yüong-ziu gyi Keh-tsao Yi-sao deng-læ Si-r
耽擱個地方 ， 爲了牲口多 ， 弗能夠容受其 。 8 箇遭以掃庵來西珥
sæn Yi-sao ziu-z Yi-tong
山。以掃就是以東。

Si-r sæn Yi-tong nying-go tsu-tsong Yi-sao gyi-go kô-pu læ 'ô-veng Yi-sao keh-sing
9 西珥山以東人個祖宗以掃 ， 其個家譜來下文 。 10 以掃箇星
ng-ts-go ming-z ziu-z Yi-li-fah z Yi-sao ts'i-ts Üô-da sô sang-go wa-yiu Liu-r
兒子個名字 ， 就是： 以利法， 是以掃妻子亞大所生個， 還有流珥，
z Yi-sao ts'i-ts Pô-jih-meh sô sang-go Yi-li-fah-go ng-ts Di-mæn O-meh Si-po
是以掃妻子巴實抹所生個 。 11 以利法個兒子提幔、阿抹、洗玻、
Kyüô-dæn Kyi-neh Yi-sao ng-ts Yi-li-fah-go ah-yi Ding-neh sang Üô-mô-lih peh Yi-li-fah keh
迦但、基納。 12 以掃兒子以利法個阿姨亭訥生亞瑪力撥以利法。箇
tu z Yi-sao ts'i-ts Üô-da-go ts-seng Liu-r-go ng-ts Nô-eh Si-lah Sô-mô
都是以掃妻子亞大個子孫 。 13 流珥個兒子拿轄、西拉、沙瑪、
Mi-sah keh tu z Yi-sao ts'i-ts Pô-jih-meh-go ts-seng
米撒。箇都是以掃妻子巴實抹個子孫。

Yi-sao-go ts'i-ts Üô-'o-li-pô-mô ziu-z Tsi-bin-go nön Üô-nô sô sang-go nön gyi sang
14 以掃個妻子亞何利巴瑪， 就是祭便個因亞拿所生個因， 其生
Yiæ-z Yüô-læn K'o-lah peh Yi-sao
耶是、雅蘭、可拉撥以掃。

Yi-sao ts-seng cong-nyiang tso væn-wông-go ziu-z Yi-sao do ng-ts Yi-li-fah sô sang-go
15 以掃子孫中 央 做藩王個就是： 以掃大兒子以利法所生個，
yiu Di-mæn wông O-meh wông Si-po wông Kyi-neh wông K'o-lah wông Kyüô-dæn wông
有提幔王、阿抹王、洗玻王、基納王、 16 可拉王、迦但王、
Üô-mô-lih wông keh z dzong Yi-li-fah c'ih-læ tso væn-wông læ Yi-tong di-fông-go tu z
亞瑪力王 。 箇是從 以利法出來 ， 做藩王來以東地方個 。 都是
Üô-da-go ts-seng
亞大個子孫。

Yi-sao-go ng-ts Liu-r sô sang-go yiu Nô-eh wông Si-lah wông Sô-mô wông Mi-sah
17 以掃個兒子流珥所生個， 有拿轄王、西拉王、沙瑪王、米撒
wông keh z dzong Liu-r c'ih-læ tso væn-wông læ Yi-tong di-fông-go tu z Yi-sao ts'i-ts
王 。 箇是從 流珥出來做藩王來以東地方個 。 都是以掃妻子
Pô-jih-meh-go ts-seng Yi-sao ts'i-ts Üô-'o-li-pô-mô-go ng-ts ziu-z Yiæ-z wông Yüô-læn
巴實抹個子孫 。 18 以掃妻子亞何利巴瑪個兒子就是耶是王、雅蘭
wông K'o-lah wông keh tu z dzong Üô-nô-go nön Yi-sao-go ts'i-ts Üô-'o-li-pô-mô c'ih-læ
王、可拉王。箇都是從 亞拿個因， 以掃個妻子亞何利巴瑪出來，
tso væn-wông-go Keh-sing z Yi-sao ziu-z Yi-tong-go ts-seng tso væn-wông-go
做藩王個。 19 箇星是以掃就是以東個子孫， 做藩王個。

20 何利人西珥個子孫素常處來箇地方個。就是羅單、說八、
 祭便、亞拿、21 底順、以察、底珊。箇都是何利人，西珥個子孫做
 藩王來以東地方個。22 羅單個兒子何利、希幔，羅單個姊妹亭訥。
 23 說八個兒子亞勒文、瑪拿轄、以八、示玻、阿南。24 祭便個兒子
 亞雅，等亞拿。前頭來曠野地方看阿爹祭便個驢子，碰着熱個
 水源，就是箇亞拿。25 亞拿個兒子底順，亞拿個因亞何利巴瑪。26
 底順個兒子欣但、一是班、益蘭、基蘭。27 以察個兒子辟罕、
 撒番、亞干。28 底珊個兒子烏士、亞蘭。29 何利箇族做藩王個
 就是：羅單王、說八王、祭便王、亞拿王、30 底順王、以察王、
 底珊王。箇都是西珥地方，何利人在其自個國家做藩王。

31 以色列人弗曾有國王治其個時候，先有國王治以東個
 地方，就是：32 比珥個兒子比拉做以東個國王。其京城叫勒
 亭哈巴。33 比拉死仔，破斯拉人西拉個兒子約八接位。34 約八
 死仔，提幔人戶珊接位。35 戶珊死仔，比撻個兒子哈撻（就是來
 摩押個平垵打敗米甸人個）接位，其京城叫勒亞未得。36 哈撻
 死仔，瑪士利加人三拉接位。37 三拉死仔，河邊沿個利河伯人
 掃羅接位。38 掃羅死仔，亞革破個兒子巴勒哈南接位。39 亞革破個
 兒子巴勒哈南^[1]死仔，哈達接位，其京城叫勒保。其妻子名字
 米希大別，就是米色合個因，瑪特列所生個因。40 以掃箇族箇星
 藩王照其個支派、住居，名字是介個：亭拿王、亞勒華王、耶帖
 王、41 亞何利巴瑪王、以拉王、比嫩王、42 基納王、提幔王、

Mih-sah wông Mah-t'ih wông Yi-lan wông keh-sing tu z Yi-tong-go vên-wông tsiao gyi-lah
蜜薩王、⁴³ 麥鐵王、以蘭王。箇星都是以東個藩王，照其拉
kyi-nyih-go di-fông deng-kæn Yi-tong nying-go tsu-tsong ziu-z Yi-sao
基業個地方庵間。以東人個祖宗就是以掃。

[1] 原文此處錯印爲 Pô-lah-ha-nen，前文爲 Pô-leh-ha-nen.

Ts. XXXVII.

Yüô-koh deng-læ Kyüô-nen di-fông ziu-z gyi ah-tia tæh-koh-go di-fông Yüô-koh go shü-dæ læ
雅各庵來迦南地方，就是其阿爹耽擱個地方。² 雅各個世代來
'ô-veng Iah-seh jih-ts'ih shü z-'eo teng cong hyüong-di k'en-nyang gyi wa-z siao-nying de teng ah-tia-go
下文：約瑟十七歲時候等衆兄弟看羊。其還是小人了，等阿爹個
ah-yi Pih-lah Sih-p'ô-go ng-ts dô-kô læ-kæn gyi-lah yiu ts'o-c'ü Iah-seh ziu ky'i kao-su
阿姨辟拉、悉帕個兒子大家來間。其拉有錯處，約瑟就去告訴
ah-tia Yi-seh-lih sang Iah-seh z-'eo nyin-kyi yi-kying lao-de keh-lah æ-sih gyi ko-jü bih-go
阿爹。³ 以色列生約瑟時候年紀已經老了，箇拉愛惜其過如別個
ng-ts teng gyi tso ih-gyin siu-hwô-go i-zông Cong hyüong-di k'en-kyin ah-tia æ-sih Iah-seh ko-jü
兒子，等其做一件繡花個衣裳。⁴ 衆兄弟看見阿爹愛惜約瑟過如
gyi-lah ziu 'eng gyi feh neng-keo teng gyi kông 'o-moh-go shih-wô
其拉，就恨其，弗能夠等其講和睦個說話。

Iah-seh tso ih-go mông wô hyiang cong hyüong-di dao sô-yi gyi-lah yü-kô 'eng gyi Iah-seh
⁵ 約瑟做一個夢，話向衆兄弟道，所以其拉愈加恨其。⁶ 約瑟
teng gyi-lah wô Ts'ing ng t'ing ngô sô tso-go mông Ah-lah din-li læ-kæn shoh-dao ngô keh ih-shoh
等其拉話：「請爾聽我所做個夢。⁷ 阿拉田裏來間束稻，我箇一束
bô-ky'i pih-dzih lih-tong ng-lah sô shoh-go dön-ky'ün pa ngô keh shoh Cong hyüong-di teng gyi wô
爬起筆直立束，爾拉所束個團圈拜我箇束。」⁸ 衆兄弟等其話：
Ng næn-dao we tso ah-lah kyüing-wông ma wa-z we kwun-djü ah-lah ma Ziu we-leh gyi-go mông
「爾難道會做阿拉君王嗎？還是會管治阿拉嗎？」就爲了其個夢
teng gyi-go shih-wô keng-kô 'eng gyi
等其個說話更加恨其。

Iah-seh yi tso mông wô hyiang cong hyüong-di dao wô Ngô yi yiu ih-go mông k'en-kyin
⁹ 約瑟又做夢，話向衆兄弟道，話：「我又有一個夢，看見
nyih-deo yüih-liang teng jih-ih-lih sing tu pa ngô Gyi kao-su ah-tia teng ah-ko z-'eo
日頭、月亮，等十一粒星都拜我。」¹⁰ 其告訴阿爹等阿哥時候，
ah-tia tsah-vah gyi wô Ng tso-go mông z dza-go Næn-dao ngô teng ng ah-nyiang teng ng
阿爹責罰其話：「爾做個夢是咋個？難道我等爾阿嬢，等爾

hyüong-di tu we boh-tao di-jiang-li pa ng ma 兄弟，都會伏倒地垵裏拜爾嗎？」¹¹ Gyi hyüong-di ky'i gyi feh-ko tsih-z keh-kyü
shih-wô ah-tia sing-li dzeng-tih
說話阿爹心裏存的。

¹² 'Eo-deo gyi hyüong-di tao Z-kyin ky'i k'en ah-tia-go yang-de 後頭其兄弟到示劍去看阿爹個羊隊。¹³ Yi-seh-lih teng lah-seh wô
Ng-go hyüong-di læ Z-kyin k'en yang Læ ngô iao ts'a ng tao keh-deo ky'i lah-seh teng gyi wô
「爾個兄弟來示劍看羊。來，我要差爾到箇頭去。」約瑟等其話：
Ngô læ-tong Yi teng gyi wô Ng ky'i k'en ng-go hyüong-di teng keh-sing yang-de tu
「我來東。」¹⁴ 又等其話：「爾去，看爾個兄弟等箇星羊隊，都
hao-go feh læ wô hyiang ngô dao Ziu ts'a gyi tseo-c'ih Hyi-pah-leng ao tao Z-kyin ky'i
好個弗。來話向我道。」就差其走出希伯崙到示劍去。

¹⁵ Læ din-pæn-li tseo-læ tseo-ky'i z'eo yiu ih-go nying p'ong-djoh gyi meng gyi wô Ng zing
來田畝裏走來走去時候有一個人碰着其，問其話：「爾尋
jü yia lah-seh wô Ngô zing zi-go hyüong-di gyi-lah k'en yang-go di-fông læ 'ah-li ts'ing
誰呀？」¹⁶ 約瑟話：「我尋自個兄弟，其拉看羊個地方來何裏，請
ng wô hyiang ngô dao Keh-go nying wô Gyi-lah yi-kying ky'i-de ngô t'ing-meng gyi-lah kông iao
爾話向我道。」¹⁷ 箇個人話：「其拉已經去了。我聽聞其拉講要
tao To-tæn ky'i lah-seh ziu ky'i zing hyüong-di læ To-tæn p'ong-djoh gyi-lah Feh-zing tseo-tao
到多單去。」約瑟就去尋兄弟，來多單碰着其拉。¹⁸ 弗曾走到
z'eo hyüong-di yün-yün k'en-kyin gyi ziu dô-kô iao meo-sah gyi Gyi-lah kông-læ kông-ky'i wô
時候，兄弟遠遠看見其，就大家要謀殺其。¹⁹ 其拉講來講去話：
Keh tso mông-go nying læ-de Læ ah-lah sah gyi tiu gyi læ ih-go di-k'ang-li tsih wô
「箇做夢個人來了。」²⁰ 來，阿拉殺其，丟其來一個地坑裏。只話，
gyi be ôh-ôh-go yia-siu t'a-ky'üoh-de ts'ia-k'en gyi-go mông yiu soh-go ing-nyæn Liu-bin
其被惡惡個野獸拖喫了。且看其個夢有啥個應驗。」²¹ 流便
t'ing-meng iao kyi gyi c'ih gyi-lah-go siu-li wô Ah-lah feh-k'o sông gyi sing-ming
聽聞，要救其出其拉個手裏，話：「阿拉弗可傷其性命。」²²
Liu-bin yi teng gyi-lah wô M-nao liu gyi hyüih yia m-nao 'ô siu 'æ gyi neng-s tiu gyi
流便又等其拉話：「嗎得好流其血，也嗎得好下手害其，能使丟其
læ kw'ông-iæ keh-go di-k'ang-li Gyi i-s z iao fông gyi c'ih gyi-lah-go siu ky'i kao-dæ peh
來曠野箇個地坑裏。」其意思是要放其出其拉個手，去交代撥
ah-tia
阿爹。

²³ lah-seh tseo-tao gyi hyüong-di di-fông gyi-lah poh gyi i-zông ziu-z gyi c'ün-tih-go siu-hwô-go
約瑟走到其兄弟地方，其拉剝其衣裳，就是其穿的個繡花個
i-zông Pô gyi tiu læ di-k'ang-li keh di-k'ang z k'ong-go m-neh shü læ-tih Gyi-lah
衣裳。²⁴ 把其丟來地坑裏。箇地坑是空個，嗎得水來的。²⁵ 其拉
zo-loh ky'üoh ping ngæn-tsing dæ-ky'i k'eo-k'eo k'en-kyin lih-de Yi-jih-mô-li nying dzong Kyi-lih di-fông ka
坐落喫餅。眼睛抬起扣扣看見列隊以實瑪利人從基列地方介

læ loh-do pe-leh hyiang-liao jü-hyang meh-yiah iao do-leh tao Yia-gyih koh ky'i Yiu-da teng
 來，駱駝揷勒香料、乳香、沒藥，要馱勒到埃及國去。²⁶ 猶大等
 hyüong-di wô Ah-lah ziah-z sah-diao ah-di k'ông-ko gyi hyüih yiu soh-go ih-c'ü ni Læ
 兄弟話：「阿拉若是殺掉阿弟，因過其血，有啥個益處呢？」²⁷ 來，
 feh-jü ma gyi peh Yi-jih-mô-li nying zi m-nao 'ô-siu 'æ gyi ing-we gyi z ah-lah-go
 弗如賣其撥以實瑪利人，自嚙得好下手害其。因為其是阿拉個
 ah-di ah-lah-go kweh-joh cong hyüong-di ziu t'ing gyi shih-wô K'eo-k'eo yiu Mi-din-go k'ah-shông
 阿弟，阿拉個骨肉。」衆兄弟就聽其說話。²⁸ 扣扣有米甸個客商
 tseo-ko keh-sing hyüong-di dzong di-k'ang-li ĩa-c'ih Iah-seh ma peh Yi-jih-mô-li nying do-kyü nyien-kw'e
 走過，箇星兄弟從地坑裏拉出約瑟，賣撥以實瑪利人，馱歸廿塊
 nying-ts Gyi-lah ziu ta Iah-seh tao Yia-gyih ky'i-de
 銀子。其拉就帶約瑟到埃及去了。
 Liu-bin cün-læ tao di-k'ang pin-yin ih-k'en Iah-seh m-neh læ di-k'ang-li ziu c'ô-k'æ gyi
²⁹ 流便轉來到地坑邊沿，一看，約瑟嚙得來地坑裏，就扯開其
 i-zông Tseo-cün tao hyüong-di di-fông wô Keh-go siao-nying m-neh læ-tong ngô dza-long tao
 衣裳。³⁰ 走轉到兄弟地方，話：「箇個小人嚙得來東，我咋弄，到
 'ah-li ky'i ni Cong hyüong-di sah ih-tsah yüong-sæn-ying do Iah-seh-go i-zông nyin-leh hyüih
 何裏去呢？」³¹ 衆兄弟殺一隻雄山羊，馱約瑟個衣裳染勒血。³²
 Pô keh siu-hwô i-zông ts'a nying ta-peh ah-tia wô Ah-lah p'ong-djoh keh-go ts'ing k'en z ng-go
 把箇繡花衣裳差人帶撥阿爹，話：「阿拉碰着箇個，請看是爾個
 ng-ts i-zông feh Ah-tia nying-teh-go wô Keh z ngô ng-ts-go i-zông yiu
 兒子衣裳弗？」³³ 阿爹認得個，話：「箇是我兒子個衣裳。有
 ôh-ôh-go yia-siu t'a gyi ky'üoh Iah-seh ih-ding be ngao-sah-de Yüô-koh ziu c'ô-k'æ zi i-zông
 惡惡個野獸拖其喫，約瑟一定被咬煞了。」³⁴ 雅各就扯開自衣裳，
 do mô-pu soh iao we-leh ng-ts sông-sing hyü-to nyih-ts Gyi-go ng-ts nön tu tseo-long-læ en-we
 馱麻布束腰，爲了兒子傷心許多日子。³⁵ 其個兒子因都走攏來安慰
 gyi dæn-z ah-tia feh-k'eng ziu en-we wô Ngô pih-ding pe-shông tao ng-ts læ-kæn-go ing-s-li
 其，但是阿爹弗肯受安慰，話：「我必定悲傷到兒子來間個陰司裏
 ky'i Z-ka ah-tia we-leh gyi 'ao-li-da-k'oh Mi-din nying ta Iah-seh tao Yia-gyih ma peh
 去。」是介阿爹爲了其號淚大哭。³⁶ 米甸人帶約瑟到埃及，賣撥
 Po-di-veh ziu-z Fah-lao-go dzing-ts z-we-go deo-nao
波提乏，就是法老個臣子，侍衛個頭腦。

Ts. XXXVIII.

Ka z'-eo Yiu-da li-k'æ gyi-go hyüong-di tseo-tao ih-go Uô-t'u-læn nying ming-z kyiao-leh
 介時候，猶大離開其個兄弟，走到一個亞土蘭人，名字叫勒

Hyi-lah di-fông ky'i Yiu-da læ keh-deo k'en-kyin ih-go Kyüô-nen nying ming-z kyiao-leh Shü-üô-go
希拉，地方去。² 猶大來箇頭看見一個迦南人，名字叫勒書亞個

nön dæ gyi læ teng gyi dong-zông Gyi ziu-t'æ sang ng-ts c'ü gyi ming-z R Gyi tsæ ziu-t'æ
 因，抬其來，等其同牀。³ 其受胎生兒子，取其名字珥。⁴ 其再受胎

sang ng-ts c'ü ming-z O-nen Yi sang ng-ts c'ü ming-z Z-lah sang gyi-go z'-eo
 生兒子，取名字阿南。⁵ 又生兒子，取名字示拉。生其個時候，

Yiu-da deng-læ Kyi-sih Yiu-da teng do ng-ts R dæ ts'i-ts ming-z kyiao-leh Da-mô Yiu-da do
猶大庵來基悉。⁶ 猶大等大兒子珥抬妻子，名字叫勒大瑪。⁷ 猶大大

ng-ts R læ Yiaë-'o-wô min-zin tsoh-ôh keh-lah Yiaë-'o-wô djü gyi si Yiu-da teng O-nen wô
 兒子珥來耶和華面前作惡，箇拉耶和華治其死。⁸ 猶大等阿南話：

Ng hao dæ ah-sao teng gyi dong-zông teng ng ah-ko djün-cong tsih-dæ O-nen hyiao-teh sô
 「爾好抬阿嫂，等其同牀，等爾阿哥傳宗接代。」⁹ 阿南曉得所

sang-go feh kwe peh zi teng ah-sao dong-zông-go z'-eo sih-læ di-ying-li sæn-leh teng ah-ko djün-cong
 生個弗歸撥自，等阿嫂同牀個時候泄來地垵裏，省勒等阿哥傳宗

tsih-dæ Yiaë-'o-wô feh-hwun-hyi gyi sô-tso keh-lah yia djü gyi si Yiu-da k'ong-p'ô siao
 接代。¹⁰ 耶和華弗歡喜其所做，箇拉也治其死。¹¹ 猶大，恐怕小

ng-ts yia si ziang ah-ko ka ziu teng sing-vu Da-mô wô Ng hao kyü ng ah-tia oh-li ky'i siu
 兒子也死，像阿哥介，就等新婦大瑪話：「爾好歸爾阿爹屋裏去守

kwu-sông nyü-nying teng ng ng-ts Z-lah do-ky'i-læ Da-mô ziu ky'i deng-læ ah-tia oh-li
孤孀女人，等爾兒子示拉大起來。」大瑪就去，庵來阿爹屋裏。

Ko-leh kyî-z Shü-üô-go nön Yiu-da ts'i-ts si-de Yiu-da ziu en-wê teng gyi
¹² 過勒幾時，書亞個因、猶大妻子死了。猶大就安慰，等其

beng-yiu Uô-t'u-læn nying Hyi-lah dô-kô tao Ding-neh ky'i tsin yang-mao Yiu nying teng Da-mô wô
 朋友亞土蘭人希拉，大家到亭訥去剪羊毛。¹³ 有人等大瑪話：

ng ah-kong z tao Ding-neh tsin yang-mao ky'i-de Da-mô k'en-kyin Z-lah yi-kying dzing-nying
 「爾阿公是到亭訥剪羊毛去了。」¹⁴ 大瑪看見示拉已經成人

tsiang-da zi wa feh-zing kô-peh gyi tso ts'i-ts sô-yi t'eh-diao kwô-vu-go i-zông do siu-p'ao kæ-leh
 長大，自還弗曾嫁撥其做妻子，所以脫掉寡婦個衣裳，馱手帕蓋勒

min-k'ong tsô-djü kyî-sing zo-læ Ding-neh-go lu-pin-yin yiu liang-da shü-nyün di-fông Yiu-da k'en-kyin
 面孔，遮住肌身，坐來亭訥個路邊沿有兩埭水源地方。¹⁵ 猶大看見

gyi kæ-leh min-k'ong ts'eng gyi z gyi-nyü Gyi ziu læ lu-ka pin-yin tseo-long-ky'i wô Læ
 其蓋勒面孔，忖其是妓女。¹⁶ 其就來路街邊沿走攏去，話：「來，

ts'ing ng peh ngô teng ng dong-zông ing-we feh hyiao-teh z zi-go sing-vu Gyi wô Ng coh
 請爾撥我等爾同牀，因為弗曉得是自個新婦。」¹⁷ 其話：「爾給

soh-si peh ngô hao teng ngô dong-zông Yiu-da wô Ngô we pô yang-de-li-go siao sæn-ying song
 啥西撥我，好等我同牀。」猶大話：「我會把羊隊裏個小山羊送

ng Gyi yi wô Ng k'eng peh ngô tông-deo teng ng do-læ feh Gyi wô Ng iao
 爾。」其又話：「爾肯撥我當頭等爾馱來弗？」¹⁸ 其話：「爾要

soh-go tông-deo Gyi wô Ng-go ing teng ta lin siu-li-go kwa-dziang Ziu peh gyi
 啥個當頭？」其話：「爾個印，等帶，連手裏個拐杖。」就撥其，

teng gyi dong-zông z-ka gyi ziu-t'æ-de Da-mô bô-ky'i-læ kyü-ky'i t'eh-diao kâ min-k'ong-go
 等其同牀。是介其受胎了。19 大瑪爬起來歸去，脫掉蓋面孔個
 siu-p'ao dzing-gyiu c'ün kwô-vu-go i-zông Yiu-da t'oh gyi beng-yiu Üô-t'u-læn nying do siao sæn-yiang
 手帕，仍舊穿寡婦個衣裳。20 猶大託其朋友亞土蘭人，馱小山羊
 ky'i iao dzong nyü-nying siu-li c'ü-wæn tông-deo tsih-z zing gyi feh-djoh Meng-meng keh di-fông nying
 去，要從女人手裏取還當頭，只是尋其弗着。21 問問箇地方人，
 wô Lu-ka pin-yin liang-da shü-nyün di-fông keh gyi-nyü læ 'ah-li Gyí-lah wô Dông-deo
 話：「路街邊沿兩埭水源地方，箇妓女來何裏？」其拉話：「蕩頭
 m-neh gyi-nyü Tseo-cün teng Yiu-da wô Ngó zing gyi feh-djoh ziu-z keh di-fông nying yia
 𨔵得妓女。」22 走轉等猶大話：「我尋其弗着，就是箇地方人也
 wô Dông-deo m-neh gyi-nyü Yiu-da wô Ze-gyi zi do-kæn z-de k'ong-p'ô tao
 話：『蕩頭𨔵得妓女。』」23 猶大話：「隨其自馱間是了，恐怕倒
 ngô-go me Ng k'en ngô yi-kying song gyi siao-yiang tsih-z ng zing gyi feh-djoh
 我個霉。爾看，我已經送其小羊，只是爾尋其弗着。」

Ko-leh sæn-ko yüih kwông-kying yiu nying teng Yiu-da wô Ng sing-vu Da-mô yi-kying tso-leh
 24 過勒三個月光景有人等猶大話：「爾新婦大瑪已經做了
 gyi-nyü næn-kæn we-leh kæn-ying ziu-t'æ-de Yiu-da wô Yüong-lâ gyi c'ih-læ me gyi
 妓女，難間爲了姦淫，受胎了。」猶大話：「用拉其出來，焜其
 sah Gyí be lâ-c'ih-go z-'eo ts'a-nying teng ah-kong wô Keh-tong-si go kâ-cü ngô dzong gyi
 煞。」25 其被拉出個時候差人等阿公話：「箇東西個居主，我從其
 ziu-t'æ gyi yi wô Ts'ing ng-zi k'en keh-go ing teng ta teng kwa-dziang tu z
 受胎。」其又話：「請爾自看箇個印，等帶，等拐杖，都是
 jü-go Yiu-da nying-teh gyi wô Keh nyü-nying pi ngô z tsing-dzih ing-we ngô feh pô
 誰個？」26 猶大認得其話：「箇女人比我是正直，因爲我弗把
 ng-ts Z-lah peh gyi 'Eo-deo feh tsæ teng gyi dong-zông
 兒子示拉撥其。」後頭弗再等其同牀。

Teng tso sang-m nyih-ts tao gyi-go t'æ-li z shông-sang Ling sang-go z-'eo ih-go
 27 等做生姆日子到，其個胎裏是雙生。28 臨生個時候一個
 na-hwun sing-c'ih siu læ siu-sang nying do 'ong-sin bo gyi wô Keh z sin sang-go K'eo-k'eo
 奶花伸出手來。收生人馱紅線縛其，話：「箇是先生個。」29 扣扣
 gyi-go siu geo-tsing ah-di sang-c'ih-læ-de Siu-sang-go wô Ng dza zah-c'ih-læ-go keh z
 其個手踇進，阿弟生出來了。收生個話：「爾咋趲出來個？箇是
 ng-zi zah-c'ih-læ ziu c'ü gyi ming-z Fah-leh-z 'Eo-deo gyi ah-ko sang-c'ih yiu 'ong-sin læ
 爾自趲出來。」就取其名字法勒士。30 後頭其阿哥生出，有紅線來
 siu-li ziu c'ü gyi ming-z Sah-lah
 手裏，就取其名字撒拉。

[1] Ziu-z dza zah-c'ih-læ. 就是咋趲出來。（原註）

Ts. XXXIX.

Iah-seh be ta-tao Yia-gyih yiu Yia-gyih-go nying Po-di-veh z Fah-lao-go kwun z-we
約瑟被帶到埃及。有埃及個人，波提乏，是法老個官，侍衛
deo-nao hyiang ta gyi læ-go Yi-jih-mô-li nying ma gyi Yia-'o-wô teng Iah-seh dô-kô læ-tong
頭腦，向帶其來個以實瑪利人，買其。²耶和華等約瑟大家來東，
s-teh gyi tso-nying jing-liu gyi deng-læ cü-nying-kô Yia-gyih nying-go oh-li Gyi-go cü-nying-kô k'en-kyin
使得其做人順流。其庵來主人家埃及人個屋裏。³其個主人家看見
Yia-'o-wô teng gyi dô-kô læ-tong yi k'en-kyin Yia-'o-wô s-teh gyi siu-li sô tso z-t'i yang-yang
耶和華等其大家來東，又看見耶和華使得其手裏所做事體樣樣
jing-liu Iah-seh voh-z cü-nying-kô teh-djoh gyi-go eng-we ziu peh gyi tso tsong-kwun væn-pah sô
順流。⁴約瑟服侍主人家，得着其個恩惠，就撥其做總管，凡百所
yiu-go tu kao-fu gyi siu-li Z dzong gyi tso tsong-kwun kwun long-tsong kô-kyi Yia-'o-wô we-leh
有個都交付其手裏。⁵自從其做總管，管攏總家計，耶和華爲了
Iah-seh tô-hwô Yia-gyih nying oh-li væn-pah læ oh-li læ din-li sô-yiu go tu teh-djoh
約瑟朵化埃及人屋裏，凡百來屋裏，來田裏所有個，都得着
Yia-'o-wô-go foh-ky'i Gyi væn-pah sô yiu-go tu kwe peh Iah-seh còng-kwun djü-leh gyi-zi ky'üoh-zih
耶和華個福氣。⁶其凡百所有個都歸撥約瑟掌管，除了其自喫食
ts-nga feh-hyiao-teh yiu soh-go tong-si
之外，弗曉得有啥個東西。

Iah-seh siang-mao hao-k'en min-k'ong ts'iao-li 'Eo-deo gyi cü-nying-kô-go ts'i-ts k'en-k'en Iah-seh
⁷約瑟相貌好看，面孔俏麗。後頭其主人家個妻子看看約瑟，
wô Ng teng ngô dong-zông Iah-seh feh-k'eng teng cü-nying-kô-go ts'i-ts wô Oh-li yiu
話：「爾等我同牀。」⁸約瑟弗肯，等主人家個妻子話：「屋裏有
soh-go tong-si læ ngô di-fông cü-nying-kô tu feh-hyiao-teh gyi yi-kying pô væn-pah sô-yiu-go kao-fu
啥個東西來我地方，主人家都弗曉得。其已經把凡百所有個交付
ngô-go siu-li Oh-li-go nying m-yiu do-jü ngô-go djü-leh ng ts-nga cü-nying-kô m-kao kying-djü
我個手裏。⁹屋裏個人無有大如我個，除了爾之外主人家無告禁住
ngô ing-we ng z gyi-go ts'i-ts ngô dza ken tso ka do ôh z-ken teh-ze Jing-ming ma
我。因爲爾是其個妻子，我咋敢做介大惡事幹，得罪神明嗎？」¹⁰
Z-ka gyi nyih-nyih teng Iah-seh kông Iah-seh feh-k'eng t'ing feh teng gyi dong-zông yia feh teng gyi dô-kô
是介其日日等約瑟講，約瑟弗肯聽，弗等其同牀，也弗等其大家
læ-kæn Yiu ih-nyih Iah-seh tseo-tsing oh-li bæm z-ken k'eo-k'eo kô-nying tu m-neh læ-tong keh
來問。¹¹有一日約瑟走進屋裏辦事幹，扣扣家人都無得來東，¹²箇
nyü-nying læ gyi i-zông wô Ng teng ngô dong-zông Iah-seh ky'i-diao i-zông læ gyi siu-li ziu
女人拉其衣裳，話：「爾等我同牀。」約瑟棄掉衣裳來其手裏，就
dao c'ih-ky'i-de Keh nyü-nying k'en-kyin gyi dao-tseo ky'i-diao i-zông læ gyi siu-li ziu eo-long
逃出去了。¹³箇女人看見其逃走，棄掉衣裳來其手裏，¹⁴就謳攏
kô-nying teng gyi-lah z-ka wô Ng k'en ng cü-nying-kô ta-læ-go Hyi-pah-læ nying tseo-tsing-læ
家人，等其拉是介話：「爾看，爾主人家帶來個希伯來人走進來

diao-hyi ah-lah gyi tao ngô di-fông iao dong-zông ngô wê-wê-hyang eo-ky'i-lê Gyi t'ing-meng ngô
調戲阿拉，其到我地方要同牀，我懷懷響謳起來。¹⁵ 其聽聞我
wê-wê eo-hyang ziu ky'i-diao i-zông læ ngô di-fông zi dao-c'ih-ky'i-de Nyü-nying ziu liu gyi
懷懷謳響，就棄掉衣裳來我地方，自逃出去了。」¹⁶ 女人就留其
i-zông teng-tao cü-nying-kô kyü-læ kao-su gyi z-ka wô Ng sô ta-læ-go Hyi-pah-læ
衣裳等到主人家歸來，¹⁷ 告訴其，是介話：「爾所帶來個希伯來
nu-boh tseo-tsing læ diao-hyi ngô Ngô wê-wê eo-hyang gyi ziu ky'i-diao i-zông læ ngô di-fông
奴僕走進來調戲我。¹⁸ 我懷懷謳響，其就棄掉衣裳來我地方，
dao-c'ih-ky'i-de Cü-nying-kô t'ing-meng ts'i-ts sô kông-go shih-wô wô Ng-go nu-boh z-ka
逃出去了。」¹⁹ 主人家聽聞妻子所講個說話，話：「爾個奴僕是介
dæ ngô gyi ziu ho-ky'i dzih-c'ong Iah-seh-go cü-nying-kô k'ô gyi loh-kæn ziu-z wông-ti kwæn
待我，其就火氣直衝。」²⁰ 約瑟個主人家柯其落監，就是皇帝關
væn-nying di-fông keh-tsao Iah-seh læ lao-kæn-li-de
犯人地方。箇遭約瑟來牢監裏了。

Dæn-z Yiaë-'o-wô teng Iah-seh dô-kô læ-tong æ-lin gyi s-teh gyi teh-djoh s-nyüoh-s-go
²¹ 但是耶和華等約瑟大家來東，哀憐其，使得其得着司獄司個
eng-we S-nyüoh-s pô lao-kæn-li-go væn-nying tu kao-fu Iah-seh siu-li gyi-lah læ keh-deo sô
恩惠。²² 司獄司把牢監裏個犯人都交付約瑟手裏：其拉來箇頭所
tso-go z-ken tu z Iah-seh tso-go S-nyüoh-s zi feh kwun gyi siu-'ô-go z-ken ing-we
做個事幹都是約瑟做個。²³ 司獄司自弗管其手下個事幹，因為
Yiaë-'o-wô teng Iah-seh dô-kô læ-tong væn-pah gyi sô-tso-go Yiaë-'o-wô s-teh gyi jing-liu
耶和華等約瑟大家來東。凡百其所做個，耶和華使得其順流。

Ts. XL.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Yiaë-gyih wông-go tsiu-tsing teng jün-tsiang c'oh-væn gyi-lah cü Yiaë-gyih wông
箇星事幹後頭埃及王個酒政等膳長觸犯其拉主，埃及王。²
Fah-lao ô-wông tsiu-tsing teng jün-tsiang keh liang-go kwun Ky'ih gyi loh-kæn ziu-z Iah-seh kwæn-kæn-go
法老慙惶酒政等膳長箇兩個官。³ 挈其落監，就是約瑟關間個
di-fông læ z-we deo-nao oh-li Z-we deo-nao pô gyi-lah t'oh-fu Iah-seh Iah-seh kong-ing
地方，來侍衛頭腦屋裏。⁴ 侍衛頭腦把其拉託付約瑟。約瑟供應
gyi-lah keh liang-go nying hao kyi-nyih kwæn læ lao-kæn-li
其拉，箇兩個人好幾日關來牢監裏。

Yiaë-gyih wông-go tsiu-tsing jün-tsiang keh liang-go nying be kwæn-læ lao-kæn-li tso-yia teh ih-go
⁵ 埃及王個酒政、膳長，箇兩個人被關來牢監裏，做夜得一個
mông koh-nying tso yiu kông-kyiu-go mông Di-nyi t'in-nyiang Iah-seh tseo-tsing ky'i k'en gyi k'en-kyin gyi-lah
夢，各人做有講究個夢。⁶ 第二天亮約瑟走進去其，看見其拉

yiú iú-meng siang-mao Gyi ziu meng Fah-lao-go kwun teng gyi dô-kô kwæn-lâ cü-nying-kô oh-li-go
有憂悶相貌。 7 其就問法老個官，等其大家關來主人家屋裏個，
z-ka wô Ng-lah kyih-mih dza-we yiú iú-meng siang-mao ni Gyi-lah teng gyi wô Ah-lah
是介話：「爾拉今末咋會有憂悶相貌呢？」 8 其拉等其話：「阿拉
tso mông m-nying we ka-shih Iah-seh teng gyi-lah wô Ka-shih ky'i feh-z dzong Jing-ming lâ-go
做夢，無人會解說。」 約瑟等其拉話：「解說豈弗是從神明來個
ma Ts'ing ng pô mông wô hyiang ngô dao
嗎？請爾把夢話向我道。」

9 Tsiu-tsing pô gyi mông kao-su Iah-seh z-ka wô Ngô mông-li k'en-kyin bu-dao jü lâ ngô
酒政把其夢告訴約瑟，是介話：「我夢裏看見葡萄樹來我
min-zin Keh jü yiú sæn-p'ang ô-ts tsing-ziang ts'iu-ngô k'æ-hwô kyih bu-dao-ts gyiu-tang-gyiu
面前。 10 箇樹有三兵榦枝，正像抽芽，開花，結葡萄籽，球打球
joh-de Fah-lao-go tsiu-pe lâ ngô-go siu-li ngô tsah bu-dao tsô tsih-shü lâ Fah-lao
熟了。 11 法老個酒杯來我個手裏。我摘葡萄，榨汁水來法老
tsiu-pe-li 'eo-deo p'ong-leh tsiu-pe song-peh Fah-lao siu-li Iah-seh teng gyi wô Mông-go ka-shih
酒杯裏，後頭捧勒酒杯送撥法老手裏。 12 約瑟等其話：「夢個解說
z-ka keh sæn-p'ang ô-ts z sæn-nyih Sæn-nyih li-hyang Fah-lao pih-ding s-teh ng deo dæ-ky'i-lâ
是介。箇三兵榦枝是三日。 13 三日裏向法老必定使得爾頭抬起來，
voh ng-go tsih-veng ng yi we p'ong Fah-lao-go tsiu-pe song-peh gyi siu-li ziang zin-deo tso gyi tsiu-tsing
復爾個職份。爾又會捧法老個酒杯送撥其手裏，像前頭做其酒政
ka Ng teh-djoh eng-we z-'eo ts'ing ng kyì-teh ngô s eng-we peh ngô teng ngô tseo-ming
介。 14 爾得着恩惠時候，請爾記得我，賜恩惠撥我，等我奏明
Fah-lao kyiu ngô c'ih keh-go oh-li Ngô zin-deo be lo-liah c'ih Hyi-pah-lâ di-fông ngô lâ dông-deo
法老，救我出箇個屋裏。 15 我前頭被擄掠出希伯來地方，我來蕩頭
yia m-neh tso soh-go ing-kæ loh-kæn-go z-ken
也嗎得做啥個應該落監個事幹。」

16 Jün-tsiang k'en-kyin gyi ka-shih hao ziu teng Iah-seh wô Ngô yia lâ mông-li k'en-kyin yiu
膳長看見其解說好，就等約瑟話：「我也來夢裏，看見有
sæn-tsah bah-læn lâ ngô deo-teng zông-deo keh-tsah læn yiu djü-kong s-vu sô ts-peh Fah-lao ky'üoh-go ih-ts'ih
三隻白籃來我頭頂。 17 上頭箇隻籃有廚工師父所煮撥法老喫個一切
'ô-væn yiu tiao lâ ngô deo-teng læn-li teh gyi ky'üoh Iah-seh we-teh z-ka wô Keh
下飯。有鳥來我頭頂籃裏啄其喫。」 18 約瑟回答，是介話：「箇
ka-shih z-ka-go sæn-tsah læn z sæn-nyih Sæn-nyih li-hyang Fah-lao we dzong ng-go kyì-sing dæ-ky'i
解說是介個。三隻籃是三日。 19 三日裏向法老會從爾個肌身抬起
ng-go deo tiao ng lâ jü-li keh-sing tiao we teh ng-go nyüoh
爾個頭，吊爾來樹裏，箇星鳥會啄爾個肉。」

20 Tao di-sæn nyih z Fah-lao sang-nyih we-leh pah-kwun bæn-tsiu lâ pah-kwun cong-nyiang s-teh
到第三日，是法老生日，爲了百官辦酒，來百官中央使得
tsiu-tsing teng jün-tsiang deo dæ-ky'i-lâ Wæn tsiu-tsing-go tsih-veng gyi ziu p'ong-leh tsiu-pe song-peh Fah-lao
酒政等膳長頭抬起來。 21 還酒政個職份。其就捧勒酒杯送撥法老

siu-li yia tiao-sah jün-tsiang tsing-ziang lah-seh ka-shih peh keh liang nying ka Tsih-z tsiu-tsing feh
手裏。²² 也吊煞膳長，正像約瑟解說撥箇兩人介。²³ 只是酒政弗
kyi-teh lah-seh mông-kyi gyi de
記得約瑟，忘記其了。

Ts. XLI.

Liang nyin 'eo-deo Fah-lao tso mông lih-læ 'o pin-yin K'en-kyin ts'ih-deo công-công hao-hao-go ngeo
兩年後頭法老做夢，立來河邊沿。² 看見七頭壯壯好好個牛
dzong 'o-li tseo-zông di-li læ-tih ky'üoh-ts'ao Yi k'en-kyin ts'ih-deo seo-seo p'ô-p'ô-go ngeo yia dzong
從河裏走上，地裏來的喫草。³ 又看見七頭瘦瘦怕怕個牛，也從
'o-li tseo-zông teng zin-deo-go ngeo bing-ba lih-læ 'o pin-yin Keh-sing seo-seo p'ô-p'ô-go ngeo pô
河裏走上，等前頭個牛並排立來河邊沿。⁴ 箇星瘦瘦怕怕個牛，把
công-công hao-hao-go ts'ih-deo ngeo t'eng-ky'üoh-de Fah-lao ziu diao-kao Gyi yi kw'eng-joh tsæ tso mông
壯壯好好個七頭牛吞喫了。法老就調覺。⁵ 其又睏熟，再做夢，
k'en-kyin pao-pao mun-mun ts'ih-go mah-be sang-læ ih-kwang ken-ts-li Yi k'en-kyin 'eo-deo sang-c'ih ts'ih-go be
看見飽飽滿滿七個麥佩生來一梗稈子裏。⁶ 又看見後頭生出七個佩
z ih-ts be tong-fong c'ü-pih-liao-go Keh-sing ih-ts-go ts'ih-go be pô pao-pao mun-mun ts'ih-go be
是一籽，被東風吹癘了個。⁷ 箇星一籽個七個佩把飽飽滿滿七個佩
t'eng-ky'üoh-de Fah-lao ziu diao-kao keh-tsao teh-cü z-go mông
吞喫了。法老就調覺，箇遭得知是個夢。

Tao t'in-liang gyi sing-li iu-meng ziu ts'a nying eo-long Yiæ-gyih keh-sing poh-lao teng ts'ong-ming
⁸ 到天亮其心裏憂悶，就差人，謳攏埃及箇星博老等聰明
nying Fah-lao ziu pô mông kao-su gyi-lah dæn-z m-nying neng-keo ka-shih peh Fah-lao Keh-tsao tsiu-tsing
人。法老就把夢告訴其拉，但是無人能夠解說撥法老。⁹ 箇遭酒政
teng Fah-lao wô Kyih-mih ngô kyi-teh zi-go ts'o-c'ü Zin-deo Fah-lao ô-wông dzing-ts kwæn ngô teng
等法老話：「今末我記得自個錯處。¹⁰ 前頭法老慚惶臣子，關我等
jün-tsiang læ z-we-deo-go oh-li Ngô teng gyi liang-go nying tso-yia teh mông koh-nying tso yiu
膳長來侍衛頭個屋裏。¹¹ 我等其，兩個人，做夜得夢。各人做有
kông-kyiu go mông Læ keh-deo teng ah-lah dong-de go yiu ih-go Hyi-pah-læ 'eo-sang ziu-z
講究個夢。¹² 來箇頭等阿拉同隊個有一個希伯來後生，就是
z-we-deo-go nu-boh ah-lah kao-su gyi gyi ziu teng ah-lah ka-shih mông tsiao koh-nying sô tso-go
侍衛頭個奴僕。阿拉告訴其。其就等阿拉解說夢，照各人所做個
mông ka-shih 'Eo-deo ko-jün ing-nyæn tsiao gyi-go ka-shih wæn ngô-go tsih-veng s-teh gyi
夢解說。¹³ 後頭果然應驗照其個解說，還我個職份，使得其
tiao-sah
吊煞。」

14 ^{Fah-lao ziu-ts'a nying ky'i eo Iah-seh gyi-lah kw'a-kw'a ta gyi c'ih lao-kæn gyi t'i-deo wun} 法老就差人去謳約瑟。其拉快快帶其出牢監。其剃頭，換

^{i-zông læ kyin Fah-lao Fah-lao teng Iah-seh wô Ngô tso ih-go mông m-nying neng-keo}衣裳，來見法老。15 法老等約瑟話：「我做一個夢，無人能夠

^{ka-shih ngô t'ing-meng nying-kô wô ng neng-keo hyiao-teh mông we ka-shih Iah-seh we-teh}解說，我聽聞人家話，爾能夠曉得夢，會解說。」16 約瑟回答

^{Fah-lao wô Feh-z ngô neng-keo Jing-ming we s-peh Fah-lao t'a-bing-go ing-nyæn Fah-lao teng}法老話：「弗是我能夠，神明會賜撥法老太平個應驗。」17 法老等

^{Iah-seh wô Ngô mông-lih-læ 'o pin-yin k'en-kyin ts'ih-deo công-công hao-hao-go ngeo dzong 'o-li}約瑟話：「我夢立來河邊沿，18 看見七頭壯壯好好個牛從河裏

^{tseo-zông di-li læ-tih ky'üoh-ts'ao Yi k'en-kyin ts'ih-deo seo-seo ting-p'ô-go ngeo yia dzong 'o-li}走上，地裏來的喫草。19 又看見七頭瘦瘦頂怕個牛也從河裏

^{tseo-zông ziu-z 'en Yia-gyih di-fông ng dzong m-neh k'en-kyin keh-cong-ka p'ô-fah-go keh-sing seo-seo}走上，就是咸埃及地方爾從嘸得看見箇種介怕法個。20 箇星瘦瘦

^{p'ô-p'ô-go ngeo pô zin-deo công-công-go keh ts'ih-deo ngeo t'eng-ky'üoh-de t'eng-ky'üoh ts'eo k'en-feh-c'ih}怕怕個牛，把前頭壯壯個箇七頭牛吞喫了。21 吞喫之後看弗出

^{gyi-lah yi-kying t'eng-ky'üoh dzing-gyiu z-ka p'ô-p'ô-go Ngô ziu diao-kao-de Ngô mông-li yi k'en-kyin}其拉已經吞喫，仍舊是介怕怕個。我就調覺了。22 我夢裏又看見

^{pao-pao mun-mun ts'ih-go mah-be sang-læ ih-kwang ken-ts-li Yi k'en-kyin 'eo-deo sang-c'ih ts'ih-go be z}飽飽滿滿七個麥佩生來一梗稈子裏。23 又看見後頭生出七個佩，是

^{boh-boh-go ih-ts be tong-fong c'ü-pih-liao-go Keh-sing ih-ih-go be pô hao-hao keh ts'ih-go}薄薄個，一籽，被東風吹癢了個。24 箇星穰穰個佩，把好好箇七個

^{be t'eng-ky'üoh-de Ngô ziu pô keh z-ken kao-su poh-lao dân-z m-nying neng-keo teng ngô ka-shih}佩吞喫了。我就把箇事幹告訴博老，但是無人能夠等我解說。」

25 ^{Iah-seh teng Fah-lao wô Fah-lao-go mông z ih-ying-go Jing-ming z pô iao tso-go z-ken}約瑟等法老話：「法老個夢是一樣個。神明是把要做個事幹

^{t'ong-cü Fah-lao Ts'ih-deo hao-hao-go ngeo z ts'ih nyin ts'ih-go hao-hao mah-be yia z ts'ih nyin keh}通知法老。26 七頭好好個牛是七年。七個好好麥佩也是七年。箇

^{mông z ih-ying-go 'Eo-deo c'ih-læ seo-seo p'ô-p'ô-go ts'ih-deo ngeo yia z ts'ih nyin wa-yiu}夢是一樣個。27 後頭出來瘦瘦怕怕個七頭牛也是七年。還有

^{ih-ih-go be tong-fong c'ü-pih-liao ts'ih-go be z tsiang-læ ts'ih-go hwông-nyin Jing-ming pô gyi iao}穰穰個，被東風吹癢了七個佩，是將來七個荒年。28 神明把其要

^{tso-go z-ken sin t'ong-cü Fah-lao ngô Fah-lao kông-go ziu-z ka 'En Yia-gyih di-fông tsiang-læ yiu}做個事幹先通知法老。我法老講個就是介。29 咸埃及地方將來有

^{ts'ih-nyin da-joh 'eo-deo we yiu ts'ih-go do hwông-nyin læ Yia-gyih di-fông tu mông-kyi zin-deo-go}七年大熟，30 後頭會有七個大荒年。來埃及地方都忘記前頭個

^{da-joh ping-ts'ia hwông-nyin we wæ-diao keh di-fông Ing-we 'eo-læ hwông-nyin ting li-læ keh-lah lin}大熟，並且荒年會壞掉箇地方。31 因為後來荒年頂厲害，箇拉連

^{zin-deo da-joh tu feh teh-cü-de Keh-go z-ken Jing-ming z ding-kwe-liao iao kw'a-kw'a tso-dzing}前頭大熟都弗得知了。32 箇個事幹神明是定規了，要快快做成，

^{sô-yi s-teh Fah-lao tso-leh mông tsæ tso mông Næn-kæn Fah-lao hao kæn ih-go ts'ong-ming cü-we-go}所以使得法老做勒夢，再做夢。33 難問法老好揀一個聰明智慧個

nying shih-lih gyi djü Yiæ-gyih di-fông Fah-lao hao ka tso-fah yia shih-hyü-to kyin-toh læ keh di-fông
人設立其治埃及地方。³⁴ 法老好介做法，也設許多監督來箇地方，
ts'ih-nyin da-joh-go z-'eo ky'i siu Yiæ-gyih di-fông ng-kwu ts-ih Siu-long keh-sing hao nyin-dzing-go
七年大熟個時候去收埃及地方五股之一。³⁵ 收攏箇星好年成個
liang-zih tsih-jü koh læ Fah-lao-go siu-'ô ping-ts'ia koh dzing-li tu dzeng-tsih liang-ts'ao Keh z
糧食，積聚攔來法老個手下。並且各城裏都存積糧草。³⁶ 箇是
yü-sin tsih-loh liang-ts'ao tso tsiang-læ Yiæ-gyih di-fông ts'ih-nyin do-hwông-go yüong-dziang s-teh keh di-fông feh we
預先積落糧草做將來埃及地方七年大荒個用場。使得箇地方弗會
be hwông-nyin wæ-diao
被荒年壞掉。」

137 Fah-lao teng cong dzing-ts tu sôn keh z-ken hao-go Fah-lao teng dzing-ts wô Keh-cong-ka
法老等衆臣子都算箇事幹好個。³⁸ 法老等臣子話：「箇種介
yiu Jing-ming ling-ky'i-go nying ah-lah dza neng-keop'ong-djoh ih-go ni Fah-lao teng Iah-seh wô
有神明靈氣個人，阿拉咋能夠碰着一個呢？」³⁹ 法老等約瑟話：
Jing-ming yi-kying peh ng hyiao-teh keh z-ken keh-lah m nying ziang ng ka ts'ong-ming cü-we-go ng
「神明已經撥爾曉得箇事幹，箇拉無人像爾介聰明智慧個。⁴⁰ 爾
hao kwun-li ngô-go oh-li ngô-go pah-sing tu pih-iao i ng-go 'ao-ling tsih-yiu tsiah-we z ngô pi ng
好管理我個屋裏，我個百姓都必要依爾個號令，只有爵位是我比爾
tseng-djong Fah-lao yi teng Iah-seh wô Ng k'en ngô kyü ng zông kwun-li 'en Yiæ-gyih
尊重。」⁴¹ 法老又等約瑟話：「爾看，我舉爾上管理咸埃及
di-fông Fah-lao ziu tsoh-loh gyi-zi siu-li-go ka-ts ta læ Iah-seh-go siu-li peh gyi c'ün
地方。」⁴² 法老就摘落其自手裏個戒指，戴來約瑟個手裏，撥其穿
ting-si mô-pu-go i-zông yi pô kying lin-diao kwô-læ gyi deo-kying-li Peh gyi zo zi sô yiu-go
頂細麻布個衣裳，又把金鏈條掛來其頭頸裏。⁴³ 撥其坐自所有個
di-nyi-'ao ts'ô-ts læ gyi min-zin yiu nying eo-c'ih-læ wô Gyü-loh Z-ka shih-lih gyi
第二號車子，來其面前有人謳出來，話：「跪落。」是介設立其
kwun-li 'en Yiæ-gyih di-fông Fah-lao teng Iah-seh wô Ngô z Fah-lao 'en Yiæ-gyih di-fông ziah
管理咸埃及地方。⁴⁴ 法老等約瑟話：「我是法老，咸埃及地方，若
feh-z ng ing-hyü m nying hao dong-siu dong-kyiah Fah-lao c'ü Iah-seh-go ming-z
弗是爾應許，無人好動手動腳。」⁴⁵ 法老取約瑟個名字
Seh-neh-pô-nyi ping-ts'ia pô En-go di-fông tsi-s Po-di-fi-lah-go nön Üô-si-neh peh gyi tso ts'i-ts
瑟納巴尼，並且把安個地方祭司波提非拉個因亞西納撥其做妻子。
Iah-seh tseo-c'ih jing-lo Yiæ-gyih di-fông
約瑟走出巡邏埃及地方。

146 Iah-seh ky'i kyin Yiæ-gyih wông Fah-lao z-'eo nyin-kyi sæn-jih shü Iah-seh dzong Fah-lao min-zin
約瑟去見埃及王法老時候，年紀三十歲。約瑟從法老面前
tseo-c'ih jing-lo 'en Yiæ-gyih di-fông Læ ts'ih nyin da-joh-go z-'eo di-t'u-go c'ih-ts'æn
走出，巡邏咸埃及地方。⁴⁷ 來七年大熟個時候，地土個出產
meo-meo-zing-zing Gyi ziu siu-long Yiæ-gyih di-fông ts'ih nyin da-joh-go liang-zih tsih-jü læ dzing-li
茂茂盛盛。⁴⁸ 其就收攏埃及地方七年大熟個糧食，積聚來城裏，

ziu-z koh dzing-nga din-li-go liang-ts'ao tsih-jü læ gyi dzing-li 49 Iah-seh siu-long-go koh ziang hæ-li
就是各城外田裏個糧草積聚來其城裏。約瑟收攏個穀像海裏
sô-nyi ka to teng-tao feh tsæ kyi liang gyi ing-we liang tu liang-feh-læ-go
沙泥介多，等到弗再計量其，因為量都量弗來個。

50 Hwông-nyin feh-zing tao Iah-seh sang liang-go ng-ts ziu-z En-go di-fông tsi-s
荒年弗曾到，約瑟生兩個兒子，就是安個地方祭司
Po-di-fi-lah-go nön Üô-si-neh sang-peh gyi-go Iah-seh c'ü do ng-ts-go ming-z Mô-nô-si
波提非拉個因亞西納生撥其個。約瑟取大兒子個名字瑪拿西[1]，
wô Jing-ming z s-teh ngô mông-kyi zi ih-ts'ih-go kw'u-ts'u teng ah-tia oh-li C'ü di-nyi
話：「神明是使得我忘記自一切個苦楚，等阿爹屋裏。」約瑟取第二
ng-ts ming-z Yi-fah-lin wô Jing-ming z s-teh ngô læ ziu-kw'u-go di-fông yiu siu-ddzing
兒子名字以法蓮[2]，話：「神明是使得我來受苦個地方有收成。」

[1] *Ziu-z Peh-gyi mông-kyi*. 就是撥其忘記。（原註）

[2] *Ziu-z Yiu siu-ddzing*. 就是有收成。（原註）

53 'Eo-deo Yiæ-gyih di-fông ts'ih-nyin da-joh yi-kying ko-de Ts'ih-go hwông-nyin ky'i-deo tsih-zông
後頭埃及地方七年大熟已經過了。約瑟七個荒年起頭接上，
ziang Iah-seh sô wô-go ping-ts'ia tao-c'ü tu z hwông-nyin tæ-n-tsih 'en Yiæ-gyih di-fông yiu liang-zih
像約瑟所話個。並且到處都是荒年，單只埃及地方有糧食。約瑟
Yiæ-gyih di-fông hwông-nyin pah-sing hyiang Fah-lao t'ao liang-zih Fah-lao teng Yiæ-gyih nying wô Ng tao
埃及地方荒年，百姓向法老討糧食。法老等埃及人話：「爾到
Iah-seh di-fông ky'i gyi sô feng-fu ng-go hao tso Ka z-'eo pin t'in-'ô yiu hwông-nyin Iah-seh
約瑟地方去，其所吩咐爾個好做。」約瑟介時候遍天下有荒年。約瑟
k'æ-k'æ sô yiu-go koh-ts'ông t'iao-peh Yiæ-gyih nying 'eo-deo Yiæ-gyih di-fông-go hwông-nyin yü-kô li-'æ
開開所有個穀倉糶撥埃及人。後頭埃及地方個荒年愈加厲害。約瑟
Ping-ts'ia koh-koh-go nying tu tao Yiæ-gyih læ hyiang Iah-seh dih koh ing-we tao-c'ü hwông-nyin tu z
並且各國個人都到埃及來，向約瑟糶穀，因為到處荒年都是
li-'æ
厲害。

Ts. XLII.

Yüô-koh teh-cü Yiæ-gyih di-fông yiu koh ziu teng ng-ts wô Ng-lah dza-we dô-kô
雅各得知埃及地方有穀，就等兒子話：「爾拉咋會大家

k'en-tong Yi wô Ngô t'ing-meng Yiæ-gyih yiu koh ng-lah hao tseo-loh tao keh-deo teng ngô ky'i
看東？」²又話：「我聽聞埃及有穀，爾拉好走落到箇頭，等我去
dih gyi s-teh ah-lah yiu sing-ming feh-we si
糴其，使得阿拉有性命，弗會死。」

Iah-seh jih-go hyüông-di ziu tseo-loh Yiæ-gyih ky'i dih koh Tsih-yiu Iah-seh-go ah-di Bin-yüô-ming
³約瑟十個兄弟就走落埃及去糴穀。⁴只有約瑟個阿弟便雅憫，

Yüô-koh feh ts'a gyi teng hyüông-di dô-kô ky'i z-ka wô K'ong-p'ô gyi we ziu 'æ Keh-tsao
雅各弗差其等兄弟大家去，是介話：「恐怕其會受害。」⁵箇遭

Yi-seh-lih-go ng-ts teng keh-sing dih-koh-go nying dô-kô læ ing-we Kyüô-nen di-fông yia yiu hwông-nyin
以色列個兒子等箇星糴穀個人大家來，因為迦南地方也有荒年。⁶

Ka z-'eo Iah-seh công-kwun koh-kô gyün-ping t'iao koh peh long-tsong pah-sing Iah-seh-go hyüông-di læ dziao
介時候約瑟掌管穀價權柄，糴穀撥攏總百姓。約瑟個兄弟來，朝

gyi min-zin boh-tao di-ying-li Iah-seh k'en-kyin hyüông-di nying-teh gyi-lah tsông-leh feh nying-teh yi
其面前伏倒地垵裏。⁷約瑟看見兄弟，認得其拉，裝勒弗認得，又

heng gyi-lah z-ka wô Ng dzong 'ah-li læ Gyi-lah wô Dzung Kyüô-nen di-fông læ ma
狠其拉，是介話：「爾從何裏來？」其拉話：「從迦南地方來買

liang-zih-go Iah-seh nying-teh hyüông-di tsih-z hyüông-di feh nying-teh gyi Iah-seh kyî-teh zin-deo
糧食個。」⁸約瑟認得兄弟，只是兄弟弗認得其。⁹約瑟記得前頭

ts-tin gyi-lah-go mông teng gyi-lah wô Ng-lah z t'en-ts deh-we læ k'en keh di-fông go
指點其拉個夢，等其拉話：「爾拉是探子，特爲來看箇地方個

p'o-dzæn Gyi-lah teng gyi wô Cü feh-z ka ng-go nu-boh z we-leh ma liang-zih
破綻。」¹⁰其拉等其話：「主，弗是介。爾個奴僕是爲了買糧食

læ-go Ah-lah tu z ih-go nying-go ng-ts ah-lah z dzing-jih-go nying ng-go nu-boh feh-z
來個。¹¹阿拉都是一個人個兒子。阿拉是誠實個人。爾個奴僕弗是

t'en-ts Iah-seh teng gyi-lah wô Feh-z ng z deh-we læ k'en keh di-fông
探子。」¹²約瑟等其拉話：「弗是，爾是特爲來看箇地方

p'o-dzæn-go Gyi-lah wô Ng-go nu-boh z jih-nyi-go hyüông-di Kyüô-nen di-fông ih-go
破綻個。」¹³其拉話：「爾個奴僕是十二個兄弟，迦南地方一個

nying-go ng-ts kyih-mih ting-siao-go teng ah-lah ah-tia dô-kô læ-kæn wa-yiu ih-go z
人個兒子。今末頂小個等阿拉阿爹大家來間，還有一個是

m-neh-de Iah-seh teng gyi-lah wô Keh z ngô yi-kying teng ng-lah wô-ko-de ng-lah
嘸得了。」¹⁴約瑟等其拉話：「箇是我已經等爾拉話過了，爾拉

z-go t'en-ts Tsih-yiu ka tso-fah hao tso ng-go bing-kyü ngô ts-tin Fah-lao-go sing-ming vah-tsiu
是個探子。¹⁵只有介做法好做爾個憑據。我指點法老個性命罰咒，

ziah-z ng ting siao ah-di feh læ pih-ding feh-hyü ng dzong dông-deo c'ih-ky'i Hao ts'a ng-lah cong-nyiang
若是爾頂小阿弟弗來，必定弗許爾從蕩頭出去。¹⁶好差爾拉中央

ih-go ky'i be ng-lah ah-di læ yü-to pih-ding kwæn-læ dông-deo hao te-tsing ng-go shih-wô ng
一個，去陪爾拉阿弟來，餘多必定關來蕩頭，好對證爾個說話，爾

z dzing-jih-go feh feh z-ka ngô ts-tin Fah-lao-go sing-ming vah-tsiu ng z-go t'en-ts Ziu
是誠實個弗。弗是介，我指點法老個性命罰咒，爾是個探子。」就

pô gyi-lah cong-nying kwæn-leh sæn-nyih Tao di-sæn nyih lah-seh teng gyi-lah wô Ngô z p'ô-gyü
把其拉衆人關了三日。 18 到第三日約瑟等其拉話：「我是怕懼

Jing-ming-go ng-lah ka tso-fah hao yiu sing-ming Ng ziah-z dzing-jih-go ka-ni ng-lah hyüong-di
神明個。爾拉介做法好有性命。 19 爾若是誠實個，介呢爾拉兄弟

cong-nyiang hao liu ih-go nying kwæn-læ lao-kæn-li yü-to tsæ-leh koh kyü-ky'i kyiü ng-lah oh-li-go kyiü
中央好留一個人關來牢監裏。餘多載勒穀歸去救爾拉屋裏個急。

20 yia be ng-lah ting-siao ah-di læ kyin ngô z-ka ng-go shih-wô hao k'ao-jih ng feh we
也陪爾拉頂小阿弟來見我。是介，爾個說話好靠實，爾弗會

si Gyi-lah i gyi ka tso
死。」其拉依其介做。

21 Hyüong-di kông-læ-kông-ky'i wô Ah-lah we-leh ah-di-go z-ken tsing-tsing z yiu-ze k'en
兄弟講來講去話：「阿拉爲了阿弟個事幹真真是有罪。看

gyi kw'u-kw'u gyü ah-lah ah-lah feh t'ing keh-lah tsao-djoh keh-go næn-deo Liu-bin we-teh gyi-lah
其苦苦求阿拉，阿拉弗聽。箇拉遭着箇個難頭。」 22 流便回答其拉

wô Ngô soh feh-z teng ng-lah wô M-nao teh-ze keh-go siao-nying tsih-z ng-lah feh-k'eng
話：「我啥弗是等爾拉話，嘸得好得罪箇個小人，只是爾拉弗肯

t'ing sô-yi gyi hyüih iao t'ao-wæn-de Gyi-lah feh-hyiao-teh lah-seh t'ing-leh-c'ih gyi-go shih-wô
聽。所以其血要討還了。」 23 其拉弗曉得約瑟聽勒出其個說話，

ing-we z k'ao t'ong-z djün-wô-go lah-seh nyin-cün li-k'æ gyi-lah ngæn-li-c'ih-de yi cün-læ teng
因爲是靠通事傳話個。 24 約瑟扭轉離開其拉，眼淚出了。又轉來等

gyi-lah kông læ hyüong-di min-zin pô Si-min bo-tong
其拉講，來兄弟面前把西緬縛束。

25 lah-seh feng-fu nying do koh tsi-mun gyi-lah-go dæ wæn koh-nying nying-ts læ gyi dæ
約瑟吩咐人馱穀， 齒滿其拉個袋， 還各人銀子來其袋

li-hyang yi peh gyi-lah lu-zông-go liang-ts'ao ziu z-ka dæ gyi-lah Hyüong-di ziu peh li-ts
裏向，又撥其拉路上個糧草。就是介待其拉。 26 兄弟就撥驢子

pe-leh koh dzong keh-deo kyü-ky'i Tao 'ô-c'ü-li yiu ih-go ka-k'æ gyi-go dæ iao do liang-ts'ao ü
捎勒穀，從箇頭歸去。 27 到下處裏有一個解開其個袋要馱糧草餵

li-ts k'en-kyin nying-ts læ dæ-k'eo-li ziu teng cong hyüong-di wô Ngô-go nying-ts wæn-de læ
驢子，看見銀子來袋口裏， 28 就等衆兄弟話：「我個銀子還了，來

ngô dæ li-hyang gyi-lah ky'ih-hoh ling-ling dong dô-kô z-ka wô Jing-ming z-ka tao ah-lah
我袋裏向。」其拉喫惟懍懍動，大家是介話：「神明是介到阿拉，

dza kông-kyü
咋講究？」

29 Tseo-cün Kyüô-nen di-fông tao ah-tia Yüô-koh di-fông ziu kao-su gyi sô p'ong-djoh-go z-ken
走轉迦南地方，到阿爹雅各地方，就告訴其所碰着個事幹，

wô Keh di-fông cü-nying-kô heng ah-lah sôn ah-lah z t'en-ts Ah-lah teng gyi wô
話： 30 「箇地方主人家狠阿拉，算阿拉是探子。 31 阿拉等其話：

Ah-lah z dzing-jih-go nying jih-dzæ feh-z t'en-ts peng-læ z yiu jih-nyi hyüong-di tso
『阿拉是誠實個人，實在弗是探子。 32 本來是有十二兄弟，做

ah-tia-go ng-ts yiu ih-go m-neh-de kyih-mih-ts ting siao-go læ Kyüô-nen di-fông teng ah-tia dô-kô
 阿爹個兒子。有一個嘸得了。今末子頂小個來迦南地方等阿爹大家
 læ-kæn Keh di-fông cü-nying-kô teng ah-lah wô Ng-lah z dzing-jih-go feh ngô z-ka hao
 來問。』³³ 箇地方主人家等阿拉話：『爾拉是誠實個弗，我是介好
 hyiao-teh liu ng-lah hyüong-di li-hyang ih-go teng ngô dô-kô læ-tong yü-to tsæ-leh liang-ts'ao ky'i kyiu ng
 曉得。留爾拉兄弟裏向一個等我大家來東，餘多載勒糧草去救爾
 oh-li-go kyih Ping-ts'ia be ng ting siao ah-di læ kyin ngô ka-ni ngô hao hyiao-teh ng-lah feh-z
 屋裏個急。』³⁴ 並且陪爾頂小阿弟來見我。介呢我好曉得爾拉弗是
 t'en-ts z dzing-jih-go ngô ziu wæn ng-go hyüong-di ng læ ts'-di yia hao tso sang-i
 探子，是誠實個。我就還爾個兄弟，爾來此地也好做生意。』」

Teng-tao dæ tao-c'ih-go z'-eo koh-nying-go nying-pao tu læ zi-go dæ-li gyi-lah teng ah-tia
³⁵ 等到袋倒出個時候，各人個銀包都來自個袋裏。其拉等阿爹
 k'en-kyin nying-pao ziu ky'ih-hoh-de Ah-tia Yüô-koh teng gyi-lah wô Ng-lah 'æ-sah ngô-de lah-seh
 看見銀包就喫惟了。³⁶ 阿爹雅各等其拉話：「爾拉害煞我了。約瑟
 m-neh-de Si-min yia m-neh-de yi iao do Bin-yüô-ming ky'i keh-sing z-ken tu z 'æ
 嘸得了，西緬也嘸得了，又要馱便雅憫去，箇星事幹都是害
 ngô-go Liu-bin teng ah-tia z-ka wô Ts'ing ng kao-fu ngô-go siu-li ngô pih-ding ta-læ
 我個。」³⁷ 流便等阿爹是介話：「請爾交付我個手裏，我必定帶來
 wæn ng ziah-z feh ta-læ wæn ng ng hao sah-diao ngô liang-go ng-ts Yüô-koh wô
 還爾。若是弗帶來還爾，爾好殺掉我兩個兒子。」³⁸ 雅各話：
 Ngô-go ng-ts pih-ding feh teng ng dô-kô ky'i ing-we gyi ah-ko yi-kying si-de tsih-yiu gyi doh-zi
 「我個兒子必定弗等爾大家去，因為其阿哥已經死了，只有其獨自
 læ-tong gyi ziah læ lu-zông ziu 'æ z ng s-teh ngô bah deo-fah kwu-kwu-ts'i-ts'i tao ing-s-li
 來東。其若來路上受害，是爾使得我白頭髮孤孤悽悽到陰司裏
 ky'i
 去。」

Ts. XLIII.

Keh di-fông hwông-nyin li-'æ Dzong Yia-gyih do-læ-go koh yi-kying wun-de ah-tia teng gyi-lah
 箇地方荒年厲害。² 從埃及馱來個穀已經完了，阿爹等其拉
 wô Tsæ ky'i teng ah-lah ma-tin liang-ts'ao læ Yiu-da we-teh gyi wô Keh-go nying
 話：「再去，等阿拉買點糧草來。」³ 猶大回答其，話：「箇個人
 kyih-kyih-jih-jih teng ah-lah wô Ziah-z ng-lah ah-di feh teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao kyin
 結結實實等阿拉話：『若是爾拉阿弟弗等爾大家來，爾拉嘸得好見
 ngô-go min Næn-kæn ziah-z ts'a ah-di dô-kô ky'i ah-lah hao tseo-loh teng ng ma liang-ts'ao
 我個面。』⁴ 難問若是差阿弟大家去，阿拉好走落，等爾買糧草。⁵

Ng ziah feh-k'eng ts'a gyi ah-lah feh ky'i ing-we keh-go nying teng ah-lah wô Ziah-z ng-lah ah-di
爾若弗肯差其，阿拉弗去。因爲箇個人等阿拉話：『若是爾拉阿弟
feh teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao kyin ngô-go min Yi-seh-lih wô Dza-we
弗等爾大家來，爾拉嚙得好見我個面。』」⁶ 以色列話：「咋會
z-ka 'æ ngô teng keh-go nying wô ng-lah wa-yiu ah-di ni Gyi-lah wô Keh-go nying
是介害我，等箇個人話，爾拉還有阿弟呢？」⁷ 其拉話：「箇個人
si-si ti-ti bun-meng ah-lah-go li-lih teng ah-lah-go ts'ing-kyün wô Ng-lah ah-tia wa
細細底底盤問阿拉個履歷，等阿拉個親眷，話：『爾拉阿爹還
læ-kæn feh ng-lah wa-yiu bih-go hyüong-di feh Ah-lah tsiao gyi meng-go shih-wô we-teh gyi dza
來問弗？爾拉還有別個兄弟弗？』阿拉照其問個說話回答其。咋
hyiao-teh gyi we wô Ta ng-lah ah-di læ ni Yiu-da teng gyi ah-tia Yi-seh-lih wô
曉得其會話：『帶爾拉阿弟來』呢？」⁸ 猶大等其阿爹以色列話：
Ts'a ah-di teng ngô dong-de ah-lah ziu dong-sing ky'i s-teh ng teng ah-lah lin ah-lah siao-nying tu
「差阿弟等我同隊，阿拉就動身去。使得爾等阿拉，連阿拉小人都
giu sing-ming feh we si Ngô we teng gyi tso pao ng hyiang ngô-go siu-li t'ao-wæn ziah feh ta gyi
有性命，弗會死。」⁹ 我會等其做保，爾向我個手裏討還。若弗帶其
kyü-læ en-læ ng-go min-zin ka-ni ngô z üong-yün yiu ze Ah-lah ziah feh-z
歸來安來爾個面前，介呢，我是永遠有罪。¹⁰ 阿拉若弗是
nga-nga-ts'i-ts'i næn-kæn yi-kying hao ky'i-ts tsæ læ-de Ah-tia Yi-seh-lih teng gyi-lah wô
捱捱棲棲，難問已經好去仔再來了。」¹¹ 阿爹以色列等其拉話：
Ziah-z ka hao ka tso-fah do-leh ts'-di ting hao tong-si fông-læ ky'i-ming li-hyang ziu-z
「若是介，好介做法。馱勒此地頂好東西，放來器皿裏向，就是
ih-ngæn jü-hyang teng mih-dông wa-yiu hyiang-liao meh-yiah fi-ts 'ang-nying keh-sing ta-loh-ky'i
一眼乳香，等蜜糖；還有香料、沒藥、榧子、杏仁箇星，帶落去
song-peh keh-go nying tso li-veh Siu-li yi ta ih-be nying-ts lin zin-deo dæ-li ta-kyü-læ-go
送撥箇個人做禮物。」¹² 手裏又帶一倍銀子，連前頭袋裏帶歸來個
nying-ts yia siu-li ta-ky'i wæn gyi k'ong-p'ô gyi 'ôh-tsia yiu c'ün-ts'oh Wa-yiu be ng-lah ah-di
銀子，也手裏帶去還其。恐怕其或者有舛錯。還有陪爾拉阿弟，
dong-sing tsæ tao keh-go nying di-fông ky'i Dæn-nyün djün-neng-go Jing-ming peh ng-lah teh-djoh keh-go nying
動身，再到箇個人地方去。」¹⁴ 但願全能個神明撥爾拉得着箇個人
eng-we ts'a ng-lah hyüong-di teng Bin-yüô-ming kyü-læ ziah-z sông-diao ng-ts yia tsih-hao
恩惠，差爾拉兄弟等便雅憫歸來。若是喪掉兒子，也只好
sông-diao-de
喪掉了。」

Gyi-lah ziu do keh-go li-veh siu-li ta kô-be-go nying-ts teng Bin-yüô-ming dong-sing
¹⁵ 其拉就馱箇個禮物，手裏帶加倍個銀子，等便雅憫，動身
tseo-loh Yia-gyih lih-læ Iah-seh min-zin Iah-seh k'en-kyin Bin-yüô-ming dô-kô læ ziu teng oh-li-go
走落埃及，立來約瑟面前。¹⁶ 約瑟看見便雅憫大家來，就等屋裏個
tsong-kwun wô Ling keh-sing nying tao oh-li sah sang-k'eo be-bæn ing-we tsiu-ko keh-sing nying iao teng
總管話：「領箇星人到屋裏，殺牲口備辦，因爲晝過箇星人要等
ngô dô-kô ky'üoh-væn Keh-go nying i Iah-seh-go feng-fu ling gyi-lah tseo-tsing Iah-seh oh-li
我大家喫飯。」¹⁷ 箇個人依約瑟個吩咐，領其拉走進約瑟屋裏。

18 Gyi-lah k'en-kyin ling tsing Iah-seh oh-li ziu ky'ih-hoh wô We-leh deo-tsao də-li ta-kyü-go
其拉看見領進約瑟屋裏，就喫惟，話：「爲了頭遭袋裏帶歸個
nying-ts keh-lah ling ah-lah tsing dōng-deo iao zing pæn-deo 'æ ah-lah k'ô ah-lah tso nu-boh deh
銀子，箇拉領阿拉進蕩頭，要尋扳頭，害阿拉，柯阿拉做奴僕，奪
ah-lah-go li-ts Gyi-lah ziu tseo-long Iah-seh oh-li-go tsong-kwun læ meng-k'eo-den teng gyi
阿拉個驢子。」 19 其拉就走攏約瑟屋裏個總管，來門口頭等其
siang-liang wô Cü ah-lah deo-tsao tseo-loh ma liang-ts'ao læ kyü-ky'i tao 'ô-c'ü-li
商量，話：「主，阿拉頭遭走落買糧草來， 21 歸去到下處裏，
ka-k'æ də k'en-kyin koh-nying nying-ts læ gyi də-k'eo-li long-tsong tsiao-su næn-kæn ah-lah siu-li
解開袋，看見各人銀子來其袋口裏，攏總照數。難間阿拉手裏
ta-læ wæn ng Wa-yiu siu-li ling-nga ta-leh nying-ts ma liang-ts'ao jü fōng ah-lah nying-ts læ
帶來還爾。 22 還有手裏另外帶勒銀子買糧草。誰放阿拉銀子來
də-li ah-lah z feh teh-cü Gyi wô Ng-lah fōng-sing hao-vong p'ô ng-go Jing-ming
袋裏，阿拉是弗得知。」 23 其話：「爾拉放心，好甯怕。爾個神明
teng ng ah-tia-go Jing-ming læ də-li s-peh ng dzæ-veh ng-go nying-ts ngô yi-kying siu-tao-de Ziu
等爾阿爹個神明來袋裏賜撥爾財物。爾個銀子我已經收到了。」就
ling Si-min c'ih-læ peh gyi-lah kyin-min Keh-go nying ling gyi-lah tsing Iah-seh oh-li do shü peh
領西緬出來撥其拉見面。 24 箇個人領其拉進約瑟屋裏，馱水撥
gyi-lah gyi-lah gyiang-gyiang kyiah ping-ts'ia ü gyi-lah li-ts Keh-go li-veh gyi-lah yü-sin be-bæn
其拉，其拉澆澆腳，並且餵其拉驢子。 25 箇個禮物其拉預先備辦
teng Iah-seh tsui-ko kyü-læ ing-we t'ing-meng gyi-lah z iao læ keh-deo ky'üoh-væn
等約瑟晝過歸來，因爲聽聞其拉是要來箇頭喫飯。

26 Iah-seh kyü oh-li z'eo gyi-lah siu-li do-leh li-veh song gyi tseo-tsing oh-li dziao
約瑟^[1]歸屋裏時候，其拉手裏馱勒禮物送其，走進屋裏，朝
gyi boh-tao di-ying-li Iah-seh meng-meng gyi en wô Ng zin-deo sô wô-go lao-dzing nying
其伏倒地垵裏。 27 約瑟問問其安，話：「爾前頭所話個老成人，
ziu-z ng-lah ah-tia gyin-go feh wa læ-tong feh Gyi-lah we-teh wô Ng-go nu-boh
就是爾拉阿爹，健個弗，還來東弗？」 28 其拉回答話：「爾個奴僕
ah-lah ah-tia gyin-go wa læ-kæn ziu deo eo-tæn-tao pa gyi Iah-seh ngæn-tsing də-ky'i
阿拉阿爹健個，還來間。」就頭偃帶倒拜其。 29 約瑟眼睛抬起，
k'en-kyin dong-meo ng-ts ah-di Bin-yüô-ming ziu wô Ng-lah zin-deo teng ngô wô-go ting siao ah-di
看見同母兒子阿弟便雅憫，就話：「爾拉前頭等我話個頂小阿弟，
z keh-go nying feh Yi z-ka wô Ngô ng-ts dæn-nyün Jing-ming s eng-we peh ng
是箇個人弗？」又是介話：「我兒子，但願神明賜恩惠撥爾。」 30
Iah-seh kw'a-kw'a zing hao k'oh-go di-fōng tseo-tsing vōng-li ky'i k'oh ing-we æ-sih ah-di sing-li ziang ho
約瑟快快尋好哭個地方，走進房裏去哭。因爲愛惜阿弟心裏像火
me ka Gyang-leh min tseo-c'ih-læ zi tso-gyi wô Pa 'ô-væn Ziu pa-ky'i-læ
焜介， 31 澆了面走出來，自做其，話：「擺下飯。」 32 就擺起來，
gyi-zi ih-coh gyi hyüong-di ih-coh Yäe-gyih nying ih-coh ing-we Yäe-gyih nying feh teng Hyi-pah-læ nying
其自一桌，其兄弟一桌，埃及人一桌。因爲埃及人弗等希伯來人
dong-zih teng gyi dong-zih z Yäe-gyih nying u-su-go P'a gyi-lah zo-we læ Iah-seh min-zin tu tsiao
同食，等其同食是埃及人惡慄個。 33 派其拉坐位來約瑟面前，都照

gyi-lah nyin-kyi do-siao-go ts'jü keh-sing nying dô-kô hyi-gyi 34 Iah-seh pô gyi-zi-go min-zin ts'æ-su
其拉年紀大小個次序。箇星人大家稀奇。³⁴ 約瑟把其自個面前菜蔬
feng peh keh-sing nying tsih-z teng peh Bin-yüô-ming-go ts'æ-su pi bih-nying to s-be gyi-lah teng Iah-seh
分撥箇星人，只是等撥便雅憫個菜蔬，比別人多四倍。其拉等約瑟
dô-kô ky'üoh-tsiu kw'a-loh
大家喫酒快樂。

[1] 原文此處錯印爲 Iah-sah，前後文均爲 Iah-seh

Ts. XLIV.

Iah-seh feng-fu oh-li-go tsong-kwun wô Do liang-zih tsi-mun keh-sing nying-go dæ-li tsiao
約瑟吩咐屋裏個總管，話：「馱糧食齒滿箇星人個袋裏，照
gyi-lah sô pe-leh-dong-go yia fông koh-nying-go nying-ts læ gyi dæ-k'eo-li Wa-yiu do ngô-go
其拉所措勒動個，也放各人個銀子來其袋口裏。² 還有馱我個
tsiah-pe ziu-z nying-ts tsiah-pe teng gyi dih-koh-go nying-ts fông-læ ting siao-go nying dæ-k'eo-li gyi
爵杯，就是銀子爵杯，等其糴穀個銀子，放來頂小個人袋口裏。其
ziu i Iah-seh sô-wô ka tso
就依約瑟所話介做。」

T'in kông-kông liang ts'a keh-sing nying teng li-ts ky'i C'ih-dzing wa feh-yün Iah-seh teng tsong-kwun
³ 天剛剛亮差箇星人等驢子去。⁴ 出城還弗遠，約瑟等總管
wô Ky'i tse keh-sing nying tse-djoh-ts hao teng gyi-lah wô Ng dza-we jün tsiang oh pao ni
話：「去追箇星人。追着仔，好等其拉話：『爾咋會善將惡報呢？
Keh ky'i-feh-z ngô cü-nying-kô sô ky'üoh-go tsiah-pe ma Ky'i feh-z yüong gyi ky'i-k'o-go ma Ng ka tso
⁵ 箇豈弗是我主人家所喫個爵杯嗎？豈弗是用其起課個嗎？爾介做
z tsoh-ôh Ziu tse-djoh gyi-lah pô keh-go shih-wô teng gyi-lah kông Gyi-lah teng gyi wô
是作惡。』」⁶ 就追着其拉，把箇個說話等其拉講。⁷ 其拉等其話：
Cü dza-we z-ka wô ng-go nu-boh tön feh ka tso Zin-deo læ dæ-k'eo-li teh-djoh-go
「主，咋會是介話？爾個奴僕斷弗介做。⁸ 前頭來袋口裏得着個
nying-ts ah-lah dzong Kyüô-nen di-fông ta-læ wæn ng dza-we dzong ng cü-nying-kô oh-li t'eo kying-ts
銀子，阿拉從迦南地方帶來還爾。咋會從爾主人家屋裏偷金子
nying-ts ni Ng nu-boh cong-nyiang feh-leng læ jü di-fông zing-djoh gyi pih-ding si ah-lah yia tso ng
銀子呢？」⁹ 爾奴僕中央弗論來誰地方尋着，其必定死，阿拉也做爾
cü-go nu-boh Gyi wô Næn-kæn tsiao ng shih-wô ka tso læ jü-go di-fông zing-djoh gyi
主個奴僕。」¹⁰ 其話：「難間照爾說話介做，來誰個地方尋着，其
we tso ngô-go nu-boh yü-to tu sön m-ze Cong-nying ziu kw'a-kw'a pô dæ fông-loh
會做我個奴僕，餘多都算無罪。」¹¹ 衆人就快快把袋放落

di-jiang-li tu ka-k'æ gyi-go dæ Tsong-kwun seo gyi-lah dzong do-go ky'i-deo tao siao-go
地垵裏，都解開其個袋。12 總管搜其拉，從大個起頭，到小個
we-ts zing-djoh tsiah-pe læ Bin-yüô-ming dæ-li
爲止，尋着爵杯來便雅憫袋裏。

13 Cong-nying ziu c'ô-k'æ i-zông tu pô gyi-lah sô pe-go fông-læ li-ts zông-teng tseo-cün
衆人就扯開衣裳，都把其拉所搯個放來驢子上頂，走轉
dzing-li 14 Yiu-da teng hyüong-di tseo-tao Iah-seh oh-li Iah-seh wa læ-kæn gyi-lah dziao gyi p'oh-tao
城裏。猶大等兄弟走到約瑟屋裏。約瑟還來間。其拉朝其撲倒
di-jiang-li Iah-seh teng gyi-lah wô Ng sô-tso z dza-go Næn-dao feh hyiao-teh ziang ngô ka
地垵裏。15 約瑟等其拉話：「爾所做是咋個？難道弗曉得像我介
nying jih-dzæ z we ky'i-k'o-go ma Yiu-da wô Ah-lah teng ng cü yiu soh-go hao kông yiu
人實在是會起課個嗎？」16 猶大話：「阿拉等爾主有啥個好講？有
soh-go hao bin yiu soh-go hao feng-p'eo Jing-ming z yi-kying dzô-ts'ah ng nu-boh-go ze-ming næn-kæn
啥個好辯？有啥個好分割？神明是已經查察爾奴僕個罪名。難間
ah-lah teng læ gyi di-fông zing-djoh tsiah-pe-go nying tu tso ng cü-go nu-boh Iah-seh wô
阿拉等來其地方尋着爵杯個人，都做爾主個奴僕。」17 約瑟話：
Ngô tön feh ka tso täen-tsih læ gyi siu-li zing-djoh tsiah-pe-go we tso ngô-go nu-boh ng-lah hao
「我斷弗介做。單只來其手裏尋着爵杯個會做我個奴僕。爾拉好
en-en-weng-weng kyü ah-tia di-fông ky'i
安安穩穩歸阿爹地方去。」

18 Yiu-da tseo-long z-ka wô Cü ng teng Fah-lao ih-jiang-go gyiu ng cing nu-boh
猶大走攏，是介話：「主，爾等法老一樣個。求爾准奴僕
kao-su ih-kyü shih-wô peh ng cü t'ing m-nao sang-ho ô-wông ng-go nu-boh Zin-deo ng cü
告訴一句說話，撥爾主聽。嚙得好生火慍惶爾個奴僕。19 前頭爾主
meng nu-boh wô Ng-lah yiu ah-tia teng hyüong-di feh Ah-lah we-teh cü wô Ah-lah
問奴僕，話：『爾拉有阿爹等兄弟弗？』20 阿拉回答主話：『阿拉
yiu ah-tia z lao-dzing nying wa-yiu lao-nyin sô sang-go siao ng-ts gyi ah-ko yi-kying si-de gyi
有阿爹，是老成人，還有老年所生個小兒子，其阿哥已經死了，其
ah-nyiang doh-doh dzing-loh keh ih-go ah-tia ting dzih-din gyi Ng teng nu-boh wô Ta gyi loh tao
阿孃獨獨剩落箇一個，阿爹頂值鈿其。21 爾等奴僕話：『帶其落到
ngô di-fông læ s-teh ngô ts'ing-ngæn moh-tu Ah-lah teng cü wô Siao-nying feh-neng-keo
我地方來，使得我親眼目睹。』22 阿拉等主話：『小人弗能夠
li-k'æ ah-tia ziah-z li-k'æ gyi ah-tia pih-ding we si Ng teng nu-boh wô Ziah-z
離開阿爹。若是離開其，阿爹必定會死。』23 爾等奴僕話：『若是
ng-lah ting siao ah-di feh teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao tsæ kyin ngô-go min Ka-ni
爾拉頂小阿弟弗等爾大家來，爾拉嚙得好再見我個面。』24 介呢，
ah-lah tseo-cün tao ng nu-boh ngô ah-tia di-fông pô ng cü-go shih-wô kao-su gyi 'Eo-deo ah-tia
阿拉走轉到爾奴僕我阿爹地方，把爾主個說話告訴其。25 後頭阿爹
z-ka wô Ng-lah tsæ ky'i teng ah-lah ma-tin liang-zih Ah-lah wô
是介話：『爾拉再去，等阿拉買點糧食。』26 阿拉話：

Ky'i-feh-läe-go ziah-z ting siao ah-di teng ah-lah dong-de z hao loh-ky'i ziah ting siao ah-di feh
 『去弗來個。若是頂小阿弟等阿拉同隊，是好落去。若頂小阿弟弗
 teng ah-lah dong-de ah-lah m-neh hao teng keh-go nying kyin-min Ng-go nu-boh ngô ah-tia teng
 等阿拉同隊，阿拉嘸得好等箇個人見面。』²⁷ 爾個奴僕我阿爹等
 ah-lah wô Ng-lah hyiao-teh ngô ts'i-ts teng ngô sang liang-go ng-ts lh-go li-k'æ ngô ky'i ngô
 阿拉話：『爾拉曉得我妻子等我生兩個兒子。』²⁸ 一個離開我去，我
 z-ka wô gyi pih-ding z be ngao-sah tao jü-kying m-neh k'en-kyin gyi Ziah-z ng-lah yi ta-leh
 是介話，其必定是被咬煞，到如今嘸得看見其。』²⁹ 若是爾拉又帶勒
 keh ih-go li-k'æ ngô ky'i gyi 'oh-tsia ziu 'æ z s-teh ngô bah deo-fah kwu-kwu ts'i-ts'i tao ing-s-li
 箇一個離開我去，其或者受害，是使得我白頭髮孤孤悽悽到陰司裏
 ky'i Z-ka ah-tia-go sing-ming teng keh siao-nying-go sing-ming lin-long-liao-go næn-kæn ngô kyü-tao ng
 去。』³⁰ 是介阿爹個性命等箇小人個性命連攏了個，難間我歸到爾
 nu-boh ngô ah-tia di-fông keh siao-nying feh teng ah-lah dô-kô ky'i gyi k'en-kyin keh siao-nying feh teng
 奴僕我阿爹地方，箇小人弗等阿拉大家去。』³¹ 其看見箇小人弗等
 ah-lah dong-de pih-ding we si z ah-lah s-teh ng-go nu-boh ah-lah ah-tia bah deo-fah kwu-kwu
 阿拉同隊，必定會死，是阿拉使得爾個奴僕阿拉阿爹白頭髮孤孤
 ts'i-ts'i tao ing-s-li ky'i Ping-ts'ia ng-go nu-boh læ ah-tia min-zin pao keh siao-nying wô Ngô
 悽悽到陰司裏去。』³² 並且爾個奴僕來阿爹面前保箇小人話：『我
 ziah-z feh ta gyi kyü-læ ka-ni ngô z üong-yün teh-ze ah-tia Næn-kæng gyiu ng cing ngô
 若是弗帶其歸來，介呢我是永遠得罪阿爹。』³³ 難間求爾，准我
 dæ-teng siao-nying tso ngô cü-go nu-boh peh keh siao-nying teng hyüong-di kyü-ky'i Ing-we gyi ziah feh
 代等小人做我主個奴僕。撥箇小人等兄弟歸去。』³⁴ 因爲其若弗
 dong-de ky'i ngô dza hao tseo-cün teng ah-tia kyin-min k'ong-p'ô k'en-kyin ah-tia tsao-djoh 'o-se
 同隊去，我咋好走轉等阿爹見面。恐怕看見阿爹遭着禍祟。」

Ts. XLV.

Iah-seh læ keh-sing bông-pin lih-tong nying-go min-zin tso-gyi feh-læ ziu wô Keh-sing nying tu hao
 約瑟來箇星旁邊立東人個面前做忌弗來，就話：「箇星人都好
 li-k'æ ngô tseo-c'ih-ky'i Iah-seh s-teh hyüong-di nying-teh gyi-go z-'eo m-nying teng gyi dô-kô
 離開我走出去。」約瑟使得兄弟認得其個時候，無人等其大家
 lih-tong Iah-seh 'ao-li-da-k'oh Yia-gyih nying teng Fah-lao oh-li tu t'ing-meng-go Iah-seh teng
 立東。² 約瑟號淚大哭，埃及人等法老屋裏都聽聞個。³ 約瑟等
 hyüong-di wô Ngô z Iah-seh Ngô ah-tia wa weh-tong feh Hyüong-di we-teh feh-c'ih ing-we læ
 兄弟話：「我是約瑟。我阿爹還活東弗？」兄弟回答弗出，因爲來
 gyi min-zin ling-ling-dong Iah-seh teng hyüong-di wô Ts'ing ng-lah tseo-long-læ gyi-lah ziu
 其面前懍懍動。⁴ 約瑟等兄弟話：「請爾拉走攏來。」其拉就

tseo-long-ky'i gyi wô Ngô z ng-lah ah-di Iah-seh ziu-z ng-lah ma-peh Yiæ-gyih nying-go
走攏去。其話：「我是爾拉阿弟約瑟，就是爾拉賣撥埃及人個。」⁵

Næn-kæn hao-vong we-leh ma ngô tao dông-deo iu-meng zi 'eng zi keh z Jing-ming ts'a ngô pi ng-lah zông-zin
難間好留爲了賣我到蕩頭憂悶，自恨自。箇是神明差我比爾拉上前
來好保全性命。⁶ 因爲到處已經有兩年荒年，還有五年嘅得

kang-cong m-neh siu-keh Jing-ming ts'a ngô pi ng-lah zông-zin læ hao pao-djün ng-lah 'eo-dæ læ
耕種，嘅得收割。⁷ 神明差我比爾拉上前來，好保全爾拉後代來
世間上，又大樣救爾拉性命。⁸ 介呢差我到蕩頭弗是爾拉，是

Jing-ming Gyi z s-teh ngô tông Fah-lao ah-tia teng gyi 'eh-kô-go cü wa-yiu pin Yiæ-gyih-go
神明。其是使得我當法老阿爹，等其合家個主，還有遍埃及個
總督。⁹ 爾拉速速上去到我阿爹地方，等其話：『爾個兒子約瑟

z-ka wô Jing-ming yi-kying shih-lih ngô tso pin Yiæ-gyih-go cü ts'ing tseo-loh tao ngô di-fông læ
是介話：神明已經設立我做遍埃及個主。請走落到我地方來。

m-nao nga-nga ts'i-ts'i Ng teng ts-seng ngeo-ying væn-pah sô yiu-go hao deng-læ Ko-sæn
嘅得好捱捱棲棲。¹⁰ 爾等子孫、牛羊、凡百所有個，好庵來歌珊
地方，等爾相近。¹¹ 來箇頭我會養爾（因爲還有五年荒年）。

sæn-leh ng teng ng-go kô-kyün lin væn-pah sô yiu-go ky'üih-siao-dziang-tön Ng-lah ts'ing-ngæn
省勒爾等爾個家眷，連凡百所有個缺少長短。』¹² 爾拉親眼

moh-tu ngô ah-di Bin-yüô-ming yia ts'ing-ngæn moh-tu z ngô ts'ing-k'eo teng ng-lah kông-go Ng-lah
目睹，我阿弟便雅憫也親眼目睹，是我親口等爾拉講個。¹³ 爾拉
必定把我來埃及個榮華，等爾拉所看見個，都話向阿爹道。速速

be ngô ah-tia tao dông-deo læ Ziu bao-leh ah-di Bin-yüô-ming deo-kying k'oh-de Bin-yüô-ming yia læ
陪我阿爹到蕩頭來。」¹⁴ 就抱勒阿弟便雅憫頭頸哭了。便雅憫也來
其頭頸沿啼哭。¹⁵ 又等衆兄弟親親嘴，哭了，後頭兄弟等其

kông-kông
講講。

Yiu nying djün peh Fah-lao oh-li t'ing-go wô Iah-seh-go hyüong-di læ-tong Fah-lao teng
¹⁶ 有人傳撥法老屋裏聽個話：「約瑟個兄弟來東。」法老等

gyi dzing-ts tu hwun-hyi Fah-lao teng Iah-seh wô Ng hao wô hyiang hyüong-di dao Z-ka
其臣子都歡喜。¹⁷ 法老等約瑟話：「爾好話向兄弟道，是介

tso-fah peh sang-k'eo pe-leh tong-si tao Kyüô-nen di-fông ky'i tsih ng-lah ah-tia teng ng-lah
做法，撥牲口措勒東西，到迦南地方去。¹⁸ 接爾拉阿爹，等爾拉

oh-li-go nying tao ngô di-fông læ ngô pô Yiæ-gyih di-fông hao-go tong-si s-peh ng ng ziu hao
屋裏個人，到我地方來。我把埃及地方好個東西賜撥爾。爾就好

ky'üoh keh di-t'u-go 'eo-jih Næn-kæn ng i ngô-go feng-fu ka tso ziu-z dzong Yiæ-gyih
喫箇地土個厚實。」¹⁹ 難間爾依我個吩咐介做，就是，從埃及

di-fông do ts'ô-ts tsæ ng-lah-go kô-siao tsih ng ah-tia læ Yia m-nao feh-sô-teh
地方駛車子，再爾拉個家小，接爾阿爹來。20 也嘸得好弗捨得
oh-li-go tong-si ing-we 'en Yiæ-gyih di-fông-go hao-c'ü tu joh-ü ng
屋裏個東西，因為咸埃及地方個好處都屬於爾。」

21 Yi-seh-lih ng-ts ziu-z ka tso Iah-seh tsiao Fah-lao-go feng-fu be ts'ô-ts peh gyi-lah
以色列兒子就是介做。約瑟照法老個吩咐，備車子撥其拉，
teng lu-zông ing-yüong-go liang-ts'ao Ping-ts'ia song gyi-lah koh-nying i-zông kyi-t'ao tsih-yiu song
等路上應用個糧草。22 並且送其拉各人衣裳幾套。只有送
Bin-yüô-ming-go nying-ts sæn-pah kw'e i-zông ng-t'ao Gyi ta-peh ah-tia-go ziu-z yüong li-ts
便雅憫個，銀子三百塊，衣裳五套。23 其帶撥阿爹個就是，雄驢子
jih-tsah pe Yiæ-gyih di-fông hao-go tong-si ts' li-ts jih-tsah pe koh teng ping teng 'ô-væn be-bæn
十隻，措埃及地方好個東西，雌驢子十隻，措穀等餅等下飯，備辦
ah-tia lu-zông ing-yüong Ziu ts'a gyi hyüong-di kyü-ky'i Ling dong-sing Iah-seh teng gyi-lah wô
阿爹路上應用。24 就差其兄弟歸去。臨動身，約瑟等其拉話：
Ng-lah lu-zông ts'ih feh-k'ô tsang-zao
「爾拉路上切弗可爭造。」

25 Gyi-lah ziu dzong Yiæ-gyih zông-ky'i tao Kyüô-nen di-fông kyin ah-tia Yüô-koh teng gyi wô
其拉就從埃及上去。到迦南地方見阿爹雅各，26 等其話：
Iah-seh wa weh-kæn tso djün Yiæ-gyih di-go tsong-toh Yüô-koh sing-hwe i-læn feh siang-sing
「約瑟還活間，做全埃及地個總督。」雅各心灰意懶，弗相信
gyi-lah Gyi-lah pô Iah-seh teng gyi kông-go shih-wô wô hyiang gyi dao ah-tia Yüô-koh k'en-kyin Iah-seh
其拉。27 其拉把約瑟等其講個說話話向其道。阿爹雅各看見約瑟
ts'a-læ tsih gyi-go ts'ô-ts sing ziu weh-dong-de Yi-seh-lih z-ka wô Keo-de ngô ng-ts
差來接其個車子，心就活動了。28 以色列是介話：「夠了，我兒子
Iah-seh wa weh-tong ts'ing ngô feh-zing si pih-ding ky'i k'en gyi
約瑟還活東，請我弗曾死必定去看其。」

Ts. XLVI.

Yi-seh-lih ta-leh væn-pah sô-yiu-go dong-sing tao Bih-z-pô hyin-tsi peh ah-tia Yi-sah-go
以色列帶勒凡百所有個動身到別是巴，獻祭撥阿爹以撒個
Jing-ming Yia-tao Jing-ming hyin-c'ih peh Yi-seh-lih k'en teng gyi wô Yüô-koh Yüô-koh Gyi
神明。2 夜到神明顯出撥以色列看，等其話：「雅各，雅各！」其
wô Ngô læ-tong Yi wô Ngô z Jing-ming ziu-z ng ah-tia-go Jing-ming ng
話：「我來東。」3 又話：「我是神明，就是爾阿爹個神明。爾

tseo-loh tao Yiæ-gyih ky'i feh fông-teh læ keh-deo Ngô we s-teh ng dzing-we ih-go do koh Ngô we teng
走落到埃及去弗妨得。來箇頭我會使得爾成爲一個大國。⁴ 我會等
ng dô-kô tseo-loh Yiæ-gyih Ngô pih-ding ling ng kyü-læ lah-seh we ts'ing-siu en ng ngæn-tsing
爾大家走落埃及。我必定領爾歸來。約瑟會親手安爾眼睛。」

Yüô-koh dzong Bih-z-pô dong-sing Yi-seh-lih ng-ts pô Fah-lao ts'a-læ tsih gyi-go ts'ô-ts tsæ
⁵ 雅各從別是巴動身。以色列兒子把法老差來接其個車子，載
ah-tia Yüô-koh teng gyi-lah kô-siao Yüô-koh teng gyi long-tsong 'eo-dæ ta-leh Kyüô-nen di-fông só
阿爹雅各，等其拉家小。⁶ 雅各等其攏總後代帶勒迦南地方所
teh-djoh-go sang-k'eo ho-veh tao Yiæ-gyih ky'i ziu-z gyi-go ng-ts seng-ts gyi-go nön teng
得着個性口貨物到埃及去。⁷ 就是其個兒子、孫子、其個囡，等
seng-nyü long-tsong 'eo-dæ tu teng gyi dong-de tao Yiæ-gyih ky'i
孫女，攏總後代都等其同隊到埃及去。

Yi-seh-lih go ts-seng ziu-z tao Yiæ-gyih ky'i-go Yüô-koh teng gyi ng-ts ming-z læ
⁸ 以色列個子孫，就是到埃及去個，雅各等其兒子，名字來
'ô-veng Yüô-koh do ng-ts Liu-bin Liu-bin-go ng-ts Ha-noh Fah-lu Hyi-s-leng
下文。雅各大兒子流便。⁹ 流便個兒子，哈諾、法路、希斯崙、
Kyüô-mi Si-min-go ng-ts Yiæ-meo-li Yüô-ming O-'eh Yüô-kying So-'eh teng Kyüô-nen
迦米。¹⁰ 西緬個兒子，耶母利、雅憫、阿轄、雅斤、瑣轄，等迦南
nyü-nying sang-go Siao-lo Li-vi-go ng-ts Keh-jing Ko-'eh Mi-lah-li Yiu-da-go
女人生個少羅。¹¹ 利未個兒子，革順、哥轄、米拉利。¹² 猶大個
ng-ts R O-nen Z-lah Fah-leh-z Sah-lah Tsih-yiu R teng O-nen z si-læ
兒子，珥、阿南、示拉、^[1] 法勒士、撒拉。只有珥等阿南是死來
Kyüô-nen di-fông-de Fah-leh-z-go ng-ts Hyi-s-leng Ha-meo-leh
迦南地方了。法勒士個兒子希斯崙、哈母勒。¹³ 以薩迦^[2]個
Yi-sah-kyüô-go
兒子 ng-ts Do-lah Fu-üô lah-pah Sing-leng Si-pu-leng-go ng-ts Si-lih
陀拉、孚亞、約伯、伸崙。¹⁴ 西布倫個兒子，西烈、
Yi-leng Yüô-li Keh-sing z Li-üô læ Pô-t'æn-üô-læn sang-peh Yüô-koh-go ng-ts wa-yiu gyi
以倫、雅利。¹⁵ 箇星是利亞來巴坦亞蘭，生撥雅各個兒子，還有其
nön Ti-nô t'ong-gong ng-ts nön sæn-jih-sæn nying
囡底拿。統共兒子囡三十三人。

[1] 原文此處錯印爲 Feh-leh-z，前後文均爲 Fah-leh-z.

[2] 原文此處錯印爲 Yi-seh-kyüô，前後文均爲 Yi-sah-kyüô.

Kyüô-teh-go ng-ts Si-fi-ong Ha-kyi Jü-nyi Yi-z-peng Yi-li
¹⁶ 迦得個兒子，洗非翁、哈基、如尼、以士本、以利、
Üô-lo-ti Üô-li-li Üô-shih-go ng-ts Ing-nô Yi-shü-üô Yi-shü-yi
亞羅底、亞利利。¹⁷ 亞設個兒子，音拿、以書亞、以書以、
Pi-li-üô teng ah-me Si-lah Pi-li-üô-go ng-ts Hyi-pah Mah-kyih Keh-sing z
比利亞，等阿妹西拉。比利亞個兒子，希百、麥結。¹⁸ 箇星是

Sih-p'ò-go ng-ts ziu-z Lah-pæn s-peh gyi nön Li-üô-go gyi sô sang-peh Yüô-koh-go t'ong-gong
悉帕個兒子，就是拉班賜撥其因利亞個。其所生撥雅各個統共
jih-loh-go nying
十六個人。

19 Yüô-koh ts'i-ts Lah-kyih-go ng-ts Iah-seh Bin-yüô-ming Iah-seh læ Yäe-gyih z-'eo
雅各妻子拉結個兒子，約瑟、便雅憫。20 約瑟來埃及時候，
En-go tsi-s Po-di-fi-lah-go nön Üô-si-neh sang-peh gyi-go ng-ts Mô-nô-si Yi-fah-lin
安個祭司波提非拉個因亞西納生撥其個兒子，瑪拿西、以法蓮。21
Pi-lah Pi-kyih Üô-jih-bih Gyi-lah Næ-mæn
便雅憫^[1]個 Bin-yüô-ming-go 兒子 ng-ts，比拉、比結、亞實別、其刺、乃幔、
Yi-hyi Lo-jih Meo-bing Wu-bing Üô-leh Keh-sing z Lah-kyih sang-peh Yüô-koh-go ng-ts
以希、羅實、母平、戶平、亞勒。22 箇星是拉結生撥雅各個兒子，
t'ong-gong jih-s-go nying
統共十四個人。

[1] 原文此處錯印爲 Bin-üô-ming，前後文均爲 Bin-yüô-ming。

23 Dæn-go ng-ts Wu-sing Neh-da-li-go ng-ts Yüô-sih Kwu-nyi Yäe-seh
但個兒子，戶伸。24 納大利個兒子，雅薛、沽尼、耶色、
Z-lin Keh-sing z Pih-lah-go ng-ts ziu-z Lah-pæn s-peh gyi nön Lah-kyih-go gyi sô sang-peh
示臉。25 箇星是辟拉個兒子，就是拉班賜撥其因拉結個。其所生撥
Yüô-koh-go t'ong-gong ts'ih-go nying
雅各個統共七個人。

26 Z-ka teng Yüô-koh dong-de tao Yäe-gyih læ-go djü-leh Yüô-koh sing-vu ts-nga dzong gyi
是介等雅各同隊到埃及來個，除了雅各新婦之外，從其
iao-bo-li sang-loh-læ-go t'ong-gong loh-jih-loh-go nying Wa-yiu Iah-seh læ Yäe-gyih sang liang-go
腰縛裏生落來個，統共六十六個人。27 還有約瑟來埃及生兩個
ng-ts ka-ni Yüô-koh ih-kô læ Yäe-gyih go t'ong-gong ts'ih-jih-go nying
兒子。介呢雅各一家來埃及個，統共七十個人。

28 Yüô-koh ts'a Yiu-da sin tao Iah-seh di-fông ling-leh gyi hyiang Ko-sæn ka ky'i cong-nying ziu
雅各差猶大先到約瑟地方，領勒其向歌珊介去。衆人就
tseo-tao Ko-sæn di-fông Iah-seh be-leh ts'ô-ts zông-ky'i tao Ko-sæn nying-tsih ah-tia Yi-seh-lih
走到歌珊地方。29 約瑟備勒車子，上去到歌珊，迎接阿爹以色列，
k'en-kyin-leh gyi ziu bao-leh deo-kying læ gyi deo-kying-yin k'oh-leh dziang-kyiu Yi-seh-lih teng Iah-seh
看見了其，就抱勒頭頸，來其頭頸沿哭了長久。30 以色列等約瑟
wô Næn-kæn ngô si yia en-sing ing-we ng wa læ-tong ngô teng ng kyin-min-de Iah-seh
話：「難間我死也安心，因爲爾還來東，我等爾見面了。」31 約瑟
teng hyüong-di teng ah-tia ih-kô wô Ngô ky'i tseo-ming Fah-lao teng gyi wô Ngô hyüong-di teng ngô
等兄弟等阿爹一家話：「我去奏明法老，等其話：『我兄弟等我
ah-tia ih-kô zin-deo læ Kyüô-nen di-fông-go næn-kæn tao ngô di-fông læ-de Keh-sing nying tu
阿爹一家，前頭來迦南地方個，難間到我地方來了。32 箇星人都

z k'en-jiang-go ü sang-k'eo we-nyih z ta-leh ngeo-jiang teng væn-pah sô yiu-go læ-de 33
是看羊個， 餵牲口爲業。 是帶勒牛羊， 等凡百所有個來了。

T'ông-jün Fah-lao dziao ng-lah meng Ng-lah soh-go z-nyih ng-lah ziu k'o-yi wô 34
倘然法老朝爾拉， 問：『爾拉啥個事業？』 爾拉就可以話：

Ng-go nu-boh dzong siao-læ tao jü-kying lin zi teng tsu-tsong tu z k'en sang-k'eo we-nyih ka hao s-teh
『爾個奴僕從小來到如今連自等祖宗都是看牲口爲業。 介好使得
爾拉來歌珊地方， 因爲凡百看羊人是埃及人所惡慄個。』

Ts. XLVII.

Iah-seh tseo-ming Fah-lao wô Ngô ah-tia teng ngô hyüong-di lin gyi ngeo-jiang væn-pah sô
約瑟奏明法老話：「我阿爹等我兄弟， 連其牛羊， 凡百所
有個， 從迦南地方來。 難間是來歌珊地方。」² 約瑟來兄弟中 央

ling ng-go nying ky'i kyin Fah-lao Fah-lao teng gyi hyüong-di wô Ng-lah tso soh-go z-nyih yia
領五個人去見法老。³ 法老等其兄弟話：「爾拉做啥個事業呀？」

Gyi-lah we-teh Fah-lao wô Ng-go nu-boh lin zi teng tsu-tsong tu z k'en-jiang-go Yi teng
其拉回答法老話：「爾個奴僕， 連自等祖宗都是看羊個。」⁴ 又等

Fah-lao wô Ah-lah læ tæ-nkoh ts'-di ing-we Kyüô-nen di-fông do hwông-nyin ng-go nu-boh
法老話：「阿拉來耽擱此地， 因爲迦南地方大荒年， 爾個奴僕
m-neh ts'ao-liao hao ü sang-k'eo næn-kæn ts'ing ng cing ng-go nu-boh deng-læ Ko-sæn di-fông
無得草料好餵牲口。 難間請爾， 准爾個奴僕來歌珊地方。」⁵

Fah-lao teng Iah-seh wô Ng ah-tia teng hyüong-di tao ng-go di-fông læ Yia-gyih di-fông læ ng
法老等約瑟話：「爾阿爹等兄弟到爾個地方來。」⁶ 埃及地方來爾
min-zin hao kæn 'eo-jih-go di-t'u peh ng ah-tia hyüong-di deng ziu-z hao djü-læ Ko-sæn di-fông
面前。 好揀厚實個地土撥爾阿爹兄弟來， 就是好住來歌珊地方。

ping-ts'ia ng hyiao-teh gyi-lah cong-nyiang yiu dzæ-neng-go nying hao kyü-tsin gyi-lah công-kwun ngô-go sang-k'eo
並且爾曉得其拉中 央有才能個人， 好舉薦其拉掌管我個牲口。」

Iah-seh ling-leh ah-tia Yüô-koh tsing ky'i lih-læ Fah-lao min-zin Yüô-koh coh-foh Fah-lao Fah-lao teng
⁷ 約瑟領勒阿爹雅各進去， 立來法老面前。雅各祝福法老。⁸ 法老等

Yüô-koh wô Ng to-siao kwe-kang Yüô-koh teng Fah-lao wô Ngô tæ-nkoh læ shü-kæn-zông
雅各話：「爾多少貴庚？」⁹ 雅各等法老話：「我耽擱來世間上

nyih-ts ih-pah sæ-njih shü ngô tso-nying nyih-ts m-neh to m-neh hao yia feh gyih-jü ngô tsu-tsong tso
日子一百三十歲。 我做人日子無得多， 無得好， 也弗及如我祖宗做

c'ih-meng nying-go nyih-ts Yüô-koh yi coh-foh Fah-lao dzong Fah-lao min-zin tseo-c'ih
出門人個日子。」¹⁰ 雅各又祝福法老， 從法老面前走出。

11 ^{Iah-seh tsiao Fah-lao-go feng-fu kaen Yiæ-gyih koh 'eo-jih di-t'u ziu-z Læn-seh di-fông peh} 約瑟照法老個吩咐，揀埃及國厚實地土，就是蘭塞地方，撥
^{gyi ah-tia hyüong-di deng-loh tso ts'æn-nyih} 其阿爹兄弟庇落做產業。^{Iah-seh iang gyi ah-tia hyüong-di teng ah-tia 'o-kô} 12 約瑟養其阿爹兄弟，等阿爹和家
^{lao-siao tsiao gyi-lah kô-tang-kô kong-ing gyi-lah liang-zih} 老小。照其拉家打家，供應其拉糧食。

13 ^{Ka z'eo hwông-nyin yü-kô li'æ tao-c'ü m-neh liang-zih Yiæ-gyih teng Kyüô-nen di-fông} 介時候荒年愈加厲害，到處嚙得糧食。埃及等迦南地方
^{we-leh hwông-nyin kw'eng-kw'u Iah-seh t'iao koh peh cong-nying siu-long 'en Yiæ-gyih teng Kyüô-nen di-fông só} 爲了荒年困苦。14 約瑟糶穀撥衆人，收攏咸埃及等迦南地方所
^{yiü-go nying-ts Iah-seh pô keh-go nying-ts do-tsing Fah-lao wông-kong-li Yiæ-gyih teng Kyüô-nen di-fông} 有個銀子。約瑟把箇個銀子馱進法老王宮裏。15 埃及等迦南地方
^{nying-ts wun-de Yiæ-gyih nying tu tseo-tao Iah-seh di-fông wô Ts'ing ng peh ah-lah liang-zih dza-we} 銀子換了，埃及人都走到約瑟地方，話：「請爾撥阿拉糧食。咋會
^{iao ah-lah si læ ng-go min-zin ing-we nying-ts yi-kying wun-de Iah-seh wô Hao do} 要阿拉死來爾個面前？因爲銀子已經換了。」16 約瑟話：「好馱
^{sang-k'eo peh ngô ziah-z nying-ts wun-de ngô we-leh sang-k'eo k'eng peh ng-lah Koh-nying ziu ky'in} 牲口撥我。若是銀子換了，我爲了牲口肯撥爾拉。」17 各人就牽
^{sang-k'eo tao Iah-seh di-fông Iah-seh we-leh gyi-lah mô ngeo yang li-ts keh-sing diao liang-zih peh gyi-lah} 牲口到約瑟地方：約瑟爲了其拉馬牛羊驢子箇星調糧食撥其拉。

^{keh-nyin we-leh keh-sing sang-k'eo pô liang-zih iang gyi-lah} 箇年爲了箇星牲口把糧食養其拉。18 箇年過了，第二年衆人又
^{læ teng Iah-seh wô Ah-lah feh-ken ing-mun ng cü nying-ts yi-kying wun-de sang-k'eo tu kwe-peh} 來，等約瑟話：「阿拉弗敢隱瞞爾主，銀子已經換了，牲口都歸撥
^{ng cü-de læ ng cü-go min-zin m-kaio bih-ying tong-si dzing-loh tsih-yiu ah-lah kyi-sing teng din-di} 爾主了，來爾主個面前，嚙告別樣東西剩落，只有阿拉肌身等田地
^{z-de Dza-we iao ah-lah teng din-di tu hwe-diao læ ng-go min-zin ni Ts'ing ng pô liang-zih ma} 是了。」19 咋會要阿拉等田地都毀掉來爾個面前呢？請爾把糧食買
^{ah-lah teng ah-lah din-di ka-ni ah-lah teng ah-lah din-di tu kwe-peh Fah lao yüong ping-ts'ia pô iang-ts} 阿拉等阿拉田地。介呢阿拉等阿拉田地都歸撥法老用。並且把秧子
^{peh ah-lah s-teh ah-lah hao yiu sing-ming feh we si din-di yia feh we hwông-ko Iah-seh dæ} 撥阿拉，使得阿拉好有性命，弗會死，田地也弗會荒過。20 約瑟待
^{Fah-lao ma pin Yiæ-gyih-go din-di ing-we Yiæ-gyih nying be hwông-nyin tse-loh-læ koh-nying ma-diao gyi-go} 法老買遍埃及個田地：因爲埃及人被荒年追落來，各人賣掉其個
^{din-di sô-yi din-di tu kwe-peh Fah-lao-de Yi s-teh Yiæ-gyih dông-pin ts-ka tao keh-pin} 田地，所以田地都歸撥法老了。21 又使得埃及蕩邊址界到箇邊
^{ts-ka-go pah-sing tu pun-tsing dzing-li Tsih-yiu tsi-s-go din-di feh ma ing-we Fah-lao s-peh} 址界個百姓都搬進城裏。22 只有祭司個田地弗賣，因爲法老賜撥
^{tsi-s yiu ih-ding-go ngah-ts gyi-lah hao ky'üoh Fah-lao só s-peh gyi-go fong-loh keh-lah feh ma-diao} 祭司有一定個額子。其拉好嚙 法老所賜撥其個俸祿。箇拉弗賣掉
^{gyi-lah din-di Iah-seh teng pah-sing wô Kyih-mih ngô ma ng-lah teng ng-go din-di kwe-peh} 其拉田地。23 約瑟等百姓話：「今末我買爾拉等爾個田地歸撥

Fah-lao dōng-deo yiu iang-ts læ-tong peh ng-lah hao ky'i cong-din Gyi c'ih-ts'æn pih-ding kwe ng-kwu
法老。蕩頭有秧子來東撥爾拉好去種田。」²⁴ 其出產必定歸五股
teh-ih peh Fah-lao keh s-kwu hao kwe-peh ng-lah zi tso ng-lah din-li-go iang-ts wa-yiu ng-lah
得一撥法老。箇四股好歸撥爾拉自，做爾拉田裏個秧子，還有爾拉
lin oh-li ng-nô keh-sing-go k'eo-liang Pah-sing wô Ng yi-kying kyi ah-lah-go sing-ming
連屋裏兒因箇星個口糧。」²⁵ 百姓話：「爾已經救阿拉個性命。
dæn-nyün ah-lah teh-djoh eng-we læ ng cü-go min-zin ah-lah dzing-nyün tso Fah-lao-go nu-boh
但願阿拉得着恩惠來爾主個面前。阿拉情願做法老個奴僕。」²⁶
lah-seh ziu shih-lih lih-fah pin Yiæ-gyih-go din-di tu iao kwe ng-kwu teh-ih peh Fah-lao ih-dzih tao næn-kæn
約瑟就設立律法遍埃及個田地都要歸五股得一撥法老，一直到難間
z-ka tsih-yiu tsi-s-go din-di feh kwe-peh Fah-lao
是介。只有祭司個田地弗歸撥法老。

27 Yi-seh-lih deng-læ Yiæ-gyih-go Ko-sæn di-fông læ keh-deo teh-djoh ts'æn-nyih gyi-lah
以色列庵來埃及個歌珊地方。來箇頭得着產業。其拉
sang-loh-læ do-nyianghying-wông Yüô-koh læ Yiæ-gyih deng-leh jih-ts'ih nyin z-ka Yüô-koh ziu-shü
生落來，大樣興旺。²⁸ 雅各來埃及庵勒十七年。是介雅各壽歲
long-tsong ih-pah s-jih-ts'ih shü Yi-seh-lih si-go nyih-ts kw'a-tao eo ng-ts lah-seh teng gyi
攏總一百四十七歲。²⁹ 以色列死個日子快到，謳兒子約瑟，等其
wô Ngô ziah-z teh-djoh eng-we læ ng-go min-zin ka-ni ng-go siu en-læ ngô do-t'e-'ô ng
話：「我若是得着恩惠來爾個面前，介呢爾個手安來我大腿下，爾
giu hao-i dzing-sing dæ ngô m-nao tsông ngô læ Yiæ-gyih Dæn-z ngô iao teng tsu-tsong tso-t'ah
有好意誠心待我，嘸得好葬我來埃及。」³⁰ 但是我要等祖宗做墳
kw'eng ng yüong ta ngô c'ih Yiæ-gyih tsông ngô læ gyi-lah tsông-kæn-go di-fông lah-seh wô Ngô
厝。爾用帶我出埃及，葬我來其拉葬間個地方。」約瑟話：「我
pih-ding i ng-go shih-wô ka tso Gyi wô Ng hao vah-tsiu peh ngô lah-seh ziu teng gyi
必定依爾個說話介做。」³¹ 其話：「爾好罰咒撥我。」約瑟就等其
vah-tsiu Yi-seh-lih k'ao-leh min-zông go bing-fong deo eo-tæn-tao
罰咒。以色列靠勒眠牀個屏風，頭僵帶倒。

Ts. XLVIII.

Keh-sing z-ken 'eo-deo yiu nyingteng lah-seh wô Ng ah-tia yiu bing lah-seh ziu ta-leh
箇星事幹後頭有人等約瑟話：「爾阿爹有病。」約瑟就帶勒
liang-go ng-ts Mô-nô-si Yi-fah-lin dô-kô ky'i Yiu nying t'ong-cü Yüô-koh wô Ng
兩個兒子，瑪拿西、以法蓮，大家去。² 有人通知雅各話：「爾
k'en ng-go ng-ts lah-seh tao ng di-fông læ-de Yi-seh-lih ziu ts'ang-tæn-ky'i zo-læ
看，爾個兒子約瑟到爾地方來了。」以色列就撐帶起，坐來

min-zông-li Yüô-koh teng lah-seh wô Zin-deo læ Kyüô-nen di-fông-go Lu-s djün-neng-go Jing-ming
 眠牀裏 。 ³ 雅各等約瑟話：「前頭來迦南地方個路斯全能個神明
 hyin-c'ih peh ngô k'en s-foh peh ngô teng ngô wô Ngô we s-teh ng meo-meo zing-zing
 顯出撥我看，賜福撥我。 ⁴ 等我話：『我會使得爾茂茂盛盛
 to-ky'i-læ yia we s-teh ng dzing-we ih-do-dziao pah-sing ping-ts'ia pô keh-go di-fông s-peh ng
 多起來，也會使得爾成爲一大潮百姓。並且把箇個地方賜撥爾
 tsiang-læ-go 'eo-dæ tso üong-yün-go ts'æn-nyih Næn-kæn ng liang-go ng-ts Yi-fah-lin Mô-nô-si
 將來個後代做永遠個產業。』 ⁵ 難間爾兩個兒子以法蓮、瑪拿西，
 ziu-z ngô feh-zing tao Yia-gyih læ-go z-'eo ng læ Yia-gyih di-fông sô sang-go hao kwe-peh ngô tsing-ziang
 就是我弗曾到埃及來個時候爾來埃及地方所生個，好歸撥我，正像
 Liu-bin Si-min kwe-peh ngô ka 'Eo-deo ng sô sang-go ng-ts kwe-peh ng læ gyi ah-ko go
 流便、西緬，歸撥我介。 ⁶ 後頭爾所生個兒子歸撥爾，來其阿哥個
 ming-'ô teh-djoh ts'æn-nyih Kông-tao ngô ngô dzong Pô-t'æn læ-go z-'eo læ Kyüô-nen di-fông-go
 名下得着產業。 ⁷ 講到我，我從巴坦來個時候，來迦南地方個
 lu-zông teng Yi-fah-da siang-gying Lah-kyih si-læ ngô-go sing-pin ngô tông gyi læ tao Yi-fah-da
 路上，等以法大相近，拉結死來我個身邊。我葬其來到以法大
 ky'i-go keh-da lu-li Yi-fah-da ziu-z Pah-li-'eng
 去個箇埭路裏（以法大就是伯利恆）。」

⁸ 以色列看看約瑟個兒子，話：「箇星是誰？」 ⁹ 約瑟等阿爹
 wô Z ngô-go ng-ts Jing-ming læ dông-deo s-peh ngô-go Gyi wô Ling gyi-lah long
 話：「是我個兒子，神明來蕩頭賜撥我個。」其話：「領其拉攏
 ngô-go di-fông læ ngô ziu coh-foh gyi-lah Yi-seh-lih ngæn-tsing lao-hwô m-neh k'en-kyin
 我個地方來，我就祝福其拉。」 ¹⁰ 以色列眼睛老花，無得看見。
 lah-seh lin ng-ts long-læ gyi ziu ts'ing gyi-lah cü bao-leh gyi-lah Yi-seh-lih teng lah-seh wô
約瑟連兒子攏來。其就親其拉嘴，抱勒其拉。 ¹¹ 以色列等約瑟話：
 Ngô feh-siang tsæ teng ng kyin-min næn-kæn Jing-ming wa we peh ngô k'en-kyin ng-go ng-ts lah-seh
 「我弗想再等爾見面。難間神明還會撥我看見爾個兒子。」 ¹² 約瑟
 ling gyi-lah li-k'æ gyi-go kyiah-k'o-deo zi boh-tao di-ying-li lah-seh ta keh liang ng-ts jing-siu
 領其拉離開其個腳骹頭，自伏倒地埕裏。 ¹³ 約瑟帶箇兩兒子，順手
 nyiah-leh Yi-fah-lin dziao-leh Yi-seh-lih-go tsia-siu tsia-siu nyiah-leh Mô-nô-si dziao-leh Yi-seh-lih-go
 捏勒以法蓮朝勒以色列個借手，借手捏勒瑪拿西朝勒以色列個
 jing-siu z-ka ling gyi-lah long-ky'i Yi-seh-lih sing-c'ih jing-tsah siu en-læ di-nyi ng-ts
 順手。是介領其拉攏去。 ¹⁴ 以色列伸出順隻手，安來第二兒子
 Yi-fah-lin-go deo-zông tsia-tsah siu en-læ Mô-nô-si-go deo-zông gyi deh-we z-ka diao-ts'o gyi-go
以法蓮個頭上，借隻手安來瑪拿西個頭上。其特爲是介調錯其個
 siu ing-we Mô-nô-si z do ng-ts Ping-ts'ia teng lah-seh coh-foh wô Ngô tsu-tsong
 手，因爲瑪拿西是大兒子。 ¹⁵ 並且等約瑟祝福，話：「我祖宗
 Üô-pah-lah-hen Yi-sah læ gyi min-zin tseo-lu-go Jing-ming dzong ngô sang-c'ih tao jü-kying iang ngô-go
亞伯拉罕、以撒來其面前走路個神明，從我生出到如今養我個
 Jing-ming kyiü ngô c'ih ih-ts'ih næn-deo-go T'in-s dæn-nyün Gyi s-foh peh keh-sing siao-nying wa-yiu
 神明， ¹⁶ 救我出一切難頭個天使，但願其賜福撥箇星小人。還有

pô ngô-go ming-z teng ngô tsu-tsong Uô-pah-lah-hen Yi-sah-go ming-z kwe-peh gyi-lah s-teh
 把我個名字，等我祖宗亞伯拉罕、以撒個名字，歸撥其拉。使得
 gyi-lah læ shü-kæn-zông to-ky'i-læ dzing-we ih-do-dziao pah-sing Iah-seh k'en-kyin ah-tia en jing-tsah
 其拉來世間上多起來，成爲一大潮百姓。」¹⁷ 約瑟看見阿爹安順隻
 siu læ Yi-fah-lin deo-zông sing-li feh hwun-hyi ziu tông-leh ah-tia-go siu iao dzong Yi-fah-lin-go deo-zông
 手來以法蓮頭上，心裏弗歡喜，就擋勒阿爹個手要從以法蓮個頭上
 tsæn-ko tao Mô-nô-si-go deo-zông Iah-seh teng ah-tia wô Ah-tia feh-z ka-go keh z
 攆過到瑪拿西個頭上。¹⁸ 約瑟等阿爹話：「阿爹，弗是介個，箇是
 do-go ts'ing ng en jing-tsah siu læ gyi-go deo-zông Ah-tia feh-k'eng z-ka wô Ngô
 大個。請爾，安順隻手來其個頭上。」¹⁹ 阿爹弗肯，是介話：「我
 ng-ts ngô hyiao-teh-go ngô hyiao-teh-go gyi yia we tso ih-go dzoh-veng yia we hying-wông
 兒子，我曉得個，我曉得個。其也會做一個族份，也會興旺。
 dæn-z gyi ah-di jih-dzæ we pi gyi yü-kô do ping-ts'ia gyi-go 'eo-dæ we tso hyü-to koh-veng
 但是其阿弟實在會比其愈加大，並且其個後代會做許多國份。」²⁰
 Tông-nyih coh-foh gyi-lah wô Tsiang-læ Yi-seh-lih pah-sing coh-foh nying-kô we ts-tin ng wô
 當日祝福其拉，話：「將來以色列百姓祝福人家會指點爾，話：
 Jing-ming s-teh ng ziang Yi-fah-lin Mô-nô-si ka keh-tsao kyü-zông Yi-fah-lin læ Mô-nô-si-go
 『神明使得爾像以法蓮、瑪拿西介。』箇遭舉上以法蓮來瑪拿西個
 zin-deo
 前頭。」

Yi-seh-lih teng Iah-seh wô Ngô kw'a si-de dæn-z Jing-ming we teng ng dô-kô læ-tong
²¹ 以色列等約瑟話：「我快死了。但是神明會等爾大家來東，
 ling ng kyü-ky'i tao ng tsu-tsong-go di-fông Zin-deo ngô yüong kong teng tao dzong Üô-mo-li nying siu-li
 領爾歸去到爾祖宗個地方。」²² 前頭我用弓等刀從亞摩利人手裏
 deh-læ-go di-fông ngô peh ng s-teh ng pi hyüong-di to ih-be
 奪來個地方，我撥爾，使得爾比兄弟多一倍。」

Ts. XLIX.

Yüô-koh eo-long ng-ts wô Ng-lah jü-long-læ s-teh ngô hao wô hyiang ng-lah dao 'eo-deo
雅各謳攏兒子，話：「爾拉聚攏來，使得我好話向爾拉道後頭
 nyih-ts sô p'ong-djoh z-ken Yüô-koh-go ng-ts hao jü-long-læ t'ing liu-sing t'ing ng-lah ah-tia
 日子所碰着事幹。² 雅各個兒子，好聚攏來聽，留心聽爾拉阿爹
 Yi-seh-lih-go shih-wô
以色列個說話。」

3 流便^{Liu-bin 'ò}！爾是我大兒子，我勢道^{ng z ngò do ng-ts ngò shü-dao}，我氣力個起頭^{ngò ky'i-lih-go ky'i-deo}，有頂大^{yiü ting do}威風^{we-fong}，有頂大能幹^{yiü ting do neng-ken}。4 爾像水介弗定^{Ng ziang shü ka feh-ding}，弗能夠好聚人家^{feh-neng-keo hao-jü nying-kô}，因為爾^{ing-we ng}走上阿爹個眠牀污壞其^{tseo-zông ah-tia-go min-zông u-wæ gyi}。其走上我個眠牀了^{gyi tseo-zông ngò-go min-zông-de}。

5 西緬^{Si-min}、利未^{Li-vi}是個兄弟^{z-go hyüong-di}。其拉寶劍是兇器^{gyi-lah pao-kyin z hyüong-ky'i}。6 我個心^{Ngò-go sing}，無得好^{m-nao}等其拉同隊商量^{teng gyi-lah dong-de siang-liang}，我個榮華^{ngò-go yüong-wô}，無得好等其拉同隊聚會^{m-nao teng gyi-lah dong-de jü we}。因為其拉^{ing-we gyi-lah}發快殺人^{fah-ông sah nying}，後自個心想割斷牛個腳筋^{'eo zi-go sing-siang keh-dôn ngeo-go kyiah-kying}。7 其拉動怒是該咒罵個^{Gyi-lah dong-nu z kæ tsiu-mô-go}，因為是介猛^{ing-we z-ka mang}。其拉恨心是該咒罵個^{gyi-lah 'eng-sing z kæ tsiu-mô-go}，因為是介兇^{ing-we z-ka hyüong}。我會來雅各^{ngò we læ Yüô-koh}中央分其出^{cong-nyiang feng-gyi-c'ih}，來以色列中央散其開^{læ Yi-seh-lih cong-nyiang sæn-gyi-k'æ}。

8 猶大^{Yiu-da 'ò}！爾個兄弟會讚美爾^{ng-go hyüong-di we tsæn-me ng}。爾個手會柯住仇敵個頭頸^{ng-go siu we k'ô-djü dziu-dih-go deo-kying}。爾^{ng}阿爹個兒子會來爾個面前拜爾^{ah-tia-go ng-ts we læ ng-go min-zin pa ng}。9 猶大是小獅子^{Yiu-da z siao s-ts}。我兒子^{ngò ng-ts}，爾^{ng}離開勒所擄掠個走上去^{li-k'æ-leh sô lo-liah-go tseo-zông-ky'i}。其伏間^{gyi boh-kæn}，其跼間^{gyi gwu-kæn}，像獅子^{ziang s-ts}，像雌個獅子^{ziang ts'-go s-ts}。誰敢動其^{jü ken dong gyi}。10 圭必弗離開猶大^{Kwe-pih feh li-k'æ Yiu-da}，設立律法個人弗離開其個腳下^{shih-lih lih-fah-go nying feh li-k'æ gyi-go kyiah-'ò}，等到賜平安個^{teng-tao S bing-en go}^[1]來^{læ}。衆百姓都歸服其^{cong pah-sing tu kwe-voh Gyi}。11 縛其個驢子來葡萄樹裏^{Bo gyi-go li-ts læ bu-dao-jü-li}，也縛其個小驢子來頂好葡萄樹裏^{yia bo gyi-go siao li-ts læ ting hao bu-dao-jü-li}，其用酒澆其個衣裳^{gyi yüong tsiu gyiang gyi-go i-zông}，用葡萄^{yüong bu-dao}汁水澆其個袍子^{tsih-shü gyiang gyi-go bao-ts}。12 其眼睛爲了酒紅紅個^{Gyi ngæn-tsing we-leh tsiu 'ong-'ong-go}，其牙齒爲了奶^{gyi ngò-ts' we-leh na}白白個^{bah-bah-go}。

[1] Ziu-z Z-lo. 就是土羅。（原註）

13 西布倫會處來海邊沿^{Si-pu-leng we deng læ hæ-pin-yin}，泊船個地方^{boh jün-go di-fông}。其址界一直到西頓^{gyi ts-ka ih-dzih tao Si-teng}。

14 以薩迦是有勁道個驢子^{Yi-sah-kyüô z yiu gying-dao-go li-ts}，來羊圈中央伏的^{læ yang-gyin cong-nyiang boh-tih}。15 其得知安耽^{Gyi teh-cü en-tæn}是好^{z hao}，地土厚實^{di-t'u 'eo-jih}，就偃倒肩胛頭背仔^{ziu eo-tao kyin-kah-deo pe-ts}，去進貢當差使^{ky'i tsing-kong tông ts'a-s}。

16 Dæn we p'un-tôn gyi-go pah-sing ziang Yi-seh-lih cong-nyiang ih-go ts-p'a Dæn we tso
但會判斷其個百姓，像以色列中央一個支派。17 但會做
do-ka-li-go dzô lu-zông-go doh-dzô ngao-sông mô-go kyiah-'eo-keng s-teh gyi-tih-go nying we
大街裏個蛇，路上個毒蛇，咬傷馬個腳後跟，使得騎的個人會
tih-loh 'eo-pe Yia-'o-wô ngô z siang-vông Ng-go kyiuh-fah
跌落後背。18 耶和華！我是想望爾個救法！

19 Kyüô-teh we be ping-tsiang tang-ba dæn-z 'eo-deo fæn-cün we teh-sing
迦得會被兵將打敗，但是後頭反轉會得勝。

20 Dzong Üô-shih c'ih-læ-go liang-zih fu-tsoh yia we c'ih-ts'æn wông-go ky'üoh-zih
從亞設出來個糧食富足，也會出產王個喫食。

21 Neh-da-li z fông-c'ih-læ-go ts'-loh gyi kông-c'ih hao-hao-go shih-wô
納大利是放出來個雌鹿。其講出好好個說話。

22 Iah-seh z meo-zing ô-ts meo-zing ô-ts læ tsing pin-yin ô-ts ts'ô-c'ih ziang nga ky'i 23
約瑟是茂盛極枝。茂盛極枝來井邊沿。極枝岔出牆外去。

Zih-tsin-go kw'eng-kw'u gyi zih gyi 'eng gyi dæn-z k'ao-djoh Yüô-koh Djün-neng Cü-go siu-li gyi
射箭個困苦其，射其，恨其，24 但是靠着雅各全能主個手裏，其
kong wa ngang go gyi siu-kwang wa gyin go Dzong gyi ka c'ih-læ tso Yi-seh-lih-go Moh-s teng
弓還硬個，其手梗還健個（從其介出來做以色列個牧師等
Bun-zah K'ao-djoh Ng ah-tia-go Jing-ming we pông-dzu ng Djün-neng-go Cü we s-foh peh ng pô
磐石）。25 靠着爾阿爹個神明會幫助爾。全能個主會賜福撥爾。把
zông-deo t'in-li-go foh-ky'i 'ô-deo shü-li-go foh-ky'i gwa-li teng t'æ-li-go foh-ky'i s-peh ng
上頭天裏個福氣，下頭水裏個福氣，懷裏等胎裏個福氣賜撥爾。

26 Ng ah-tia sô coh-go foh we ko-jü ngô tsu-tsong sô coh-go foh ih-dzih tao üong-yün sæn gyih
爾阿爹所祝個福會過如我祖宗所祝個福，一直到永遠山極
yün-go di-fông tu we kwe-tao Iah-seh-go deo-teng ziu-z teng gyi hyüong-di li-yün-go deo-ting-zông
遠個地方，都會歸到約瑟個頭頂，就是等其兄弟離遠個頭頂上。

27 Bin-yüô-ming ziang za-lông ting we ngao t'in-liang we ky'üoh gyi sô k'ô-læ-go yia-tao we feng gyi
便雅憫像豺狼頂會咬。天亮會喫其所掬來個，夜到會分其
sô t'a-læ-go
所拖來個。

28 Keh-sing tu z Yi-seh-lih jih-nyi-go ts-p'a keh z gyi-lah ah-tia teng gyi-lah kông-go
簡星都是以色列十二個支派。簡是其拉阿爹等其拉講個
shih-wô coh-foh gyi-lah koh-nying tsiao gyi-lah zi-go foh-ky'i coh-foh peh gyi Yi feng-fu gyi-lah
說話，祝福其拉。各人照其拉自個福氣祝福撥其。29 又吩咐其拉，
wô Ngô kw'a-iao kyü zi-go dzoh-cong yüong tsông ngô teng tsu-tsong tso-t'ah læ Heh nying Yi-feh-leng
話：「我快要歸自個族種。用葬我等祖宗做墳，來赫人以弗崙
din-li-go yüih Ziu-z Kyüô-nen di-fông Mæn-li-go te-min Mah-pi-lah din-li-go yüih
田裏個穴。30 就是迦南地方幔利個對面，麥比拉田裏個穴。

Uô-pah-lah-hen hyiang Heh nying Yi-feh-leng ma-læ tso veng-di-go 31 Læ keh-deo Uô-pah-lah-hen teng gyi
亞伯拉罕向赫人以弗崙買來做墳地個。³¹ 來箇頭亞伯拉罕等其
ts'i-ts Sah-lah tsông-kæn Yi-sah teng gyi ts'i-ts Li-pah-kyûô yia tsông-kæn ngô yia pô Li-üô tsông-kæn
妻子撒拉葬間，以撒等其妻子利百加也葬間，我也把利亞葬間。³²
Keh-go din teng gyi-go yüih z dzong Heh nying ma-læ-go Yüô-koh feng-fu gyi ng-ts wun-de kyiah
箇個田等其個穴是從赫人買來個。」³³ 雅各吩咐其兒子完了，腳
shoh-long min-zông-li ky'i dön-de kyü zi-go dzoh-cong ky'i
縮攏眠牀裏，氣斷了，歸自個族種去。

Ts. L.

Iah-seh boh-tao læ ah-tia min-k'ong-li ngæn-li c'ih ts'ing gyi-go cü 2 Iah-seh feng-fu gyi
約瑟伏倒來阿爹面孔裏，眼淚出，親其個嘴。² 約瑟吩咐其
joh-'ô-go i-sang do hyiang-liao yin gyi ah-tia keh-sing i-sang ziu yin Yi-seh-lih Ping-ts'ia teng gyi
屬下個醫生馱香料鹽其阿爹。箇星醫生就鹽以色列。³ 並且等其
mun-tsoh s-jih nyih kong-fu ing-we yin nying z iao ka-go nyih-su hao mun-tsoh Yia-gyih nying we-leh gyi
滿足四十日工夫。因為鹽人是要介個日數好滿足。埃及人爲了其
k'oh ts'ih-jih nyih
哭七十日。

Gyi k'oh-go nyih-ts mun-de Iah-seh teng Fah-lao-go dzing-ts wô Ngô ziah-z teh-djoh eng-we
5 其哭個日子滿了，約瑟等法老個臣子話：「我若是得着恩惠
læ ng-lah ngæn-zin ts'ing ng-lah teng ngô tseo-ming Fah-lao wô Ngô ah-tia eo ngô vah-tsiu wô
來爾拉眼前，請爾拉等我奏明法老，話：⁵ 我阿爹謳我罰咒，話：
Ngô kw'a si-de ng pih-ding tsông ngô læ Kyüô-nen di-fông ngô-zi sô gyüih-c'ih-go veng-mo
『我快死了。爾必定葬我來迦南地方，我自所掘出個墳墓。』
Næn-kæn ts'ing ng peh ngô zông-ky'i tsông ngô ah-tia 'eo-deo ngô kyü-læ Fah-lao wô
難間，請爾，撥我上去，葬我阿爹，後頭我歸來。」⁶ 法老話：
Hao zông-ky'i tsông ng ah-tia tsiao gyi sô eo ng vah-tsiu-go shih-wô
「好上去，葬爾阿爹，照其所謳爾罰咒個說話。」

Iah-seh ziu zông-ky'i tsông gyi ah-tia yiu Fah-lao-go dzing-ts teng gyi oh-li-go tsiang-lao lin
7 約瑟就上去葬其阿爹。有法老個臣子，等其屋裏個長老，連
Yia-gyih di-fông-go tsiang-lao tu teng gyi dô-kô zông-ky'i Iah-seh-go ih-kô teng gyi hyüong-di teng
埃及地方個長老，都等其大家上去。⁸ 約瑟個一家，等其兄弟，等
gyi ah-tia ih-kô long-tsông zông-ky'i tsih-yiu gyi-lah siao-nying ngeo-ying keh-sing dzing-loh læ Ko-sæn
其阿爹一家，攏總上去。只有其拉小人、牛羊箇星剩落來歌珊
di-fông Wa-yiu ts'ô-ts teng gyi mô-go dô-kô ky'i keng-dzong go nying ih-do-dziao Tao Iah-dæn
地方。⁹ 還有車子等騎馬個大家去。跟從個人一大潮。¹⁰ 到約但

'o-nga Uô-dah-go sa-dziang gyi-lah læ keh-deo ting pe-shông 'ao-li-da-k'oh Iah-seh we-leh ah-tia
 河外，亞達個曬場。其拉來箇頭頂悲傷，號淚大哭。約瑟爲了阿爹
 pe-shông ts'ih nyih Keh Kyüô-nen di-fông-go pah-sing k'en-kyin Uô-dah sa-dziang-li-go pe-shông z-ka
 悲傷七日。¹¹ 箇迦南地方個百姓，看見亞達曬場裏個悲傷，是介
 wô Keh z Yiæ-gyih nying-go 'ao-li-da-k'oh keh-lah eo keh di-ming Uô-pah-mah-si ziu-z
 話：「箇是埃及人個號淚大哭。」箇拉謳箇地名亞伯麥西^[1]，就是
 læ Iah-dæn 'o nga Gyi-go ng-ts tsiao ah-tia sô feng-fu-go ka tso Dæ gyi tao Kyüô-nen
 來約但河外。¹² 其個兒子照阿爹所吩咐個介做。¹³ 抬其到迦南
 di-fông tsông-læ Mæn-li-go te-min Mah-pi-lah din-li-go yüih gyi yüih teng din z Uô-pah-lah-hen hyiang
 地方，葬來幔利個對面麥比拉田裏個穴。其穴等田是亞伯拉罕向
 Heh nying Yi-feh-leng ma-læ tso veng-di-go
赫人以弗崙買來做墳地個。

[1]Ziu-z Yiæ-gyih nying-go di-k'oh. 就是埃及人個啼哭。（原註）

Iah-seh tsông ah-tia ts'eo teng gyi-go hyüong-di lin væn-pah dong-de zông-ky'i tsông gyi ah-tia
¹⁴ 約瑟葬阿爹之後，等其個兄弟，連凡百同隊上去葬其阿爹
 go tu kyü-tao Yiæ-gyih
 個，都歸到埃及。

Iah-seh-go hyüong-di k'en-kyin ah-tia yi-kying si-de z-ka wô Iah-seh 'ôh-tsia we 'eng
¹⁵ 約瑟個兄弟看見阿爹已經死了，是介話：「約瑟或者會恨
 ah-lah we-leh ah-lah zin-deo tao gyi-go w'a-c'ü iao væn-pao Ziu ts'a ih-go nying tao Iah-seh
 阿拉，爲了阿拉前頭到其個壞處要還報。」¹⁶ 就差一個人到約瑟
 di-fông ky'i wô Ng ah-tia feh-zing si-go z'eo z-ka coh-t'oh wô Ng-lah hao ky'i
 地方去，話：「爾阿爹弗曾死個時候是介囑託，話：『¹⁷ 爾拉好去
 teng Iah-seh wô Zin-deo ng-go hyüong-di tao ng-go w'a-c'ü ts'ing ng nyiao-sô gyi-lah ze-ôh
 等約瑟話：「前頭爾個兄弟到爾個壞處，請爾饒赦其拉罪惡。」』

Næn-kæn ah-lah ts'ing ng kw'un-shü ng ah-tia Jing-ming-go nu-boh keh-go ts'o-c'ü Hyüong-di teng gyi
 難問阿拉請爾，寬恕爾阿爹神明個奴僕箇個錯處。」兄弟等其
 kông-go z'eo Iah-seh ziu k'oh-de Cong hyüong-di yia tseo-tao gyi min-zin boh-tao wô Ng
 講個時候，約瑟就哭了。¹⁸ 衆兄弟也走到其面前，伏倒話：「爾
 k'en ah-lah z ng-go nu-boh Iah-seh teng gyi-lah wô Ng-lah fông-sing ngô næn-dao hao
 看，阿拉是爾個奴僕。」¹⁹ 約瑟等其拉話：「爾拉放心，我難道好
 dæ Jing-ming ka tso ma Kông-tao ng-lah ng-lah z iao 'æ ngô dæn-z Jing-ming i-s z
 代神明介做嗎？²⁰ 講到爾拉，爾拉是要害我，但是神明意思是
 hao-go s-teh pao-djün-hyü-to nying-go sing-ming ziang kyih-mih-ts ka Næn-kæn ng-lah hao-vong
 好個，使得保全許多人個性命，像今末仔介。²¹ 難問爾拉好留
 p'ò ngô we iang ng-lah teng ng-lah siao-nying Gyi ziu kông hao-hao shih-wô en-wë gyi-lah
 怕，我會養爾拉，等爾拉小人。」其就講好好說話安慰其拉。

22 Iah-seh teng ah-tia keh-kô deng-læ Yiæ-gyih Iah-seh ziu-shü ih-pah-ling-jih shü Iah-seh
約瑟等阿爹箇家庵來埃及。約瑟壽歲一百零十歲。23 約瑟

k'en-kyin Yi-fah-lin-go ts-seng tao di-sæn dæ Mô-nô-si-go ng-ts Mô-kyih gyi-go ng-nô yia bao-læ
看見以法蓮個子孫到第三代。瑪拿西個兒子瑪吉，其個兒囡也抱來

Iah-seh-go kyiah-k'o-deo Iah-seh teng gyi hyüong-di wô Ngô kw'a si-de Jing-ming pih-ding we
約瑟個腳軀頭。24 約瑟等其兄弟話：「我快死了。神明必定會

tsiao-kwu ng-lah ling ng-lah tseo-c'ih ts'-di tao Gyi sô vah-tsiu s-peh Üô-pah-lah-hen Yi-sah
照顧爾拉，領爾拉走出此地，到其所罰咒賜撥亞伯拉罕、以撒、

Yüô-koh-go di-fông Iah-seh eo Yi-seh-lih-go ng-ts vah-tsiu wô Jing-ming pih-ding tsiao-kwu
雅各個地方。」25 約瑟謳以色列個兒子罰咒話：「神明必定照顧

ng-lah ng-lah iao dzong ts'-di ta-leh ngô kweh-deo c'ih-ky'i Ka-ni Iah-seh si-de nyin-kyi
爾拉，爾拉要從此地帶勒我骨頭出去。」26 介呢約瑟死了，年紀

ih-pah ling jih shü gyi-lah do hyiang-liao yin gyi læ Yiæ-gyih di-fông loh-lin
一百零十歲。其拉馱香料鹽其，來埃及地方落殮。
